

2009 m. kovo 25 d., trečiadienis

PIRMININKAVO: Hans-Gert POTTERING

Pirmininkas

1. Posėdžio pradžia

(Posėdis pradėtas 09.10 val.)

2. Europos Vadovų Tarybos rezultatai (2009 m. kovo 19–20 d.) (diskusijos)

Pirmininkas. – Ponios ir ponai, mes atkreipėme dėmesį į Čekijos vidaus politinę padėtį. Norėčiau visų jūsų vardu pareikšti, kad ji neturėtų paveikti Čekijos pirmininkavimo Tarybai veiklos ir kad mes norime užtikrinti, jog šis darbas būtų tęsiamas. Mes palaikome Čekijos vyriausybės vadovo, Europos Vadovų Tarybos pirmininko, veiklą siekiant užtikrinti sėkmingą Čekijos pirmininkavimą.

Norėčiau – ir manau, kad galiu tai sakyti visų jūsų vardu – paraginti Europos Vadovų Tarybos pirmininką tęsti Lisabonos sutarties ratifikavimo procesą jo paties ir kitose šalyse, kuriose sutartis dar neratifikuota. Mes rengėme šią Europos Sąjungos reformos sutartį 10 metų nuo tada, kai Nicoje buvo priimti atitinkami sprendimai, ir norime žengti paskutinius sunkius žingsnius, kad ši sutartis, jei pasiseks, galėtų įsigalioti 2010 m. pradžioje. Mums Lisabonos sutartis reikalinga siekiant didesnės demokratijos, daugiau veiksmų laisvės Europos Sąjungai ir didesnio skaidrumo.

(Plojimai)

Kitas punktas – Tarybos ir Komisijos pareiškimai dėl 2009 m. kovo 19–20 d. Europos Vadovų Tarybos išvadų.

Mirek Topolánek, *einantis Tarybos Pirmininko pareigas.* – (CS) Ponios ir ponai, norėčiau jus visus pasveikinti reguliarios Europos Vadovų Tarybos pirmininko ataskaitos, pateikiamos po Tarybos pavasario susitikimo, proga. Visų pirma turiu atsipašyti už tai, kad negalėsiu kaip paprastai pasilikti iki diskusijos pabaigos. Per antrąją dalį po frakcijų atstovų kalbų mane pavaduos ministro pirmininko pavaduotojas A. Vondra. Aš turiu grįžti į Prahą dėl, kaip jau nurodė Hans–Gert Pöttering, precedento neturinčio socialistų trukdymo, su kuriuo susidūrėme pirmininkaudami ir apie kurį esu visiškai atvirai kalbėjęs. Jei vyriausybė žlugtų, tikrai nekiltų grėsmės pirmininkavimui, o tai, kad socialistai nesidomėjo Čekijos pirmininkavimu Europos Vadovų Tarybai ir atmetė net elementariausią bendradarbiavimą, pakenks daugiausia socialdemokratijai. Pirmininkavimas dėl to neturėtų nukentėti, nes esu įsitikinęs, kad tikrai pajėgsime įvykdyti tai, ką išdėsciau savo įžanginėje kalboje Europos Parlamente apie tai, kaip ketiname vadovauti diskusijai ir pasiekti kompromisą. Pavasario Taryba tai įrodo. Mano šalyje įprasta, kad kalbantysis nėra pertraukiamas, bet, atrodo, įpročiai čia šiek tiek skiriasi.

Leiskite man pereiti – griežtai laikantis Europos Vadovų Tarybos išvadų – prie klausimo, kodėl šiandien esu čia ir kodėl mes ėmėmės tam tikrų veiksmų Europos Vadovų Taryboje. Tačiau prieš tai norėčiau pareikšti nuomonę apie Trišalį aukščiausio lygio susitikimą su socialiniais partneriais, įvykusį prieš Tarybos posėdį. Jame dalyvavo nemažai asmenų. Be manęs paties ir Europos Komisijos pirmininko José Manuel Barroso taip pat dalyvavo dar du vyriausybės vadovai, t. y., Švedijos ministras pirmininkas F. Reinfeldt ir Ispanijos ministras pirmininkas J. Zapatero, ir po susitikimo mane labai nudžiugino ir nustebino sutarimas tarp socialinių partnerių ne tik dėl pirmininkavimo tikslų, bet ir dėl sprendimų dėl augančio nedarbo, sukeldo pasaulio finansų krizės.

Jei kam nors įdomu, galiu apie Trišalį susitikimą pakalbėti daugiau; mes susitarėme dėl trijų pagrindinių principų, kurie turi užtikrinti žymiai didesnę darbo rinkos lankstumą bei darbo jėgos judėjimą ir žymiai didesnes pastangas keliant darbuotojų apmokymo ir įgūdžių lygį taip, kad jie galėtų paveikti darbo rinką, ir t. t. Nors Pavasario Europos Vadovų Taryba buvo antrasis mūsų organizuotas valstybių ir vyriausybės vadovų susitikimas ir kartu pirmasis tikrai oficialus aukščiausio lygio pasitarimas. Žinoma, didžiausias dėmesys buvo skirtas klausimui apie tai, kaip įveikti dabartinę ekonomikos krizę. Aš visiškai atmetu tvirtinimus, jog mes nepakankamai darome, kad būtų imtasi rimtesnių priemonių. Pasiremsiu vienu skaičiumi: 400 mlrd. EUR. Šie 400 mlrd. EUR sudaro 3,3 proc. ES bendrojo vidaus produkto; tai – beprecedentinis žingsnis, ir kartu su automatiniais stabilizatoriais, kuriuos turi ES, o JAV, pvz., neturi, manau, kad pavyzdys, kurį šiandien pateikė

José Manuel Barroso, yra labai informatyvus. Darbuotojui, kurį atleido „Saab“ Švedijoje, taikomi visai kiti socialiniai standartai nei darbuotojui, atleistam „General Motors“ kažkur Čikagoje, ir vyriausybės šiais dviem atvejais laikosi visiškai skirtingo požiūrio, nes dėl automatinių stabilizavimo priemonių 400 mlrd. EUR suma iš esmės dar labiau išauga ir tai suteikia mums neginčijamą pranašumą JAV atžvilgiu. Esminis visų 27 valstybių narių pritarimas susitarimui patvirtina Lisabonos strategijos pagrįstumą, nes jis yra vienas iš keturių ramsčių, kuriais faktiškai remiasi visa strategija.

Gordon Brown vakar buvo šiuose Rūmuose ir turėjo galimybę tiksliai paaiškinti 27 valstybių narių požiūrį, įgaliojimą G 20 viršūnių susitikimui ir tris kitus *de facto* šios strategijos ramsčius. Mes sutarėme, kad visos trumpalaikės priemonės turi būti laikinos, ir būtent taip į jas žiūrime. Buvo patvirtinti vidutinės trukmės laikotarpio bei ilgalaikiai prioritetai ir Lisabonos strategijos tikslai, taigi trumpalaikiai prioritetai turi juos atitikti. Norėčiau atvirai pasakyti, kad Europos Vadovų Tarybą pritrenkė JAV Finansų Sekretorius Timothy Geithnerio pareiškimas apie nuolatinės priemonės. Amerika, priimdama didžiulius skatinimo priemonių paketus, remdama protekcionistines tendencijas ir protekcionistinius šūkius, „Pirk amerikietišką prekę“ kampaniją ir t. t., ne tik kartoja 1930 m. klaidas. Šių žingsnių derinys ir, dar blogiau, iniciatyva paversti juos nuolatinėmis priemonėmis yra tiesus kelias į pragarą. Mes turėtume pažvelgti į istorijos knygas, kurių seniai nebuvome atsivertę. Manau, jog didžiausia Pavasario Tarybos diskusijų sėkmė yra tai, kad šis kelias ir trumparegiškas požiūris buvo aiškiai atmesti. Aš kategoriškai atmetu Europos socialistų partijos pirmininko Poulo Nyrupo Rasmussen pareiškimus, kad Europos Vadovų Taryba daro nepakankamai siekdama įveikti krizę ir kad mes laukiame, jog mus išgelbėtų JAV. JAV pasirinktas kursas yra ne tik kartą jau susikompromitavęs, bet ir, kaip sakiau anksčiau, socialinės apsaugos lygmuo ir bendras paprastų žmonių socialinių poreikių užtikrinimas JAV labai skiriasi ir yra daug žemesnis. JAV kelias yra pavojingas, nes siekiant finansuoti socialinių skatinimo priemonių paketus amerikiečiams reikės grynųjų pinigų, ir jie juos nesunkiai gaus, nes visada bus norinčių įsigyti JAV obligacijų. Tačiau tai kelia grėsmę rinkos likvidumui, nes pašalina likvidumą iš pasaulinės finansų rinkos, taigi parduodant kitas obligacijas, galbūt Europos ir neabejotinai Lenkijos, Čekijos, taip pat gal ir kitų šalių, iškiltų pavojus, kad sistemoje nebebūtų grynųjų pinigų. Šis požiūris kelia susirūpinimą ir, mano nuomone, bus diskusijų tema G 20 viršūnių susitikime. G 20 viršūnių susitikimas bus tik viena proga mums apie tai pasikalbėti. Vėliau diskusija galės būti tęsiama neoficialiame 27 valstybių narių aukščiausio lygio susitikime su JAV administracija ir Baracku Obama Prahoje. Tvirtai tikiu, kad pasieksime bendrą požiūrį su JAV, nes mes tikrai nenorime konfrontacijos tarp JAV ir Europos. Šiandienos pasaulyje – ir krizė parodė mums tai dar kartą – nė viena ekonomika neegzistuoja atskirai ir yra glaudžiai susijusi tarpusavio ryšiais su kitomis; tai reiškia, kad esant krizei problema liečia mus visus ir mes galime ją išspręsti tik veikdami kartu.

Antras susitarimo ramstis ieškant dabartinės krizės sprendimo – rengimasis G 20 viršūnių susitikimui. Gordon Brown ir jo vyriausybė parengė aukštos kokybės dokumentus; vakar galėjote su jais susipažinti. Trijų ramsčių požiūris numato sprendimą, skirtą finansų sektoriui ir skatinimo priemonių paketams, kuris reguliuoja ir, sakyčiau, ištaiso sistemos vidaus trūkumus ir atkuria pasaulinę prekybą, t. y. reikalauja atnaujinti PPO diskusijas Dohoje. Šis požiūris tiksliai atitinka aiškią Europos Vadovų Tarybos pateikto sprendimo, kuriam buvo vieningai pritarta, struktūrą. Taip pat norėčiau pritarti susitarimui dėl to, kad pagaliau konkrečiai numatėme, kiek bus didinami Tarptautinio valiutos fondo ištekliai, ir nustatėme, kad šis konkretus įsipareigojimas sieks 75 mlrd. EUR. Rengdamosi G 20 susitikimui 27 valstybės narės laikosi vienos pozicijos, kalba vienu balsu ir siekia bendro tikslo. Aš laikau tai pačia didžiausia sėkme, nes visas Europos Vadovų Tarybos susitikimas buvo Europos vienybės, Europos solidarumo, Europos vertybių ir bendros Europos vidaus rinkos išbandymas. Jei kuris nors iš šių dalykų būtų silpnėjęs, mes po šios krizės atsidurtume prastesnėje padėtyje. Priešingai, manau, kad gerbdami šiuos esminius dalykus pasijusime stipresni. Rengiantis G 20 diskusijoms nėra jokio pagrindo pesimizmui, kaip nuogaustauja P. N. Rasmussen. Manau, kad visi supratome, jog turime veikti solidariai ir bendradarbiauti, kaip tvirtina Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijos atstovas Graham Watson.

Kaip visi žinome, dabartinė krizė – tai pasitikėjimo krizė. Todėl siekiant įveikti krizę trečiasis svarbus dalykas – pasitikėjimo atkūrimas. Nepakanka tik investuoti pinigus į sistemą. Mes tai išbandėme, ir bankai vis dar neskolina. Bankai turi pradėti skolinti pinigus, bet jie to nedarys, jei neturės pasitikėjimo. Grynųjų pinigai, kurie jiems buvo prieinami, problemos neišsprendė. Pasitikėjimas negali įtvirtintas nutarimu, taip pat jis negali būti nupirktas. Todėl siekdami atkurti pasitikėjimą žengėme dar vieną žingsnį didesnio pasitikėjimo link ir padvigubino garantijų sistemą šalims, nepriklausančioms euro zonai, iki 50 mlrd. EUR tuo atveju, jei tai bus būtina. Mes susitarėme netgi dėl šito. Mes net sutarėme, kad reikėtų vengti visaapimančio požiūrio ir kiekvieno banko ir kiekvienos šalies atvejį svarstyti atskirai, ir nusprendėme, kad požiūris „tas pats taikoma visiems“ šiuo metu būtų pavojingas. Rinkose vyrauja įtampa, jos į kiekvieną signalą reaguoja nedelsdamos, perdėtai ir neigiamai. Todėl reikalingas geresnis reguliavimas. Norėčiau pabrėžti, kad „geriau“ galėtų reikšti

reguliavimo įvedimą srityse, kurios iki šiol išvis nebuvo reguliuojamos. Ir tuo turėsite užsiimti jūs, Europos Parlamentas. Mes norėtume pasiekti susitarimą (ir yra ženklų, kad tai įmanoma) dėl teisės aktų, kurie iš esmės atitiktų mūsų viziją ir geresnio reitingų agentūrų, draudimo bendrovių mokumo, bankų kapitalo reikalavimų, tarpvalstybinių mokėjimų, elektroninių pinigų ir t. t. reguliavimo idėjas. Džiaugčiausi, jei galėtumėte patvirtinti šias taisykles per savo sesiją ir jos galėtų nedelsiant įsigaliooti ir būti įgyvendintos. Kaip ir mes visi, šiltai sveikinu J. de Larosièrè pranešimą, kurį sudaro nuostabus analitinis skyrius ir labai pamokomas įgyvendinimo skyrius ir į kurį atsižvelgdama Europos Vadovų Taryba padarė aiškias išvadas. Galbūt svarbiausia pavasario Europos Vadovų Tarybos užduotis buvo įvertinti pažangą, padarytą įgyvendinant ekonomikos atkūrimo planą, kurį gruodžio mėn. pateikė Taryba. Kaip tik šiuo klausimu kilo daugiausia triukšmo ir buvo išsakyta daugiausia kritikos – mano nuomone, nepelnytai. Buvo teigiama, kad planas yra nepakankamai geras, pavėluotas ir neambicingas. Norėčiau pašalinti nesusipratimus. Jau minėjau 400 mlrd. EUR, arba 3,3 proc. bendrojo vidaus produkto, neskaitant fondų, skirtų rekapitalizuoti bankams ir garantijoms, siekiančioms daugiau nei 10 proc. bendrojo vidaus produkto; tiek šiuo metu gali suteikti ES. Tai visgi turės labai didelės įtakos Stabilumo ir augimo paktui ir valstybės skolai, taip būdai, kuriuo bus tvarkomasi „dieną po to“ laikotarpiu, kitaip tariant, po krizės. Mano nuomone, net 5 mlrd. EUR suma, kuri galiausiai buvo patvirtinta ir kuri sudaro tikrai mažą didžiulės 400 mlrd. EUR sumos dalį, yra labai sudėtingų derybų rezultatas, kuris palies daug šalių. Pirmiausia taip yra todėl, kad šios sumos nebus galima laikyti antikrizine priemone, jei ji nebus panaudota 2009–2010 m. Tiesa ir tai, kas neturime jokios skaidrios projektų vertinimo sistemos, jokio tinkamo šių projektų sąrašo ir kad vienių dalykų trūksta, o kitų turime per daug. Pagaliau po labai sudėtingų derybų pasiekėme susitarimą, ir Tarybai pirmininkaujanti Čekija neabejotinai atliko pagrindinį vaidmenį susitariant, kad būtų pritarta 5 mlrd. EUR sumai ir pinigai būtų perduoti Europos Parlamentui, kad jis galėtų juos paskirstyti.

Ekonomikos atkūrimo planas, žinoma, apima Bendrijos aspektą, dėl kurio šiandien prieinami maždaug 30 mlrd. EUR, ir šalies aspektą, kuris reiškia, kad kiekviena valstybė narė vykdydama planą įgyvendina savo fiskalines skatinimo priemones. Mano nuomone, pagrindinis klausimas, dėl kurio sutarė Europos Vadovų Taryba, yra Stabilumo ir augimo pakto galiojimas. Jei norime išgyventi šią krizę ir išsaugoti neiširusią, nepažeistą ir atsigavusią Sąjungą, turime laikytis savo pačių taisyklių. Mano nuomone, būtų didelė klaida rengti naujus paketus neužtikrinus, kad bus pradėtos visos valstybių narių ir Bendrijos procedūros, kad žinosime, koks bus jų poveikis, ir neįsitikinus, ar tikrai reikalingos tolesnės fiskalines skatinimo priemonės ir ar Europos Vadovų Taryba joms pritaria. Jei tikrai to reikės, Europos Vadovų Taryba imsis tolesnių priemonių, bet šiuo metu nežinome, ar turime jas taikyti, nes niekas negali pasakyti, kada krizė pasieks žemiausią lygį arba kada ji pasibaigs. Būtų visiškai absurdiška imtis tolesnių priemonių nežinant žingsnių, žengtų įgyvendinant 400 mlrd. EUR fiskalines skatinimo priemones, padarinių. Planas yra ambicingas, įvairiapusis ir išsamus; jis padės spręsti augimo ir užimtumo problemas atsižvelgiant į situaciją kiekvienoje šalyje, ir, žinoma, taip pat su ekonomikos padėtimi susijusias problemas.

Antra labai svarbi Europos Vadovų Taryboje svarstyta tema buvo klimato ir energetikos klausimas. Energetinio saugumo ir klimato apsaugos srityje padarėme didelę pažangą. Be kitų, energetinis saugumas yra vienas iš svarbiausių mūsų pirmininkavimo prioritetų, ir energetinio saugumo būtinybė buvo įrodyta sausio mėn. Dujų krizė įveikta nebuvo. Dujų krizė gali sustiprėti rytoj, poryt, po mėnesio, kitais metais, bet kada. Mano žodžius įrodo tai, kad net 5 mlrd. EUR antikrizinis paketas daugiausia, jei ne išimtinai, orientuotas į Europos šalių tarpusavio ryšius ir numato įvairius mechanizmus bei projektus, kuriais siekiama sumažinti priklausomybę nuo vieno tiekimo maršruto. Mes sutarėme, kad iki kitos žiemos turi būti parengtas antikrizinis mechanizmas galimiems tiekimo sutrikimams išvengti, kuris leistų reaguoti į bet kokias problemas, kurios galėtų iškilti. Daugiau nei aišku, kad jis mums reikalingas. Tai išaiškėjo sausio mėn., ypač Slovakijoje ir Bulgarijoje, taip pat ir daugelyje kitų šalių.

Diskusijos klimato klausimais: jau prasideda diskusijos ir rengimasis Kopenhagos konferencijai. Danija, kaip šalis šeimininkė, ir Švedija, kaip Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė, užsiims šiuo klausimu, o Tarybai pirmininkaujanti Čekija jau įtemptai dirba. Mes bandome rasti bendrą poziciją Europos lygmeniu. Mes pradėdame derėtis su pagrindiniais veikėjais, be kurių negali būti užtikrinta Kopenhagos konferencijos sėkmė. Jiems priklauso JAV ir, žinoma, Japonija, Kinija ir Indija, taip pat kitos didelės šalys ir stambūs teršėjai. Didžiausia diskusija – norėčiau tik trumpai tai paminėti – lietė klausimą, ar mes dabar turėtume nustatyti ne tik mechanizmus, bet ir atskirų Europos Sąjungos šalių dalį finansavimo pakete, kurį ruošiame siekdami padėti besivystančioms šalims – trečiosioms šalims – vykdyti jų įsipareigojimus aplinkos apsaugos srityje. Sprendimas, kurį priėmėme, buvo teisingas. Derantis su visais pagrindiniais veikėjais, kurie dabar veikia daugiau žodžiais, o ne darbais, būtų labai nevykusi ir žalinga taktika mums patiems nusistatyti ribas, kurių kiti nesilaikytų. Derybų pozicija būtų žymiai geresnė, jei turėtume veiksmų laisvę, ir dėl to susitarė šalys, faktiškai pateikusios paskutinį pasiūlymą, t. y., Švedija, Danija, Nyderlandai, Jungtinė Karalystė ir Lenkija. Kalbant apie Lenkijos požiūrį, mes, žinoma, atsižvelgėme į šalių, kurios gana atsargiai vertina šį mechanizmą,

interesus, taip pat ir į interesus šalių, kurios atlieka pagrindinį vaidmenį sprendžiant klimato kaitos klausimus. Visos šalys, net ir tos, kurios mano tai esant pagrindiniu prioritetu, sutiko, kad dar iki Kopenhagos konferencijos turime nustatyti realų mechanizmą, sprendimus ir jų formuluotes.

Trečioji sritis susijusi su išorės santykiais. Europos Vadovų Taryba oficialiai pritarė Rytų partnerystės iniciatyvai, kuri papildytų mūsų užsienio politiką arba tiesioginę kaimynystės politiką. Šiauriau yra ledkalniai, vakaruose – Atlanto vandenynas, o pietuose ir rytuose gyvena mūsų kaimynai, ir kaip tik ten yra šalys, kurios galėtų kelti grėsmę mūsų ekonominei, socialinei ir saugumo padėčiai. Rytų partnerystė buvo Čekijos pirmininkavimo tikslas, ir džiaugiuosi, kad jai buvo pritarta priimant tvirtą 600 mln. EUR įsipareigojimą. Norėčiau užbėgti už akių klausimams dėl Baltarusijos dalyvavimo. Mes tai svarstome. Baltarusija padarė tam tikrą pažangą, ir vizų išdavimo režimo nariams draudimo sustabdymas pratęstas. Šiuo metu durys Baltarusijai yra atviros, bet joks sprendimas priimtas nebuvo. Jei valstybės narės dėl to nesusitars ir visos 27 valstybės narės nepriims sprendimo, prezidentas A. Lukašenko tiesiog nebus pakviestas, nors jį pakviesti mums rekomenduoja ir opozicija, ir kaimyninės valstybės. Manau, jei užduotumėte man šį klausimą dabar, negalėčiau į jį atsakyti, todėl užbėgu jam už akių.

Informavau Europos Vadovų Tarybą apie posėdį ir neoficialų viršūnių susitikimą su prezidentu B. Obama, rengiamą balandžio 5 d. siekiant įgyvendinti kitus prioritetus, būtent prioritetą, susijusį su transatlantiniais santykiais. Organizacinis pasirengimas dar nebaigtas, bet jūs būsite išsamiai informuoti. Viršūnių susitikime daugiausia bus aptariamasi trys pagrindinės teminės sritys: G 20 aukščiausio lygio susitikimas, bendradarbiavimas energetikos ir klimato klausimais (šioje srityje ES privalo likti pagrindine veikėja, kaip ir JAV) ir išorės santykiai bei geostrateginė zona nuo Viduržemio jūros iki Kaspijos jūros, t. y., padėtis Afganistane, Pakistane, Irane ir, žinoma, Viduriniuose Rytuose. Viršūnių susitikimas su JAV yra svarbus, bet turėtume aiškiai vengti perdėtų lūkesčių, nes tai ne Mesijo atėjimas. JAV turi daugybę vidaus problemų, kurios turi būti išspręstos, ir kaip tik todėl bus naudinga Prahoje išgirsti, kaip Barack Obama iš esmės vertina šiuos metus, kuriais jis, žinoma, norės pasiųsti ES piliečiams žinią apie svarbiausias naujos Amerikos administracijos pozicijas ir svarbiausius tikslus.

Europos Vadovų Taryboje buvo svarstoma daug kitų problemų, apie kurias esu pasiruošęs kalbėti. Jei kažką praleidau, pakalbėsiu apie tai diskusijoje po frakcijų vadovų kalbų. Mes turbūt nebesusitiksime, nes jūs išvyksite pradėti rinkimų kampanijos, bet būčiau labai dėkingas, jei susilaikytumėte nepradėję jos čia ir dabar. Tikiuosi, kad kova dėl vietų Europos Parlamente bus teisinga ir kad po rinkimų vėl susitiksime ir tęsime savo darbą.

Pirmininkas. – Dėkoju, gerb. Europos Vadovų Tarybos Pirmininke, už jūsų pasiryžimą tęsti darbą vadovaujant Tarybai nepaisant sudėtingos situacijos jūsų šalyje.

José Manuel Barroso, Komisijos pirmininkas. – (FR) Gerb. pirmininke, gerb. Tarybos pirmininke, ponios ir ponai, paskutinioji Europos Vadovų Taryba pasiekė realių rezultatų.

Norėčiau atiduoti duoklę Tarybai pirmininkaujančiai valstybei narei Čekijai ir ypač jos ministrui pirmininkui M. Topolánekui, kuris griežtai vadovavo diskusijoms sutelkdamas jas į konkrečius tikslus. Rezultatai matomi: buvo priimti sprendimai, kurie ne tik patys savaime yra svarbūs, bet ir iškalbingai byloja apie Europos šiandienos ryžtą. Mūsų sprendimai parodo mūsų vienybės tikrumą ir nugali pesimistines mintis, kurios, kaip buvo įrodyta dar kartą, buvo klaidingos. Didžiausią dėmesį ketinu skirti ekonominei padėčiai; ministras pirmininkas M. Topolánek kalbėjo daugeliu klausimų, taigi prie jų visų grįžti nebūtina.

Pirma, Taryba pritarė Komisijos pasiūlymui skirti 5 mlrd. EUR strateginiams energetikos projektams ir plačiajuosčiam internetui. Susitarimas, pasiektas Europos Vadovų Taryboje, aiškiai atspindi ES pasiryžimą panaudoti visas turimas priemones ir daryti, kas įmanoma, kad dėl krizės nekiltų grėsmės mūsų ilgalaikiams tikslams, ypač energetiniam saugumui ir kovai su klimato kaita.

Antrasis labai svarbus sprendimas – maksimalios paramos sumos, suteikiamos valstybių narių mokėjimų balansams, padvigubinimas: 50 mlrd. EUR – labai didelis įsipareigojimas. Jis įrodo, kad net sunkiais laikais solidarumas nėra tuščias žodis Europoje.

Išties geriausias būdas europiečiams suvaldyti krizę ir atkurti sąlygas augimui – koordinuoti savo pozicijas, imtis bendrų veiksmų ir palaikyti vienas kitą.

Trečiasis labai svarbus sprendimas rodo, kad Sąjunga kiek galėdama prisideda mėgindama įveikti krizę visame pasaulyje. Europos ekonomikai skirtos biudžetinės skatinimo priemonės, jei įtrauksime ir automatines stabilizavimo priemones, šiuo metu siekia beveik 4 proc. Europos bendrojo vidaus produkto. Vis dėlto

Europos Vadovų Taryboje dar prisiėmėme įsipareigojimą 75 mlrd. EUR paremti Tarptautinį valiutos fondą. Sąjunga gerai atlieka savo vaidmenį tiek tvirtai kovodama su krize, tiek pateikdama ambicingą ir į ateitį orientuotą reguliavimo reformų programą.

Išties Europos Sąjunga parodė vienybės ir lyderystės pavyzdį, kuriuo vadovaujantis galėtų būti paruošta dirva platesniems sprendimams tarptautiniu lygiu. Tai aiškiai parodė ir vakarykštė diskusija su JK ministru pirmininku Gordonu Brownu. Europos Sąjunga Londono aukščiausio lygio susitikimą pasitinka parengusi rimtą ir nuoseklią darbotvarkę, kurios pagrindą sudaro keturi ramsčiai: esminės ir koordinuotos biudžetinės skatinimo priemonės, ambicinga reguliavimo darbotvarkė, griežtas nusistatymas prieš visas protekcionizmo formas ir ilgalaikis įsipareigojimas siekiant Tūkstantmečio vystymosi tikslų, ypač neturtingiausiose pasaulio šalyse.

Tai – lyderio darbotvarkė; manau, kad vis dėlto svarbu atkreipti dėmesį į tai (nes pradžioje tai nebuvo aišku), jog valstybių narių, ketinančių dalyvauti Londono aukščiausio lygio susitikime, ir Komisijos pozicija faktiškai yra visos 27 valstybių narių Sąjungos, kuri nori išlikti lydere ir pateikti naują požiūrį tarptautiniu lygiu, pozicija. Ši darbotvarkė nėra technokratiška. Į ekonominę sistemą, ir ypač į pasaulinę finansų sistemą būtina vėl įdiegti etines vertybes, be kurių rinkos ekonomika negali funkcionuoti. Pasaulio ekonomikos dėmesio centre vėl turi atsistoti žmonės. Mes palaikome atvirą ir konkurencingą šalių ekonomiką, kurioje rinkos tarnauja gyventojams. Dar daugiau, kaip tik dėl to aš palaikau ambicingą A. Merkel pasiūlymą parengti tvirtos ekonomikos chartiją. Tai parodytų, kad mes remiame socialinę rinkos ekonomiką.

Europos Vadovų Taryba taip pat svarstė ir klausimus, nesusijusius su krize. Išorės santykių srityje palankiai vertinu tai, kad 27 valstybės narės palaikė Komisijos pasiūlymus plėsti Rytų partnerystę, kurią galėsime smulkiau aptarti Rytų partnerystės aukščiausio lygio susitikime gegužės 7 d. Kartu su Viduržemio jūros baseino šalių sąjunga parengėme deramą pagrindą mūsų kaimynystės politikai, kuri neabejotinai yra vienas svarbiausių Sąjungos išorės santykių prioritetų.

Komisijos pirmininkas. – Gerb. pirmininke, dabar turime tęsti darbą, susijusį su ekonomikos atkūrimu, ir tam skubiai reikia 5 mlrd. EUR. Ši investicija tokiu sunkiu metu turi lemiamą reikšmę. Visi žinome, kad kreditų trūkumas turėjo tiesioginės įtakos strateginiams projektams. Iš kilo įvairių sunkumų, ypač dėl to, kad gali būti išaldyti naftos ir dujų vamzdynų projektai. Kreditų trūkumas sustabdė investicijas į atsinaujinančias energijos rūšis. Taip pat dėl jo vilkinami ekologiškų technologijų moksliniai tyrimai. Todėl mums reikia aiškaus Europos atsako.

Žinau, kad Parlamentas yra įsipareigojęs paspartinti šio dokumentų rinkinio priėmimą, ir tikiuosi, jog išnagrinėję pasiūlymus galėsite greitai pradėti derybas su Taryba, kad šie dokumentai galėtų įsigalioti iki gegužės mėn.

Tas pats pasakytina ir apie esamų ir būsimų priemonių, skirtų finansinei sistemai, paketą. Parlamentas ir Taryba užtikrindami, kad susitarimas dėl šių priemonių būtų pasiektas per pirmąjį svarstymą, dar iki rinkiminės pertraukos, pasiūstų reikšmingą žinią, jog ES supranta, ką turi padaryti siekdama grąžinti tvarką į finansinę sistemą.

Tai būtų pamatiniai teisės aktai atkuriant pasitikėjimą, ir todėl Komisija toliau tvirtins pasiūlymus, kaip išdėstyta jos 2009 m. kovo 4 d. komunikate dėl rizikos draudimo fondų ir privataus kapitalo fondų, vadovų atlyginimų ir dėl to, kaip įgyvendinti idėjas, išdėstytas aukšto lygio grupės, kurią įkūriau ir kuriai pirmininkauja J. de Larosièrè, pranešime. Šis pranešimas buvo šiltai sutiktas Europos Vadovų Taryboje ir vieningai laikomas pagrindu tolesniam darbui. Aš labai džiaugiuosi šiuo rezultatu.

Taip pat turime toliau gilinti koordinavimą. Koordinavimas yra svarbiausias dalykas – koordinavimas ir įgyvendinimas. Gairės, kurias nustatėme dėl sumažėjusio turto ir paramos automobilių sektoriui, jau taikomos siekiant nukreipti valstybių narių veiksmus efektyviausia kryptimi.

Dabar pasiekėme ekonomikos atkūrimo plano įgyvendinimo etapą; Komisija atidžiai stebės, kaip įgyvendinami valstybių narių pareiškimai dėl skatinimo priemonių. Turime pakankamai priemonių. Taip pat turime Lisabonos strategijos priemones, kurios tebegalioja. Be to, nuodugnai ištirsime įvairias valstybių narių priemones, kurios taikomos siekiant įveikti krizę ir padidinti paklausą, kad išsiaiškintume, ko būtų galima pasimokyti ir kaip galėtume padėti.

To paties nusistatymo turėtume laikytis rengdamiesi aukščiausio lygio susitikimui užimtumo klausimais. Jau anksčiau sakiau Parlamente: ši krizė – sunkus išmėginimas, ir labiausiai pastebimas jos neigiamas poveikis darbo rinkai.

Nedarbas auga ir tikriausiai augs toliau. Tai kelia man didžiausią susirūpinimą, ir manau, kad tai turi kelti didžiausią susirūpinimą Europai. Darbuotojai visoje Europoje turi žinoti, kad Europos lyderiams rūpi ši problema. Todėl toks svarbus yra specialus užimtumui skirtas aukščiausio lygio susitikimas gegužės mėn. pradžioje: jame bus kritiškai įvertintas atkūrimo priemonių, kurių buvo imtasi, poveikis, kad pamatytume, kurios yra veiksmingos, o kurios – ne, ir pasikeista geriausia patirtimi bei susitarta dėl tolesnių būtinų veiksmų.

Turime užtikrinti, kad siekiant sušvelninti krizės poveikį ir parengti žmones ateities darbo vietoms būtų panaudoti visi svertai vietos, regioniniu, valstybių narių ir Europos lygmeniu. Ypač turime stengtis paremti valstybių narių veiklą naudojant Europos socialinį fondą ir Prisiaikymo prie globalizacijos padarinių fondą.

Kaip žinote, Europos Vadovų Taryba nusprendė, kad aukščiausio lygio susitikimas turėtų būti vadinamojo trejeto formos. Atvirai ir nuoširdžiai – kaip darau visada – pasakysiu, kad toks sprendimas mane nuvylė. Man būtų labiau patikę, jei visos 27 valstybės narės būtų skyrusios laiko ir kartu aptarusios, kaip būtų geriausia spręsti klausimą, kuris per šią krizę labiausiai jaudina Europos gyventojus, t. y. klausimą dėl užimtumo.

Žinoma, mums aišku, kad didžioji dalis priemonių yra valstybių narių lygmens, bet tai neturėtų trukdyti Europos lyderiams aptarti Europos lygmeniu būdo, kuriuo jie galėtų koordinuoti savo veiksmus. Mums taip pat aišku, kad priimami sprendimai dėl finansų sektoriaus ir ekonomikos atkūrimo planas taip pat yra priemonės, susijusios su užimtumu.

Tačiau manau, kad užimtumo klausimas pats savaime vertas Europos lyderių dėmesio. Kaip bebūtų, Komisija yra visiškai susitelkusi ir nusiteikusi 2009 m. gegužės 7 d. išplatinti svarbią žinią. Aš asmeniškai manau, kad šis aukščiausio lygio susitikimas, kurį buvo nuspręsta surengti trejeto forma, turėtų būti atviras ir visiems ministrams pirmininkams, kad norintys dalyvauti turėtų tokią galimybę.

Norėčiau jums pasakyti, kaip pranešė ir ministras pirmininkas M. Topolánek, kad kaip tik prieš Europos Vadovų Tarybą vyko labai svarbi diskusija su socialiniais partneriais, kurioje dalyvavo su Švedijos ministras pirmininkas F. Reinfeldt ir Ispanijos ministras pirmininkas J. Zapatero. Manau, išsiaiškinome, kad socialiniai partneriai pasiruošę veikti kartu su mumis. Svarbu perduoti šią žinią visiems europiečiams, ir ypač Europos dirbantiesiems, kad Europos lygmeniu taip pat rūpinamės socialiniu dialogu.

Socialiniai partneriai buvo pakviesti į Komisiją. Mes surengėme susitikimą Komisijos narių Kolegijoje, ir esu pasiryžęs toliau dirbti su socialiniais partneriais, Europos Parlamentu, Europos šalių vyriausybėmis, Tarybai pirmininkaujančia valstybe nare, ir, žinoma, taip pat su Regionų komitetu ir Socialinių ir ekonominių reikalų komitetu, nes tikrai manau, kad susidūrus su užimtumo problema turi sutelkti pastangas Europos mastu ne tik vyriausybės ir Europos institucijos, bet ir socialiniai partneriai bei visa visuomenė.

Esu nusprendęs, kad turėtume apsvarstyti visas galimas alternatyvas. Todėl Komisija ateinančiomis savaitėmis ypatingas pastangas skirs darbui su visais partneriais, taigi labai džiaugčiausi Europos Parlamento narių ir Parlamento, kaip institucijos, dalyvavimu. Jūs esate sukaupę daug žinių apie veiklą vietose.

Trumpai tariant, ši Europos Vadovų Taryba priėmė labai svarbius sprendimus ekonomikos ir finansų klausimais; tai – labai konkretūs rezultatai. Tačiau tai jokių būdu ne proceso pabaiga. Šį procesą turime tęsti. Turime imtis visų priemonių, būtinų susidūrus su krize, kuri ypač paveiks socialinę sritį. Svarbu, kad išsaugotume šį pasiryžimą ir kad koordinuojant ir vykdant veiklą Europa sugebėtų ne tik atsakyti į iššūkį savo šalyse, bet ir svariai prisidėtų prie pasaulinio atsako į šią nepaprastai didelio masto krizę.

(Plojimai)

Joseph Daul, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (FR) Gerb. pirmininke, gerb. M. Topolánekai, gerb. J. M. Barroso, ponios ir ponai, Europa, kuri nuo krizės pradžios vadovavo mūsų partneriams iš JAV ir likusioms pasaulio šalims rengiant ambicingą, bet tikrai būtiną finansų rinkos reformą, praėjusį penktadienį nubrėžė G 20 aukščiausio lygio susitikimo, vyksiančio balandžio 2 d., gaires.

Per vakaryktę diskusiją dėl G 20 susitikimo vieni nariai pareiškė, kad to nepakanka; kitų nuomone, to yra per daug. Tikrovė yra ta, kad per krizes, kurias patyrėme, Europa susitelkdavo, koordinuodavo veiksmus ir dirbo kaip komanda.

Kartoju: krizinėje situacijoje, kurią patiriame, kaip ir kitais globaliniais klausimais – energetikos, klimato kaitos, užsienio reikalų, saugumo ir gynybos – šalių sprendimai nebetinka. Jeigu net JK ministras pirmininkas, kurio klausėmės vakar, liaupsina Europos Sąjungos privalumus ir pareiškia, kad jis „didžiuojasi būdamas britu ir didžiuojasi būdamas europiečiu“, manau, kad mano įsitikinimas yra patvirtintas.

Europos Vadovų Taryboje praeitą savaitę priimtas sprendimas skirti šiuo sunkiu laikotarpiu 50 mlrd. EUR ne euro zonos valstybėms narėms už Europos Sąjungos zonos per šį sudėtingą periodą vertintinas teigiamai, nes tai, kas liečia vieną iš mūsų, liečia mus visus. Tai ir yra Europos integracijos prasmė. Kartu su 400 mlrd. EUR Europos ekonomikos atkūrimo planu šie asignavimai padės atstatyti sąlygas augimui bei kurti turtą ir galiausiai darbo vietas. Tas pats pasakytina apie 5 mlrd. EUR paketą, kurį nusprendėme investuoti siekdami paremti projektus energetikos ir priemonių, susijusių su internetu bei kitais klausimais, srityse.

Prašau Tarybą dėti visas pastangas siekiant užtikrinti, jog iki šios parlamentinės kadencijos pabaigos būtų pasiektas susitarimas trimis šiuo metu svarbiausiais klausimais: dėl kredito reitingų agentūrų, kapitalo reikalavimų direktyvos ir Mokumo II direktyvos. Taryba turi paspartinti darbą, susijusį su Mokumo II direktyva, kad užtikrintų, jog ji galėtų būti priimta per pirmąjį svarstymą balandžio mėn.

Ponios ir ponai, mums nereikia daugiau jokių socialistų ekonomikos priemonių. Mums reikia daugiau darbo vietų, ir šis priemonių paketas sudarys sąlygas jas kurti. Be to, atkreipiu dėmesį į tai, kad praėjusią savaitę Briuselyje nė vienas nei Europos kairiųjų, nei dešiniųjų lyderis nepalaikė socialistų priemonių. Šis faktas taip pat patvirtina mano nuojautą, kad tai, ką sako šiuo metu Socialistų frakcijos Europos Parlamente pirmininkas, ne visada tikrai atitinka tai, ką daro socialistų vadovaujamos vyriausybės, ir jums, gerb. M. Schulz, vis dar reikės daug nuveikti, kad įtikintumėte savo politinį draugą, F. W. Steinbrücką, tapti socialiesniu.

Taip pat norėčiau paminėti ruošimąsi Kopenhagos konferencijai, kuri vyks gruodžio mėn., ir paprašyti, kad Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė Čekija iki birželio mėn. parengtų keletą pasiūlymų dėl tarptautinių finansų mechanizmų. Kalbant apie energetikos ir klimato kaitos paketą, Europa davė toną ir neturi prarasti savo pranašumo. Klimato kaita nelauks krizės pabaigos. Todėl mes privalome įtikinti savo partnerius sekti mūsų pavyzdžiu kovojant su klimato kaita ir patvirtinti išmetamo CO₂ kiekio sumažinimo 30 proc. tikslą.

Atrodo, Barack Obama nusprendė priimti pagalbos rankos, kurią jam pasiūlėme, nusprendamas Jungtinėse Amerikos Valstijose įdiegti prekybos emisijos kvotomis sistemą. Baigdamas norėčiau pasidžiaugti, kad Europa pagaliau rimtai pradėjo vertinti mūsų kaimynus Rytuose ir patvirtino strateginę partnerystę su Armėnija, Azerbaidžanu, Baltarusija, Gruzija, Moldovos respublika ir Ukraina. Ši partnerystė sėkmingai prisidės prie EURONEST asamblėjos, iniciatyvos, kurios ėmėsi mano frakcija ir kuri bus pradėta vykdyti susitarus visoms Parlamento frakcijoms nuo kitos Parlamento kadencijos.

Kita vertus, seniai laikas intensyviau veikti Viduržemio jūros valstybių sąjungai, kuri buvo įkurta praėjusią vasarą, turi Barselonoje sekretoriatą ir rengė konkrečius projektus. 27 valstybės narės prašė to praeitą savaitę; mes tikimės, kad birželio mėn. jau bus parengtos gairės.

Martin Schulz, PSE frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. M. Topolánekai, puiku, kad esate čia. Tai daro jums garbę jūsų sudėtingoje situacijoje. Jūsų dalyvavimas čia šį rytą rodo, kad esate kovotojas; vis dėlto iki šiol nesupratote, kokia Europos Sąjungos Tarybos pirmininko funkcija! Jei atvykstate čia, kad užsiimtumėte Čekijos vidaus politika, tai neturite stebėtis, kad mes ir diskutuojame apie Čekijos vidaus politiką. Vis dėlto, mano nuomone, jūs esate čia kaip Europos Vadovų Tarybos pirmininkas, todėl nesuprantu, ką reiškia jūsų komentaras apie socialdemokratų daromas klūtis.

(Plojimai)

Bet kokių atveju, jus nuvertė du Pilietinės demokratų partijos balsai ir du Žaliųjų balsai. Tai ką pasakytumėte apie jūsų paties šalininkų keliamas klūtis?

Vakar klausėmės vienos pagrindinių Europos vyriausybių vadovo kalbos; jis, kaip G 20 viršūnių susitikimo, kuris vyks kitą savaitę, šeimininkas, pasakė visai ką kita, nei pasakėte jūs kaip Tarybos pirmininkas. Tai, ką vakar sakė Gordonas Brownas, yra visiškai priešingybė to, ką kalbate čia jūs. Jūs pareiškėte, kad JAV pasirinktas kelias yra istoriškai klaidingas. Vos prieš kelias minutes pasakėte, kad T. Geithnerio kelias yra neteisingas ir veda į pragarą. Tai ne tas lygis, kuriuo Europos Sąjunga galėtų dirbti su JAV! Jūs neatstovaujate Europos Sąjungos Tarybai, jūs atstovaujate sau! Manau, darote didelę klaidą.

(Plojimai)

Dabar taip pat suprantu, kodėl mums pradžioje buvo pasakyta, kad su šiuo žmogumi sunku pradėti dialogą. Gerb. Tarybos pirmininke, taip jūs vedate Europos Sąjungą į akligatvį!

Komisijos pirmininkas šiandien pasakė labai svarbų dalyką; jis pareiškė, kad būtų rimta klaida atsisakyti viršūnių susitikimo socialiniais ir užimtumo klausimais. Tokiu metu, kai milijonai žmonių Europoje nuogaustauja dėl savo darbo vietų, tokiu metu, kai bankrutuojantys bankai ir draudimo bendrovės, įskaitant

JAV, yra gelbėjami valstybės lėšomis ir šios sumos siekia milijardus ar net trilijonus (ir jūs tai vadinate keliu į pragarą), situacijoje, kurioje žmonės žino, kad galų gale jiems teks susimokėti iš savo mokesčių pinigų, kokie jie bebūtų – eurai ar kronos; tokioje situacijoje Europos Vadovų Taryba šiems žmonėms pareiškia: jūsų užimtumo problemos mums neįdomios. Mes tam neturime laiko. Tai lemtingas signalas! Ir klaidingas signalas!

Todėl, gerb. Komisijos pirmininke, sakau, kad jūsų patarimo Tarybai pirmininkui nepakanka. Mes nenorime trejeto susitikimo; mes norime diskusijos, kurioje galėtų dalyvauti visi. Tarybos pirmininkas turėtų vėl sukviesti viršūnę, kad gegužės mėn. pradžioje valstybių ir vyriausybių vadovai galėtų imtis savo atsakomybės ir aptarti užimtumo situaciją Europoje.

(Plojimai)

Gerb. M. Topolánekai, noriu duoti jums tris mūsų požiūriu svarbius patarimus ateinančioms dienoms: jeigu Europos Sąjungos vyriausybės išsipareigoja sukaupiti 1,5 proc. jų bendrojo vidaus produkto 2009 m. ir 1 proc. BVP 2010 m. kaip paketą, skirtą spręsti artimiausioms ekonomikos problemoms, ir iki šiol, jei teisingai supratau, tik keturios šalys vykdo šias sąlygas, šito nepakanka, ir jūsų, kaip Tarybos pirmininko, uždavinys – užtikrinti, kad valstybės vykdytų savo pačių priimtus išsipareigojimus.

Antra, sušaukite viršūnių susitikimą socialiniais klausimais! Parodykite Europos visuomenei, kad vyriausybių veikla sutelkta į užimtumo politiką ir darbo vietų išsaugojimo iniciatyvas!

Trečia, užtikrinkite Taryboje, kad pagaliau įsiviešpatautų aiškumas dėl to, kaip bus sprendžiami instituciniai klausimai po rinkimų. Man jūsų asmeniškai labai gaila. Žinau, kad jūs remiate Lisabonos sutarties ratifikavimą, bet taip pat žinau, kad turite didelių problemų su jūsų prezidentu ir kad daroma viskas, kad įmanoma, siekiant sutrukdyti jums gauti Senato palaikymą. Mes jums padėsime. Jei reikės, pasikalbėsime ir su jūsų ODS partijai priklausančiais senatoriais, kad jie pritartų ratifikavimo procesui. Mes esame jūsų pusėje ir darysime viską, ką galime.

Tačiau yra ir kitas dalykas: jūs turite mums galų gale pasakyti, kuo remdamasis norite veikti. Remdamasis Nicos sutartimi, kuri galioja, ar remdamasis Lisabonos sutartimi, kuri dar negalioja? Juk negalime pasakyti, kad pradėsime Nicos sutartimi, o vėliau truputėlį pasiremsime ir Lisabonos sutartimi. Todėl taip pat sakau ir mums: surengti konsultaciją po Europos rinkimų būtų puiku, bet tik tada, kai bus sušauktas Europos Parlamentas. Aš neketinu dalyvauti konsultacijose po birželio 7 d., kol Parlamentas oficialiai nesusirinks į pirmą posėdį. Juk galime reikalauti bent jau minimalios pagarbos institucijai. Taigi atkreipkite dėmesį į šiuos tris punktus, gerb. M. Topolánekai, ir tada vėl atgausite savo autoritetą.

(Plojimai)

Graham Watson, ALDE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, visos tikros bėdos nerūpestingai vadinamos nuosmikiu. Panašiai būtų, jei jums nuėjus pasiimti iš banko automato pinigų jis parodytų pranešimą: „Nėra pakankamai pinigų“ – ir jums būtų neaišku, ar mintyje turimi jūsų, ar banko pinigai!

(Juokas)

Atsakydama į visus niūrius perspėjimus apie skilimą ir kivirčius, ši Europos Vadovų Taryba parengė teigiamą paketą, ir aš sveikinu Tarybai pirmininkaujančią valstybę narę Čekiją su šiuo pasiekimu.

Tarptautinis valiutos fondas pažadėjo mums skirti daugiau pinigų, išsipareigojo suteikti didesnę paramą labiausiai paliestoms Europos šalims ir sutiko sustiprinti Europos finansinės sistemos priežiūrą. Visa tai sveikintina. Be to, mane ypač nudžiugino tai, kad Taryba išgelbėjo J. M. Barroso kailį perkeldama penkis milijardus neišleistų eurų į ekonomikos atkūrimo planą. Investicijos į transportą, infrastruktūrą ir plačiąjuosčio tinklo ryšius dabar sukurs darbo vietų ir leis Europai pasirengti atečiai. Tuo tarpu pinigai, skiriami „Nabucco“ dujotiekiui, sumažins mūsų nerimą keliančią energetinę priklausomybę nuo Rusijos.

Mums reikia aiškų Tarybos pirmininko patikinimo, kad lėšos, skirtos iš šių 5 mlrd. EUR, tikrai pasieks tą projektą, taip pat, kad investicijos į dujų tiekimo infrastruktūrą nepakeis investicijų į atsinaujinančių energijos išteklių mokslinius tyrimus. Ekologinis vystymasis tebelieka labai svarbus siekiant užtikrinti mūsų piliečių saugumą šiuo metu ir ateityje, taigi turi būti laikomasi principų, įtvirtintų Lisabonos strategijoje: lankstumo ir užimtumo (angl. *flexicurity*) garantijų, žiniomis pagrįstos ekonomikos, užimtumo reguliavimo, atitinkančio užsibrėžtus tikslus; šie principai yra labai svarbūs kuriant konkurencingą ekonomiką ir sėkmingai veikiančią bendrą rinką. Taryba nusipelnė pagyrimo ir dėl to, kad protekcionistinė praeities retorika nemetė šešėlio jos išvadoms.

Visgi visuose susitarimuose išlieka nedidelių niuansų dėl valstybių narių prioritetų. Vienos valstybės narės susitelkia į tvirtą reguliavimą tarptautiniu mastu, o kitos pabrėžia didelį skatinamųjų priemonių paketą. Tai netinkamas pasirinkimas. Žinoma, mums reikia kontrolės struktūrų ir tam tikro reguliavimo, bet taip pat reikia ir anticiklinių priemonių, kad galėtume kovoti su recesija. Turi būti galvojama ir apie trumpąjį, ir apie ilgą trukmės laikotarpį.

Mūsų vadovams tai turi būti aišku vykstant į G 20 viršūnių susitikimą. Jei negalime sutarti dėl savo bendrų reikalų, negalime tikėtis, kad pajėgsime kartu padaryti didelį poveikį. Amerika atvyks į G 20 su savo darbotvarke. Mes turime atvykti su savo ir kartu pasiekti susitarimą, kurio laikytųsi visi.

Gerb. Tarybos pirmininke, praeitą savaitę Taryboje jūs trumpai aptarėte teisinę bazę, kuria remiantis bus formuojama kita Komisija, tačiau be Airijos ir daugiau šalių gali neratifikuoti Lisabonos sutarties. Todėl primygtinai siūlau jums sušaukti Tarybos, Komisijos ir Parlamento vadovus prieš šiemis Rūmams baigiant darbą gegužės mėn., kad jie susitartų, kaip užtikrinti teisinį apibrėžtumą sudarant Parlamentą ir Komisiją.

Gerb. Tarybos pirmininke, garsioje B. Smetanos *Má Vlast* melodijoje yra akimirka, kai violončelės ir fagoto partijos iš niūrios gilumos pakyla į *crescendo* ir pasiekia neįtikėtinai aukštą gaidą. Šią akimirką jūsų vyriausybė praleido. Europai jis dar ateis. Pasirūpinkite, kad vidaus sunkumai neišmuštų jūsų iš vėžių.

(Plojimai)

Adam Bielan, UEN frakcijos vardu. – (PL) Gerb. pirmininke, pirmiausia sveikinu ministrą pirmininką M. Topoláneką su puikiu pasirengimu Europos aukščiausio lygio susitikimui ir tikrai geru pirmininkavimu. Prieš keletą mėnesių nemažai politikų abejojo, ar maža Centrinės ir Rytų Europoje šalis pajėgs pakelti vadovavimo Europos Sąjungai našta. M. Topolánek ir jo visas kabinetas įrodė, kad tai įmanoma. Dar kartą jus sveikinu, ir nors šis metas jums dėl vidaus problemų yra sudėtingas, tikiuosi, kad sugebėsite išspręsti tas problemas ir parengsite kitą aukščiausio lygio susitikimą po trijų mėnesių.

Vis dėlto esame tarp kolegų, todėl turime šnekėti tiesiai. Norėčiau pakalbėti keliais klausimais, liečiančiais aukščiausio lygio susitikimą, kuriuos vertinu kritiškai, nors mano kritika nenukreipta prieš M. Topoláneką asmeniškai.

Pradėsiu nuo paramos Rytų partnerystei. Jai per daugiau nei penkerius metus skiriama 600 mln. EUR suma, bet žinome, kad tik 350 mln. EUR milijonų yra naujos lėšos. Kartu tai tėra vos 20 mln. EUR per metus kiekvienai šaliai, dalyvaujančiai projekte. Ar tikrai to pakanka ES įtakai šiame regione sustiprinti? Kalbėdamas apie mūsų Rytų partnerius, norėčiau paklausti, kas buvo nuspręsta dėl vizų jiems? Man rodos, išvis nieko nebuvo nuspręsta. Faktiškai buvo priimtas sprendimas atsisakyti bet kokio pobūdžio šios srities bendradarbiavimo. Mes turime savęs paklausti, ar norime atbaidyti mūsų Rytų kaimynus, ar paskatinti juos dirbti su mumis? Atrodo, lyg kai kurios valstybės narės, nenorėdamos susigadinti santykių su Rusija, bando susilpninti pačią Rytų partnerystės idėją.

Dėl tos pačios priežasties galime susidurti su kliūtimis svarstydami „Nabucco“ dujotiekio statybą. 200 mln. EUR skyrimas projektui, kurio apytikrė kaina yra 8 mlrd. EUR, sukelia mūsų partneriams tik gailėsčio šypsena. Reikėtų nepamiršti, kad mūsų pačių energetinio saugumo sumetimais turėtume būti labiausiai suinteresuoti kanalo, kuriuo degalai būtų transportuojami iš Kaspijos jūros baseino į Europą, statybą ir kad šis kanalas neturėtų priklausyti nuo Kremliaus norų.

Taip pat aukščiausio lygio susitikime 5 mlrd. EUR buvo skirti antikriziniam paketui. Dalis šių lėšų atiteks stambiems energetikos projektams, įskaitant 330 mln. EUR mano šaliai, Lenkijai. Deja, buvo patvirtinta sąlyga, kurią labai sunku įvykdyti, būtent, kad pinigai turi būti panaudoti iki kitų metų pabaigos. Ta suma virto virtualiais pinigais, nes žinant, kokiais tempais Lenkijos vyriausybė įsisavina ES lėšas, pinigai gali būti neišleisti ir vėliau jie nebus gaunami. Todėl siūlau pratęsti šių lėšų prieinamumo laikotarpį.

Kalbėdamas apie aukščiausio lygio susitikimą, taip pat norėčiau apibendrinti ankstesnį neoficialų antikrizinį viršūnių susitikimą, surengtą Briuselyje pono M. Topoláneko iniciatyva. To susitikimo dalyviai vieningai pasisakė prieš ekonominį protekcionizmą. Tuo tarpu prieš kelias dienas mes gavome įrodymą, kad sprendimai, priimti viršūnių susitikime, neturi didelės reikšmės, nes nepaisant jų prancūzų automobilių koncernas „Reno“ paskelbė, kad perkelia gamybą iš Slovėnijos atgal į Prancūziją. Deja, tai rodo, kad per ekonomikos krizę ES pagrindinį solidarumo principą užgožia ekonominis egoizmas. Aš kreipiuosi į M. Topoláneką, kad tam būtų padarytas galas.

Claude Turmes, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, manau, kad tikrai istorija įvertins, ar praėjusios savaitės aukščiausio lygio susitikimas buvo tikrai reikšmingas susitikimas. Šį rytą norėčiau paraginti pabusti. Mes susidūrėme su sistemos krize, ir ši sistemos krizė gali greitai išaugti iki socialinės krizės.

T. Roosevelt ketvirtajame dešimtmetyje laimėjo politinį mūšį prieš fašistus; Europa jį pralaimėjo. Taigi, kodėl T. Roosevelt laimėjo? Jis laimėjo, nes juo pasitikėjo net tie JAV gyventojai, kurie per ketvirtojo dešimtmečio ekonomikos krizę prarado labai daug pajamų. Kokios yra keturios pasitikėjimo, kurį užsitarnavo T. Roosevelt, sudedamosios dalys?

Pirmoji buvo naujas reguliavimas. T. Roosevelt stipriai atakavo oligopolijas, dideles JAV bendroves, ir pradėjo vėl reguliuoti ekonomiką. Kaip tik tai mes turime daryti G 20 susitikime Londone. Net jei Gordon Brown buvo dereguliavimo čempionas, galbūt susitikime išaiškės, kad galimi pasikeitimai.

Antroji buvo socialinės struktūros sustiprinimas. T. Rooseveltto programa buvo: pirma, išteklių perskirstymas ir turtuolių apmokestinimas bei parama vargšams; ir, antra, didžiulė JAV jaunimui skirta programa. O ką mes siūlome jaunimui Europos lygmeniu, kad jie per Europos rinkimus neatiduotų savo balsų fašistams? Trečia – šitą klausimą iškėlė ir Martin Schulz – didžiausia jūsų aukščiausio lygio susitikimo klaida buvo viršūnių susitikimo socialiniais klausimais, vyksiančio gegužės mėn., nuvertinimas. Vienintelis būdas sutelkti visuomenę – stiprinti visuomenės funkcijas, taigi mes turime atnaujinti ir išplėsti gegužės mėn. susitikimą. Taip pat turite į diskusijas pakviesti visas aplinkosaugos NVO, vystymosi NVO ir socialiniais klausimais užsiimančias NVO, kurios su visuomene ir piliečiais rengia pakeitimus, reikalingus visuomenėje.

Ketvirtoji problema, kurią sprendė T. Roosevelt, buvo ekonominės investicijos. Šioje srityje jis iš esmės pralaimėjo, nes ekonominis variklis JAV vėl įsibėgėjo tik per Antrąjį pasaulinį karą. Mes nenorime eiti į karą. Karas, kurį turime laimėti šiandien, yra karas dėl planetos. Mūsų karas – ekologinės investicijos, dėl kurių mes turime nugalėti. Todėl yra iškilusios dvi problemos.

Viena yra ta, kad mums reikia žaliųjų euru grindžiamų obligacijų. Didžiausią 5 mlrd. EUR sumos dalį turime paskirstyti per Europos investicinį banką, kad turėtume pakankamai svertų atsinaujinančių energijos išteklių ir energijos vartojimo efektyvumo srityse. Antra, į žaidimą turime įtraukti Europos miestus. Europos piliečiai gyvena ne Šiaurės jūroje, o rajonuose, kuriuose išmetamas CO₂, ir juose jūs negalite laimėti balsų. Mes turime laimėti Europos miestuose – ir įtikinti šių miestų gyventojus – pateikdami protingą miestų programą. Taip išloš ekonomika, kuri palenks piliečių širdis Europai.

Vladimír Remek, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – Ponios ir ponai, suprantama, kad turime ieškoti būdų krizei įveikti, nuo kurios šiuo metu kenčia Europa ir kitos pasaulio šalys. Neabejotinai mūsų pastangomis turi būti siekiama stiprinti pasitikėjimą ir palaikyti finansinį stabilumą, kaip pareiškė ir Europos Vadovų Taryba. Tačiau iškyla problema dėl to, kas gali atkurti pasitikėjimą ir kaip jis gali būti atkurtas. Jei paliksime ją spręsti daugiausia tiems, kas prisidėjo prie dabartinės krizės savo nepasotinamu godumu, ir nemėginsime paremti tų, kurie kuria vertybes, bet negali daryti įtakos nei įmonių veiksmams, nei visai ekonomikai, tai perspektyvos bus liūdnos. Todėl, mano nuomone, nepaprastai svarbūs Tarybos diskusijos punktai, kuriuose kalbama apie poreikį spręsti socialinius krizės padarinius. Didelis nedarbo augimas – rimta problema, ir užimtumo skatinimo bei darbo vietų išsaugojimo priemonės darbuotojams nepaprastai svarbios. Jei parama būtų teikiama tik didžiausioms įmonėms ir jų vadybininkams, negalėtume entuziastingai vertinti plano. Pritariu pastangoms susitelkti į energetinio saugumo stiprinimą ir Europos energijos tinklų sujungimą ir apskritai pabrėžti šios srities infrastruktūros plėtrą. Be kita, tai vienas būdų palaikyti užimtumą ir išsaugoti darbo vietas bei gauti naudos ateityje. Ateityje tikrai dar susidursime su kritinėmis situacijomis, taigi dabartinė krizė suteikia mums galimybę ruoštis ir joms. Mano nuomone, tai, kad dar kartą patvirtinas nepakeičiamas branduolinės energijos vaidmuo, yra vertintina teigiamai, nepaisant visišškai priešingos nuomonės apie šią energijos rūšį net ir politinėje frakcijoje, kuriai priklausau.

Be to, norėčiau pateikti pastabą dėl Rytų partnerystės. Apskritai aš, žinoma, esu už kuo platesnį tarptautinį bendradarbiavimą, bet šiuo atveju matomas aiškus mėginimas – kuris, be to, yra atvirai būtent taip suformuluotas – labiau pritraukti buvusios Tarybų Sąjungos valstybes prie ES ir atitolinti jas nuo Rusijos. Taigi nustatome įtakos sferą ir patys darome tai, dėl ko aštriai kritikuoju kitus.

Hanne Dahl, *IND/DEM frakcijos vardu*. – (DA) Gerb. pirmininke, praeitą savaitę ES leidinyje „Observer“ buvo pareikšta, kad Jacques Delors pesimistiškai vertina euro zonos ateitį. Taigi matome vieną iš euro šalininkų, išsakantį savo susirūpinimą dėl ES ir euro rengiantis naujam aukščiausio lygio susitikimui. Jis, taip pat pasakė, kad nerimauja dėl nepakankamo pasiryžimo pertvarkyti finansų sektorių ir priimti naujas jo reguliavimo taisykles. Anksčiau neturėjau pagrindo pritarti J. Delorsui, bet šiuo atveju turiu pasakyti, kad, deja, jis yra teisus ir jo nerimas suprantamas. Aukščiausio lygio susitikimo išvados šiuo klausimu yra labai miglotos. Per

visą krizę ne kartą klausiau Komisijos, ar ji pageidauja reguliuoti ir kontroliuoti finansų sektorių. Ji išvis neketina to daryti. Komisija nuolat nurodo, kad vidaus rinkos pati turi reguliuoti tai, kas vyksta.

J. Delors taip pat pasakė kažką nepaprasto, kas tokiai euroskeptikei kaip aš beveik sukelia *dějà vu* jausmą dėl argumentų, kuriuos išdėsčiau ankstesniu atveju. Jis pareiškė, jog Europos šalys yra pernelyg skirtingos, kad galėtų turėti bendrą valiutą. Būtent, gerb. J. Delorsai! Kaip tik taip ir yra. Bendra valiuta – problemos, o ne sprendimo dalis. Europai reikia griežto bendro finansų sektoriaus reguliavimo, o kartu ir didelio lankstumo sprendžiant klausimą, kokia ekonominė politika geriausiai padėtų įveikti krizę atskirose šalyse.

Jana Bobošíková (NI). – (CS) Ponios ir ponai, aš palankiai vertinu tai, kad Taryba praeitą savaitę atidėjo nerealistiškos Lisabonos strategijos persvarstymą. Taip pat palankiai vertinu tai, kad atidėtas sprendimas dėl klimato kaitos politikos finansavimo. Šiomis aplinkybėmis norėčiau pritarti Komisijos pirmininkui José Manuel Barroso, kuris pareiškė, kad ES neturėtų priimti jokių išipareigojimų klimato klausimais, jeigu kitos šalys, ypač JAV ir Kinija, nedarys to paties. Norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad šias visiškai racionalias išvadas 27 valstybių narių ir Komisijos vadovai padarė tokiu metu, kai ES yra susidūrusi su dideliu nedarbo augimu ir ekonomikos nuosmikiu, o Lisabonos sutartis nepatvirtinta. Visa tai aiškiai rodo, kad Lisabonos sutartis yra tikrai nebūtina priimant esminius neabejotinai valstybių narių piliečiams naudingus sprendimus. Ši sutartis visiškai nereikalinga, ir tai įrodo dabartiniai racionalūs veiksmai, kurių Čekijai pirmininkaujant Tarybai ėmėsi Europos Vadovų Taryba remdamasi galiojančiomis sutartimis.

Vakar Čekijos ministro pirmininko ir ES Tarybos pirmininko Mireko Topoláneko vyriausybė prarado pasitikėjimo votumą. Norėčiau visiems tiems, kuriems pakako arogancijos šiame Parlamente kritikuoti Čekijos parlamento poelgį kaip neatsakingą, nurodyti, kad tai buvo demokratinis demokratiškai išrinkto suverenios valstybės narės parlamento sprendimas. ES pirmininkauja ne Čekijos vyriausybė, o pati Čekija, kurios piliečiams turiu garbės čia atstovauti. Žinau, kad mano šalies valdymo ir demokratinė sistemos yra pakankamai stiprios ir ji tikrai gali vykdyti savo pareigas ES lygmeniu.

Po M. Topoláneko vyriausybės žlugimo didžiausius politinius įgaliojimus Čekijoje turi prezidentas Václav Klaus. Kaip galėjote šiame Parlamente pastebėti, jis – valstybės veikėjas, turintis tvirtas demokratines nuostatas, suvokiantis Europos integraciją ne kaip vienos krypties eismo gatvę, kontroliuojamą politinio-biurokratinio elito, bet kaip sudėtingą procesą, kuris bus sėkmingas tik tuo atveju, jei kils iš žmonių valios. Ponios ir ponai, prieš kelias savaites prezidentas V. Klaus mums aiškiai pasakė, kad jis nematė jokios alternatyvos Čekijos narystei ES. Dar daugiau, dauguma Čekijos piliečių mano, kad jų šalies narystė ES yra naudinga. Todėl visas susirūpinimas dėl Čekijos atsakomybės stokos yra visiškai nereikalingas.

Baigdama norėčiau nurodyti Sudetų vokiečių draugijos vadovui R. Posseltui, kuris viešai apgailestavo dėl ministrų A. Vondros ir P. Schwarzenbergo nušalinimo ir kreipėsi į Čekiją prašydamas sudaryti stiprią proeuropinę vyriausybę, kad Čekija yra ne Bohemijos ir Moravijos protektoratas, o suvereni valstybė, kurioje ministrus skiria Čekijos prezidentas, o vyriausybės valdžia kyla iš parlamento, išrinkto Čekijos piliečių.

Pirmininkas. – Gerb. J. Bobošíková, demokratija reiškia ir tai, kad visi demokratai gali pareikšti savo nuomonę apie procesus visose Europos Sąjungos bei jai nepriklausančiose šalyse. Tai – irgi demokratija.

Mirek Topolánek, Einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (CS) Jei rimtai, man atrodo, kad po truputį pasiduodame priešrinkiminei retorikai. Pabandykime pažvelgti į šiuos reikalus rimtai ir pasiekti 27 šalių, kurių kiekviena turi savo istoriją ir patiria skirtingus užsitęsusių finansų krizės požymius ar kitokį poveikį ekonomikai, vienybę. Jei negalėsime susitarti dėl bendro požiūrio, neturės reikšmės, kokia kieno buvo pradinė padėtis iškilus šiai problemai, nes dėl domino efekto mokėsime visi. Tai pirmas punktas.

Aš nekritikavau JAV požiūrio, bet norėjau parodyti ES pranašumą. Šis pranašumas – tai plati socialinė programa, leidžianti mums išvengti milžiniškų investicijų į žmonių, susidūrusių su sunkumais, socialinės padėties stabilizavimą. Sistema tiesiog veikia. Vienas pagrindinių mūsų uždavinių – priversti sistemą veikti toliau ir užtikrinti ES piliečiams tuos pačius socialinius standartus, kokie buvo iki krizės. Mano nuomone, tai tikrai didelis uždavinys, kainuosiantis daug pinigų. Mes nutarėme imtis keleto labai konkrečių priemonių; mano nuomone, 5, 50, ar 75 mlrd. EUR sumos rodo aiškų Europos Vadovų Tarybos išipareigojimą konkrečiais veiksmais reaguoti į padėtį, kad ji būtų valdoma ne tik bendro pobūdžio priemonėmis vienoje ar kitoje programoje, bet ir žengiant labai konkrečius žingsnius.

Tarp gražių žodžių deklaravimo ant gatvės kampo ir jų įgyvendinimo yra didelis skirtumas. Šiuo metu mūsų bendras tikslas – įgyvendinti visas priemones, kurias aptarėme, pritaikyti jas praktiškai ir stebėti, kokia bus atsakomoji reakcija. Niekas tiksliai nežino – ir galiu visiškai rimtai pareikšti, kad net makroekonomistai neturi supratimo – kokie galėtų būti šių įvairių žingsnių padariniai. Tačiau mes tikrai žinome, kad kažkas

turės sumokėti už šią pagalbą. Mums būtų labai neatsakinga negalvoti apie padarinius, net jei nežinome, kiek laiko truks ši padėtis, ir negalvoti, kas už visa tai sumokės ir koks bus poveikis euro zonai bei Stabilumo ir augimo paktui, taip pat, kokią galimybę suteiks krizė tokioms šalims, kaip mano, prisijungti prie euro zonos ir įsivesti eurą. Aš neatsakysiu į frakcijos vadovo M. Schulzo pastabas. S. Berlusconi padarė tai prieš paskutinius rinkimus, ir aš neturiu jokio noro kartoti jo klaidos. Manau, kad į kai kuriuos išpuolius atsakyti nebūtina. Vis dėlto būtų nepakenčiama, jei banknotų spausdintojai būtų vieninteliai, kuriems ši krizė atneštų naudos. Tai būtų negerai.

Aukščiausio lygio susitikimas užimtumo klausimais. Mes, žinoma, siūlėme įprastą Europos Vadovų Tarybos susitikimą. José Manuel Barroso ir aš pritarėme šiai minčiai, nes, kaip ir jūs, manome, kad socialinius partnerius reikia įtraukti į diskusiją aukštesniu lygmeniu, nei trejeto susitikimas, kad aptartume su jais problemas, susijusias su užimtumu, įvairių valstybių narių paketų įgyvendinimu, krizės padariniais užimtumui ir artimiausiais žingsniais, kurių imsimės siekdami apsaugoti ES piliečius nuo šios krizės poveikio. Ne mes nusprendėme, kad šis viršūnių susitikimas bus trejeto susitikimas. Aš suprantu daugelio valstybių ir vyriausybių vadovų išsakytus būgštavimus ir pats buvau už įprastą susitikimą. Antra, neturėtume pamiršti, kad tai tik neoficialus viršūnių susitikimas, kurio išvados neprivalomos. Vertinant šiuo požiūriu siauresnis susitikimas galėtų duoti naudos, nes neoficialaus viršūnių susitikimo rekomendacijos gali būti pateiktos įprastoje Taryboje birželio mėn., kur joms gali būti aiškiai pritarta. Mano nuomone, tai nėra labai rimta klaida ir nėra reikalo daryti iš to politinės problemos. Svarbu tai, kad mums pakako drąsos sukviesti šį viršūnių susitikimą, kad pakvietėme dalyvauti socialinius partnerius, kad rengsimės jam kartu ilgą laiką (prieš aukščiausio lygio susitikimą užimtumo klausimais bus surengtos trys apskritojo stalo diskusijos Stokholme, Madride ir Prahoje) ir kad bandysime priėti išvadų, kurios būtų vertingos Tarybai, kuri rinksis birželio mėn.

Lisabonos sutartis. Norėčiau šiandien bent kartelį pajuokauti. Manau, kad norint pasiklausti apie Lisabonos sutarties ateitį turėtų būti skambinama nebe Vyriausybės biuro ir ministro pirmininko M. Topoláneco, o Parlamento ir Jiří Paroubeko telefono numeriu. Noriu pasakyti, kad atsakomybę už tai, kaip šioje situacijoje bus stumiamasi į priekį, iš tikrųjų turi prisiimti tie, kas šią situaciją sukūrė. Aš, žinoma, dedu visas pastangas siekdamas ir toliau vykdyti savo įsipareigojimą, kad nebūtų nutrintas mano parašas nuo akmens prieš Saint Geronimo vienuolyną Lisabonoje.

Komisija. Gruodžio mėn. vykusiam aukščiausio lygio susitikime buvo priimtas aiškus sprendimas, ir mes suvokiame situacijos sunkumą. Turiu pasakyti, kad mūsų tikslas – pasiekti politinį susitarimą Europos Vadovų Tarybos susitikime, kuris vyks birželio mėn. Mes, žinoma, konsultuosimės su jumis; diskusijos su Europos Parlamentu yra būtinos. Atsižvelgdami į tai netgi galvojame, kad Europos Parlamentui pageidaujant galėtume atidėti birželio mėn. Tarybos susitikimą savaitei, kad diskusijoms būtų skirta ne 10, o 17 dienų. Manau, kad 17 dienų diskusijoms pakaktų. Šios konsultacijos būtinos, bet vis dėlto prieš priimant oficialų sprendimą, žinoma, reikės nustatyti, ar veiksime laikydamiesi Nicos, ar Lisabonos sutarties, nes tada galėtume iš anksto žinoti, kokios formos bus susitarimas ir ar toks pats bus šalių skaičius, taip pat ar visos jos turės po Komisijos narį, ir t. t. Turime atsižvelgti ir į Europos rinkimų rezultatus; galiu pasakyti tik tiek, kad ir toliau laikysimės patvirtintos standartinės procedūros, nes esame atsidūrę tam tikrame teisiniame vakuume ir situacijoje, reikalaujančioje ir politinių, ir praktinių sprendimų.

Tolesnės diskusijos buvo susijusios su klausimais dėl to, kas svarbiau – reguliavimas ar skatinimo priemonės. Įžanginiame žodyje jau minėjau, kad, mano nuomone, ES priėmė tikrai teisingą požiūrį, nepasirinkdama vieno ar kito, bet pareikšdama, kad išgelbėjome bankininkystės sektorių ir dabar belieka jį pertvarkyti. Komisija parengė planą dėl individualaus nuvertėjusio turto įvertinimo (poveikio įvertinimas) ir problemas sprendimo. Mano nuomone, vienintelis būdas sustiprinti pasitikėjimą bankininkystės sektoriumi ir taip pat bankininkystės sektoriaus pasitikėjimą – pertvarkyti šiuos bankus. Čekija ir Švedija žino, kaip tai padaryti, o JAV finansų ministras pateikė savo planą, skirtą JAV. Mano nuomone, tai vienintelė alternatyva siekiant ištaisyti padėtį. Jau minėjau skatinimo priemonių paketus. Antrasis šios struktūros ramstis – reguliavimas, kuris iš dalies yra jūsų rankose. Apie jį užsimenama ir puikiai parengtame J. de Larosière pranešime. Bus reguliuojami rizikos draudimo fondai ir privataus kapitalo fondai ir, žinoma, pertvarkytas ofšarinis sektorius. Jūs tikrai matote didelę pažangą šiuo klausimu; ši sritis pasitarnaus mums rengiantis kitai galimai krizei. Laikas neverčia mūsų kasdien siūlyti po naują reglamentą. Laikas verčia mus apriboti bet kokias galimas ateities problemas.

Taip pat vyko diskusija apie Tarptautinio valiutos fondo vaidmenį. Sutarėme, kad Tarptautinis valiutos fondas turėtų finansiškai remti šiuos ateities sprendimus, bet problema susijusi ne su tuo, kad turime mažai institucijų, o jų įtaka nedidelė. Klausimas yra tas, ar didžiausi pasaulinės finansų rinkos veikėjai gerbs šias institucijas, nes praityje jie to nedarė. Bet kokių atveju tai labai svarbi diskusija, ir klausimas dėl didesnio TVF, Pasaulio

banko ir OECD vaidmens pripažinimo tarptautinių pasaulinių finansų institucijų sistemoje ir pagarbos šioms institucijoms bei jų išvadoms taip pat bus svarstomas G 20 susitikime.

Manau, reikėtų šiek tiek pakalbėti apie Rytų partnerystę. Vakar vėl susitikau su prezidentu V. Juščenko, ir palankiai vertinu šį susitarimą bei susitarimo tarp Europos Komisijos ir Ukrainos pasirašymą. Tai reikšmingas žingsnis stabilizuojant padėtį. Neseniai lankiausi Azerbaidžane, kur kalbėjausi su prezidentu I. Alijevu. ES turi ir toliau išlikti švyturiu šioms šalims. Tai nėra klausimas dėl naujų kliūčių statymo, tai klausimas dėl ES misijos, ir ši misija yra plėsti saugumo, laisvės, klestėjimo ir solidarumo erdvę. Nesame nustatę jokių apribojimų ir nesakome, kad šios valstybės rytoj, poryt ar kada nors taps ES narėmis. Jei šio švyturio šviesa bus užgesinta, nebegalėsime kontroliuoti raidos šiose šalyse. Turime įtraukti šias šalis į diskusiją, suteikti jų piliečiams neribotas galimybes keliauti, užtikrinti ekonominį bendradarbiavimą, keitimąsi patirtimi tarp švietimo įstaigų ir mokyklų ir geresnį valdymą. Manau, tai mūsų pareiga, taigi Rytų partnerystė – aiškus įrodymas, kad einame teisinga kryptimi. Atsakydamas į A. Bielano žodžius norėčiau pasakyti, kad pritarimas skirti šiai partnerystei 600 mln. EUR bet kuriuo atveju buvo didžiausia sėkmė. Ne visi mes tam pritarėme, vieningas susitarimas pasiektas nebuvo; tai buvo didžiausias galimas kompromisas, dėl kurio galėjo susitarti 27 valstybės narės.

Baigdamas norėčiau šiek tiek pakalbėti apie socialinius krizės padarinius. Šiuo atveju turiu sugrįžti prie trejeto susitikimo ir pritarti vaidmeniui, kurį atlieka abu socialiniai partneriai. Mes nekalbėjome apie tai, kiek lėšų skirtume žmonėms. Mes kalbėjome apie tai, kaip paruošti žmones šiai ar panašiai situacijai, kuri galėtų iškilti ateityje, stiprinant jų įgūdžius, mokymą ir palaikant MVĮ, kurios sukuria daugiausia darbo vietų. Šiuo metu, žinoma, darbo jėgos kaina krinta, nes norime kiek galima ilgiau išlaikyti žmonėms darbo vietas, nes jų sugrįžimas į darbą kainuotų kelis kartus daugiau, nei išsaugoti darbo vietas.

Darbo jėgos mobilumas. Aš tikrai nekantriai laikiu diskusijų valstybių narių parlamentuose, ir ypač savo parlamente, dėl darbo įstatymų pakeitimų siekiant, kad darbo jėga taptų lankstesnė ir mobilesni. Tai – kliūtis ieškant problemos sprendimo. Būtina užtikrinti spartų darbo vietų skaičiaus augimą ir greitai spręsti žmonių, atsidūrusių keblioje padėtyje ne dėl savo kaltės, sunkumus.

Baigdamas norėčiau pakalbėti apie ES–JAV viršūnių susitikimą. Labai džiaugiuosi, kad po G 20 susitikimo Londone ir Strasbūro–Kehl'io aukščiausio lygio susitikimo JAV administracija, kuriai vadovauja Barack Obama, atvyks į Prahą. Šis vizitas mums turi didžiulės simbolinės reikšmės; taip pat kviečiame atvykti Europos Parlamento pirmininką, nes jaučiu tam tikrą nepasitenkinimą, kad JAV prezidentas neapsilankys Europos Parlamente. Daug laiko diskusijoms neturėsime, bet manau, kad mums reikia žinoti, ko nori JAV, ko norime mes, ir pasiekti susitarimą. Mes tikrai nenorime statyti naujų barjerų; pagaliau jų išvengti – svarbiausias visuomenių abiejose Atlanto pusėse tikslas.

Pagaliau norėčiau atsakyti į J. Bobošíkovos pastabas. Čekijos vyriausybė iki šiol labai gerai kontroliuoja padėtį. Aš tiesiog negaliu sutikti su tuo, kad padarėme tam tikrų organizacinių klaidų ir nepajėgėme pirmininkauti esant vienai sunkiausių paskutiniaisiais metais situacijų, nes nuolat susidurdavome su įvairiomis problemomis, kurias bet kam būtų buvę sunku numatyti. Mūsų lankstumas, kūrybiškumas, gebėjimas reaguoti, veikti ir ieškoti kompromisų tikrai nenusipelno tokios griežtos kritikos. Ne tik Čekijos vyriausybė prarado pasitikėjimą – tas pats įvyko Danijoje ir Italijoje, o Prancūzijoje vyriausybė irgi pasikeitė, nors ir dėl rinkimų. Aš nevertinu situacijos taip blogai ir galiu jus užtikrinti, kad Čekijos pirmininkavimas Tarybai dėl to jokių būdu nenukentės ir kad tie iš mūsų, kuriems tenka atsakomybė už vadovavimą ES darbotvarkei, tikrai atliks savo pareigas.

Pirmininkas. – Dėkoju jums, gerb. einantysis Tarybos Pirmininko pareigas. Mes esame visiškai užtikrinti, kad jūs sugebėsite įvykdyti visas savo, kaip einančiojo Tarybos Pirmininko pareigas, užduotis ir padarysite viską, kad ir jūsų šalyje būtų pasiektas susitarimas dėl Lisabonos sutarties. Šiuo geru palinkėjimu mes dėkojame jums už tai, kad atvykote pas mus šį rytą.

Timothy Kirkhope (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, noriu padėkoti už išpūdingą kelią, kurį Tarybai pirmininkaujanti Čekija nuėjo, sprendama kai kuriuos gyvybiškai svarbius Europai klausimus. Tarybai pirmininkaujanti Čekija kėlė tvirtus ir aiškius uždavinius, kai jai teko spręsti klausimus, pradedant ekonomikos ir finansų krize ir baigiant energijos tiekimo saugumu ir klimato kaita. Ji parodė tvirtą Europos lyderės charakterį šiais išbandymų laikais.

Tvirtą lyderio charakterį visų pirma parodė premjeras M. Topolánek (ypač tuomet, kai išpėjo dėl protekcionizmo pavojaus). Tuo metu, kai kiti flirtavo klausimais, susijusiais su kenksmingų prekybos barjerų sukūrimu, Tarybai pirmininkaujanti Čekija aiškiai ir nuolatos gynė atviros prekybos idėją ir pabrėžė gyvybinę tinkamai veikiančios vieningos rinkos svarbą. Anksčiau šį mėnesį Mirek Topolánek pasakė, kad protekcionizmas žalingas visada, o Europos Sąjungos atveju dar ir neprotingas dalykas. Mes turime pasimokyti iš krizės ir tarti „ne“ izoliacijai, „ne“ protekcionizmui, „taip“ bendradarbiavimui.

Jis buvo teisus, kai priminė mums visiems pamatinį ES gyvavimo principą. Šis sąžiningumas aiškiai skiriasi nuo nenuoširdžios ir savanaudiškos kalbos, kurią vakar šiuose Rūmuose pasakė Britanijos premjeras. Gordon Brown kalba buvo labai ilga, tačiau jis taip ir nepajėgė paminėti pagrindinio fakto, kad jo vadovaujama Jungtinė Karalystė patyrė ilgiausią ir giliausią nuosmukį visų išsivysčiusių valstybių istorijoje. Jis nepaisė savo vaidmens parengiant ir įgyvendinant iš pagrindų ydingą finansų reguliavimo sistemą. Jis nepaisė ir didžiulės įsiskolinimų naštos, kuri dėl jo vadovavimo gulė ant Britanijos žmonių pečių.

Europai nereikia jokių Britanijos vyriausybės paskaitų apie tai, ką reikėtų daryti, kad ši krizė būtų nugalėta. Šiuo metu Europa ir tarptautinė bendruomenė turi imtis skubių priemonių atkurti pasitikėjimui mūsų finansinėmis sistemomis, taip pat užtikrinti, kad tinkamai veiktų bankų sistema, kuria, gerb. M. Schulzai, galėtų pasitikėti tiek fiziniai asmenys, tiek ir įmonės ir kuri sudarytų sąlygas bankams teikti kreditus. Mes turime tvirtai laikytis laisvosios prekybos ir vieningos rinkos principų, todėl norėčiau pareikšti įsitikinimą, kad Tarybai pirmininkaujanti Čekija toliau atkakliai dirbs, kad pasiektų šiuos gyvybiškai svarbius tikslus.

Poul Nyrup Rasmussen (PSE). – Gerb. pirmininke, likus tik savaitei iki Europos Vadovų Tarybos posėdžio, mes (čia Europos Parlamente) pareikalavome Tarybos, kad ji parengtų aiškias gaires ir konkrečias priemones, skirtas darbo vietoms apsaugoti ir naujoms darbo vietoms sukurti. Šiandieninė Taryba – tylos ir iliuzijų Taryba. Apgailestauju, bet nematau jokių konkrečių priemonių. Taip, 5 mlrd. EUR; bet kas tai? Tai 0,04 proc. šios Sąjungos bendrojo nacionalinio produkto. Puiku, kad investuojama į plėčiamąjį tinklą, bet nesakykite man, kad tai turės kokių nors teigiamų padarinių laisvuju kritimu mažtančioms darbo vietoms, t. y. šiuo metu vykstančiam neigiamam procesui.

Jūs nesupratote, kad ši krizė – labai gilus, rimtas nuosmukis. Verslas reikalauja, darbuotojai reikalauja, mes reikalaujame: padarykite daugiau! Tarptautinis valiutos fondas pasiūlė, kad šiais ir kitais metais jūs investuotumėte 2 proc. bendrojo vidaus produkto. Gerb. J. Barroso, jūs pasakėte, kad mūsų padėtis gerėja; mes investuojame 3,3 proc. Būtent tai jūs pasakėte prieš dvi savaites, bet dabar šis skaičius jau padidėjo iki 4 proc. Klausiu: kaip tai galėjo atsitikti? Be abejo, skaičiavimas yra paprastas. Kadangi didėja nedarbas, tai, didėjant bedarbio pašalpoms skirtoms išlaidoms, padidės ir finansinis skatinamųjų priemonių paketas. Mano nuomone, kai bedarbių skaičius Europoje pasieks 25 mln., jūs stovėsite čia ir išdidžiai pasakysite, kad mūsų skatinamųjų priemonių paketas šiuo metu siekia 5 proc. bendrojo vidaus produkto. Jokiu būdu negalime eiti šiuo keliu. Jūs negalite remtis šiuo būdu. Mums reikia tikrų investicijų.

Gerb. J. Barroso, Paul Krugman pasakė, kad Europos skatinamųjų priemonių paketas sudaro mažiau kaip pusę amerikietiškojo. Ar galėčiau kreiptis į jus: prašau, kad kiekvieną kartą, kai kils nedarbo lygis, nesakytumėte žmonėms, kad jūs darote daugiau vien todėl, kad valstybės narės moka daugiau bedarbio pašalpų. Iš tiesų turėtumėte pasakyti žmonėms, kad turite parengę naują ekonomikos gaivinimo planą. Dėkoju jums už tai, ką jūs pasakėte šiandien, kai išreiškėte pageidavimą, kad ši gegužės 7 d. Darbo Taryba turėtų tapti tikra Darbo Taryba. Mes esame jūsų pusėje ir remsimės šiuos jūsų ketinimus.

Žvilgtelkime į Prancūzijos prezidentą N. Sarkozy ir atsiminkime begalę Prancūzijai **pirmininkaujant** Tarybai jo surengtų nepaprastųjų aukščiausio lygio susitikimų. O dabar spėjama, kad šis gegužės 7 d. aukščiausio lygio susitikimas bus pakeistas trejeto posėdžiu.

Ši nedarbo krizė nedings nuo to, kad mes atsisakysime rengti daugiau susitikimų. Ji niekur neišnyks. Todėl kreipiuosi į jus: turime parengtą ekonomikos gaivinimo planą (tai geras dokumentas). Žinau, kad Komisijos pirmininkas su juo susipažinęs, todėl esu įsitikinęs, kad drauge galime padaryti daugiau negu padarėme iki šiol. Tai nulems Europos Sąjungos ekonominių, piniginių ir socialinių priemonių raidą.

Taigi dar kartą: Komisijos pirmininke, surenkite rimtą, plataus pobūdžio, gerai suplanuotą gegužės 7 d. Darbo Tarybos susitikimą. Jei jūs tai galite padaryti, mes būsimės su jumis.

(Plojimai)

Silvana Koch-Mehrin (ALDE). – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai! Europos Sąjunga įrodė, kad gali pasipriešinti finansų ir ekonomikos krizei. Be to, iki šiol puikiai dirbo Tarybai pirmininkaujanti Čekija.

Globalinės finansų ir ekonomikos krizės mastas ir giluminės priežastys parodo, kad reikia formuoti naują globalinę makroekonominę finansų rinkos vadybą ir valstybių narių, ES ir pasaulio lygmeniu parengti naujus į reglamentuojančius teisės aktus. Turi būti iš dalies pakeisti priežiūrą reglamentuojantys teisės aktai, taip pat parengtos tinkamesnės su krizių valdymu susijusios atsargumo priemonės. Finansų sektorių reglamentuojantys teisės aktai turėtų silpninti, o ne stiprinti ekonominius ciklus. Vis dėlto reikėtų atsiminti, kad daugiau reguliavimo nebūtinai reiškia geresnį reguliavimą. Mums reikia tinkamo reguliavimo!

Dramatiška tarptautinių finansų rinkų krizė ir jos sukelti neigiami padariniai – iššūkis liberaliai ekonominei tvarkai. Klaidingi vyriausybės ekonominės ir finansų politikos sprendimai ir netinkamos valstybinės finansų sistemos priežiūros priemonės ir akivaizdus kai kurių bankų krachas – pakankama priežastis reikalauti ne naujos ekonominės sistemos, o reformuotos finansų sistemos. Europos centrinio banko nepriklausomybė ir jam keliamas pagrindinis tikslas dėl pinigų sistemos stabilumo užtikrinimo – teisingi principai, jau įrodę savo vertę.

Mes taip pat įsitikinome, kokia svarbi Europos klestėjimui ir stabilumui bendroji rinka. Vidaus rinkai tenka pagrindinis vaidmuo, siekiant sutrumpinti nuosmukio Europoje laikotarpį ir sušvelninti jo padarinius. Dėl to realiajai ekonomikai remti skirtos valstybių narių priemonės turi būti greitos ir kryptingos, be to, įvykdomos per apibrėžtą laikotarpį, nes žinome, kad ES gali sukurti klestinčią ekonomiką, jei ji tęs vidaus rinkos vystymą, bet ne tuomet, jei ji tik skirstys subsidijas.

Dėl to Europos Sąjunga turi toliau nuosekliai dirbti, kad būtų užbaigta vidaus rinka, užtikrinanti tinkamos konkurencijos sąlygas. Vis dėlto irgi aišku, kad mes dar neišlaikėme šio egzamino. Europos Sąjunga turi laikytis savo kertinių principų. Neturi būti grįžta prie pasenusio mąstymo, protekcionizmo, susiskaldymo politikos arba lenktynių dėl subsidijų. Šiuos iššūkius remia Tarybai pirmininkaujanti Čekija, todėl tikiuosi, kad toliau eisime šiuo keliu.

Inese Vaidere (UEN). – (LV) Ponios ir ponai, norėčiau padėkoti Tarybai pirmininkaujančiai Čekijai už tai, kad jai vadovaujant Taryba žengė reikšmingą žingsnį tikrų problemų supratimo ir jų sprendimo linkme. Norėčiau atkreipti dėmesį į kelias sritis, kuriose turime tęsti darbą. Pirma, reikėtų sukurti ir išsaugoti darbo vietas, tačiau daugiausia dėmesio šiuo atveju skirti ne socialinės pagalbos klausimams, bet investicijoms į infrastruktūrą ir verslo gaivinimą, kad būtų sudarytos prielaidos šioms darbo vietoms sukurti. Antra, bankai gavo dosnią finansinę pagalbą, kad būtų atstatytas finansinės sistemos stabilumas, bet jie nė kiek neskuba imtis reikiamų priemonių, susijusių su kreditų teikimu. Šiuo atžvilgiu turi būti parengtos Europos lygmens gairės, taip pat atskirų šalių vyriausybės aktyvios priemonės, kurios priverstų bankus pagaliau „prisiminti“ savo pareigas ir kurios užtikrintų, kad jie vėl pradėtų teikti paskolas įmonėms ir fiziniams asmenims. Trečia, struktūriniai fondai – vienintelis lėšų įmonėms šaltinis, galintis padėti atgaivinti verslą. Todėl, viena vertus, mes turime padidinti jų prieinamumą ir išplėsti finansuojamos veiklos spektrą, o, kita vertus, sumažinti biurokratinės kliūtis ir išplėsti laikotarpį, per kurį iš šių fondų galima gauti lėšų. Ačiū už dėmesį.

Ian Hudghton (Verts/ALE). – Gerb. pirmininke, Jungtinės Karalystės premjeras Gordon Brown nori, kad mes manytume, kad jis staiga ėmė didžiuotis Europos Sąjungos vienybe, t. y. tuo kad ES šalys yra stipresnės ir saugesnės kartu. Dabar jis sako, kad turi būti sugriežtintas bankininkystės sistemos reguliavimas, panaikintos mokesčių oazės ir reformuotas Tarptautinis valiutos fondas.

Dabar Gordonu Brownu niekas nebetiki nė per nago juodumą. Jo paties Jungtinės Karalystės ekonomikos valdymo laikotarpį galima būtų pavadinti aplaidumo ir katastrofiškų padarinių laikotarpiu. Jis – dabartinės ekonomikos krizės architektas, o ne pasaulio gelbėtojas. Jis pritarė tam, kad būtų sušvelnintas bankų sistemos reguliavimas, kuris tapo tiesiogine bankininkystės srities problemų priežastimi.

Be abejo, nuosmukio poveikis jaučiamas visame pasaulyje. Dabartinė Škotijos vyriausybė turėdama ribotus įgaliojimus daro viską, kad atitolintų blogiausius krizės padarinius, t. y. lengvina mokesčių našta mažindama jų normas, greitina investicijas į infrastruktūros projektus ir teikia pirmenybę apmokymo ir profesinių įgūdžių ugdymo programoms, kad padėtų žmonėms rasti darbą.

Škotijoje gausu milžinišką potencialą turinčių energijos šaltinių, kurie gali būti panaudoti atsinaujinančiai energijai gauti (pvz., pakrančių vėjo, bangų ir potvynių energija). ES parama, skirta švarios energijos gamybos ir paskirstymo sistemoms vystyti, padės ne tik Škotijos ekonomikai, bet taip pat bus naudinga kitų Europos šalių piliečiams, nes užtikrins energijos tiekimo saugumą ir padės sušvelninti klimato kaitos padarinius. Taip pat tikiuosi, kad netrukus Škotija galės vaidinti net aktyvesnę ir konstruktyvesnę vaidmenį pasaulyje kaip normali, nepriklausoma Europos Sąjungos valstybė narė.

Gabriele Zimmer (GUE/NGL). – (DE) Gerb. pirmininke, mane stebina, kad einantysis Tarybos Pirmininko pareigas, kuris vakar prarado pasitikėjimo votumą savo šalies parlamente, taip griežtai kritikuoja nepavykusią praeities politiką. Jis sako, kad kelias, kuriuo žengia JAV, buvo istoriškai diskredituotas. Jis aiškiai turi galvoje tai, kad krizės laikais nereikėtų pasitikėti socialinių skatinamųjų priemonių paketais, be to, jis viešai išdėstė, kad nereikėtų versti AIG vadybininkų grąžinti jiems išmokėtų premijų. Vis dėlto jis taip pat viešai išdėstė, kad atsakomybė už finansų ir ekonomikos krizę tenka vien JAV dėl jos ankstesnių veiksmų ir kad nereikia savikritiškai vertinti, jog viena iš krizės prielaidų galėjo būti prekybos strategija ir konkurencinis spaudimas, susiję su nežabotu pačios ES globalizacijos siekiu.

Mano nuomone, tai aiškiai matoma iš kai kurių aukščiausio lygio susitikimo išvadų dalių, kuriose sakoma, kad per dabartinę krizę atnaujinta Lisabonos strategija, apimanti naujas integruotas gaires, tebelieka efektyviausia programa plėtrai ir darbo vietų kūrimui skatinti. Vis dėlto po to papildomuose dokumentuose taip pat labai aiškiai pažymima, kad reikėtų taikyti tvarių viešųjų finansų principą, kuris turėtų būti susietas su tebesitęsiančiomis pensijų sistemos reformomis. Tai mane stebina. Juk buvo nuspręsta, kad tebesitęsiančios pensijų sistemos reformos turėtų būti susietos su pensijų sistemos privatizavimo tąsa, kad padidėtų kapitalo padengiama senatvės pensijos procentinė dalis.

Tai vėl stiprina du lemiamus einamosios finansų ir ekonomikos krizės veiksnius, t. y. pasitikėjimo finansų rinka stygių (net neatsižvelgiant į tai, kad krizę sukėlė audringi įvykiai finansų rinkoje) ir ypač tolesnį socialinės atskirties aštrėjimą. Vis dėlto kaip tik dėl likvidaus kapitalo sprogimo paaštrėjo ir socialinė atskirtis, ir pajamų paskirstymo nelygybė. Kaip tik šiose srityse ir reikėtų imtis korekcinų priemonių. Dėl to nepajėgiu suvokti, kodėl Komisija ir Taryba nesugebėjo priimti atitinkamų korekcinų priemonių per jų aukščiausio lygio susitikimą.

Jei kalbama apie Lisabonos strategiją, reikėtų atkreipti dėmesį į Komisijos parengtą Baltąją knygą dėl 2005–2010 m. finansinių paslaugų politikos, kurioje propaguojama Europos finansinių paslaugų rinkos integracijos į globalinę finansinių paslaugų rinką idėja ir kuri remiasi atitinkamais straipsniais Nicos ir Lisabonos sutarčių straipsniais, kurie, viena vertus, draudžia bet kokios formos laisvo kapitalo judėjimo apribojimus ir, antra vertus, verčia finansų įstaigas sudaryti tinkamas sąlygas laisvam finansinių paslaugų srautui. Tai tiesiogiai prieštarauja bet kokios formos priemonėms, skirtoms kovai su krizės priežastimis.

Johannes Blokland (IND/DEM). – (NL) Gerb. pirmininke, Lisabonos strategija – garantija, kad Europa sugebės toliau ekonomiškai konkuruoti su likusia pasaulio dalimi. Be abejo, tai įmanoma tik tuomet, jei kiekvienas iš tikrųjų dalyvaus ekonominiame gyvenime ir jei mes sugebėsime visur užtikrinti tinkamą gyvenamąją aplinką, įskaitant ir besivystančias šalis.

Susitarimas, priimtas praėjusią savaitę ES aukščiausio lygio susitikime, nėra pakankamai stiprus, kad paskatintų naujos, tvarios ekonomikos plėtrą. Ekonomikos krizė, klimato krizė ir energetinė krizė reikalauja naujos strategijos, o ji reikalauja būtinų investicijų. Šiuo atžvilgiu Europos Sąjunga turi imtis iniciatyvos. Mes tikėjome, kad bus pritarta Balio ir Poznañės gairėms dėl kovos su klimato kaita priemonių finansavimo. Neramu dėl to, kad po užsitęsusių aplinkos ir finansų ministrų derybų ES aukščiausio lygio susitikime jokio šio pobūdžio susitarimo nebuvo pasiekta. Kurgi dingio ES pirmavimas apčiuopiamo finansavimo srityje? Jei būtų atsisakyta klimato planų, skirtų besivystančioms šalims, finansavimo, galėtų būti rimtai pakenkta klimato susitarimų vykdymui. Tai nėra pirmavimas, kurio reikia rengiantis Kopenhagos konferencijai.

Andreas M lzer (NI). – (DE) Gerb. pirmininke, deja, apakintas didžiosios Europos vizijos Briuselis tapo kurčias ir aklas gausiems nepageidaujamiems įvykiams ES. Šiuo metu, kilus krizei, dėl jos labiausiai kenčia gyventojai, pvz., dėl neoliberalių klaidingų sprendimų, priimtų ankstesniais metais, arba dėl nepakankamai solidžiai parengtos plėtros į Rytus, kuri šiuo metu tik didina bendras skolas. Mano nuomone, ir dėl turbūt jau tvirtai suplanuoto Turkijos stojimo į ES nebus užtikrintas norimas energijos tiekimo saugumas. Priešingai, dėl to kils politinis nestabilumas, islamizmo pavojus ir susidarys milijardinė skolų duobė.

Būsimam G 20 aukščiausio lygio susitikime finansų klausimais ES turi nusikratyti iki šiol turėto JAV politikos vasalo vaidmens ir pareikalauti įgyvendinti griežtas taisykles ir griežtą kontrolę. Vašingtonas ilgus metus atsisakė imtis bet kokių reguliavimo priemonių, susijusių ypač prieštarinčiai vertinamų vertybinių popierių emisija, kuri ir tapo kertiniu dabartinės finansų krizės akmeniu.

Kaip tik per krizę reikėtų apkarpyti tam tikrą finansavimą. Esama pakankamai taupymo sričių (pvz., nevaldomos ES agentūrų plėtros atveju). Krizinio fondo didinimas gali būti tik pirmas žingsnis, nes mums reikia dar daugiau planų tam atvejui, jei kuri nors šalis atsidurtų ant bankroto slenkščio. Be to, mums reikia strategijos spręsti plataus masto socialinėms problemoms, kurių tikrai sulauksime kaip amen maldos pabaigoje.

Werner Langen (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau pasveikinti Tarybai pirmininkaujančią Čekiją. Nepaisant didelių vidaus problemų, ji sugebėjo vykdyti Europos darbotvarkę per vieną iš didžiausių per daugelį dešimtmečių ekonomikos ir finansų krizių. Kartu su šiais sveikinimais norėčiau paprašyti, kad Tarybai pirmininkaujanti Čekija užbaigtų savo įgaliojimų laikotarpį taip pat gerai, kaip ir pradėjo.

Kai klausausi Socialistų frakcijos pirmininko, man atrodo, kad esu kitoje planetoje. Jis giria Gordoną Browną, kuris, prieš tapdamas premjeru, buvo finansų ministras, t. y. buvo atsakingas už Europos Sąjungos bei

Jungtinės Karalystės finansų politiką ir programų įgyvendinimą. Daugeliu progų čia buvo pasakyta, kad tik pasikeitęs Jungtinės Karalystės požiūris leis mums priimti būtinas reguliavimo priemones. Kaip gali tas, kuris dešimtmetį trukdė mums tai padaryti, šiandien būti paskelbtas mūsų išgelbėtoju? Aš to nesuprantu.

Čekijos premjero kritika dėl JAV politikos, susijusios su pinigų pasiūlos didinimu, pateisinama visais požiūriais. Negalite išspręsti problemų tomis pačiomis priemonėmis, kurios sukėlė krizę, t. y. besaiki pinigų pasiūla ir per didelė priklausomybė nuo kreditų. Priklausomybė nuo kreditų yra problema.

Dėl to pirmiausia reikėtų pažaboti finansų rinkos krizę, pakeisti globalinius iškraipymus, bendrai spręsti uždavinius, susijusius su klimato apsauga ir kova su skurdu, taip pat įgyvendinti pasaulyje naujas moralės normas, pagrįstas socialine rinkos ekonomika. Jei sugebėtume atlikti tai per šią krizę, tuomet Tarybai pirmininkaujanti Čekija būtų visiškai pateisinusi visus mūsų lūkesčius, neatsižvelgiant į tai, kas bus su Lisabonos sutartimi ir vidaus padėtimi Čekijoje.

Libor Rouček (PSE). – (CS) Ponios ir ponai, einantis Tarybos pirmininko pareigas Mirek Topolánek pradėjo savo šiandienę kalbą Europos Parlamente ataka prieš socialinę demokratiją. Norėčiau atkreipti dėmesį, kad tai būdingas šios vyriausybės bruožas. Užuoat siekęs susitarimo, bendradarbiavimo ir kompromiso reikaluose, susijusiuose su vadovavimu Europos Sąjungai, premjeras M. Topolánek ieškojo ir tebeieško ginčų ir konfliktų. Šios savybės ir šis nesugebėjimas bendradarbiauti – tikrosios jo vyriausybės žlugimo priežastys. Norėčiau jums priminti, kad vyriausybę nuvertė ne opozicija, o vyriausybę suformavusios partijos ir jos koalicijos partnerio, Žaliųjų partijos, parlamento nariai.

Vis dėlto nenoriu per daug dėmesio skirti Čekijos vidaus politikai. Norėčiau tik priminti Čekijai jos, kaip Tarybai pirmininkaujančios šalies, išpareigojimus Sąjungai ir ES gyventojams. Mes turime įvykdyti dar daug uždavinių. Ekonomikos ir finansų krizė, aišku, jau paminėta. Europos ir JAV aukščiausio lygio susitikimas bus surengtas Prahoje. Mes turime puikią istorinę galimybę su mūsų partneriais JAV suderinti bendradarbiavimo klausimus, susijusius su visomis šiandienio globalaus pasaulio problemomis, pradedant ekonomikos ir aplinkos klausimais ir baigiant konfliktais Viduriniuose Rytuose, Afganistane ir pan.

Galiausiai dar kartą norėčiau pasakyti ką manau apie Lisabonos sutartį. Čekijos socialdemokratai visada rėmė Europos Konstituciją ir visada pritarė Lisabonos sutarties ratifikacijai. Taip buvo Čekijos Parlamente, taip bus ir Čekijos Senate, kai tik bus balsuojama šiuo klausimu. Tvirtai tikiu, kad Pilietinė demokratų partija (kad ir kokios pozicijos ji besilaikytų) toliau laikysis konstruktyvaus ir proeuropietiško požiūrio ir pritarės šiam dokumentui.

Margarita Starkevičiūtė (ALDE). – (LT) Kiekvieną kartą aptardami dar vieną viršūnių susitikimą ekonomikos problemoms spręsti pripažįstame, kad rezultatai pasiekti geri, bet, deja, atsiliekame nuo įvykių ir įgyvendinimo mechanizmas tų sprendimų nėra aiškus.

Ką reikėtų daryti, kad šių problemų išvengtų?

Pirma, reikėtų, kad šalys savo nacionalinėje ekonominėje politikoje įvertintų integracinį efektą. Dabar dažnai sprendimai priimami remiantis praeita istorija, kaip buvo elgiama krizių atvejais. Deja, mes gyvename integruotoje Europos Sąjungoje su bendra rinka, ir tie visi sprendimai dažniausiai neturi tokio poveikio kaip anksčiau.

Antra, reikėtų, kad būtų sukurta kokia nors laikina institucinė terpė sprendimų įgyvendinimo mechanizmui. Laukti, kol bus ratifikuota Lisabonos sutartis – žmonių gyvenimas nelaukia, mes turime priimti sprendimus šiandien. Akivaizdu, kad reikalingas didesnis koordinavimas tarp euro zonos šalių ir ne euro zonos šalių. Kaip tą pasiekti? Aš manau, kad glaudesnio bendradarbiavimo mechanizmas galėtų remtis vadinamuoju valiutų mechanizmu, arba angliškai RM2. Tai padėtų suartinti abi Europas, naująją Europą ir senąją Europą, ir surasti konsensusą.

Mirosław Mariusz Piotrowski (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, neseniai įvykusiame Europos aukščiausio lygio susitikime buvo sprendžiama daug klausimų. Vienas iš jų buvo klausimas dėl Rytų partnerystės ir aprūpinimo dujomis alternatyvių maršrutų. Buvo nuspręsta šiuo metu skirti šioms tikslams tik nedidelius lėšų kiekius, tačiau tai, be abejo, žingsnis teisinga kryptimi. Europa kovoja su didžiule ekonomikos krize ir turi ieškoti efektyvių kelių jai nugalėti. Vis dėlto neturėtume išsižadėti solidarumo principo, vieno pagrindinių mūsų principų. Mes turime būti ypač jautrūs naujųjų valstybių narių problemoms.

Nors aukščiausio lygio susitikime ir buvo aptarti su klimato kaita susiję klausimai, praktika rodo, kad mums smogusi krizė sumenkino šį nepaprastai brangų pseudomokslinį projektą. Šiam tikslui anksčiau skirtos

finansinės priemonės turėtų būti perskirstytos efektyviai, vieningai kovai su krizės padariniais. Čekijoje vidaus padėtis neturėtų tam trukdyti.

Rebecca Harms (Verts/ALE). – (DE) Gerb. pirmininke, ši rytą buvau sužavėta pamačiusi A. Vondra čia, plenariniame posėdyje, taip pat esu sužavėta Tarybai pirmininkaujančios šalies signalu, kad ji tęs darbą. Mano nuomone, kaip tik *ši* krizės laikais mes pakenksime Europai, jei visi nesutelksime ir nepadėsime Tarybai pirmininkaujančiai Čekijai dirbti. Iš žinių, kurias esu gavusi iš Čekijos, galima daryti išvadą, kad vyriausybė pasiliks valdžioje ir prie valstybės vairo, nes vakar suformuotos naujos daugumos nepakanka naujai vyriausybei paremti. Manau, kad per krizę būtinas šios rūšies stabilumas. Turiu galvoje solidarumą su Tarybai pirmininkaujančia Čekija. Aš taip pat kreipiuosi į daugelį vakarų europiečių, pvz., prancūzus, kad jie užgniaužtų savo pagiežą Rytams. Tai kartą jau buvo referendume Prancūzijoje, dėl kurio Europos krizė ir prasidėjo.

Norėčiau matyti drąsesnį vadovavimą, susijusį su klimato kaitos ir dabar reikalingų priemonių klausimais. Mes turime išbandyti kažką naujo, jei norime išbristi iš šios krizės. Mano gerbiamas draugas buvo teisus; mes gyvename skolon. Vis dėlto mes taip pat gyvename skolon ir aplinkos bei klimato srityse. Mes be galo švaistome išteklis. Mes nevaldome ekonomikos tvarių būdu. JT, Ban Ki-moon, Pasaulio bankas, visi mums sako, kad tai, kas dabar vyksta Kinijoje, kas vyksta Pietų Korėjoje, kuriose daugiau kaip pusė nacionalinių trumpalaikių ekonominių programų skirtos klimato apsaugai ir tvariai plėtrai, teisingas dalykas ir kad jam priklauso ateitis. Deja, Europos Vadovų Taryba šiuo metu niekaip neišsidrąsina. Nemanau, kad dėl to kalta vien Čekija.

Pirmininkas. – Dėkojame jums, R. Harms. Jūs esate visiškai teisi. Mes visi nusidėjėliai (vieni daugiau už kitus).

Mary Lou McDonald (GUE/NGL). – Gerb. pirmininke, šios ekonomikos krizės įkarštyje, krizės, kuri prasidėjo ir išbėgėjo dėl nevykusios politikos valstybių narių ir ES lygmeniu, darbo vietų apsauga ir naujų darbo kūrimas turi būti absoliutūs prioritetai. Darbo vietų „kraujavimas“ turi būti sustabdytas. Tam reikia, kad aktyviai įsikištų valstybių narių vyriausybės.

Laisvosios rinkos teologija neturi kliudyti teikti pagalbos darbuotojams. Lengvas finansų rinkos reguliavimas visada būdavo susijęs su plėšikavimu ir korupcija. Perdėtas reglamentavimo naikinimas ir viešųjų tarnybų privatizavimas lygiai taip pat baigsis ašaromis.

Taigi, ar bendra giesmelė, kad turėtume pasimokyti iš dabartinės ekonomikos krizės, nuoširdi? Aš tuo abejočiau. Jei taip iš tikrųjų yra, tuomet atėjo laikas esminėms permainoms, susijusioms su ES politika, taip pat ir su ES Sutartimis, t. y. klausimams, į kuriuos iki šiol neatsakyta ir kurie turi būti svarstomi ES Tarybos posėdžiuose. Lisabonos sutartis – sena skrybėlė. Tai nesėkmių politikos chartija. Mums reikia naujos sutarties, skirtos naujiems laikams.

Paul Marie Coûteaux (IND/DEM). – (FR) Gerb. pirmininke, paskutinės Tarybai pirmininkaujančios šalies išvados – linksmi skaitiniai. Jos primena sutriuškintos armijos visur skleidžiamas žinias apie pergalę. Jos turi tokių tvirtinimų patetiškumo, nes jose pakartotinai tvirtinama, kad pasibaigus krizei ES sukurs stipresnę ekonomiką ateičiai, taip pat dar kartą patvirtinama Lisabonos strategija, nors iš tikrųjų ji jau visiškai baigia nuvažiuoti nuo bėgių.

Kadangi jie slepiasi savo stikliniuose bokštuose, eurokratai, eurofilai ir visų rūšių ultraeuropiečiai jau nebeturi ryšio su tikrove. Visi gerai žino, kad nuosmukis pirmiausia smogė euro zonai, nes aštuonerius metus joje buvo žemiausias ekonomikos augimo tempas pasaulyje. Ji taip pat turėjo didžiausių sunkumų, susijusių su konkurencingumu ir darbo vietomis. Svarbiausia, kad euro zona dėl joje vyraujančių bendrų tendencijų atima iš valstybių natūralius gynybos mechanizmus ir yra blogiausiai parengta reaguoti esant krizei.

Iš tikrųjų, vienintelė krizės dorybė yra tai, kad ji pažadins gyventojus, užliūliuotus finansinių patogumų perspektyvų ir antinacionalinės propagandos. Tik valstybės narės turės parengti teises priemones, skirtas bet kokiems toli siekiantiems uždaviniams, be to, jos turės atsikratyti ES ir euro grandinių, jei nori, kad šie uždaviniai būtų įvykdyti. Bent jau Prancūzijos žmonėms vis labiau ir labiau tampa aišku, kad nebus saugumo be Prancūzijos, nebus Prancūzijos be Prancūzijos politikos, o Prancūzijos politikos nebus be šalies ir liaudies suvereniteto.

Roberto Fiore (NI). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, man atrodo, kad šių diskusijų pagrindu tebelieka dogma, kad bankai turėtų būti pagrindinis ekonomikos ramstis ir kad globalizacijos procesas taip pat turėtų būti pamatinė mūsų ekonominės ateities dalis.

Kad dogma visiškai neteisinga. Mes turėtume susigrąžinti tradicinę ekonominę mūsų visuomenės viziją, pagrįstą socialiniu teisingumu ir tikra gamyba. Kadangi visi mes valgome, miegame naktį ir rengiamės, turėtume daugiausia dėmesio skirti veiklai ir priemonėms, susijusioms su žemės ūkiu, namų statybos ir apdirbamosios pramonės šakų plėtra, taip pat ir amatų plėtra.

Be šios naujos vizijos mes būsimė amžinai pasmerkti krizėms, kai lupikaujantys bankai toliau kontroliuos žmones, o neteisingumas bus mūsų gyvenimo pagrindas.

Jana Hybášková (PPE-DE). – (CS) Gerb. pirmininke, net nežinau, su kuo aš kalbu, nes Tarybai pirmininkaujanti Čekija net nebando domėtis. Pritariu aukščiausio lygio susitikimo rezultatams. Tarybai pirmininkaujančios Čekijos indėlių į „Trijų E“ strategijos vykdymą galima būtų apibūdinti taip: padidinti Tarptautinio valiutos fondo ištekliai, padvigubintas krizinis fondas, plečiama Rytų Partnerystė, teikiama parama strateginei infrastruktūrai, taip pat remiamas „Nabucco“ projektas. Gaila, kad vėluoja pasirošimas Kopenhagai, o Tarybai pirmininkaujanti Čekija nepasinaudojo mūsų darbo, susijusio su energijos ir klimato paketu, rezultatais.

Vis dėlto mes šiandien mes nesvarstome nė vieno iš šių klausimų. Jūsų pirmininkavimas Tarybai, taip pat kaip ir jūsų vyriausybė, vykdo dvigubų standartų politiką. Europoje jūs apsimetate palankumo kupinais europiečiais ir didžiaisiais integratoriais, tačiau namuose kalbate apie tai, kaip ketinate viskam padaryti galą, be to, kalbate apie Lisabonos sutartį, tarytum tai būtų paprasčiausia makulatūra. Jūs nepajėgėte išlaikyti savo vyriausybės. Václavo Klausas išrinktas prezidentu – taip pat dvigubų standartų politika. Milijonų čekų ir moravų tikslas sutvirtinti ryšius su Vakarų Europa, kuri padės mums įveikti blogiausias krizes. Šis tikslas negali būti pasiektas, neratifikavus Lisabonos sutarties. Sutarčiai dabar kyla didelis pavojus. Už tai iš dalies atsakingi ir jūs. Jei toliau kokia nors forma vadovausite šaliai, turite pareikšti aiškią poziciją dėl ratifikacijos. Čekijos socialinis ir politinis elitas pritaria ratifikacijai ir pasirošęs palaikyti bet ką, kas įvykdys šį uždavinį. Mano partija, Europos demokratų partija, padarys viską, kad dokumentas būtų ratifikuotas.

Antrasis rimtas trūkumas – su euru susijusi strategija. Galite, kiek tik pageidaujate, dalyvauti G 20 aukščiausio lygio susitikimuose ir atstovauti juose Europai, tačiau Europai svarbiausia išsikovoti, kad JAV pripažintų jos reguliavimo priemones, o ne paklusti politikai besaikių skatinamųjų priemonių paketų, kurie gali tapti hiperinfliacijos priežastimi. Taigi ypač svarbu, kad tinkamai veiktų Europos vertybinių popierių rinkos priežiūros institucijų komitetas ir būtų toliau įgyvendinamas stabilumo paktas. Vis dėlto visos kritinės pastabos tinka ir jūsų vidaus politikai mūsų krašte, nes būtent dėl jūsų partijos veiklos mes jau daugelį metų esame už euro zonos borto.

Gerb. Mirekai Topolánekai, pasiūlytos priemonės puikios. Šiuo metu tai vieninteliai pasiūlymai. Vis dėlto pagrindinis dalykas – jų įgyvendinimas, kaip pabrėžė Angela Merkel. Taigi reikia politinės valios ir vienybės, kurios padės įgyvendinti šiuos uždavinius. Jūs kalbėjote apie pasitikėjimo krizę. Kaip tik tai mes čia ir matome. Užbaikite Lisabonos sutarties ratifikavimo procesą, pakeiskite savo poziciją dėl euro ir paskatinkite greitą struktūrinių fondų išteklių įsisavinimą. Kitaip jums taps sudėtinga atstovauti 60–70 proc. čekų ir moravų, kurie nenori būti antrarūšiais europiečiais, bet tikrai nori gyventi Europoje normalų gyvenimą.

Jan Andersson (PSE). – (SV) Gerb. pirmininke, vienas klausimas šiandien domina daugelį Europos gyventojų. Tai didėjantis nedarbas ir jo sukeltas nelygybės augimas. Jie turbūt nepaprastai nusivylė naujausio aukščiausio lygio susitikimo rezultatais. Šiame susitikime nebuvo parengta jokia strategija augančio nedarbo klausimams spręsti. Jie sako, kad jie jau padarė tai, ką reikėjo padaryti. Jie taip pat sako, kad aukščiausio lygio susitikimas, kuris turėjo įvykti gegužės mėn. pradžioje nebeturės aukščiausio lygio susitikimo statuso. Dabar tai bus trejeto posėdis. Tai aiškus signalas gyventojams, kad ES lyderiai nelaiko darbo vietų kūrimo ir kovos su nedarbu klausimų prioritetais.

Europos Parlamentas apskritai neįtrauktas į veiklą (likus mėnesiui iki Europos Parlamento rinkimų). J. Barroso ragino diskutuoti šiandien, bet Tarybos išvadose Europos Parlamentas net neminimas.

Norėčiau trumpai pakalbėti apie automatines stabilizavimo priemones. Šiandien diskusijose buvo paminėtos GM gamyklos Jungtinėse Valstijose ir Švedijoje. Be abejo, mes Švedijoje turime geresnes socialinio draudimo sistemą, tačiau apmokėjimo normos nukrito iki 80 proc. Bedarbiais tampantys automobilių darbuotojai šiuo metu gaus išmoką, kuri sieks 50–60 proc. jų darbo užmokesčio. Taigi tai jau nėra taip patrauklu.

Galiausiai norėčiau tarti kelis žodžius apie judėjimą tarp valstybių. Šis judėjimas tiek pat svarbus ES vidaus darbo rinkai kiek ir kova su protekcionizmu. Vis dėlto Komisija ir Taryba turi prisiimti atsakomybę ir užtikrinti, kad visur ES už tą patį darbą būtų vienodai atlyginama. Tuomet galėsime imtis priemonių darbo jėgos judėjimo skatinti ir kovai su protekcionizmu.

Sophia in 't Veld (ALDE). – (NL) Gerb. pirmininke, buvo daug pasakyta apie tai, kiek pinigų mes iš tikrųjų turime sukaupti kovai su šia ekonomikos krize. Mes galėtume kalbėti apie tai daug valandų. Manau, kad taip pat reikėtų atsižvelgti į ateinančių kartų interesus ir nepalikti visų sprendimų problemų joms. Šiuo atžvilgiu klausimas, kur mes leidžiame tuos pinigus, galbūt net svarbesnis. Mane tikrai jaudina, kai aš matau refleksais pagrįstus veiksmus, kuomet pinigai vėl be saiko metami senoms pramonės šakoms ir senoms technologijoms, stengiantis pastatyti ant kojų „sergančias“ pramonės šakas.

Be to, stebina tai, kad Tarybos išvadų skyriai, susiję su ekonomikos krize ir su energetika bei tvaria plėtra, laikomi dviem atskirais klausimais, nors jau seniai pribrendo laikas glaudžiai susieti šiuos du svarbius klausimus. Nenorėčiau skleisti tokias pat pesimistines nuotaikas, kaip tai anksčiau darė C. Turmes, bet dabar iš tikrųjų atėjo laikas investuoti kapitalą į naujas technologijas ir mokslo žinias. Netoleruotina, kad 50 mlrd. EUR kišami į automobilių pramonę, o švietimo sistemai skirtos lėšos karpomos. Šiuo atžvilgiu neabejotinai einame neteisingu keliu.

Kitas klausimas – sprendimai, skirti Rytų Europos šalims ir šalims, kuriose dar neįvesta bendra valiuta. Kaip paminėta, šioms šalims turėtų būti skirta maždaug 50 mlrd. EUR. Įdomu, ar Taryba ir Komisija taip pat svarsto pagreitinoto prisijungimo prie euro zonos galimybę toms šalims, kurios dar nėra jos narės, atsižvelgiant į tai, kad šių šalių stabilumas ir ekonominė jėga būtų naudinga visai Europai.

Galiausiai esu labai susirūpinusi sklindančia nacionalistine retorika ir visų valstybių lyderių polinkį siekti sprendimų, paremtų „pirmiausia mano šalis“ principu. Mes visi turime rimtai susirūpinti tuo, kad galvas vėl kelia ultra dešinieji, ir užtikrinti, kad ši problema būtų išspręsta iki rinkimų.

Seán Ó Neachtain (UEN). – (GA) Gerb. pirmininke, norėčiau paremti ir pasveikinti grupę Europos lyderių, kurie susitiko praėjusią savaitę.

Kalbėdami apie Airiją, dabar galime labai aiškiai pasakyti, kad mes, Airijoje, tikimės Europos Sąjungos paramos. Mūsų ekonomika buvo stipri, tačiau šiuo metu susilpnėjo kaip ir viso pasaulio ekonomika. Mums aišku, kad mes išbrisime iš šios krizės tik dirbdami išvien ir kad didžiausi iššūkiai, kurie šiuo metu kyla Europai, – bendradarbiavimas ir mūsų turimos ekonominės vienybės stiprinimas, t. y. principai, kurie padėtų mums teikti paramą vieni kitiems, o ne silpninti Sąjungą, kaip kai kurie siūlo. Taip pat akivaizdu, kad šiuo metu (labiau negu kada nors anksčiau) reikia pamatinių nuostatų, apibrėžtų Lisabonos sutartyje. Kadangi senas airių priežodis sako: „nėra jėgos be vienybės“.

Jean-Luc Dehaene (PPE-DE). – (NL) Gerb. pirmininke, iš tikrųjų galima būtų reikšti nepasitenkinimą, kad kiekviename Europos aukščiausio lygio susitikime sprendimų priėmimo procesas nepakankamai susiejamas su Europos aspektu. Taip pat tikėjau, kad Europos aspektas bus tinkamiau įtrauktas į kovos su krize strategiją. Be to, dabartiniais laikais svarbiau įgyvendinti tai, ką mes nusprendėme, o ne giedoti ditirambus papildomiems planams, tuo pat metu užmirštant įgyvendinti tai, ką jau esame nusprendę. Dėl to, manau, kad Parlamentas kartu su Taryba ir Komisija, šiuo metu turi teikti pirmenybę mūsų jau priimtų planų įgyvendinimui. Šiuo atžvilgiu visiškai pritariu Komisijos nuomonei.

Taip pat turime parodyti, kad mes iš tikrųjų vieningai remiame visuotinį požiūrį dėl krizės, todėl nuoširdžiai tikiuosi, jog ir Kopenhagoje, ir G 20 susitikime mes įrodysime, kad Europa sugeba efektyviai kalbėti vienu balsu. Vis dėlto tam, kad sugebėtume kalbėti vienu balsu, mes turime užtikrinti, kad nekils grėsmė mūsų pasiekimams ES viduje, kad vidaus rinka iš tikrųjų išliks vidaus rinka be vidaus protekcionizmo ir kad mes stiprinsime vieningą valiutą. Mes turėtume pasimokyti iš praeities pamokų ir padidinti Europos centrinio banko fondus. Taip pat didinti finansavimo, susijusio su Europos aspektu, apimtis. Taip pat turime užtikrinti, kad didinimas iš tikrųjų vyktų ir kad mes šiais sudėtingais laikais taip pat būtume solidarius su naujomis valstybėmis narėmis. Būtent tokia ir turi būti Europos Sąjunga. Solidarumas su mažiau išsivysčiusiomis šalimis taip pat turi sudaryti Europos Sąjungos visuotinio požiūrio dalį.

Baigiu kalbą keliais žodžiais apie Lisabonos sutartį. Mes, Parlamentas, turime aiškiai išdėstyti mūsų poziciją. Mes turime aiškiai žinoti, kas turi įvykti iškart po Europos rinkimų. Vis dėlto tam reikia, kad Parlamentas iš tikrųjų priimtų vieningą poziciją, todėl man visiškai nesuprantama Biuro nuomonė, kad nėra jokio reikalo svarstyti pranešimus dėl šių Rūmų pozicijų. Primygtinai raginu apsvarstyti dar kartą šį klausimą, kad mes galėtume derėtis su Taryba, remdamiesi šiuose Rūmuose patvirtinta pozicija.

Riitta Myller (PSE). – (FI) Gerb. pirmininke, geriausias būdas pagerinti energijos saugumą Europoje – energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančios energijos šaltinių naudojimo didinimas. Visos valstybės narės turi investuoti į šias sritis. Jos turi daryti tai tuoj pat, kitaip mes nepasieksime užsibrėžtų klimato paketo tikslų.

Be to, šios rūšies investicijos ypač tinka mūsų laikams. Investuodami kapitalą į energijos vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančios energijos šaltinius, mes kuriame, kaip jau ne kartą buvo sakyta, naujas, tvarias darbo vietas. Kita vertus, šiuo būdu taip pat ruošiamo dirvą mažai anglies dioksido išmetančiai ekonomikai.

Dabar turime imtis tikrų veiksmų. Deja, aukščiausio lygio susitikime nesugebėta įtikinti žmonių, jog tai būtina. Svarbiausia, kad visos kovos su ekonomikos krize priemonės būtų susietos su siekiu užkirsti kelią tam, kad globalinis atšilimas pasiektų kritinį tašką. Tai taip pat turi būti įtvirtinta ir G 20 šalių susitikimo išvados. Jei Europa kalbės vienu balsu, Jungtinės Amerikos Valstijos taip pat turės pritarti šiam tikslui.

Olle Schmidt (ALDE). – (SV) Gerb. pirmininke, Berlyno siena nuversta prieš beveik 20 metų. Dabartinės sudėtingos ekonominės padėties akivaizdoje, mes dar kartą sugebėjome atsispirti naujos sienos Europoje statybai. Šį kartą ekonominės sienos. Neturime leisti, kad tai įvyktų!

Net nepaisant to, kad kovai su sunkumais šalims buvo skirti papildomi ištekliai, atrodo, kad ES lyderių įsipareigojimų supratimo lygmuo labai skirtingas. Kelia nerimą, kad *Renault* perkelia savo gamybą iš Slovėnijos į Prancūziją. Neturime leisti, kad vėl pradėtų siautėti protekcionizmo šmėkla. Dar kartą kartoju, kad nesėkmės išlaikyti tvirtus Europos ryšius kaina būtų per aukšta. Istorija nubaus tuos, kurie išsižada savo atsakomybės. Dėl to buvo malonu klausytis vakarykščio Gordono Browno pranešimo, kuriame jis atviru tekstu paskelbė, kad „mes neišeisime!“ Tą patį turėtų padaryti prezidentas N. Sarkozy.

Dėl daugelio priežasčių reikėtų pritarti J. de Larosièrè grupės pasiūlymui. Tai suderintas pasiūlymas, kuris, viena vertus, padės ES išvengti per didelio reguliavimo, o kita vertus, užtikrins griežtesnę finansų rinkos kontrolę. Europos centrinio banko vaidmuo netgi sustiprės. Nacionalinės priežiūros institucijos taip pat turės geresnių galimybių koordinuoti veiklą ir keistis informacija. Politika turi būti tinkama net ir krizės laikais. Šiais sudėtingais laikais neturėtume siūlyti priimti labiau trukdančių, o ne padedančių nuostatų.

Charles Tannock (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, Tarybos pareiškimas dėl Rytų partnerystės – labiausiai laukiamas dokumentas. Kaip pranešėjas, atsakingas už nuomonę dėl Europos kaimynystės politikos Rytų aspekto, aš remiu pasiūlymą užmegzti artimesnius tarpusavio ryšius su šešiomis šalimis iš Rytų. Pareiškimas, kad Rytų partnerystei bus skirta 600 mln. EUR, – puiki naujiena, kuriai aš pritariu taip pat kaip ir pasiūlymui dėl Europos kaimynystės ir partnerystės priemonės lėšų naudojimo Europos Sąjungos energijos tiekimo saugumui gerinti, skiriant jas tinkamesnėms naftos ir dujų sandėliavimo bazėms įrengti ir naujiems vamzdynams statyti.

Taryba taip pat teisingai remia naujai sumanytą EURONEST parlamentinę asamblėją, kuri skatins išspręsti užšaldytus konfliktus, pvz., teberusenančius Kalnų Karabache ir Padniestrėje. Vis dėlto Rytų partnerystė neturi būti panaudota tam, kad būtų nuslopintos narystės Europos Sąjungoje ambicijos šalių, kurios aiškiai turi teisę kreiptis dėl to į mus, t. y. Ukrainos ir Moldovos.

Taryba taip pat teisingai nusprendė padvigubinti (nuo 25 mlrd. EUR iki 50 mlrd. EUR) pagalbos paketą daugiausia finansinių sunkumų turinčioms ne euro zonos šalims iš Rytų Europos. Ši priemonė padės stabilizuoti kai kurias šalis, pvz., Vengriją ir Latviją. Vis dėlto mes taip pat neturėtume užmiršti Ukrainos, kurioje yra kilusi rimta finansų sistemos suirutė. Ukrainos bankų sistemos žlugimas galėtų turėti katastrofiškų padarinių kitose Rytų Europos šalyse, taip pat Italijoje ir Austrijoje, kurių bankai labiausiai priklausomi nuo ukrainiečių rinkos.

Be to, nors visiškai pritariu, kad Turkija ir Rusija galėtų dalyvauti EURONEST stebėtojų teisėmis, nė viena šalis neturi panaudoti šios priemonės savanaudiškiems užsienio politikos interesams įgyvendinti. EURONEST nariai – suverenios valstybės, turinčios teisę savarankiškai apibrėžti savo euroatlantinius siekius. Rusijos Užsienio reikalų ministro, Sergei'o Lavrovo užuomina, kad Rytų partnerystė – priemonė ES įtakos sferai užsienyje išplėsti yra absurdiškas. Tokios kalbos primena žvanganimą ginklais per Šaltąjį karą, o ne šiuolaikinę diplomatiją. Jei kas nors ir siekia įtakos sferų, tai pati Rusija. Tai įrodė praėjusios vasaros karo veiksmai prieš Gruziją ir Kremliaus nutrukstamos politinės priemonės padėčiai Ukrainoje ir Baltijos valstybėse destabilizuoti.

Proinsias De Rossa (PSE). – Gerb. pirmininke, sveikinus jus puikiai ištarus gana sudėtingą mano vardą!

Konservatoriai čia ir valstybėse narėse panėšėja į išdykusius vaikus. Daugelį metų trypę kojomis ir reikalavę bankų sistemos reguliavimo sušvelninimo ir šešėlinės bankininkystės, jie dabar pasiruošę pritarti reguliavimo griežtinimui, bet tik su sąlyga, jei mes apsimesime, kad nuo pat pradžių tai buvo jų mintis. Vis dėlto jie vis dar vaikiškai reikalauja švelnesnio ir lankstesnio reguliavimo, susijusio su darbo vietomis, t. y. nori palikti darbuotojus be apsaugos, be saugumo garantijų, taip pat apkarpyti socialines paslaugas. Tai, mano bičiuliai, puikus receptas nesulaikomam miško gaisrui įpūsti.

Einantis Tarybos Pirmininko pareigas M. Topolánek palyginimui su Amerika pasirinko Švediją. Kodėl ne Čekiją? Kodėl ne Airiją? Paprastas dalykas: Airijos vyriausybė „drasko“ sveikatos apsaugos, švietimo, vaikų priežiūros ir mokymo sistemas. Tai gilina nesaugumo pojūtį Airijoje, nes auga nedarbas (nors jie turėtų išlaikyti žmones darbe) ir neįgyvendinamos priemonės, kurios padėtų mažosioms įmonėms išgyventi. Manau, kad turėtų įvykti pasikeitimų Airijos vyriausybėje, taip pat turėtų pasikeisti Europos Vadovų Tarybos požiūris. Surenkime gegužės 7 d. Darbo reikalams skirtą visų valstybių narių aukščiausio lygio susitikimą.

Marco Cappato (ALDE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, likimo ironija tai, kad šios diskusijos surengtos be einančiojo Tarybos Pirmininko pareigas, kuris turėjo būti su mumis; M. Topolánek čia nėra. Vis dėlto vakar mes buvome surengę diskusiją, susijusią su būsimu G 20 susitikimu, dėl veiklos strategijos ir Europos ateities atsižvelgiant su kitu pirmininku, kuris, priešingai, pats paprašė ir gavo mūsų pakvietimą, nors nėra aišku, kodėl jis šito taip siekė, išskyrus akivaizdų jo paties valstybės vaidmenį.

Kodėl pradedu kalbą nuo šių galbūt nemalonių pastabų? Dėl to, kad Europą užklupusi ekonominė ir finansų krizė taip pat susijusi su institucine krize, kurią aiškiai parodo faktas, kad einantis Tarybos pirmininko pareigas turi išvykti namo įpusėjus diskusijoms dėl su juo susijusių vidaus politinių problemų. Tą patį galime pasakyti ir apie ekonomikos krizę. Su ja yra kovojama tik nacionaliniu lygmeniu, t. y. nebuvo parengta jokių (net ir susijusių su biudžetu) atsakomųjų priemonių Europos lygmeniu. Labai puiku, kad galime pasigirti skyrę tam 400 mlrd. EUR, bet mes juk žinome, kad beveik visi šie pinigai paimti iš nacionalinių biudžetų. Pirmininke J. Barroso, aš nematau, kad jūs pastaraisiais metais padarėte pakankamai daug, kad vyriausybės ir valstybės narės suvoktų, kad yra kita Europa, kuri ne tik koordinuoja valstybių veiksmus, o yra Sąjunga, pati turinti politinę funkciją.

Kadangi Pirmininkas M. Topolánek kalbėjo apie išplėstą Rytų partnerystę, kuri apimtų Baltarusiją, norėčiau užbaigti, paminėdamas vardą Janos Paliakovo, kurią Baltarusijos valdžios organai privertė įvykdyti savižudybę, t. y. pabrėžti, kad šios rūšies partnerystės turėtų daugiau dėmesio skirti teisėtumo, demokratijos ir laisvės principų įgyvendinimui, o ne vien verslo su blogiausios rūšies diktatūromis plėtrai.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE). – (RO) Tarybos padarytos išvados tinkamai atspindi kovos su krize, dėl kurios kenčia valstybės narės, uždavinius.

Turime pasidžiaugti nepaprastai teigiamais pasiektais rezultatais, t. y. sutartimis dėl energijos projektų ir plačiajuosčio interneto tinklo. Nabucco dujotiekio projektas ir energetiniai tiltai tarp valstybių narių, pvz., tarp Rumunijos, Vengrijos ir Bulgarijos, gali padėti išvengti krizės, panašios kilusią 2009 m. sausio mėn.

Naudodami Kaspijos jūros regiono energijos šaltinius ir visiškai išnaudodami Juodosios jūros baseino strateginę reikšmę, sukurtume būtinas sąlygas Europos Sąjungos energijos tiekimo saugumui užtikrinti. Šie regionai turėtų būti kuo visapusiškiau įtraukti į Rytų partnerystės dalį sudarančias politikos kryptys, kad Europos Sąjunga galėtų gauti kuo daugiau naudos.

Buvau nustebintas, kad ECOFIN Tarybos rekomendacijose nebuvo tsižvelgta į priemones, kurias vyriausybės prognoje ir, priėmusi 2009 m. biudžetą, pradėjo įgyvendinti naujoji Rumunijos vyriausybė.

Buvo iškeltas decentralizacijos uždavinys, siekiant stiprinti vietos autonomiją ir nukreipti išteklius investicijoms į prioritetines sritis, pvz., infrastruktūrą arba energetiką, kad būtų išsaugotos ir sukurtos darbo vietos. Tai kelios priemonės, kurias numatė Rumunijos vyriausybė. Ji taip pat numatė sumažinti biudžeto išlaidas ir pradėti įgyvendinti švietimo sistemos reformą. Tai kiti jos numatyti prioritetai.

Pasiūlymų, įtrauktų į Tarybos ekonomikos gaivinimo programą, ypač dėl finansinių išteklių skyrimo daliai Europos programų, įgyvendinimas ir pritarimas nuostatai dėl valstybės pagalbos (ypač automobilių pramonei) padėtų smarkiai sušvelninti krizės padarinius ne tik Rumunijoje, bet ir daugelyje kitų Europos Sąjungos valstybių narių.

Adrian Severin (PSE). – Gerb. pirmininke, krizė, su kuria mes susidūrėme nėra sistemos dalies, o visos sistemos krizė. Tai ekonominės sistemos krizė ir net demokratijos krizė. Išnyko pasitikėjimas ne tik finansų, bet ir socialine sritimi. Europos miestų gatvėse jau galime pamatyti ženklų, kurie įspėja mus dėl socialiniu lygmeniu vis labiau augančio nepasitikėjimo ir nepasitenkinimo, kuris gali peraugti į politinius ir socialinius neramumus.

Dėl šios priežasties būtinai reikia surengti socialiniams reikalams skirtą Europos Sąjungos aukščiausio lygio susitikimą, kurio metu būtų priimtas susitarimas dėl užimtumo. Šiame susitikime turėtų būti, be kitko, susitarta, kad atleidžiančios iš darbo darbuotojus bendrovės, neturėtų teisės paskirstyti dividendų ir kad

daugiašalės bendrovės turi derėtis ne tik su nacionalinėmis profesinėmis sąjungomis, bet ir su Europos profesinėmis sąjungomis. Negali būti pelningo verslo be socialinio solidarumo.

Šią globalinę krizę apsunkina Europos integracijos krizė. Esama valstybių narių, kuriose registruotos patronuojančiosios bendrovės ir valstybių narių, kuriose veikia patronuojamosios bendrovės. Pirmosios priklauso euro zonai, o antrosios – nepriklauso. Pirmųjų išgyvenimui ypač svarbios programos, kurios palengvintų antrųjų stabilizaciją ir integraciją. Europos Sąjunga neišgyvens, jei bus nustatytos naujos demarkacijos ribos.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, mes galime pasirinktinai kalbėti apie aukščiausio lygio susitikimą, atsižvelgdami į du skirtingos trukmės laikotarpius. Ilgesnis laikotarpis apima strategines priemones, prie kurių priskiriu ir mūsų Rytų partnerių, įskaitant Baltarusiją, klausimą. Manau, kad tai pateisinamas dalykas, kuris bus naudingas ES, mūsų Rytų kaimynams ir būsimiems ryšiams su Rusija. Finansinė pagalba būtina, nors tai krizės laiku gali tapti kritikos objektu, esu įsitikinęs, kad verta investuoti į Rytams skirtas priemones. Jei Rytų strategija bus sėkmingai įgyvendinta, ES įrodys, kad ji – rimtas globalinės politinės arenos veikėjas. Negalvoju apie ES kaip apie organizaciją, bet manau, kad jungtiniai šios srities veiksmai taps svariu tolesnės Europos integracijos tikslingumo argumentu.

Antras aspektas – dabartinis, t. y. krizės laikotarpis, kurio simptomas, be kitko, – nedarbo augimas ir finansinis gyventojų bejėgiškumas. Be abejo, bendros panacėjos nėra, tačiau reikėtų visapusiškos vyriausybės ir ES strategijos, kurioje būtų atkreiptas dėmesys į mažųjų ir vidutinių įmonių poreikius. To reikėtų tam, kad, pirma, tuo metu, kai dėl krizės darbuotojai gali prarasti tik savo darbą, sunkumų patiriantys verslininkai gali prarasti savo darbą, savo darbuotojus ir visą verslą. Mažųjų įmonių savininkai yra lanksčiausi ir turbūt geriausiai prisitaikys prie sudėtingos dabartinės situacijos. Be to, jie sudaro didžiąją dalį ekonominės Europos jėgos, todėl gali daryti įtaką visai ekonomikai.

Gerb. J. Barroso, jei finansinis žlugimas pavirs psichologine krize, tada patirsime tikrąją krizę. Tol, kol motyvacija ir noras kažką daryti dar gyvi žmonėse, visada išlieka galimybių, kad padėtis pradės gerėti. Šiuo atžvilgiu ES lygmens priemonės – labai reikšmingas kovos su krize elementas, už kurį mes esame atsakingi. Noriu palinkėti mums visiems sėkmės, sprendžiant šias problemas.

Edite Estrela (PSE). – (PT) Aukščiausio lygio susitikimo išvados nebuvo pakankamai ambicingos. Kur tvirtas įsipareigojimas panaikinti mokesčių oazes ir neapmokestinamuosius finansų centrus? Kur sprendimas apriboti bankų vadovų atlyginimus? Pirmininke J. Barroso, būtų teisinga teigti, kad turtuoliai turi užmokėti už krizę, nes jie ją ir sukėlė.

Kalbant apie darbo reikalams skirtą aukščiausio lygio susitikimą reikėtų pasakyti, kad tai negali būti mažas susitikimas, nes darbas nėra maža problema. Atvirkščiai, tai didžiausia problema, daranti poveikį asmenims ir šeimoms. Tai netinkamas būdas atkurti žmonių pasitikėjimui.

Be to, esu girdėjusi kažkieno pastabą, kad jiems nereikia socialistų pasiūlymų. Tai – arogantiškas tvirtinimas. Jei neoliberalios doktrinos gynėjai būtų paklausę socialistų įspėjimo, mes dabar nebūtume įsipainioję į šią krizę. Negi jie niekada nepasimokys? Jei jie dar nesuvokė šios krizės rimtumo ir gylio ir jei jie iki šiol nesuvokė, kas ją sukėlė, tai būgštauju, kad ir nebesuvoks. Nuogąstauju, kad krizė tęsis daugelį metų, o to mes visiškai nepageidaujame.

Tunne Kelam (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, manau, kad Tarybos pasiektas padrąsinantis rezultatas yra tai, kad 27 valstybės narės G 20 susitikime gali pateikti bendrą poziciją. Tai pagrindinis pasiekimas, todėl būtų teisinga padėkoti Premjerui M. Topolánekui už jo konstruktyvų vaidmenį Taryboje. Pritariu jo nuomonei, kad didžiausias Tarybos pasiekimas – ES atsisakymas eiti lengvesniu didžiulių subsidijų ir nacionalizacijos keliu.

Dėl čekų vyriausybės krizės Komisijai ir Pirmininkui J. Barroso tenka didesnė atsakomybė, susijusi su vadovavimu Bendrijos antikrizinei veiklai, kad būtų užtikrinta tolesnė sanglauda ir stabilumas. Tuo pačiu metu Komisija turi pasiūlyti lankstesnius mechanizmus, skirtus tinkamam Tarybos numatytoms papildomoms lėšoms naudoti. Nuostatų įgyvendinimo procedūros gali būti per daug kerėpliškos ir reikalaujančios per daug laiko. Ypač svarbu suderinti programos sąlygas su mažųjų įmonių poreikiais ir spartesnio naujovių diegimo siekais. Šiuo metu iš tikrųjų laikas daugiau investuoti į mokslo tyrimus, švietimą ir apmokymą.

Vis dėlto ekonominė depresija nėra pats geriausias laikas moralei depresijai. Kaip paprastai krizė sudaro galimybių įgyvendinti reformas. Finansų krizė iš tikrųjų susijusi su vertybių krize, todėl ekonomikos atstatymas turėtų prasidėti nuo požiūrio į mūsų bendrąsias vertybes stiprinimo, pradedant nuo tvirtesnių solidarumo

įsipareigojimų. Be to (visų svarbiausia), krizė nėra joks protekcionizmo pateisinimas. Priešingai, mes esame įpareigoti veikti kartu, nes turime suprasti, kad dėl paramos vieni kitiems ir įsipareigojimo vykdyti reformas Lisabonos strategijos dviasia Europa išbris iš krizės sustiprėjusi.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). – (HU) Gerb. pirmininke, Europos Komisija ir Taryba pasisekė, nepaisant besipriešinančių jėgų veiksmų, išsaugoti Europos Sąjungos vienybę. Šis aukščiausio lygio susitikimas buvo gana sėkmingas: jis apsaugojo vieningą rinką, pasisakė prieš gresiantį protekcionizmą, be to, pasiūlė naują pagalbą Centrinės ir Rytų Europos valstybėms narėms, kovojančoms su daug didesniais sunkumais.

Iš pradžių norėčiau padėkoti Pirmininkui J. Barroso, nes finansinė pagalba šiam regionui buvo dvigubinta ir pasiekė 50 mlrd. EUR. Šiame aukščiausio lygio susitikime buvo pagaliau priimtas sprendimas dėl Vengrijos premjero prieš metus iškeltos pasiūlymo sukurti finansų rinkų ir bankų kontrolės sistemą.

Dar kartą pakartosiu, kad aukščiausio lygio susitikime dar kartą pabrėžta nuostata, kad pagrindiniai bankai atsakingi už savo filialus, kaip tai pabrėžė ir mano kolega Adrian Severin. Be to, labai svarbus žingsnis į priekį buvo žengtas ir energijos tiekimo saugumo srityje.

Laima Liucija Andrikienė (PPE-DE). – (LT) Pirmiausia norėčiau pasakyti pagarbos ir padėkos žodžius premjerui Mirekui Topolanekui, mes visi puikiai suprantame, ką reiškia pirmininkauti Europos Sąjungai ir ką reiškia pirmininkauti Europos Sąjungai pasaulinės finansų krizės, ekonomikos nuosmukio sąlygomis. Taigi nuoširdžiai linkiu Čekijai sėkmės sutinkant naujus iššūkius ir vadovaujant Europos Sąjungai iki šių metų vidurio.

Briuselio Vadovų Taryba: šiandien daugelis kaip mantrą kartojame skaičius, atspindinčius susitarimus, pasiektus Vadovų Taryboje. 5 mlrd. EUR strateginiams energetikos projektams ir plačiajuosčiam internetui. 50 mlrd. EUR ne euro zonos Europos Sąjungos valstybėms narėms, mokėjimams, mokėjimų balansams subalansuoti. 75 mlrd. EUR Tarptautiniam valiutos fondui. 600 mln. EUR Rytų partnerystei. Iš minėtų 5 mlrd. EUR 175 mln. turėtų atitekti energetikos tiltui, sujungsiančiam Švediją su Baltijos valstybėmis, kurios iki šiol buvo nuo Europos Sąjungos energetikos rinkos atskirta sala. Daug tai ar mažai? Stiklinė pusiau pilna ar pusiau tuščia? Normaliomis aplinkybėmis, Vadovų Tarybos rezultatus, pasiektus susitarimus vertinčiau patenkinamai. Žinoma, mes tikėjomės daugiau, žinoma, tikėjomės, kad bus sutarta dėl geresnio Europos ekonomikos atkūrimo plano finansavimo. Tačiau, įvertinus visas apraiškas, nacionalizmo, protekcionizmo pasireiškimus, manau, kad pasiektas susitarimas neabejotinai yra gera solidarumo išraiška, ir norėčiau, kad tai būtų startinė pozicija, gera pradžia tolesniems darbams.

Antolín Sánchez Presedo (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, gerb. J. Barroso, tik suvienyta Europa, daugiausiai dėmesio skirianti pasauliniam vystymuisi ir užimtumui, sugebės vadovauti tarptautinėms ekonomikos gaivinimo priemonėms, stiprinti krizių prevencijos ir krizių valdymo sistemas, gerinti finansinių sistemų reguliavimą ir teikti paramą pažeidžiamiausios nuo šios pirmos globalinės krizės nukentėjusioms šalims.

G 20 susitikime atstovaujama gyventojų daugumai (dviem trečdaliams žmonių) ir 90 proc. pasaulio ekonomikos. Dėl to jis įpareigotas pateikti suderintą, efektyvų ir ilgalaikį trigubą atsakymą dėl skatinamųjų priemonių paketų poreikio ir būsimų investicijų į realiąją ekonomiką, taip pat dėl paskolų sistemos atstatymo ir įvedimo tvirtų tarptautinių finansų sistemos reguliavimo ir priežiūros priemonių, kurios užtikrintų skaidrumą, stabilumą ir tinkamas paskatas, pašalinančias sisteminius pavojus ir garantuojančias, kad viskas neprasidės iš pradžių.

Mums, 21-ame šimtmetyje, reikia naujos ekonominės tvarkos ir globalinės valdymo sistemos, kuri ištaisytų krizę sukėlusius trūkumus ir neatitikimus ir kuri skatintų tvarią plėtrą, kuri remtųsi solidarumu pagrįsta atvira ekonomika.

Péter Olajos (PPE-DE). – (HU) pritariu Tarybos sprendimui dėl pozicijos, kuri bus pateikta G 20 aukščiausio lygio susitikime. Esu patenkintas, kad mūsų politiniai vadovai pripažino, kad kovos su globaline krize priemonės ir kovos su klimato kaita priemonės glaudžiai susijusios.

Plėtros plano, kuris pavadintas „Nauju žaliuoju kursu“ ir kurį pasiūlė premjeras Gordon Brown ir prezidentas Barack Obama, esmė – siekis sujungti ekonominių skatinamųjų priemonių paketus su aplinkos investicijomis ir platesniu mastu skatinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių ir ekologiškų technologijų diegimą.

Vis dėlto nepritariu Tarybos nuomonei, kad patenkinamai įgyvendinama praėjusį gruodžio mėn. priimta Europos ekonominių skatinamųjų priemonių programa. Nors ir praeis tam tikras laikas, kol pajusime jos

teigiamą poveikį ekonomikai, neabejotina, kad stambus biudžetinis paketas, sudarantis 3.3 proc. ES bendrojo vidaus produkto (siekia daugiau negu 400 mlrd. EUR), sukurs naujas investicijas ir darbo vietas.

Vis dėlto ši programa labai nedaug prisidėjo įgyvendinant siekį paversti ES mažai anglies dioksido išskiriančia ekonomika. Nors daug kalbame apie gerėjančią energijos vartojimo efektyvumą ir energijos taupymą, visgi dar daugiau dėmesio ir lėšų skiriama energijos tiekėjams, apsirūpinimo energija maršrutų diversifikacijai ir ES energijos poreikių propagavimui trečiojoje šalyse.

Be abejo, turime vystyti energetikos infrastruktūrą, bet tik ne sumažindami vartojimą. Europos Sąjunga siekia toliau vaidinti pagrindinį vaidmenį, susijusį su Kopenhagos globalinio klimato susitarimu. Vis dėlto, kad taip įvyktų, turime skubiai susitarti dėl globalinės anglies dioksido rinkos įsteigimo, finansinių kompensacijų besivystančioms šalims, technologinės pagalbos ir pajėgumų vystymo, taip pat dėl naštos pasidalijimo tarp valstybių narių principų suderinimo.

Dariusz Rosati (PSE). – Gerb. pirmininke, norėčiau iš pradžių padėkoti Tarybai pirmininkaujančiai Čekijai už sėkmingą aukščiausio lygio susitikimą. Manau, kad šiame susitikime buvo pasiūlyta daug svarbių sprendimų. Vis dėlto, mano nuomone, mums reikia dar daugiau, turime judėti pirmyn dar greičiau.

Man susidaro įspūdis, kad mes, ruošdamiesi po savaitės Londone vyksiančiam G 20 susitikimui, esame per daug integruoti, kad veiktume pavieniui, ir per daug susiskaldę, kad veiktume išvien. Matau tris svarbiausius prioritetus, kuriems turėtume skirti daugiausiai dėmesio.

Be abejo, pirmas prioritetas – darbo vietos. Milijonai žmonių Europoje bijo prarasti darbą, todėl visiškai nesuprantu Prancūzijos prezidento pozicijos, kuris prieštarauja, kad būtų surengtas aukščiausio lygio susitikimas. Visiškai aišku, kad šiuo metu mums kaip tik ir reikia pilnaverčio aukščiausio lygio susitikimo.

Antras prioritetas (esu laimingas, kad sugebėjome bent jau iš dalies tai pašalinti) – kova su protekcionistinėmis tendencijomis. Vis dėlto jos vis dar gajos, todėl manau, kad pagrindinė išeitis – solidarumas.

Trečias prioritetas – siekis atkurti pasitikėjimą rinkomis. Net nemanau, kad rinkoje yra per mažai pinigų; manau, kad pinigų yra pakankamai. Pagrindinė problema, kaip susieti šiuos pinigus su efektyviu pareikalavimu. Kaip tik tam ir turime atkurti namų ūkių ir įmonių pasitikėjimą rinka.

Mario Mauro (PPE-DE). – (IT) Gerb. pirmininke, Pirmininke J. Barroso, ponios ir ponai, klausimas dėl paramos priemonių ir skatinamųjų priemonių paketų bei reguliavimo priemonių derinimo – vienas pagrindinių tarptautinės darbotvarkės klausimų. Įtampa, susidariusi dėl didžiųjų valstybių priimtos kovos su krize strategijos skirtumų, kaip tikimasi, atlėgs, kai G 20 aukščiausio lygio susitikime bus priimti tam tikros rūšies sprendimai.

Be abejo, jokia paslaptis, kad Vašingtonas reikalauja tolesnių kolektyvinių įsipareigojimų, susijusių su priėmimu nacionalinių priemonių, kurios paskatintų pareikalavimą ir atgaivintų ekonomiką, o Komisija Briuselyje laikosi nuomonės, kad visi naudingi ir būtini žingsniai šiuo atžvilgiu jau buvo žengti ir kad dabar tereikia sulaukti kovos su nuosmikiu priemonių, kurias įvedė valstybių narių vyriausybės, rezultatų.

Šiuo atžvilgiu taip pat jokia paslaptis, kad europiečiai mano, jog dabar turėtume daugiausia dėmesio skirti finansų rinkos stabilumui ir patikimumui atkurti, t. y. priimti griežtesnes bankininkystės ir kredito sektorių reguliavimo nuostatas ir efektyvesnę priežiūros sistemą, o Vašingtono nuomonė palankiausia idėjai dėl atsargumo priemonių, pagrįstų kardinalia reguliavimo sistemos ir priežiūros mechanizmų reforma, įgyvendinimo.

Sąžiningai kalbant, nemanau, kad būtų naudinga priešinti šiuos sprendimus vieną su kitu. Vietoj to mes turėtume pasistengti juos abu suderinti. Šiuo atžvilgiu vis dėlto reikėtų pasakyti, kad turi dominuoti Europos vizija, kaip Europos strategija, už kurią laiduoja (ar net pranašiskai gina) Komisija. Be abejo, Pirmininke J. Barroso, visiškai neabejoju, kad jūs esate pajėgus suteikti formą mūsų viltims ir ištraukti mus iš bedugnės.

Katrin Saks (PSE). – (ET) Taryba priėmė susitarimus keliais svarbiais klausimais. Energetikos ir plačiajuosčio tinklo projektai ir sprendimas padidinti paramos Rytų Europos šalims fondą – geras ženklas.

Vis dėlto akivaizdus vienas ženklas susijęs su tuo, ką Europos Vadovų Tarybai pasisėkė arba nepasisėkė padaryti. Tai mūsų premjeras, kai jis sugrįžo į Estiją, pavadino Europos grįžimu prie jos pamatinių vertybių. Jis atkreipė dėmesį į faktą, kad Europa pradėjo prarasti domėjimąsi tolesniais skatinamųjų priemonių paketais ir kad esama sugrįžimo prie konservatyvios biudžeto politikos ženklo. Jo, kaip ultraliberalios partijos atstovo, nuomonė nėra niekuo nestebina, tačiau ji atspindi bendresnę problemą, kad tam tikrai ideologijai atstovaujantys

vyriausybių lyderiai nėra pasirengę žengti drąsių ateities vizija paremtų žingsnių ir įgyvendinti priemones, kurios galėtų prieštarauti jų ideologinėms nuostatom.

Likus kelioms dienoms iki Europos Vadovų Tarybos susitikimo, gavome žinią iš Nobelio premijos laureato Paulo Krugmano, kuris pareiškė, kad Europos Sąjungos skatinamųjų priemonių paketo paketas galbūt nepakankamas. Mums šiais metais galbūt prireiks ne 400 mlrd. EUR, bet 500 mlrd. EUR, o iš viso gali būti reikalingi 3 trln. EUR. Dėl to mes turime įgyvendinti vieningus veiksmus ir taikyti aktyvią strategiją, o ne pasikliauti nematomos rankos pagalba.

José Manuel García-Margallo y Marfil (PPE-DE). – (ES) Gerb. pirmininke, Komisijos pirmininke, pirmiausia norėčiau išreikšti susirūpinimą tuo, kad darbo reikalams skirtas aukščiausio lygio susitikimas, kuris turėjo būti surengtas gegužės mėn., buvo pakeistas trejeto susitikimu. Manau, kad šis sprendimas nubloškia mus atgal į 1996 m., kai buvo manoma, kad užimtumo politika – grynai valstybių narių reikalas.

Antra, dėl pinigų politikos. Aš (ir visa mano frakcija) esu radikalios Centrinio banko nepriklausomybės šalininkas, tačiau nepriklausomybė nėra tolygu apsaugai nuo kritikos.

Šiuo atžvilgiu norėčiau pasakyti, kad aš būčiau pritaręs, jei Europos centrinis bankas būtų drąsiau sumažinęs palūkanų normas, atsižvelgdamas į jų poveikį eksportui iš Europos. Be to jis galėjo nustatyti ilgesnį suteiktų paskolų grąžinimo laikotarpį: Federalinis rezervų bankas suteikia paskolas trejiems metams, o Centrinio banko paskolos, deja, skiriamos tik šešiams mėnesiams.

Norėčiau pasakyti dar vieną pastabą dėl pinigų politikos: tikiuosi, kad finansų įmonių gelbėjimo planai ir galimi planai nupirkti nuvertėjusius arba nebenaudingus vertybinius popierius nesuteiks konkurencinių pranašumų pagalbą gaunantiems bankams, palyginti su tais, kurie veikė apgalvotai ir kuriems dėl to pagalba nereikalinga.

Ryte daug diskutavome dėl fiskalinių skatinamųjų priemonių paketų. Ar jie pakankami? Galbūt to per mažai? Ar Jungtinės Valstijos daro daugiau negu mes? Kad ir kokios būtų šių diskusijų išvados, visiškai aišku, kad šiuo metu naudojami didžiausi fiskalinių skatinamųjų priemonių paketai, kuriuos mūsų karta yra mačiusi nuo pat 1929 m.

Tai verčia mus koordinuoti veiksmus, kurių imamasi iš abiejų Atlanto pusių. Ši koordinacija turi būti daugiausiai susijusi su dviem tikslais: pirma, užbaigti Dohos raundą, kad visam pasauliui būtų nusiųstas kovos su protekcionizmu signalas; antra, bendrai išnagrinėti pasaulinius ekonomikos iškraipymus, kurie tapo šios krizės priežastimi.

Dėl stabilumo pakto. Matau tam tikrus prieštaravimus, susijusius su Komisijos pozicija. Šiandienės skolos yra rytojaus mokesčiai, todėl Komisija turi užtikrinti, kad šalių priemonės būtų suderintos su Lisabonos strategija ir nekeltų grėsmės finansų sektoriaus tvarumui. Tam, kad tai būtų įgyvendinta, reikia ypatingai daug dėmesio skirti ekonomikos gaivinimo planams tų šalių (įskaitant ir mano šalį; esu ispanas), kurios patiria ypač didelius sunkumus.

Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti jums už man suteiktą papildomą laiką. Aš tikrai tai pastebėjau.

Pirmininkas. – Gerbiamasis, visi esame prieš pinigų infliaciją, taip pat esame ir prieš kalbėjimo laiko infliaciją.

Pierre Pribetich (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, 22 puslapių Europos Vadovų Tarybos išvadoje tik vienas trumputis sakinytis atkreipia dėmesį į problemą, susijusią su automobilių pramonės ateitimi ir su Europos pramonės politika. Ar galime pavadinti tinkamu atsaku į 12 mln. sektoriaus darbuotojų lūkesčius ir į 6 proc. Europos Sąjungos dirbančių gyventojų problemas? Gal tai mojavimas šapeliu grėsmės akivaizdoje? Nėra jokio pasiūlymo dėl Europos lygmens plano, jokių perspektyvų automobilių pramonei ir jokio noro koordinuoti atskirų valstybių politiką.

2008 m. lapkričio 19 d. kalbėjau šių Rūmų posėdyje Prancūzijos socialistų delegacijos vardu ir išreiškiau abejones visų Europos atsakingų suinteresuotųjų šalių veiksmams. Taip pat išreiškiau pageidavimą, kad būtų parengtas naujas automobilių pramonės kursas ir pagrįsta solidarumu, suderinta, nuosekli ir efektyvi pramonės politika, skirta trumpam, vidutiniam ir ilgam laikotarpiui, kuri sudarytų prielaidas koordinuotiems valstybių narių ir Sąjungos veiksams.

Prabėgus keturiems mėnesiams po bendros kelių frakcijų rezoliucijos, mes vėl siekiame atkreipti dėmesį į automobilių pramonės ateitį. Kas trukdo jums imtis priemonių, pradėti veikti ir nugalėti šį iššūkį, kol dar ne vėlu? Tai nėra retorika, gerb. M. Topolánekai, tai raginimas imtis veiksmų.

Harlem Désir (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, sudėtinga neslėpti nusivylimą dėl šio aukščiausio lygio susitikimo rezultatų.

Jei pasitenkinimas savimi ir fantastinė literatūra būtų ekonomikos gaivinimo priemonės, tai mes galėtume vadinti mūsų priemones pasisekimu. Žinau, kad ekonomika būklė labai susijusi su psichologine būkle ir kad mes turime pabandyti atkurti pasitikėjimą, bet šiuo metu, kai krizė vis dar gilėja, o visos valstybės narės toliau ritasi žemyn ir kovoja su dramatiškai augančiu nedarbu, keista girdėti Tarybą skelbiant, kad ji tvirtai tiki geromis ES ekonomikos vidutinio laikotarpio ir ilgalaikėmis perspektyvomis ir kad ji padarys viską, kad atgaivintų darbo rinką ir plėtrą. Tai kelia dar didesnę nuostabą.

Ką pasiryžusi padaryti? Iš šios Tarybos darbotvarkė jau išbraukti bet kokie pasiūlymai, kurie galbūt buvo susiję su užimtumu. Tai buvo atidėta iki gegužės mėn. Galiausiai pats gegužės mėn. numatytas su darbo klausimais susijęs aukščiausio lygio susitikimas (per šį Tarybos posėdį) buvo paverstas paprasčiausiu trejeto susitikimu. Atrodo, kad būtent prezidentas N. Sarkozy sugebėjo įtikinti kitas valstybes nares, kad nėra jokio reikalo teikti pasiūlymų projektus, kuriuose užimtumo klausimai būtų laikomi Europos Sąjungos veiklos prioritetu. Tai primena ankstesnį kai kurių kitų vyriausybių, pvz., Jungtinės Karalystės konservatorių vyriausybės, atsisakymą vykdyti Europos Sutarčių skirsnį, reglamentuojančių užimtumą, nuostatas.

Taigi šiandien N. Sarkozy ragina nevykdyti užimtumo politikos. Kas, jei šiai idėjai pritars visos valstybės narės? Nesu per daug nustebintas, kad tam pritarė ir jūsų Komisija, gerb. J. Barroso, kuri per savo kadenciją tam tikrais atvejais nustūmė į šoną Europos socialinę darbotvarkę, kuri ėmė nevykdyti pasirinktų tikslų, susijusių su Europos Sąjungos socialiniais ir užimtumo prioritetais, ir kuri pasidavė, pakludama ką tik pateiktiems konservatyvių narių, priklausančių Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcijai, daugumos reikalavimams, bet tikrai manau, kad tai iš tikrųjų gėdinga ir kad kaip tik darbininkams teks sumokėti didžiausią kainą už klaidas, susijusias ne tik su ekonomikos gaivinimo politikos, bet taip pat ir užimtumo politikos koordinavimu, t. y. už šią iškraipytą Europą.

Fantastikos sričiai priklauso ir šie 400 mlrd. EUR, apie kuriuos jūs kalbate, nes šią sumą sudaro ne tik lėšos nacionalinių ekonomikos gaivinimo planų, bet svarbiausia ir politikos, kuri net nepriklauso nacionalinės ekonomikos gaivinimo politikos sričiai, lėšos, skiriamos pačios prasčiausios rūsies ekonominio stabilizavimo priemonėms, t. y. su nedarbo didėjimu susijusioms didėjančioms socialinėms išlaidoms finansuoti. Jūs paklojote ant stalo dar 5 mlrd. EUR, bet tai buvo atlikta per skausmus.

Dėl to manau, kad, priešingai, mums dabar reikia tikro ekonomikos gaivinimo plano, pvz., tokio, kokį parengė Jungtinės Valstijos, kurios padėjo ant stalo daugiau kaip 780 mln. JAV dolerių, taip pat priemonių, skirtų padėti darbininkams susidoroti su krize, tinkamesnio koordinavimo. Mes taip pat turime skatinti pareikalavimą – kitą svarbų veiksnį, kuris bus daug efektyvesnė priemonė (nei pasitenkinimas savimi), susijusi su tvarios plėtros, pasitikėjimo finansų sistema ir ekonomikos dinamiškumo atgaivinimu.

Elmar Brok (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, einantysis Tarybos pirmininko pareigas, Komisijos Pirmininke, jūs pamatysite, kad buvo geriau, kad aš atsisėdau kaip tik čia.

Pirma, skirtingai nei M. Schulz, norėčiau pasakyti, kad Tarybai pirmininkaujanti Čekija, vadovaujama premjero M. Topoláneko, ligi šiol puikiai atliko savo darbą.

(Plojimai)

Didžiuojusi, kad tai pati pirmą Tarybai pirmininkaujanti šalis, kuri priklausė ankstesniam Varšuvos paktui. Ji užsitarnauja visapusiškos paramos, nes tai simbolizuoja Europos vienybę.

Antras klausimas, į kurį norėčiau atkreipti dėmesį, – sudėtinga situacija dėl Lisabonos sutarties, kurioje dabar esame atsidūrę. Norėčiau pritarti reikalavimui, kad premjeras M. Topolánek ir opozicijos vadovas P. Paroubek susėstų prie vieno stalo ir atsakingai derėtusi, nes vidaus politikos problemos negali daryti įtakos visos Europos likimui.

Mano paskutinė pastaba skirta M. Schulz: Gordon Brown trukdė reguliuoti finansų rinką, be to, Gordon Brown ir SPD priklausantis Vokietijos socialinės apsaugos ir darbo ministras O. Scholz trukdo priimti kompromisinę Europos Parlamento rezoliuciją dėl Darbo laiko direktyvos. M. Schulz neturėtų bandyti įrodyti mums, kad jis vienas gina socialinės Europos idėją. Deja, tikrovę atitinka visiškai priešingas teiginys.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Ekonomikos krizė daro rimtų nuostolių Europos įmonėms ir gyventojams. Valstybių narių ekonomika smarkiai smunka, MVĮ nutraukia veiklą, o darbuotojai praranda savo darbo vietas.

Kartu su kitais kolegomis nariais aš įteikiau Pirmininkui J. Barroso laišką dėl darbuotojų padėties Rumunijos ir Prancūzijos metalurgijos pramonėje. Jie techniniu požiūriu yra bedarbiai, nes gauna tik 70 proc. savo atlyginimo. Mes prašėme pakartotinai apsvarstyti naudojimosi Europos socialinio fondo ir Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo lėšomis nuostatas, kad būtų sudaryta galimybė padėti didesniai skaičiui dėl ekonomikos krizės nukentėjusių arba netekusių darbo darbuotojų.

Europos Sąjungai reikia ekonomikos plėtros, o Europos gyventojams reikia darbo vietų ir tinkamo darbo užmokesčio. Europos ekonomikos gaivinimo planas, priimtas 2008 m. lapkričio mėn., liko tik kalbomis. Deja, siekis dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuris galėtų sukurti papildomų darbo vietų, net neįtrauktas į sausio mėn. parengtą reglamentą.

Paul Rübiger (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, aš taip pat norėčiau pasveikinti Tarybai pirmininkaujančią Čekiją. Vakar dienos susitarimas dėl tarptinklinio ryšio buvo stulbinantis, ir Europos piliečiams bus naudingas.

Mūsų nuomone, Tarybai pirmininkaujanti Čekija ypač gerai sureguliuo energetikos ir dujų paketą ir derėjosi dėl daugelio kitų klausimų. Dėl to paties Europos žmonės giria tuos, kurie, ypač per krizę, deda antžmogiškas pastangas. Todėl mes taip pat turėtume skatinti Komisijos narį L. Kovįsą pateikti daugiau pasiūlymų dėl progresinių mokesčių. Jei siekiame į naujų įėjinių statybą iki 2030 m. investuoti daugiau nei tūkstantį milijardų eurų, turime pradėti dirbti šiandien. Tai paskatins darbo vietų kūrimą ir augimą.

Alojz Peterle (PPE-DE). – (SL) Pirmiausia norėčiau nuoširdžiai pasveikinti einantį Tarybos Pirmininko pareigas Alexandrą Vondrą dėl Tarybai pirmininkaujančios Čekijos sėkmingo darbo ypač sunkiomis sąlygomis.

Šiandien girdėjome šiurkščių žodžių, tačiau tvirtai tikiu, kad Europos Sąjungos piliečiams neįdomu, kiek toli pasuksime į kairę ar dešinę; jiems įdomu, koku mastu mūsų veiksmai atitinka Europos dvasią, t. y., ką galime pasiekti efektyviai dirbdami kartu?

Šiandien turime dvi užduotis: parodyti socialinį jautrumą ir solidarumą labiausiai nukentėjusiems žmonėms ir investuoti į priemones, kurios galėtų geriausiai padėti ištraukti mus iš krizės. Krizė reiktų pasinaudoti kaip ekonomikos restruktūrizavimo katalizatoriumi, kaip daroma automobilių pramonėje. Ekonomikos krizė parodė, kad mums labai reikia geresnio ekonomikos politikos koordinavimo ir stipresnių Bendrijos institucijų, kaip nurodyta Lisabonos sutartyje.

Šiuo požiūriu teigiamai vertimu J. de Larosière pranešime pateiktus pasiūlymus dėl finansų institucijų.

Christian Rovsing (PPE-DE). – (DA) Gerb. pirmininke, norėčiau pakalbėti apie dideles subsidijas įmonėms, kurios gali neišlikti. Nėra prasmės prašyti darbuotojus pasilikti įmonėje arba jiems atlyginimus mokėti valstybės pinigais, jei įmonė vėliau vis tiek bus uždaryta. Jie turi turėti galimybę tobulinti kvalifikaciją, įgyti naują kvalifikaciją ar pereiti į įmones, kurios turi galimybę išlikti. Kalbant apie automobilių pramonę – manau, kad per mažai dėmesio skyrėme visiškai naujų rūšių automobilių kūrimui – automobilių, kurie varomi vandeniliu, baterijomis ir kuro elementais. Manau, kad į šias sritis būtų galima perkelti daug darbuotojų, kurie čia turėtų darbo dešimčiai metų.

Alexandr Vondra, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – Gerb. pirmininke, leiskite trumpai apžvelgti padėtį Tarybos ir Tarybai pirmininkaujančios Čekijos akimis.

(CS) Manau, kad jau praėjo pusė Čekijos pirmininkavimo Tarybai laiko, ir aš norėčiau padėkoti tiems iš jų – ir jūsų nėra mažai – kurie vertinate mūsų iki dabar padarytą darbą. Be abejo, džiugu, kad reiškiamą pagarbą dėl mūsų nuolatinio darbo – septynias dienas per savaitę ir 20 valandų per dieną – ir dėl to, ką praėjusią savaitę pasiekėme Europos Vadovų Taryboje. Joje mūsų priimti sprendimai buvo pamatiniai ir svarbūs. Norėčiau pasakyti vieną dalyką tiems iš jūsų, kurie turi konkrečių abejonių ir klausimų. Suteikite toms priemonėms ir sprendimams laiko, leiskite juos patikrinti jiems pradėjus veikti, nes, tvirtai tikiu, jie turi stiprių aspektų, savo taikymo sritį, ir, mums grumiantis su didžiausia ES kada nors ištikusia ekonomikos krize, jie atneš naudos.

Svarbūs konkretūs sprendimai dėl 5 mlrd. EUR skyrimo energetikos projektams ir plačiajuosčio interneto. Jie svarbūs atsižvelgiant į dujų krizę, nes mes parodome, kad ES sugeba veikti greitai ir reaguoti į daugelio Europos šalių poreikius. Taip pat labai svarbus sprendimas dėl 25 mlrd. EUR skyrimo padidinant ribą – siekiant padėti ES šalims, kurios turi problemų. Sprendimas dėl 75 mlrd. EUR, kurį teiksime G 20 šalių susitikime Londone, yra taip pat aiškus signalas, kad ES pasirengusi pasidalyti savo atsakomybe dėl pasaulinių finansų institucijų reformos. Taip pat norėčiau pabrėžti klausimus, kurie su Europos Vadovų Tarybos susitikimu nesusiję ir kuriuos kai kurie jūsų minėjo; šiais klausimais per praėjusias savaites vyko intensyvus

darbas – rengiant teisėkūros pasiūlymus. Dėl nuolatinio Čekijos pirmininkaujamos Tarybos darbo mums pavyko pasiekti susitarimus trišalėse derybose dėl gana fundamentalių pasiūlymų dėl reformų, kurių anksčiau dėl įvairių kliūčių nepavyko pasiekti. Energetikos paketas dėl dujų ir elektros energijos vidaus rinkos, aviacijos paketas dėl bendro Europos dangaus teisės aktų persvarstymo, kelių paketas, kuriuo modernizuojama prieiga prie kelių transporto rinkos, įskaitant opų kabotažo klausimą, tarptinklinio ryšio reglamentas ir, galiausiai, pesticidų paketas, taip pat yra konkretūs praėjusių dviejų ar trijų mėnesių darbo rezultatai. Už šias bendras mūsų, Komisijos ir Europos Parlamento pastangas norėčiau padėkoti ir Europos Parlamentui.

Kitas pavyzdys – dešimt metų vyko derybos dėl PVM tarifų sumažinimo kai kuriems labai paklausaus rankų darbo sektoriams, ar sektoriams kuriuose rankų darbas sudaro didelę dalį; šios derybos jokių rezultatų nedavė. Tik ECOFIN taryboje pirmininkaujant Čekijos finansų ministrui buvo pasiektas susitarimas, kurį patvirtino Europos Vadovų Taryba. Daugelis jūsų klausė, kaip spręsimė nedarbo problemą. Norėčiau dar kartą pabrėžti tai, ką sakė mūsų ministras pirmininkas: Tarybai pirmininkaujanti valstybės narė ir Komisija susitarė, ir gegužės 7 d. vyks darbinis susitikimas, dėl kurio formato susitarta Europos Vadovų Taryboje. Sutikime bus pasiūlytos konkrečios priemonės, kurias svarstys Europos Vadovų Taryba birželio mėn. vykstančiame susitikime. Tai reiškia, kad vyks tolesnės derybos.

Pateikėte daug pastabų dėl ES atvirumo. Norėčiau pabrėžti, kad per mūsų pirmininkavimą Tarybai, bendradarbiaujant su Europos Komisija, penktųjų didžiausios ES plėtros metinių proga Prahoje buvo surengta konferencija „Praėjus penkeriems metams“. Konferencijoje pateikti ekonomikos ekspertų skaičiavimai aiškiai parodė, kad ši plėtra buvo galbūt pats sėkmingiausias projektas ES naujausių laikų istorijoje ir kad šie penkeri metai buvo naudingi ir senosioms, ir naujosioms valstybėms narėms.

Rytų partnerystė: sutarėme dėl deklaracijos, kad steigiamasis susitikimas vyks gegužės 7 d., ir, siekdami, kad tai būtų tikra ES sėkmė, dirbame su būsimais jos dalyviais, pvz., Ukraina. Galų gale dar vienas sėkmingo darbo pavyzdys – pirmadienį vykusį konferenciją dėl dujų infrastruktūros, kuri Europos Komisijos dėka vyko Briuselyje ir kurioje buvo priimta deklaracija dėl Ukrainos dujų infrastruktūros modernizavimo, siekiant, kad ateityje nepasikartotų tokios krizės, kokia vyko šių metų sausio mėn.

Noriu dar kartą užtikrinti tuos iš jūsų, kurie šiuo klausimu turi kokių nors abejonių. Taip, mes turime problemų šalies viduje, ir žinome, kas inicijavo pasitikėjimo klausimą. Tai buvo Jiří Paroubek, Čekijos socialdemokratų partijos lyderis. Tačiau mūsų vyriausybė yra atsakinga vyriausybė, mes tvarkomės su šia padėtimi, ir nėra jokių priežasčių nerimauti. Tarybai pirmininkaujanti Čekija, praėjus pusei jos pirmininkavimo laiko, gali aiškiai pareikšti, kad antroji pusė bus tokia pati gera, kaip pirmoji, ir kad bus vykdoma tokia pati atsakinga politika; galiausiai mes neabejotinai pasieksime panašios sėkmės, apie kurią jūs kalbėjote šiandien, vertindami sausio, vasario ir kovo mėnesių darbą. Norėčiau jus dar kartą užtikrinti, kad mūsų požiūris rimtas ir atsakingas ir kad nėra visiškai jokios priežasties nerimauti.

Pirmininkas. – Gerb. A. Vondra, daug kolegų padėjo Tarybai pirmininkaujančiai Čekijai už jos įnašą. Aš tai padariau pačioje pradžioje, dalyvaujant ministrui pirmininkui M. Topolánekui. Norėčiau padėkoti jums už labai didelį asmeninį įnašą. Norime jus paskatinti šį darbą tęsti, apie ką pats ką tik kalbėjote – kad Čekijos pirmininkavimas Tarybai antrojoje kadencijos dalyje būtų toks pat sėkmingas, kaip pirmojoje dalyje. Sėkmės tęsiant jūsų darbą.

José Manuel Barroso, Komisijos Pirmininkas. – Gerb. pirmininke, leiskite dar kartą pabrėžti, kad su Tarybai pirmininkaujančia Čekija puikiai bendradarbiavome. Tarybai pirmininkaujanti Čekija šioje ypač sunkioje padėtyje dėl Europos labai stengiasi, ir, manau, jie nusipelnė visiškos mūsų paramos.

Leiskite pasakyti išvadas. Kai tik sakau išvadas, matau, kad paklausti ateina minios žmonių!

(Juokas)

Apibendrinamas noriu pasidžiaugti plačia parama Europos Vadovų Tarybos rezultatams. Vieningo pritarimo nėra, tačiau, manau, būtų teisinga pasakyti, kad didžioji dalis pripažino, kad šis išvadų rinkinys yra svarbus; man teikia drąsos visų trijų institucijų – Parlamento, Tarybos ir Komisijos – bendras įsipareigojimas sujungti jėgas siekiant Europai padėti įveikti krizę.

Galime didžiulius savo sprendimus, tačiau nusiraminti jokių būdu negalime. Reikia padaryti daugiau, ir tam turime skirti savo dėmesį; jei savimi pasitikėsime, laimėsime, ir šie veiksmai bus sėkmingi.

Svarbiausias žodis turi būti pasitikėjimas: Pasitikėjimas savo galimybėmis įvykdyti pažadus; pasitikėjimas veiksmais ir įgyvendinimu, ir, kaip sakiau anksčiau – įgyvendinimas, o ne gestikulavimas. Kalbant atvirai, netikiu, kad kiekvieną mėnesį ar savaitę skelbiant naują planą, atsirastų daugiau pasitikėjimo. Daugiau

pasitikėjimo atsiras, jei dėmesį skirsime aspektams, dėl kurių bendrai susitarėme, įgyvendinti, ir šioms pastangoms veiksmingai koordinuoti.

Siekiant įgyvendinti reguliavimo darbotvarkę, reikalingas pasitikėjimas. Jei nebus reguliavimo, nesukursime tikrumo, kad pokyčiai bus ilgalaikiai.

Reikalingas pasitikėjimas euro zonos veiksmu ir patikimumu ir mūsų sugebėjimu mobilizuoti paramą kiekvienai euro zonai priklausančiai ar nepriklausančiai valstybei narei, kuriai jos reikia.

Taip pat reikia pasitikėjimo mūsų bendru įsipareigojimu išsaugoti mūsų ypatingą socialinę rinkos ekonomiką, o kalbant apie ilgą laiką – mažai anglies junginių išskiriančių technologijų ekonomiką. Iš tikrųjų tikiu, kad save smerkiančios kalbos ir tam tikras nepilnavertiškumo kompleksas Jungtinių Amerikos Valstijų atžvilgiu nepadės pasiekti sėkmės.

Iš tikrųjų šiandien pastebiu, kad amerikiečių pozicijos darosi panašesnės į tradicines Europos pozicijas. Amerikiečių pozicijos dėl kovos su klimato kaita darosi panašesnės į mūsų pozicijas, ir mes tuo džiaugiamės. Amerikiečių ir mūsų pozicijos darosi panašesnės kalbant apie poreikį sustiprinti gerovės sistemą.

Todėl tikrai nemanau, kad kartais girdimi svarstymai, kad amerikiečiai ir europiečiai labai skirtingai vertina krizę, yra naudingi svarstymai. Priešingai – tai, kas vyksta, yra Europos, JAV ir, tikėkimės, kitų valstybių – nes esame ne tik mes ir amerikiečiai – pozicijų panašėjimas; todėl esu tikras, kad G 20 aukščiausio lygio susitikimas atneš teigiamų rezultatų.

Manau, kad svarbu tikėti, kad problemas išspręsimė patys, o ne kitų padedami. Svarbu pasitikėti Europos priemonėmis; ši išsiplėtusi Europa, koordinuotai kovojanti su recesija, bus pasirengusi reaguoti į svarbiausias mūsų piliečių problemas, įskaitant problemą, kuri man kelia daugiausiai nerimo – augantį nedarbą.

Todėl manau, kad turėtume savo veiksmus grįsti esamais susitarimais ir daugiausiai dėmesio skirti įgyvendinimui – koordinuojant veiksmus ir tvirtai siekiant konkrečių rezultatų.

(Plojimai)

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE), raštu. – (RO) Norėčiau paremti paskutiniame Europos Sąjungos aukščiausio lygio susitikime, kuris vyko Briuselyje, priimtiems sprendimams. Ypač teigiamai vertintinas būtinas sprendimas padidinti neatidėliotinos pagalbos fondą nuo 25 mlrd. iki 50 mlrd. EUR. Tai fondas, sukurtas specialiai Vidurio Europos valstybėms narėms, kurias ištiko mokėjimų balanso krizė.

Šis sprendimas, pagrįstas euro zonos valstybių narių apsaugos nuo pasaulinės krizės priemonėmis, yra konkretus ES solidarumo ir jos sugebėjimo padėti euro zonai nepriklausančioms šalims įveikti ekonomikos krizę įrodymas. Po Vengrijos ir Latvijos, Rumunija tapo trečiąja ES valstybe nare, kuri pasinaudojo neatidėliotinos pagalbos fondu, nes ji buvo paveikta didelio einamosios sąskaitos disbalanso ir nesugebėjimo gauti naujų paskolų iš užsienio kreditorių.

ES institucijos turi pareigą išpildyti Europos piliečių, kuriuos krizė labai paveikė, lūkesčius. Pasaulinę krizę įveikti gali padėti tik Europos solidarumas, transatlantinis bendradarbiavimas ir veiksmingos priemonės.

Genowefa Grabowska (PSE), raštu. – (PL) Mano šalis, Lenkija, ypač suinteresuota naujosios ES Rytų partnerystės programos geru valdymu. Ji skirta mūsų kaimynėms, įskaitant artimiausias kaimynes – Baltarusiją, Ukrainą ir Moldaviją, taip pat esančias toliau – Armėniją, Azerbaidžaną ir Gruziją.

Manau, kad ši programa sustiprins ES išorės politiką, paskatins ES ir jos Rytų partnerių tikrą ekonominę integraciją ir užtikrins bendradarbiavimą, kuris pagrįstas ne vien rinkos ekonomikos principais, bet ir pagarba bendros vertybėms, pvz., demokratijai, teisei ir tvarkai bei žmogaus teisėms. Galiausiai, turime konkrečius bendrus tikslus: sukurti laisvos prekybos zonas, paskatinti šalių partnerių piliečių judumą, pagerinti administravimo gebėjimus ir bendradarbiauti energijos tiekimo saugumo, ypač energijos ilgalaikio tiekimo ir tranzito srityje.

Taigi ES turi aiškia partnerystės viziją. Šiuo metu laukiame šešių šalių, kurios tiesiogiai susijusios su programa, atsakymo. Norėčiau išreikšti viltį, kad šių metų gegužės 7 d. Taryba oficialiai pradės vykdyti šią priemonę, kuri vienodai svarbi ir ES, ir visų dalyvaujančių šalių piliečiams.

András Gyürk Gyürk (PPE-DE), raštu. – (HU) Tai, kad Europos Sąjunga pagal savo ekonomikos skatinimo programą svarbioms investicijoms į energetiką skyrė 3,5 mlrd. EUR, yra sveikintina. Manau, kad tai svarbus žingsnis bendrosios energetikos politikos link. Galutinis finansuojamų projektų sąrašas aiškiai rodo, kad Europos Komisija ir valstybės narės po vasario mėn. dujų krizės suprato bent jau tinklų sujungimo privalumus. Sujungimų stiprinimas svarbus pirmiausia dėl to, kad dėl jo valstybės narės gali nedelsdamos viena kitai padėti tiekimui nutrūkus.

Tuo pat metu norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad investicijų, kurioms skiriamas finansavimas, galutiniame sąraše yra prieštaravimų. Pirmiausia – nesilaikoma regioninio balanso principo. Valstybės narės, kurios buvo labiausiai paveiktos vasario mėn. dujų krizės, gaus mažiausiai lėšų. Antra – palyginti su visu ekonomikos skatinimo paketu, santykinai mažai lėšų skiriama alternatyviems tiekimo maršrutams stiprinti. Manau, kad diskusijos dėl „Nabucco“ projekto buvo netinkamos. Šis dujotiekis sustiprintų visos Europos Sąjungos energijos tiekimo saugumą, todėl jo statyba – bendras reikalas. Galiausiai, į finansuojamų investicijų sąrašą neįtrauktos su energijos vartojimo efektyvumu susijusios investicijos. Taigi ES nesiekia pradinio šio teisės aktų paketo tikslo – kurti darbo vietas.

Dėl šių priežasčių Europos Parlamento pozicijoje daugiau dėmesio turi būti skiriama regioninio balanso principui, taip pat alternatyvių tiekimo maršrutų ir investicijų į energijos vartojimo efektyvumą klausimams.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE-DE), raštu. – (RO) Europos Vadovų Tarybos sprendimas dėl lėšų skyrimo „Nabucco“ projektui ir dėl prioritetinio energetikos projekto statuso suteikimo šiam projektui, yra tinkami ir laiku priimti šios problemos sprendimai.

Prieš Tarybos susitikimą pateikėme pasiūlymą dėl rezoliucijos – siekdami atkreipti dėmesį į „Nabucco“ projekto finansavimo sumažinimo pavojus. Turime žinoti, kad „Nabucco“ dujotiekio projektas Europos dujų tiekimo saugumo požiūriu yra strategiškai svarbus, nes tai vienintelis projektas, užtikrinantis tiekėjų ir paskirstymo maršrutų įvairumą.

Esko Seppänen (GUE/NGL), raštu. – (FI) ES aukščiausio lygio susitikime buvo priimtas sprendimas pakeisti ši pavasarį vyksiančio neeilinio aukščiausio lygio susitikimo socialinio dialogo klausimais pobūdį – nustatyta, kad ES vadovams atstovaus Tarybos trejetas, o ne visų valstybių narių vadovai. Manau, kad šis sprendimas rodo apatiškumą dėl socialinės Europos ateities; darbo rinkos organizacijoms, kurios rengiasi šiam susitikimui, tai nepriimtina. Reikia tikėtis, kad šiame susitikime dalyvaus kuo daugiau valstybių ar vyriausybės vadovų.

Georgios Toussas (GUE/NGL), raštu. – (EL) Diskusijos Europos Parlamente patvirtina, kad kapitalui ir vienakryptei Europai atstovaujančios politinės jėgos pritaria greitesniam kapitalistiniam restruktūrizavimui ir lankstesnėms darbo sutartims, suderintoms su Lisabonos strategija ir vidaus rinkos įgyvendinimu. Jie propaguoja kapitalo ir ES strateginį pasirinkimą krizės našta perkelti ant darbuotojų pečių.

Mastrichto sutartis ir Stabilumo paktas – atspirties taškas visuotiniam puolimui prieš darbuotojų teises ir darbo klasės šeimų pajamas prisidengiant deficito mažinimu. Naujausi Komisijos sprendimai dėl nuolatinių išlaidų mažinimo turės skausmingų padarinių visuomenės sveikatai ir rūpybai ir darbuotojų draudimo teisėms bei pensijoms, kurios, kartu su didesnių mokesčių reikalavimais, smarkiai sumažins paprastų žmonių gyvenimo standartus.

Siūloma išeitimi iš krizės pasitelkiant žaliąją ekonomiką – energetiką, plačiajuostį ryšį ir naujoves – siekiama išplėsti stambiojo verslo veiklą naujuose sektoriuose, o ne saugoti aplinką ir patenkinti paprastų žmonių poreikius.

Darbuotojai neturėtų aukoti jokių aukų dėl plutokratijos pelnų ir turėtų kilti į kontrataką – organizuoti kovą, smerkti partijas, remiančias Maastrichto sutartį ir vienakryptę Europą ir pasiųsti žinią apie nepaklusimą ES – paremti Graikijos komunistų partiją per birželio mėn. Europos rinkimus.

PIRMININKAVO: DIANA WALLIS

Pirmininko pavaduotoja

Jean-Marie Le Pen (NI). – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, kolega Parlamento narys, Socialistų frakcijos Europos Parlamente pirmininkas M. Schulz ketina pakeisti darbo tvarkos taisykles – dėl to kad kitos kadencijos Parlamente aš galiu būti vyriausias Parlamento narys. Tačiau, siekdamas paramos savo ...

(Pirmininkė nutraukė kalbėtoją)

Pirmininkas. – Tai nėra klausimas dėl tvarkos.

Jean-Marie Le Pen (NI). – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, šia proga M. Schulz padarė keletą šmeižikiškų pareiškimų ir mane apkaltino šventvagyste. Norėčiau pasakyti, kad šis argumentas nepagrįstas ir kad aš tik sakiau, kad pasaulinio karo istorijoje dujų kameros yra detalė; tai faktas.

(*Įvairios reakcijos*)

Gerb. pirmininke, norėčiau pabrėžti, kad dėl to buvau nubaustas 200 000 EUR bauda už žalą; tai rodo, kokia padėtis Europoje ir Prancūzijoje yra nuomonės laisvės ir žodžio laisvės srityje. Jūsų šūkavimas nepaslėps jūsų atsakomybės už krizę – euro internacionalizmo, kurio šalininkai esate, krizę. Todėl prašau leisti man kalbėti.

Gerb. pirmininke, prašau Socialistų frakcijos Europos Parlamente pirmininką atsiprašyti už melagingą kaltinimą.

Martin Schulz (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, viskas labai paprasta. Visi, kas nenori, kad šis žmogus pirmininkautų oficialiam Europos Parlamento atidarymo posėdžiui, turėtų pritarti mano pasiūlymui pakeisti Darbo tvarkos taisykles.

(*Plojimai*)

3. Balsuoti skirtas laikas

Pirmininkė. – Kitas punktas – balsavimas.

(*Balsavimo rezultatus ir kitą informaciją apie balsavimą žr. protokole*)

3.1. Bendrieji konsuliniai nurodymai: biometriniai duomenys ir prašymai gauti vizą (A6-0143/2009, Sarah Ludford) (balsavimas)

3.2. Bendrijos garantija Europos investicijų bankui (A6-0109/2009, Esko Seppänen) (balsavimas)

3.3. Europos aviacijos sistemos veikimas ir tvarumas (A6-0002/2009, Marian-Jean Marinescu) (balsavimas)

– *Prieš balsavimą:*

Marian-Jean Marinescu, pranešėjas. – (RO) Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, kuriam pritarė penkios frakcijos. Kalbu apie du pranešimus, kurie bus pristatyti dabar.

Kadangi du kolegos Parlamento nariai pateikė pakeitimus, kurių turinys jau įtrauktas į kompromisą, dėl kurio sutarta su Taryba, dėl tam tikro skaičiaus straipsnių turime balsuoti šiandien.

Dėl taisyklių, kurias laikau netinkamomis, pirmiausia balsuojama dėl kai kurių straipsnių iš Transporto ir turizmo komiteto teksto, o tik tada – dėl kompromisinio teksto. Norėčiau paprašyti, kad dėl kompromisinio teksto balsuotume šiandien, nes jam pritaria penkios frakcijos – kad iki šios kadencijos pabaigos įsigaliojūt du reglamentai.

Pirmininkė. – Dėkoju jums už pastabas. Iš tikrųjų mes įvykdysime tai, ko jūs siekiate, laikydamiesi balsavimo sąrašo ir balsuodami dėl pakeitimų.

3.4. Aerodromai, oro eismo valdymas ir oro navigacijos paslaugos (A6-0515/2008, Marian-Jean Marinescu) (balsavimas)

3.5. Nauji maisto produktai (A6-0512/2008, Kartika Tamara Liotard) (balsavimas)

3.6. Ozono sluoksnį ardančios medžiagos (nauja redakcija) (A6-0045/2009, Johannes Blokland) (balsavimas)

3.7. VGBS-VGV metodas, kaip biudžeto išteklių skirstymo priemonė (A6-0104/2009, Kyösti Virrankoski) (balsavimas)

3.8. 2007–2013 m. finansinės programos laikotarpio vidurio peržiūra (A6-0110/2009, Reimer Böge) (balsavimas)

3.9. EB ir Cariforum ekonominės partnerystės susitarimas (balsavimas)

- Prieš balsavimą dėl 13 pakeitimo:

Ignasi Guardans Cambó (ALDE). – Gerb. pirmininke, kalbėsiu apie 13 pakeitimą, kurį ketinama įtraukti po 22 dalies – norėčiau, kad šis pakeitimas būtų vertinamas kaip papildomo teksto įtraukimas, o ne pirminio teksto pakeitimas. Jei ši sąlyga bus įvykdyta, mes jam pritarsime.

Iš tikrųjų tas pats pakeitimas ir tas pats mano frakcijos pasiūlymas taikomas tam pačiam pakeitimui beveik kiekviename pranešime, dėl kurio balsuojame. Nežinau ar galiu perskaityti šių pakeitimų sąrašą, ar norite, kad kiekvieną kartą kalbėčiau dėl to paties prašymo. Spręskite patys.

Pirmininkė. – Gerb. Guardansai Cambó, šis atvejis bus bandomasis. Turiu paklausti šį pakeitimą pasiūliusių Parlamento narių, ar jie sutinka su jūsų papildymu?

Caroline Lucas (Verts/ALE). - Gerb. pirmininke, atsakymas – „taip“.

(Žodinis pakeitimas buvo priimtas.)

- Prieš balsavimą dėl 2 pakeitimo:

Ignasi Guardans Cambó (ALDE). – Gerb. pirmininke, pateikiu 2 pakeitimo žodinį pakeitimą – siekdamas tikslumo, siūlau išbraukti paskutinį sakinį, nes jis jau nėra tikslus. Mes išbrauktume sakinį: „Mano, kad šią stebėseną reikėtų pradėti priėmus kiekvieną laikinąjį EPS“. Šiuo atveju tai netinka. Tai visavertis EPS, o ne laikinasis, todėl siekdami atitikimo realybei, norėtume šį sakinį išbraukti.

(Žodinis pakeitimas buvo priimtas.)

3.10. EB ir Dramblio Kaulo Kranto tarpinis ekonominės partnerystės susitarimas (balsavimas)

3.11. EB ir Ganos tarpinis ekonominės partnerystės susitarimas (balsavimas)

3.12. EB ir Ramiojo vandenyno valstybių laikinasis ekonominės partnerystės susitarimas (balsavimas)

- Prieš balsavimą dėl 8 pakeitimo:

Glyn Ford (PSE). – Gerb. pirmininke, siekdami sutaupyti laiko, socialistai pasirengę priimti 8 ir 10 pakeitimus, kaip papildymus, tačiau balsuosime prieš, jei jų, kaip papildymų, nepriims PPE-DE frakcija.

Jean-Pierre Audy (PPE-DE). – (FR) Pritariu šiai procedūrai.

(Pasiūlymas buvo priimtas.)

- Prieš balsavimą dėl 19 pakeitimo:

Jean-Pierre Audy (PPE-DE). – (FR) Gerb. pirmininke mūsų frakcija pritartų kompromisiniam 19 pakeitimui, kuriuo iš dalies keičiama 39 dalis, jei, kalbant apie nevalstybinius veikėjus, būtų pridėtas žodis „dalyvavimas“.

Pakeitimas atrodytų taip: „39a. ypač pabrėžia AKR parlamentų ir nevalstybinių veikėjų dalyvavimą ekonominės partnerystės susitarimų priežiūros ir valdymo srityje“; likusi dalis nekeičiama.

Tikiu, kad pranešėjas G. Ford tam pritars.

(Žodinis pakeitimas buvo priimtas.)

3.13. EB ir PAVB EPS valstybių laikinasis ekonominės partnerystės susitarimas (balsavimas)

- Prieš balsavimą dėl 13 pakeitimo:

Kader Arif (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, jei 4 pakeitimas yra papildymas, 14 ir 8 pakeitimai neturėtų būti anuluoti, taigi, balsuotume ir dėl 14 ir 8 pakeitimų.

Pirmininkė. – Atrodo, kad į pakeitimą su papildymu įtrauktas visas tekstas. Jei tikrai norite balsuoti dėl pirminio teksto, galime grįžti, tačiau manau, kad dauguma norėtų tęsti darbą toliau.

Robert Sturdy (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, esu visiškai patenkintas, kad tęsiame darbą toliau. Manau, kad minėtas tekstas yra įtrauktas.

Pirmininkė. – Taigi tęsiame darbą toliau.

3.14. EB ir Rytų ir Pietų Afrikos valstybių ekonominės partnerystės susitarimas (balsavimas)

3.15. EB ir Rytų Afrikos bendrijos valstybių partnerių ekonominės partnerystės susitarimas (balsavimas)

3.16. EB ir Centrinės Afrikos tarpinis ekonominės partnerystės susitarimas (balsavimas)

3.17. EB ir Cariforum valstybių ekonominės partnerystės susitarimas (A6-0117/2009, David Martin) (balsavimas)

- Prieš balsavimą:

David Martin, pranešėjas. – Gerb. pirmininke, žinau, kaip kolegos prisirišę prie savo priešpiečių – arba atvirksčiai, nesu tikras – tačiau aš kalbėsiu tik dvi minutes.

Pirmadienio vakare vyko labai svarbios diskusijos dėl to, ar galime pritarti CARIFORUM. Komisija ir Taryba – svarbu, kad įsipareigojo abi institucijos – mums pažadėjo, kad jos laiku pateiks ataskaitą dėl pagalbos kokybės. Jos mus užtikrino, kad niekas EPS nesutrukdytų Karibų šalių prieigos prie vaistų. Jos mus užtikrino, kad straipsnis dėl šalies, kuriai nustatomas palankiausias režimas, niekaip nepaveiks Pietų–Pietų prekybos ir kad šio EPS pirmo etapo pabaigoje vyksianti penkerių metų peržiūra bus tikra peržiūra, kurioje bus atsižvelgta į vystymosi tikslus.

Remdamasis šiais pažadais, ir tuo, kad jie įrašyti į šio Parlamento protokolą, taip pat tuo, kad Taryba ir Komisija pažadėjo šiuos įsipareigojimus vykdyti ir jų laikytis, manau, kad šie Rūmai didele balsų dauguma šiandien pritars Karibų EPS.

Norėčiau padėkoti Komisijos narei C. Ashton už labai aktyvų bendradarbiavimą šiuo klausimu, lankstumą ir atsidavimą. Tai, kad per šį balsavimą ji yra čia, daug apie ją sako. Šis balsavimas buvo numatytas antradienį. Žinau, kad ji neįvykdė labai svarbių įsipareigojimų, kad šiandien galėtų atvykti čia, ir kad ji prisiėmė labai svarbius įsipareigojimus šiam Parlamentui. Noriu padėkoti Komisijai už bendradarbiavimą ir prašau Parlamento narių balsuoti už.

Helmuth Markov (GUE/NGL). – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, pateiksiu klausimą dėl tvarkos. Norėčiau pacituoti Pirmininko H. Pötteringo laišką, kurį jis atsiuntė man, kaip Tarptautinės prekybos komiteto pirmininkui. Nebijokite, viso laiško neskaitysiu.

„Jūsų minima AFCO 47 straipsnio interpretacija, apie kurią kalbate, buvo paskelbta per 2009 m. vasario 18 d. Parlamento posėdį, ir, nesant prieštaravimų, buvo patvirtinta. [...] Pasiūlymai dėl dviejų EPS (t. y. Davido Martino ir Erikos Mann pranešimai) oficialiai paskelbti, ir jūsų komitetas (Tarptautinės prekybos komitetas) nurodytas tik 2009 m. vasario 19 d. posėdyje. Atsižvelgiant į pirmiau minėtą interpretaciją, šioms dviem procedūroms ir visoms kitoms tolesnėms procedūroms 47 straipsnis taikomas nebus.“

(DE) Todėl iš oficialių dokumentų turi būti išbrauktos visos nuorodos į 47 straipsnį. Tai taikoma Tarptautinės prekybos komiteto dokumento tituliniam lapui, turiniui, nuomonių puslapiui, procedūrų puslapiui ir paskutiniam puslapiui. Norėčiau, kad tai būtų įrašyta į protokolą.

Pirmininkė. – Dėkoju jums, H. Markovai. Iš tikrųjų turėjau pranešti Rūmams, kad šio pranešimo versijose visomis kalbomis yra klaidų ištaisymas – išbraukiama nuoroda į 47 taisyklę. Todėl į tai, ką pasakėte, bus atsižvelgta. Kadangi, manau, sutarėme, galime tęsti darbą toliau.

3.18. EB ir Dramblio Kaulo Kranto tarpinis ekonominės partnerystės susitarimas (A6-0144/2009, Erika Mann) (balsavimas)

– Prieš balsavimą:

Erika Mann, pranešėja. – Gerb. pirmininke, kalbėsiu labai trumpai. Norėčiau tik padėkoti kolegoms ir pasiūlyti per pritarimo procedūrą balsuoti teigiamai. Tačiau norėčiau, kad Komisijos narė C. Ashton dar kartą patvirtintų savo nuostatas dėl klausimų, kuriuos iškėlėme per pirmadienio diskusijas, ypač kalbant apie jūsų, Komisijos narę, išipareigojimą Dramblio Kaulo Krantui teikti tokią pačią pirmenybę, kaip ir tokią, kokią nusprendėte teikti PAVB. Jūs linkiojate – puiku! Labai jums dėkoju.

Pirmininkė. – Susitarimas įvyko, taigi tęsiame balsavimo procedūrą.

3.19. EIB ir ERPB 2007 m. metinės ataskaitos (A6-0135/2009, Gay Mitchell) (balsavimas)

3.20. Automobilių pramonės ateitis (balsavimas)

– Prieš galutinį balsavimą:

Martin Schulz (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, remiuosi mūsų Darbo tvarkos taisyklių 146 straipsniu, ir dėkoju, kad suteikėte man žodį. Prašau kolegų Parlamento narių iš Vokietijos Federacinės Respublikos man atleisti už tai, kad dabar paprasčiau žodžio.

Šio balsavimo pradžioje kalbėjo Jean-Marie Le Pen. Jean-Marie Le Pen savo kalboje pakartojo, kad Aušvico dujų kameros – pasaulio istorijos detalė. Remdamasis mūsų Darbo tvarkos taisyklių 146 straipsniu, kuriame nustatoma, kaip šių Rūmų nariai turi juose elgtis, prašau Parlamento biurą patikrinti, ar tokį pareiškimą galimą padaryti deputatų rūmuose, kurie yra susaistyti su susitaikymo ir supratimo dvasia, ir pagarba aukoms, ypač Hitlerio fašizmo aukoms. Būčiau dėkingas, jei Parlamento biuras galėtų patarti dėl reikalingų priemonių.

(Plojimai)

Joseph Daul (PPE-DE). – (FR) Prašau parodyti daugiau pagarbos Aušvice ir kitur žuvusioms aukoms. Mums dar liko dvi minutės. Parodykime šiek tiek pagarbos.

Tik noriu pasakyti, kad visiškai pritariu M. Schulzui; tai, ką šiandien girdėjome šiuose Rūmuose, yra nepateisinama.

(Plojimai)

– Po galutinio balsavimo:

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) D. Wallis, ypač apgailestauju dėl to, kad jūs suteikėte žodį Josephui Dauliui ir Martinui Schulzui, bet ne man. Tai, ką patvirtinote pranešime – kad esate Darbo tvarkos taisyklių, kurios nėra vienodos visiems, ekspertė, yra tiesa.

Todėl, pratešdamas M. Schulzo mintis, norėčiau pasiūlyti pervadinti Winstono Churchillio pastatą, nes 12 tomų savo memuarų, skirtų Antrojo pasaulinio karo istorijai, jis neparašė nei vienos eilutės apie dujų kamerų istoriją.

4. Paaiškinimai dėl balsavimo

Žodiniai paaiškinimai dėl balsavimo

- Pranešimas: Sarah Ludford (A6-0143/2009)

Daniel Hannan (NI). – Gerb. pirmininke, apibrėžtos išorės sienos – esminis valstybingumo požymis. Visos kitos funkcijos gali būti pavestos vietos valdžios institucijoms, arba iš tikrųjų perduotos tarptautinėms organizacijoms, tačiau valstybė, kuri nesprendžia, kas gali kirsti jos sieną ir gyventi jos teritorijoje, jau nėra valstybė.

Eurofederacininkai, įskaitant šio pranešimo autorę, mielą baronienę S. Ludford, gerai supranta šį klausimą: dėl to per paskutinius penkerius metus pagrindinis jų siekis – suderinti teisingumo ir vidaus reikalų sritį. Pagal antraštę, kuri visiškai tiktų G Orvelo Tiesos ministerijai – „laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė“, jie suderino imigracijos ir prieglobsčio suteikimo sritį, sukūrė Europos prokuratūros ir Europos teismo institucijas, bendrą baudžiamosios teisės sistemą, ir net Europolą – bendras policijos pajėgas. Žinoma jų – tų, kurie nori bendros Europos valstybės – požiūriu, tai logiška, tačiau norėčiau, kad jie turėtų drąsos ir garbės pirmiausia paklausti žmonių – leisti jiems balsuoti dėl Lisabonos sutarties. *Pactio Olisipiensis censenda est!*

*
* *

Alexander Alvaro (ALDE). – Gerb. pirmininke, kadangi priklausau Liberalų frakcijai, norėčiau paraginti Rūmų Pirmininką vadovautis Voltaire žodžiais, nepaisant to, ką pasakė Martin Schulz. Nors visiškai nesutinku su šio asmens teiginiais, manau, kad jis turi teisę išreikšti savo požiūrį – kaip ir du kalbėjusieji. Aš tikiu vienu vertinimu, o nuomonę mes galime apvarstyti. Neturėtume atimti žodžio laisvės šiuo klausimu, netgi jei visiškai nesutinkame su išsakomais teiginiais.

Pirmininkė. – Dėkoju jums, A. Alvaro. Aš aiškiai pasakiau, kad ketinau suteikti B. Gollnischui žodį, tačiau norėjau baigti balsavimo procedūrą.

- Pranešimas: Esko Seppänen (A6-0109/2009)

Daniel Hannan (NI). – Gerb. pirmininke, ką tik pritarėme padvigubinti Europos investicijų banko kapitalą. Reikėtų atsistoti ir paklausti: „Kam reikia Europos investicijų banko?“ Teoriškai jo paskirtis – teikti lengvatinius kreditus sunkumus patiriančioms įmonėms; tačiau kas iš tikrųjų juos gauna?

Dešimtajame dešimtmetyje vienintelis didžiausias EIB dosnių dovanų gavėjas buvo įmonė „British Airways“, kuri vargu ar yra maža įmonė, kurios pelno marža nedidelė. Negaliu, be kita ko, nepastebėti, kad per šį laikotarpį įmonė „British Airways“ buvo pagrindinė kampanijos, kurioje buvo agituojama už Didžiosios Britanijos įstojimą į euro zoną, rėmėja.

Aš vėl atsistojau ir klausiu: Kokia Europos investicijų banko paskirtis? Manau, kad atsakymas į šį klausimą yra toks – EIB paskirtis yra įdarbinti savo darbdavius. Jis tapo Briuselio reketo dalimi; tai didžiulis mechanizmas, paimantis pinigus iš mokesčių mokėtojų, ir juos paskirstantis tiems, kuriems pasisekė šioje sistemoje įsidarbinti. Galbūt ES kada nors buvo idealistinis – ar bent jau ideologinis – projektas, tačiau jau seniai tai yra patogus pragyvenimo būdas; dėl to jį taip sunku išstumti iš jo pozicijų.

- Pranešimas: Marian-Jean Marinescu (A6-0002/2009)

Michl Ebner (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau pasakyti D. Hannanui, kad Europos centrinis bankas taip pat yra geras dalykas, nes pas mus nenuvertėjo valiuta, kaip, deja, per pastaruosius mėnesius nutiko britų svarui. Tikriausiai tai ženklas, kas jis turėtų persvarstyti savo poziciją.

Kalbant apie M. Marinescu pranešimą – sąmoningai balsavau už šį pranešimą. Manau, kad funkciniai oro erdvės blokai – tinkamas atsakymas į šios dienos problemas. Šie blokai yra pavėluota, tačiau bent jau dabar patvirtinta priemonė. Jie yra naudingi, nes dėl jų bus galima sutrumpinti lėktuvų skraidymą aplink oro uostą laukiant leidimo tūpti ir sumažinti oro koridorių taršą, taip pat išlaikyti nedideles oro kelionių kainas. Dėl to manau, kad oro navigacijos tarnybos šioje srityje nuveiks gerų darbų.

- Pranešimas: Marian-Jean Marinescu (A6-0515/2009)

Michl Ebner (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau pasinaudoti šia galimybe ne vien tam, kad paaiškinčiau, kad aš balsavau už, tačiau ir tam, kad iškelčiau man labai rūpimą klausimą – aviacinių degalų problemą. Šis klausimas vis dar reguliuojamas remiantis 1944 m. Čikagos konvencija. Nesuprantu, kodėl vis dar turime laikytis šių taisyklių ir kodėl JAV mus verčia kažką daryti ar neleidžia pakeisti taisyklių, kurios turėjo būti pakeistos labai seniai; neteisinga, kad automobiliams ir transporto sistemoms ir kt. skirtas benzinai yra apmokestinamas, tačiau aviacinis benzinai neapmokestinamas. Tai iškreipia konkurenciją; mes galėtume nustatyti mokestį aviaciniams degalams, ir pasiekti geresnės konkurencijos 27 valstybių sąjungoje bent jau per pereinamąjį laikotarpį.

- Pranešimas: Kartika Tamara Liotard (A6-0512/2009)

Anja Weisgerber (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, reglamentu dėl naujų maisto produktų suderinamas šių naujų maisto produktų ir maisto komponentų patvirtinimas ir naudojimas Europos Sąjungoje. Tai svarbus žingsnis siekiant plačios maisto saugos garantijos. Jei nebūtų šio reglamento, negalėtume kontroliuoti ir riboti patvirtintų maisto produktų. Šiuo reglamentu užtikrinome griežtus kriterijus, kurie naudingi vartotojų apsaugos požiūriu. Suteikdama patvirtinimus, galutinį sprendimą dėl naujų maisto produktų saugos priims Europos maisto saugos tarnyba; tai bus Europos lygmens suderinimas.

Kartu su nuogastavimais dėl naujų maisto produktų saugos, labai svarbūs ir etiniai klausimai. Tai susiję su siekiu vengti bandymų su gyvūnais ar neleidimu naudoti klonuoto maisto. Todėl teigiamai vertinu tai, kad per patvirtinimo procedūrą į šiuos etinius aspektus bus atsižvelgiama. Norėjome, kad esant abejonoms dėl etikos būtų atsižvelgiama į Europos mokslo ir naujųjų technologijų etikos grupės nuomonę.

Esu dėkingas, kad šis aspektas buvo įtrauktas; dėl to galėjau pritarti visam pranešimui.

- Pranešimas: Reimer Böge (A6-0110/2009)

Antonio Masip Hidalgo (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, naudodamasis proga, kad kalbame apie biudžetą, noriu pasakyti, kad turėtume pasirengti derėtis dėl paramos anglių gavybai kitais metais; tai labai svarbus vidaus energijos šaltinis.

Tai sakau ir siekdamas iš anksto įspėti, nes kažkoks aukšto rango pareigūnas leido pareikšti priešingą nuomonę, kurios nederėjo reikšti ir kuri pateko į straipsnį ekonomikos tema; tai suklaidino viešąją nuomonę.

Tai visiškai netiesa. Po 2012 m. mes turėsime toliau remti anglių gavybą mano šalyje, ir norėčiau, kad šis faktas būtų įtrauktas į ataskaitą apie parlamentinę veiklą. Prašau pareigūnų, kad jie apsiribotų galiojančio plano įgyvendinimu, o nuo 2012 m. – priemone, dėl kurios kitais metais pradėsime derybas su šiuo sektoriumi.

Mario Borghezio (UEN). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, Europos Parlamentas, kaip biudžeto valdymo institucija, siekdamas prisidėti prie 2007–2013 m. finansinės programos peržiūros, turi pateikti savo įvertinimą.

Kalbant apie šį įvertinimą – norėčiau paraginti pranešėją, o svarbiausia – Tarybai pirmininkaujančią valstybę narę atkreipti dėmesį į naują problemą – visišką ar dalinį, nesu tikras, Europos Parlamento narių savanorišką papildomų pensijų fondo žlugimą.

Ar tiesa, kad trūksta lėšų, kad buvo investuota į dievai žino kokį Liuksemburgo fondą? Ar tiesa, kad už šį fondą atsakingos institucijos, kurias turėtų prižiūrėti Europos Parlamentas, investavo į fondus, kurie yra finansinėje sumaištyje, kurią bandomė sureguliuoti?

Tikiuosi, kad ne, tačiau man rūpi ne mano ar kitų Parlamento narių pensija, bet tai, kad Europos mokesčių mokėtojai ateityje bus priversti per Europos Parlamentą reikalauti, kad Europos Sąjunga skirtų papildomų lėšų, kurios užpildytų skylės ir kurias turėtų mokėti tie, dėl kurių kaltės tos skylės atsirado ir kurie už jas turi prisiimti atsakomybę. Mes esame priežiūros institucija; pirmiausia tvarkykimės savo namuose, ir svarstykime fondų, į kuriuos moka Europos Parlamentas ir jo nariai, klausimą.

Christopher Heaton-Harris (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, visada malonu kartu su jumis dalyvauti paaiškinimuose dėl balsavimo. Žmonės greitai pradės kalbėti.

Dabartinė finansų krizė atskleidė problemas, susijusias su tuo, kad finansinė programa rengiama tokiam ilgam laikotarpiui. Kas prieš dvejus metus galėjo numatyti, kokią žalą padarys kredito krizė ir jos padariniai? Manau, kad ši peržiūra suteikia šiems Rūmams didelę galimybę ir išryškina problemą. Šią problemą iš tikrųjų sukūrėme mes.

Briuselyje atsirado nauja pramonės šaka. Tai nėra gamybos pramonės šaka, nors ji sukuria tam tikrą skaičių darbo vietų. Tai lobistų ir ypač NVO valdoma pramonės šaka. Tai gana ydinga prekyba. Iš esmės tai prekyba, galinti tęstis be galo. Komisija koku nors klausimu konsultuojasi su NVO, NVO ragina imtis veiksmų, jos stengiasi paveikti Europos Parlamento narius, kad jie šiam raginimui pritartų, Komisija galų gale pradeda vykdyti atitinkamos srities programą, ir – taip, jūs atspėjote! NVO, kuri pasakė Komisijai, kad šios programos reikia, pati siūlosi ją vykdyti. Mes praleidome galimybę pasakyti, kad ateityje taip nesielsime.

Philip Claey's (NI). – (NL) Gerb. pirmininke, R. Böge pranešimas – vienas didelis prašymas Europos Sąjungai skirti daugiau lėšų; akivaizdu, kad šis prašymas nenustebino. Tačiau mane ypač trikdo tai, kad dar kartą svarstome pranešimą, kuriame aiškiai remiamasi Lisabonos sutartimis, kurios Airijos referendumu buvo atsisakyta. Taigi, kadangi airiai pirmą kartą ją akivaizdžiai blogai suprato, rudenį jie balsuos naujame referendume. Galima tikėtis, kad Europos Parlamentas, prieš priimdamas sprendimus, kuriuose remiamasi Lisabonos sutartimi, bent turėtų padarumo palaukti balsuotojų sprendimo. Vakar mes patvirtinome kitą pranešimą apie dialogą su Europos piliečiais. Jei tikrai norime, kad dialogas vyktų, privalome bent gerbti balsuotojų sprendimą.

Jim Allister (NI). – Gerb. pirmininke, prieš šį pranešimą balsavau dėl dviejų priežasčių. Pirmą – dėl jame pateiktų neprotingų ir neatsargių reikalavimų skirti dar daugiau lėšų švaisčioms ES išlaidoms, kurie Jungtinei Karalystei, žinoma, reiškia dar didesnę bendrąją metinį įnašą ir mus varo į dar didesnę deficitą.

Antra priežastis, kodėl balsavau prieš šį pranešimą, yra teiginys dėl Lisabonos sutarties įgyvendinimo, visiškai neatsižvelgiant į tai, kad ši sutartis neišlaikė jai nustatyto ratifikavimo išbandymo. Be to, išlaidos neabejotinai padidės dėl pačios Lisabonos sutarties – vykdam veiklą naujose kompetencijos srityse ir įgyvendinant naujas avantiūras, pvz. dosniai švaistant pinigus kosmoso politikai, kuri patenka į jos taikymo sritį, taip pat kitoms politinėms programoms, susijusioms su klimato kaita. Dėl šių priežasčių balsavau prieš šį pranešimą.

Neena Gill (PSE). – Gerb. pirmininke, teigiamai vertinu šią finansinės programos peržiūrą, nors buvau nusivylusi dėl to, kad šiandien vykusiame balsavime buvo atmestas pakeitimas, kuriuo raginama radikalai reformuoti bendrąją žemės ūkio politiką. Manau, kad būtina nedelsiant reformuoti ES finansavimo sistemą; gaila, kad dauguma finansavimo šaltinių yra seni ir istoriniai išpareigojimai, kurie sukuria mažai pridėtinės vertės.

Mes neteikiame pirmenybės naujoms sritims, kurios neturi pakankamai išteklių. Turime nedelsdami finansuoti energetikos ir klimato kaitos programas ir investuoti daug lėšų į žaliąsias technologijas. Tačiau didžiausią susirūpinimą man kelia 4 išlaidų kategorija, kuriai daugelį metų buvo nuolat skiriama per mažai lėšų. Nors Europos Sąjunga siekia būti svarbia pasaulio veikėja, šių tikslų pasiekti labai trukdo išteklių trūkumas. Man taip pat didelį nerimą kelia tai, kad vykdoma visų išorės finansavimo programų perdavimo kitiems subjektams politika. Tai kenkia ES, kaip pasaulio veikėjos besivystančiose šalyse, vaidmeniui. Nepaisydama to, pritariau šiai peržiūrai.

- Pasiūlymas dėl rezoliucijos: B6-0141/2009 (EPS – Cariforum valstybės)

Marian Harkin (ALDE). – Gerb. pirmininke, noriu pateikti pastabą dėl rezoliucijos dėl CARIFORUM 9 pakeitimo, ir rezoliucijos dėl Dramblio Kaulo Kranto 4 pakeitimo. Jis buvo pateiktas kitose šešiose rezoliucijose.

Pakeitimu raginama nedelsiant atsisakyti eksporto subsidijų. Negaliu pritarti šiam pakeitimui, nes ES politika siekiama jų laipsniškai atsisakyti iki 2013 m. Šiuo metu Komisija didina eksporto grąžinamąsias išmokas pieno produktų sektoriuje, nes pasaulinė pieno kaina pasidarė mažesnė, nei jo gamybos sąnaudos.

Pakeitime taip pat teigiama, kad ES eksporto subsidijos – rimta kliūtis AKR šalių galvų ir pieno produktų sektorių gamintojams.

Visi žinome, kad šis teiginys smarkiai perdėtas. Iš tikrųjų jei norime nedelsdami atsisakyti visų rūšių eksporto subsidijų, turime sumažinti savo pačių pieno produktų sektorių ir šio sektoriaus maisto saugą, ir aš rimtai klausu, ar Parlamentas iš tikrųjų to nori.

Syed Kamall (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, prieš kalbėdamas norėčiau pareikšti pagarbą ankstesniam kalbėtoju Jimui Allisteriui. Galbūt aš ne visada sutinku su jo tvirtai reiškiamu požiūriu, tačiau turiu pasakyti, kad jei būčiau Šiaurės Airijos rinkėjas, tikriausiai sakyčiau, kad šiuose Rūmuose nėra tikresnio Šiaurės Airijos draugo, nei Jim Allister.

Kalbant apie šį balsavimą ir ES ir CARIFORUM valstybių susitarimą – manau, kad turėtume pripažinti, kad dėl šio susitarimo buvo daug nuogastavimų – dėl to, kad ES gali bandyti agresyviai atverti savo rinkas; ES taip pat nustato liberalizavimo terminą, o tai verčia daugelį Karibų šalių pripažinti, kad jos turi įvairinti eksportą. Jos per ilgai grindė savo veiksmus britų ir kitų kolonijinių šeiminkų kalte ir rėmėsi išskirtiniu bananams ir cukrui taikomu režimu.

Jei norite konkuruoti globalizuotame skaitmeniniame pasaulyje, negalite toliau būti vadinamosiomis deserto ekonomikomis, todėl teigiamai vertinu į ekonominės partnerystės susitarimo aspektą.

Neena Gill (PSE). – Gerb. pirmininke, aš balsavau už EPS susitarimą, nes tik vykdydami lygiavertę partnerystę galime kitoms šalims padėti patirti ekonominės pažangos naudą. Teigiamai vertinu mūsų naujos Komisijos narės Cathy Ashton užtikrinimus, kurie sumažino daugelio baimes dėl EPS. Ją reiktų pasveikinti radus sutarimą šiuo klausimu.

Šioje rezoliucijoje yra daug nuostatų, atsveriančių neigiamas pirminio teksto nuostatas. Straipsniai dėl intelektinės nuosavybės teisių padarys prieigą prie nepatentuočių vaistų lengvesnę ir saugesnę, o siūlymai šalims pačioms pasirinkti savo vystymosi tempą padės išvengti staigaus ir žalingo liberalizavimo.

Europa taip pat turi inicijuoti partnerystę su AKR šalimis, jei šioms šalims ji nekels grėsmės intelektiniu, socialiniu ar ekonominiu požiūriu. Naujausia AKR misija į Gvianą parodė, kad tinkamai sureguliuota prekyba gali turėti labai galingą poveikį, tačiau prekybos susitarimai turi būti atviri, pagrįsti atviru dialogu ir tarpusavio pagarba.

- Pasiūlymas dėl rezoliucijos: B6-0148/2009 (EPA – Dramblio Kaulo Krantas)

Syed Kamall (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, kaip ir daugumos kitų ekonominės partnerystės susitarimų atveju, buvo didelių nuogastavimų dėl ES ketinimo asimetriškai atverti rinkas. Kalbant apie Dramblio Kaulo Kranto atvejį – buvo nuogastavimų dėl to, kad šioje šalyje iš tikrųjų nėra stabilios vyriausybės, ir abejonių, ar su šalimi, kuri yra tokioje padėtyje, galima sudaryti susitarimą.

Tačiau turime pripažinti, kad ekonominės partnerystės susitarimai naudingi tuo, kad pirmą kartą yra galimybė išklausti ne vien šių šalių vyriausybių, bet ir vartotojų ir verslininkų. Kai kalbamės su daugelio šių šalių verslininkais, jie sako: suteikite mums prieigą prie prekių ir paslaugų, kuriomis naudojotės Šiaurėje ar Vakaruose, kad galėtume kurti gerovę, darbo vietas ir per ilgą laiką atsikratytume priklausomybės nuo pagalbos.

Tik padėdami verslininkams, gerovės šiose šalyse kūrėjams, galime šias šalis ištraukti iš ilgalaikio skurdo.

- Pasiūlymas dėl rezoliucijos: B6-0143/2009 (EPS – Ramiojo vandenyno valstybės)

Martin Callanan (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, atsiprašau, kad dėl mūsų paaiškinimų dėl balsavimo negalite išeiti priešpiečių.

Kaip AKR šalių ir ES jungtinės parlamentinės asamblėjos Politinių reikalų komiteto pirmininkas, turėjau daug diskusijų su daugelio šių mažų, periferinių ir ypač atokių pietinės Ramiojo vandenyno dalies valstybių atstovų. Jos neturi daug gamtos išteklių, yra labai atokios ir nepasiekiamos; dėl to labai svarbu palengvinti šių šalių produktų prieigą prie mūsų rinkų ir leisti savo produktams padėti jų pačių rinkoms ir jas vystyti. Turėtume atsižvelgti į jų ypatingą geografinį statusą, ir nustatyti šias priemones – kad pagerintume jų padėtį, padėtume siekti ekonomikos plėtos ir turėti gerovę, kuria turime mes visi.

Šiuose ekonominės partnerystės susitarimuose yra daug gerų dalykų, ir aš džiaugiuosi galėdamas balsuoti už šį pranešimą.

- Pasiūlymas dėl rezoliucijos: B6-0142/2009 (EPS – Gana)

Syed Kamall (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, kalbėdamas apie susitarimą su Gana, norėčiau pasakyti, kad jame yra svarbus aspektas, nes šiuose Rūmuose dažnai teigiama – tai ypač pabrėžia socialistai – kad neturėtume pritarti importo tarifų mažinimui daugumoje šių šalių.

Kalbant apie Gana – šioje šalyje gaminama tik 30–35 proc. joje suvartojamų ryžių. Jei toliau remsime importo tarifus ryžiams – tai sakome labai skurdžiai gyvenantiems šios šalies žmonėms – maistas ir vaistai kainuos brangiau.

Mano nuomone, tai, kad šiuose Rūmuose socialistai toliau remia importo tarifus, kurie labai skurdžiai gyvenančius žmones dar labiau nuskurdina, yra gėdinga. Jie turėtų remti rinkų atvėrimą, ir užtikrinti paramą verslininkams ir skurdžiai gyvenantiems piliečiams.

- Pranešimas: Gay Mitchell (A6-0135/2009)

Marian Harkin (ALDE). – Gerb. pirmininke, norėčiau paremti G. Mitchello pranešimą, ypač pranešėjo teiginius dėl didesnio dviejų bankų bendradarbiavimo būtinybės siekiant užtikrinti, kad jų veikla nesidubliuotų. Tačiau ypač teigiamai vertinu skolinimo MVĮ padidinimą 50 proc. Vietoj 5 mlrd. EUR, skiriamų kasmet ketverius metus, apie kuriuos buvo iš pradžių paskelbta, nustatyta 7,5 mlrd. EUR suma. EIB užsiminė, kad gali būti skirtos didesnės pinigų sumos.

Tai labai geros žinios Airijos MVĮ, nes galime tikėtis, kad per kitas savaites į MVĮ bus investuota 300 mln. EUR. Labai svarbu, kad pinigai pasiektų MVĮ – apie tai kalbėjo ankstesnis kalbėtojas – ir kad tai įvyktų kuo greičiau, nes jos yra sunkioje padėtyje, ir daugelis jų laukti negali.

- Pasiūlymas dėl rezoliucijos: RC-B6-0152/2009 (Automobilių pramonės ateitis)

Martin Callanan (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, kai man teko laimėti būti G. Sacconi pranešimo dėl automobilių išmetamų CO₂ dujų šešėliniu pranešėju, teko daug dirbti su automobilių pramone, ir tai mane labiausiai įtikino, kad automobilių pramonė Europai kuria didžiulės strateginę ir komercinę vertę. Sakau tai, nes atstovauju šiaurės rytų Anglijai, kurios Vašingtono, Taino ir Viro miestuose yra didžiulės „Nissan“ gamyklos, kurios yra našiausios ir efektyviausios automobilių gamyklos Europoje.

Tačiau per paskutinį dešimtmetį ši vieta automobilių pramonei užkrovė labai daug papildomų taisyklių, reglamentų ir prievolių. Šiek tiek daugiau nei ironiška, kad Komisija skundžiasi sunkia finansine padėtimi, kurioje yra ir minėtas pramonės sektorius. Nepaisydamas to, nemanau, kad atsakymas yra protekcionizmas – iš dalies dėl to, kad į eilę dėl mokesčių mokėtojų finansinės pagalbos stotų daug kitų pramonės šakų.

Ypač noriu atkreipti į gana negarbingus prezidento N. Sarkozy veiksmus Prancūzijoje, kai šios šalies gamintojams valstybės pagalba buvo teikiama tik jiems užtikrinus, kad jie nutrauks gamybą kitose valstybėse narėse. Tai bausis kelias protekcionizmo link, kuris galiausiai Europoje nepadės niekam.

Christopher Heaton-Harris (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, kaip matote, mano kolegų pavydi mūsų santykių, todėl šią popietę jie elgiasi kaip mūsų prižiūrėtojai. Tikiuosi, kad mano žodžius jūs patvirtinsite.

Visi žinome, kad automobilių pramonė turi rimtų finansinių problemų. Jos kiekvieną dieną aprašomos mūsų šalių laikraščiuose. Regione, kuriam atstovauju, Derbyje prie Bernastono, yra didelė „Toyota“ gamykla, kurioje, siekiant prisitaikyti prie naujos finansų aplinkos, jau taikomos įvairios išlaidų mažinimo priemonės. Puikioje naujoje JK parlamento rinkimų apygardoje – Davenportyje, įsikūrusi „Mc Laren“ Formulės 1 variklių gamykla, kurioje dirba daugiau nei 600 žmonių.

Taigi mes visi atstovaujame kokiai nors daliai automobilių pramonės, ir žinome apie jos finansines problemas. Tačiau iš tikrųjų į šią padėtį juos įstūmėme mes, gerais laikais priimdami reglamentą po reglamento, nesitikėdami, kad padėtis gali šiek tiek pablogėti. Automobilių pramonė negali susitvarkyti su mūsų priimtais reglamentais.

Dėkoju už papildomą laiką. Žinau, kad kalbos pradžia kainavo man keletą sekundžių.

Pirmininkė. – Jums pavyko čia perkelti Davenportio papročius. Manau, kad jūs ir du jūsų kolegos po šito man, ko gera, esate skolingi priešpiečius.

Syed Kamall (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, du mano kolegos ir aš būtume laimingi, jei galėtume nupirkti priešpiečius jums ir dviem kolegoms iš kitos pusės, nors nesu tikras, ar džiaugtumėtės mūsų kompanija labiau nei džiaugiatės mūsų kalbomis.

Visi žinome, kaip sudėtinga daugumai pramonės šakų gauti kreditą. Yra daug perspektyvių įmonių, kurios prieš kredito krizę būtų uždirbusios fantastinį pelną. Iš tikrųjų problema yra kredito prieinamumas, o ne jų verslo modeliai. Kita vertus, yra daugybė įmonių, kurios daugelį metų yra ties žlugimo riba ir kurios yra ramstomos valstybės arba dirba nuostolingai.

Įvertinę Amerikos pavyzdį, kai pagalba buvo suteikta kai kuriems iš pačių neefektyviausių gamintojų, kurie neatsižvelgė į laiką, užtikrinkime, kad šios klaidos nebūtų kartojamos ir valstybės pagalba ar bet kokia kita pagalba nebūtų teikiama įmonėms, kurios neturi ilgalaikių perspektyvų. Žinoma, privalome užtikrinti ilgalaikes perspektyvas darbo vietas, tačiau užtikrinkime ir tai, kad nebūtų remiamos žlungančios įmonės.

Neena Gill (PSE). - Gerb. pirmininke, jūs nenustebsite, kad aš pritariau pranešimui dėl automobilių pramonės ateities; kai kurie apie šį sektorių kalba blogai, tačiau man šis sektorius yra svarbiausias gamybos sektorius regionuose, pvz., mano regione Vakarų Midlende.

Šio sektoriaus gamyba sudaro 20 proc. Europos gamybos. Manau, ši pramonės šaka – sektoriaus pasikeitimo pavyzdys; tai mačiau savo akimis per neseniai vykusį apsilankymą Kasl Bromidže esančioje „Jaguar Land Rover“ gamykloje; man iš tikrųjų paliko išpūdį profesinių sąjungų išvalgumas ir jų santykiai su valdyba, kuriais siekiama užtikrinti nuolatinius mokslinius tyrimus ir žaliųjų transporto priemonių kūrimą.

Aš taip pat raginau Komisiją pritarti JK vyriausybės paramai, skiriamai automobilių pramonei, ir džiaugiuosi, kad tai įvyko. Tačiau būsimuose ES teisės aktuose dėl motorinių transporto priemonių turime nustatyti geresnį reguliavimą ir principus.

Per šį ekonomikos nuosmukį pramonę turime vertinti visapusiškai. Automobilių dalys yra tokios pačios svarbios, kaip ir pati automobilių pramonė, todėl turi būti užtikrinta ir tiekimo grandinės ateitis. Praėjusią savaitę lankiausi „Michelin“ padangų gamykloje, įsikūrusioje Stouke, ir man vėl padarė išpūdį mokslinių tyrimų ir plėtros fondas ir pastangos gerinti padangų efektyvumą, siekiant ekologinio ir socialinio tvarumo. Beveik nėra prasmės padėti didžiausioms pramonės šakoms tinkamai neremiant mažų įmonių, esančių tiekimo grandinės pradžioje.

Rašytiniai paaiškinimai dėl balsavimo

- Pranešimas: Sarah Ludford (A6-0143/2009)

Guy Bono (PSE), raštu. – (FR) Aš balsavau už rekomendaciją „Bendrieji konsuliniai nurodymai: biometriniai duomenys ir prašymai gauti vizą“, kurią pateikė Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijos narė iš Didžiosios Britanijos, baronienė S. Ludford.

Šis per antrąjį svarstymą pasiektas susitarimas patvirtina mūsų ketinimus į Europos vizų informacinę sistemą įtraukti biometrinius duomenis. Bendrieji konsuliniai nurodymai galų gale užtikrina, kad visos valstybės narės vizas beveik 100 valstybių piliečiams išduos remdamosi panašiais kriterijais ir aplinkybėmis.

Taigi šis tekstas vertingas tuo, kad juo nustatomos pagrindinės Europos piliečių apsaugos priemonės, taip pat nuostatos, kuriomis užtikrinama pagarba privačiam gyvenimui ir trečiųjų šalių piliečių duomenų apsauga.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Biometriniai duomenys gali apsunkinti pasų ir kelionės dokumentų klastojimą, ir taip padėti kovoti su organizuotu nusikalstamumu ir nelegalia imigracija. Tačiau tai įmanoma tik tokiu atveju, jei biometriniai duomenys yra teisingai įrašomi. Šioje srityje vis dar yra problemų. Šiuo metu internete programišiai giriasi, kaip lengva Vokietijos registracijos formose padirbti pirštų antspaudus, atkreipdami dėmesį į tai, kad jei tapatybės kortelės bus sumažintos iki kreditinės kortelės formato, nuotraukos gali būti skaitmeniniu būdu apdorojamos – dėl to biometrinius duomenis gali būti sunku skaityti; todėl dėl šių technologijų kyla abejonių. Bet kuriuo atveju, naudojant biometrinius duomenis turi būti užtikrinta eilinių piliečių duomenų apsauga. Šiuo požiūriu šiam pranešimui pritariu.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Nuodugniai išnagrinėjęs rekomendaciją antrajam svarstymui dėl bendrųjų konsulinių nurodymų, susijusių su biometriniais duomenimis ir prašymais gauti vizą, nusprendžiau jai pritarti. Iš tikrųjų manau, kad S. Ludford pranešimu siekiama palengvinti prašymų gauti vizą organizavimą, priėmimą ir nagrinėjimą; tai labai pagirtina.

- Pranešimas: Esko Seppänen (A6-0109/2009)

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Nemanau, kad galiu visiškai pritarti E. Seppäneno pranešimui dėl Bendrijos garantijos Europos investicijų bankui dėl nuostolių, patirtų dėl paskolų ir paskolų garantijų projektams, vykdomiems ne Bendrijoje, tačiau neketinu ir balsuoti prieš. Todėl nusprendžiau susilaikyti.

- Pranešimas: Marian-Jean Marinescu (A6-0002/2009) – (FR)

John Attard-Montalto (PSE), raštu. – Nors Maltos ir Gozo salos teritorijų atžvilgiu yra mažiausia ES valstybė, ji kontroliuoja labai didelę oro erdvę. Manau, kad svarbu spręsti aviacijos sistemos veikimo ir tvarumo problemas. Kaip pažymėjo Transporto ir turizmo komitetas, pagrindinė mintis yra ta, kad veiksmingiausiai ir efektyviausiai bendrą Europos dangų galima sukurti naudojant direktyvinį principą. Tačiau, kadangi niekada nebuvo įmanoma užtikrinti politinio pritarimo tokiam principui, turi būti siekiama pagreitinti procesus, pradėtus remiantis direktyviniu principu.

Turime užtikrinti, kad planuota Eurokontrolės reforma įvyktų prieš įsigaliojant šiam reglamentui. Taip pat, atsižvelgiant į SESAR (Bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų programa) plėtojimo etapą, turi būti siekiama sukurti bendrą dangų.

Alessandro Battilocchio (PSE), raštu. – (IT) Pritariu M. Marinescu pranešimui, nes dėl ES plėtros politikos ir aktyvios kaimynystės politikos, Europos aviacijos rinka išsiplėtė iki 37 šalių.

Bendrosios aviacijos rinkos sukūrimas leidžia ES tapti pasauline veikėja. 2000 m. pradėta vykdyti bendro Europos dangaus (BED) iniciatyva, pagal kurią oro eismo valdymas buvo priskirtas bendrajai transporto politikai. Siekiant Europos oro transporto konkurencingumo, būtina visą sistemą apimanti koncepcija – bendra vizija ir patikimais teisiniais pagrindais paremti tikslai ir technologijos.

Šiuo požiūriu Komisija pateikė paketą pasiūlymų, kurių kai kurie aspektai gali būti tobulinami, pvz., šalių priežiūros institucijų funkcinio nepriklausomumo užtikrinimas ir visų šalių įtraukimas. Siekiant BED tikslų, būtinas politinis, socialinis ir techninis bendradarbiavimas.

Kaip ir pranešėjas, manau, kad Komisija daugiausiai dėmesio turėtų skirti kiekybiškai įvertinamiems ir pasiekiamiems Bendrijos lygmens uždaviniams nustatyti. Šiuose uždaviniuose daugiausiai dėmesio turi būti skiriama visos opioms sritims – saugai, aplinkai, pajėgumams ir sąnaudų efektyvumui.

Guy Bono (PSE), raštu. – (FR) Balsavau už pranešimą dėl Europos aviacijos sistemos veikimo ir tvarumo, kurį pristatė kolega Parlamento narys iš Rumunijos M. Marinescu.

Šis tekstas yra dalis paketo „Bendras dangus II“, juo siekiama pagerinti Europos aviacijos sistemos veikimą.

Juo sudaromos sąlygos reaguoti į kelis nuogastavimus: nuogastavimus dėl aplinkos – įgyvendinant priemones, leidžiančias sumažinti taršą CO₂ dujomis; nuogastavimus dėl veikimo – pagerinant oro eismą didinant pajėgumus ir optimaliai planuojant oro maršrutus; Europos visuomenės nuogastavimus dėl saugumo – įvairius veikėjus raginant bendradarbiauti ir koordinuoti veiksmus.

Šis pranešimas, pateiktas po paketo „Bendras dangus I“, vertingas tuo, kad jame pateikta dinamiška dabartinių iššūkių vizija ir siūlomi ilgalaikiai sprendimai dėl veiksmingo aviacijos sektoriaus modifikavimo.

Nicodim Bulzesc (PPE-DE), raštu. – (RO) Aš balsavau už kolegos Marian-Jean Marinescu pranešimą, nes šis teisės aktų paketas skirtas Europos aviacijos sistemos veikimui ir tvarumui pagerinti. Efektyvesnis reguliavimas reiškia trumpesnius skrydžius, trumpesnę eismo sulaikymą ir mažesnę degalų sunaudojimą.

Jörg Leichtfried (PSE), raštu. – (DE) Balsuoju už Europos aviacijos sistemos veikimą ir tvarumą. Oro eismo valdymas įtrauktas į bendrąją transporto politiką nuo 2004 m., remiantis Bendro Europos dangaus reglamentu. Po plėtros Europos aviacijos rinka išsiplėtė iki 37 šalių; tai leido ES tapti pasauline veikėja. Todėl, siekiant reaguoti į šią padėtį, buvo būtinas skubus atnaujinimas.

Pagrindinis bendro Europos dangaus aspektas – funkcinis oro erdvės blokų (angl. FAB), labiau pagrįstų eismo srautais, o ne valstybių sienomis, sukūrimas. Turi būti įmanoma sumažinti esamą blokų ir kontrolės centrų skaičių nuo 60 iki 15–20.

Tai ne tik atitiktų bendros Europos koncepciją, bet ir padėtų sutaupyti laiko, pinigų ir degalų. Praeityje dėl oro erdvės fragmentacijos skrydis būdavo vidutiniškai 49 km ilgesnis nei reikia. Komisija tikisi, kad tarša CO₂ dujomis bus sumažinta 7–12 proc. Funkciniai oro erdvės blokai būtini, nes jie suteikia galimybę kelių

valstybių narių oro eismo kontrolės sistemas sujungti į vieną Europos transporto sistemą. FAB koordinatorių turėtų būti priskirtas prie TEN koordinatorių.

David Martin (PSE), raštu. – Pritariu šiame pranešime pateiktam pripažinimui, kad turi būti pagerintas skrydžių efektyvumas ir kuo labiau sumažintas eismo sulaikymas. Teigiamai vertinu oro eismo valdymo uždavinių nustatymą; tai turėtų padaryti aviacijos tinklą efektyvesnį ir užtikrinti pažangą aplinkos ir ekonomikos srityse.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE), raštu. – (RO) Aš balsavau už kolegos Marian-Jean Marinescu pranešimą, skirtą Europos aviacijos sistemos veikimui ir tvarumui pagerinti.

Dėl bendro Europos dangaus iniciatyvos per pastaruosius metus išaugo ir išsivystė bendroji aviacijos rinka. Tačiau labai nedidelė pažanga buvo padaryta kalbant apie Europos maršrutų struktūros projektavimo ir naudojimo efektyvumą; dėl to oro erdvės naudotojai ir keleiviai turi nereikalingų sąnaudų.

Teigiamai vertinu Komisijos pasiūlymus, kuriais siekiama nustatyti privalomus uždavinius oro navigacijos paslaugų teikėjams, Europos tinklo valdymo funkcijas, kurios užtikrintų valstybių narių tinklų suderinimą, ir aiškius veikimo pagerinimo terminus valstybėms narėms.

Sveikinu Marian-Jean Marinescu pateikus šio pranešimo projektą.

Teigiamai vertinu pranešėjo pasiūlymus parengti iniciatyvą dėl visą sistemą apimančios saugumo koncepcijos, kuria siekiama oro transporto saugumo ir tvarumo.

Pritariu pranešėjo iniciatyvai, kurioje kalbama apie visišką mokesčių skaidrumą. Nustatytos sąnaudos turėtų būti suderintos su suartėjimo kriterijais, pagrįstais veikimo gerinimo schema.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Aš balsavau už M. Marinescu pranešimą dėl Europos aviacijos sistemos veikimo ir tvarumo.

Pritariu pranešėjo nuomonei, kad būtina persvarstyti bendro Europos dangaus (BED) teisinius pagrindus, nes nuo šios iniciatyvos pradžios 2000 m. ji neatnešė lauktų rezultatų; kalbu apie didesnę skrydžių efektyvumą, sąnaudų mažinimą, fragmentacijos mažinimą ir apie bendrą efektyvumo trūkumą oro transporto sistemoje. Šis efektyvumo trūkumas bendro Europos dangaus naudotojams kainuoja daug sąnaudų – pinigų, laiko ir degalų.

Taip pat manau, kad turime siekti, kad teisės aktai būtų persvarstomi atsižvelgiant į Komisijos pasiūlymus, kuriais, be kita ko, siekiama valstybių narių priežiūros institucijų nepriklausomybės, saugumo reikalavimų suderinimo, bendro Europos skrydžių informacijos regiono sukūrimo, ir, galiausiai – tai ne mažiau svarbu – didesnio socialinių partnerių įtraukimo į sistemos koncepciją. Sakau tai todėl, kad, mano nuomone, esamos techninės ir politinės kliūtys gali būti įveiktos, ir šios iniciatyvos ambicingi tikslai gali būti pasiekti tik pasiekus platų sutarimą dėl pagrindinių nuostatų.

Carl Schlyter (Verts/ALE), raštu. – (SV) Pranešime pabrėžiama, kad integruota sistema suteiks daugiau saugumo, padės efektyviau naudoti oro erdvę ir sutrumpins laukimo eilėje laiką. Sistema pagrįsta prielaida, kad oro eismas darysis vis intensyvesnis, tačiau aš vis tiek balsavau už šį pranešimą, nes teigiami aspektai nusveria neigiamus. Mes, Žaliųjų frakcija / Europos laisvasis aljansas imsime energingų veiksmų prieš oro transportą kitomis priemonėmis, pvz., pasiūlymais dėl įvairių aplinkos ir transporto mokesčių.

- Pranešimas: Marian-Jean Marinescu (A6-0515/2008)

Jaromír Kohlíček (GUE/NGL), raštu. – (CS) Bendro Europos dangaus iniciatyva yra Europos valstybių bandymas pagerinti civilinės aviacijos eismo oro erdvėje pajėgumus. 2000 m. pirmą kartą bandyta sukurti bendrai kontroliuojamus Europos oro erdvės funkcinis blokus. Čekija pasirašė Konvenciją dėl vidutinio aukščio oro eismo virš Vidurio Europos valdymo; tuo metu aš buvau pranešėjas šios konvencijos klausimais Čekijos Parlamente. Kaip viename savo pranešimų pažymi M. Marinescu, šios sutartys nebuvo vykdomos taip, kaip numatyta. Įvairios šalys sutarties, kurios klausimu buvau pranešėjas, atsisakė, motyvuodamos tuo, kad ji paseno. Pagal Šeštąją pagrindų programą buvo pradėta plati programa dėl oro eismo kontrolės virš visos Europos plėtos, pavadinta SESAR; šio projekto rezultatus planuojama įgyvendinti laipsniškai, pradedant nuo 2014 m. Todėl pranešimuose, kuriuose nagrinėjama bendro Europos dangaus iniciatyva, pateikiamas toks pat tvarkaraštis. GUE/NGL frakcija kritiškai vertina spaudimą, kuriuo siekiama, kad atitinkamoje srityje (oro transporto) būtų liberalizuotos paslaugos, ir ypač kritiškai vertina, tai, kad pranešimuose veiklos pelningumas laikomas svarbesniu nei saugumas.

Taip pat prieštaraujame tam, kad išskirtinis dėmesys teikiamas oro eismo valdytojams, nes pokyčiai paveiks visus, dirbančius oro eismo kontrolės sektoriuje. Galiausiai prieš keičiant būtina vykdyti plačias konsultacijas su darbuotojų organizacijomis.

Jörg Leichtfried (PSE), raštu. – (DE) Balsuoju už pranešimą dėl aerodromų, oro eismo valdymo ir oro navigacijos paslaugų.

Oro eismo valdymas įtrauktas į bendrąją transporto politiką nuo 2004 m., remiantis Bendro Europos dangaus reglamentu. Po plėtros Europos aviacijos rinka išsiplėtė iki 37 šalių; tai leido ES tapti pasauline veikėja. Todėl, siekiant reaguoti į šią padėtį, buvo būtinas skubus atnaujinimas.

Antruoju paketo pranešimu išplečiama taikymo sritis – suderinama aerodromų ir jų operatorių kontrolė. Ši nauja taisyklė taikoma ir Austrijos aerodromams.

Gera tai – ypač ekonomikos krizės laikais – kad kai kuriais Parlamento pakeitimais tose srityse, kuriose be naudotojo mokesčių galimi kiti investicijų šaltiniai, griežtomis sąlygomis leidžiamos išankstinės išmokos už infrastruktūros projektus. Tai labai padės išgyventi šią ekonomikos krizę.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, pritariu M. Marinescu pranešimui dėl aerodromų, oro eismo valdymo ir oro navigacijos paslaugų, nes jis atitinka platesnę bendro Europos dangaus iniciatyvos koncepciją, kuriai jau esu pareiškęs paramą.

Pritariu pranešėjui, kad, siekiant spręsti būsimas aviacijos rinkos problemas, pirmiausia oro saugumo srityje, būtina nustatyti Europos lygmens suderintų taisyklių sistemą. Šiuo metu yra daug valstybių saugumo procedūrų skirtumų, kuriuos, atsižvelgiant į Komisijos pasiūlymus, būtų gerai panaikinti – ypač tuos, kurie susiję su Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) kompetencija; tai būtų svarbi Europos oro transporto saugumo gerinimo priemonė.

Tačiau norėčiau pritarti M. Marinescu, kuris teigia, kad šias priemones būtina taikyti proporcingai – naudotis vietos kompetencija, užtikrinti EASA ir Eurokontrolės bendradarbiavimą, kad būtų išvengta biurokratinės naštos ir neefektyvus funkcijų ir atsakomybės sričių dubliavimosi.

- Pranešimas: Kartika Tamara Liotard (A6-0512/2008)

Alessandro Battilocchio (PSE), raštu. – (IT) Pritariu Komisijos pasiūlymui iš dalies pakeisti Reglamentą (EB) Nr. 258/97 dėl naujų maisto produktų ir naujų maisto komponentų, kuriuo siekiama supaprastinti ir centralizuoti naujų maisto produktų leidimų suteikimo ir pateikimo į rinką procedūras.

Patvirtinus naują reglamentą, bus apsaugoti vartotojai – nustatant aukštą maisto saugos, aplinkos apsaugos ir gyvūnų sveikatos apsaugos lygmenį, tuo pat metu laikantis atsargumo principo, kaip nustatyta 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 178/2002 nustatančiame maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančiame Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančiame su maisto saugos klausimais susijusias procedūras.

Komisijos pasiūlymu siekiama leidimų suteikimo procedūrą padaryti veiksmingesnę ir skaidresnę, taip pat geriau ją įgyvendinti. Tai padės geriau įgyvendinti šį reglamentą ir suteiks vartotojams daugiau galių ir galimybių – jie turės daugiau informacijos.

Edite Estrela (PSE), raštu. – (PT) Aš balsavau už Europos Parlamento teisėkūros rezoliuciją dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl naujų maisto produktų, nes ja supaprastinama naujų maisto produktų leidimų suteikimo ir pateikimo į rinką procedūra. Ji leidimų suteikimo procedūrą padaro veiksmingesnę ir skaidresnę; taip vartotojams suteikiama daugiau galimybių priimti informacija pagrįstus sprendimus.

Reikia pabrėžti, kad nauji maisto produktai turi būti pateikiami į rinką tik tuo atveju, jei jie saugūs vartotojams ir jų neklaidina. Be to, kai nauji maisto produktai pakeičia kitus maisto produktus, jie negali būti mitybos požiūriu prastesni.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Mes balsavome už šį pranešimą, nes jame teigiamai vertinamas naujų maisto produktų klausimas, ir į jį neįtraukti prasciausi dešinės pasiūlymai dėl GMO.

Kaip sakėme Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitete, genetiškai modifikuoti organizmai turi būti išbraukti, o nauji maisto produktai neturi kelti jokio pavojaus žmonių sveikatai ir klaidinti vartotojų. Taip pat, jei jie vartojami kaip kitų maisto produktų pakaitalas, jie negali būti vartotojo mitybos požiūriu prastesni.

Pranešėjo nuomone, šiuo nauju reglamentu dėl naujų maisto produktų siekiama aukšto maisto saugos, aplinkos apsaugos ir gyvūnų sveikatos apsaugos lygmens, tuo pat metu laikantis atsargumo principo, kaip nustatyta Reglamente (EB) Nr. 178/2002 nustatančiame maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančiame Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančiame su maisto saugos klausimais susijusias procedūras. Visi kiti tikslai yra ne tokie svarbūs.

Be to, nauji maisto produktai neturi kelti pavojaus ar klaidinti vartotojų. Kai nauji maisto produktai pakeičia kitus maisto produktus, jie negali būti vartotojo mitybos požiūriu prastesni.

Jörg Leichtfried (PSE), raštu. – (DE) Balsuoju už Kartikos Tamaros Liotard pranešimą dėl didesnės naujų maisto produktų saugos.

Mums reikia griežtesnių naujų maisto produktų, pvz., produktų, pagamintų iš klonuotų gyvūnų mėsos, patvirtinimo ir nanotechnologijų naudojimo reikalavimų.

Sąvoka „nauji maisto produktai“ apima daug maisto produktų, gaminamų naudojant modernius metodus, kurie Europos rinkoje labai menkai žinomi, taip pat maisto produktus, kurių Europos vartotojai paprasčiausiai nežino. Tačiau ši sąvoka apima ir produktus, pagamintus iš klonuotų gyvūnų, kurių vartojimo ilgalaikiai padariniai šiuo metu mažai ištirti. Nuo 1997 m. gauta daugiau nei 100 prašymų patvirtinti naujus maisto produktus; daugiau nei 20 prašymų patvirtinta.

Pritariu, kad iš klonuotų gyvūnų mėsos pagamintiems maisto produktams būtų nustatytas atskiras reglamentas, ir kad, kol jis neįsigaliojo, būtų sustabdytas naujų patvirtinimų galiojimas. Maisto produktai, kuriuose yra nanomedžiagų, turi būti uždrausti iki tol, kol būtų rastas suderintas su gyvūnų apsauga ir saugus įvertinimo būdas. Jei tokie produktai bus pateikiami į rinką, jie turi būti ženklinami taip, kad visa informacija apie jų kilmę tiesiogiai atkreiptų vartotojo dėmesį.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Dabar kiekvienam turi būti aišku, kad per patvirtinimo procedūrą pateikti dokumentai dažnai yra pagražinti ir kad juose pateiktos išvados nėra ilgalaikės. Šiuo metu, kai atkakliai ir skrupulingai bandoma sukurti genetiškai modifikuotų grūdų monopoliją, skamba pavojaus varpai dėl klonuotų gyvūnų mėsos.

Bet kuriuo atveju, klonuoto gyvūno mėsos naudojimo padariniai, įskaitant jos sąveiką su genetiškai modifikuotais pašarais, pesticidais ir branduoline spinduliuote, negali būti prognozuojami. Be to, klonai būtų nesuderinami su ES gyvūnų gerovės teisės aktais. Iš esmės gyvūnų klonavimo maisto gamybai turi būti atsisakyta, tačiau jei jis vykdomas, turi būti atitinkamas ženklavimas, kad piliečiai galėtų laisvai nuspręsti. Dėl to balsavau už K. Liotard pranešimą.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Aš balsavau už K. Liotard pasiūlymą dėl naujų maisto produktų. Sutinku su jos teiginiu, kad visais atvejais būtina užtikrinti aukštą maisto saugos, vartotojų apsaugos, aplinkos apsaugos ir gyvūnų sveikatos apsaugos lygmenį, tuo pat metu laikantis atsargumo principo. Taip pat teigiu, kad būtina, kad nauji maisto produktai nekeltų pavojaus vartotojų gyvybėms ir jų neklaidintų, nes piliečių sveikatai ir apsaugai kiltų didelė grėsmė.

- Pranešimas: Johannes Blokland (A6-0045/2009)

Alessandro Battilocchio (PSE), raštu. – (IT) Jei Monrealio protokole, kuris įsigaliojo prieš 20 metų ir kurį pasirašė 193 valstybės, nebūtų uždrausta naudoti produktus, kurie prisideda prie ozono sluoksnio mažėjimo, Žemę būtų ištikusi katastrofa.

Pagrindinės medžiagos, dėl kurių atmosferoje plonėja ozono sluoksnis, yra halogeniniai angliavandeniai – 1928 m. sukurtos cheminės medžiagos, naudojamos kaip šaltnešiai. 1980 m., kai buvo pastebėta ozono skylė, mokslininkai nustatė, kad šios cheminės medžiagos, kurios yra beveik neaktyvios žemės paviršiuje, gali sąveikauti su atmosferoje esančiomis ozono molekulėmis, ir naikina sluoksnį, kuris yra ekranas, apsaugantis nuo pavojingų ultravioletinių spindulių. Siekiant šią padėtį ištaisyti, 1987 m. buvo pasirašytas Monrealio protokolas; jis įsigaliojo po dvejų metų.

Aišku viena – padarėme viską, kad mūsų oras būtų netinkamas kvėpuoti. Per šį laikotarpį svarbų vaidmenį suvaidino pažanga; mums buvo pateikta prekių ir paslaugų, kurios per kelis pastaruosius dešimtmečius prisidėjo prie laipsniško mūsų klimato sistemos būklės blogėjimo. Šiltnamio efektas, skylė ozono sluoksnyje ir klimato kaita – tik keli iš reiškinių, kuriems kuo greičiau turime skirti daugiausiai dėmesio, nes jie tiesiogiai susiję su mūsų piliečiais ir ateities Europos vaikais. Todėl pritariu šiam pranešimui.

Šarūnas Birutis (ALDE), raštu. – (LT) Kadangi pagrindiniai šio persvarstymo tikslai yra supaprastinti ir išdėstyti nauja redakcija reglamentą ir tuo pat metu sumažinti nereikalingą administracinę naštą, taip vykdant Komisijos išsipareigojimą siekti geresnio reglamentavimo, užtikrinti atitiktį Monrealio protokolui, pataisydam 2007 m., užtikrinti, kad būtų sprendžiamos ateityje iškilsiančios problemos, siekiant užtikrinti ozono sluoksnio atsikūrimą laiku ir išvengti neigiamo poveikio žmonių sveikatai ir ekosistemoms, aš balsuoju už šį teisės aktą.

Edite Estrela (PSE), raštu. – (PT) Aš balsavau už Europos Parlamento teisėkūros rezoliuciją dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų. Šis naujos redakcijos reglamentas – pagrindinė Bendrijos priemonė, užtikrinanti Monrealio protokolo dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų laikymąsi. Ji užtikrina ne tik didesnę apsaugą nuo kenksmingos ultravioletinių spindulių spinduliuotės, bet ir šilnamio efekto mažinimą. Europos Sąjunga, kaip ir anksčiau, turėtų išlaikyti šios srities lyderės pasaulyje poziciją.

Jörg Leichtfried (PSE), raštu. – (DE) Balsuoju už pranešimą dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų.

Tai reglamento dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų nauja redakcija, kuri yra pagrindinė Monrealio protokolo, kuriuo reikalaujama laipsniškai nutraukti ozoną ardančių medžiagų naudojimą, perkėlimo priemonė. Pagrindinis tikslas – laikytis 2007 m. protokolo nuostatų, ir taip užtikrinti ozono sluoksnio atkūrimą ir išvengti žalingo poveikio žmogaus sveikatai ir ekosistemoms.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Aš balsavau už J. Blockland pranešimą dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų. Pritariu projekto tikslams apsaugoti stratosferos ozono sluoksnį ir išvengti klimato kaitos, nes uždraustos medžiagos turi ne tik svarbų ozono ardymo potencialą (angl. ODP), bet ir visuotinio atšilimo potencialą (angl. GWP).

Be to, pritariu pateiktiems pakeitimams, kuriais siekiama toliau gerinti šios srities reguliavimą, kad ES galėtų pati nustatyti dar ambicingesnius tikslus ir tapti pasaulio lydere.

Flaviu Călin Rus (PPE-DE), raštu. – (RO) Aš balsavau už Europos Parlamento teisėkūros rezoliucijos projektą dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų (nauja redakcija) (COM(2008)0505 – C6-0297/2008 – 2008/0165(COD)), nes manau, kad tarša ozoną ardančiomis medžiagomis turi būti sumažinta ar netgi nutraukta, kad gyvybė Žemėje galėtų vystytis normaliomis sąlygomis. Imdamiesi šių veiksmų vykdome savo pareigą dabarties kartai ir ateities kartoms.

- Pranešimas: Kyösti Virrankoski (A6-0104/2009)

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), raštu. – (PT) Be to, kad pranešime abejojama būtinybe užtikrinti, kad Bendrijos finansiniai ištekliai būtų naudojami tinkamai ir laiku (tai visiškai nėra užtikrinama), jame pateikiami keli klaidingi ir per daug neaiškūs teiginiai.

Pvz., reikėtų išaiškinti, kad „ribotus“ išteklius nustato ES. Kalbant konkrečiau, juos nustato vadinamosios šešių valstybių laiško šalys, kurios nustato Bendrijos biudžeto dydį, kuris lygus 1 proc. BVP.

Taip pat reikėtų išaiškinti, ką reiškia „neigiami prioritetai“ ir „teigiami prioritetai“, be kurių neįmanoma suprasti principo, kad „tam tikrų klausimų reikia atsisakyti, kad daugiau dėmesio būtų skiriama svarbiausiems prioritetams“.

Jei „neigiami prioritetai“ reiškia, pvz., vadinamuosius naujuosius prioritetus – neoliberalios Lisabonos strategijos, saugumo politikos „Europos tvirtovė“ (angl. *Fortress Europe*) įgyvendinimą ar ES militarizavimą, mes visiškai su jais sutinkame. Tačiau jei šie aspektai yra vadinamieji teigiami prioritetai, ir „bendrieji daugiamečiai ir strateginiai tikslai“ (iš tikrųjų jie tokie ir yra), tada mes ryžtingai balsuojame prieš.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Balsavime dėl K. Virrankoski pranešimo dėl VGBS-VGV metodo, kaip biudžeto išteklių skirstymo priemonės nusprendžiau susilaikyti.

Visiškai sutinku su pranešėju dėl visiškos būtinybės teikti aiškią informaciją apie rezultatus ir išteklius, kurių prireikė jiems pasiekti, taip pat dėl būtinybės visiškai išsamiai informuoti piliečius apie Europos Sąjungos politinių programų kainą. Tačiau nesu tikras, ar aptariama sistema gali padėti šią problemą išspręsti, todėl nebalsuoju nei už, nei prieš ją.

- Pranešimas: Reimer Böge (A6-0110/2009)

Richard James Ashworth (PPE-DE), raštu. – Britų konservatoriai pritaria R. Böge pranešimui; ypač teigiamai vertiname pranešėjo pasiūlymą padaryti biudžetą lankstesnį, ir pritaikyti jį geriau reaguoti į besikeičiančias aplinkybes. Manome, kad jo pasiūlymas dėl penkerių metų finansinės perspektyvos būtų teigiamas žingsnis. Taip pat teigiamai vertiname tai, kad jis pripažįsta „1 proc. BNP“ ribą; pabrėžiame, kad, jei ši formulė atspindės mažėjančias valstybių narių BNP, bus būtina į tai atsižvelgti ES biudžete.

Tačiau pakartojame savo abejones Lisabonos sutartimi, kuriai prieštaraujame, taip pat didesniai BUSP finansavimui. Apgailėstaujame, kad pranešėjas nepasinaudojo galimybe priminti Tarybai ir Komisijai apie jų išipareigojimus (kurie nustatyti 2006 m. tarpinstituciniame susitarime) laiku ir tinkamai patvirtinti ES lėšas, išleistas pagal bendro valdymo susitarimus.

John Attard-Montalto (PSE), raštu. – 2007–2013 m. finansinės programos laikotarpio vidurio peržiūra nėra nei praktiška, nei reali, nes nėra aiškumo dėl šių klausimų: Lisabonos sutarties ratifikavimo proceso, šios Parlamento kadencijos pabaigos, Europos rinkimų rezultatų ir naujos Komisijos skyrimo esamomis ekonominėmis aplinkybėmis.

Visiškai pritariu teiginiui, kad naujo Parlamento ir Komisijos neatidėliotinas uždavinys – ambicingas biudžeto persvarstymas.

Alessandro Battilocchio (PSE), raštu. – (IT) Aš balsuoju už.

2007 m. birželio mėn. buvo vėl pradėta kurti Europos Sąjungos institucijų ateitis – kai 27 valstybės narės nusprendė sušaukti tarvyriausybinių konferenciją siekiant, remiantis Kosntitucijos projektu, parengti naują sutarties projektą. Jei ratifikavimo procedūros vyks kaip planuota, naujoji sutartis gali įsigalioti 2009 m. viduryje – tuo pat metu, kai vyks Europos rinkimai. Jei ratifikavimo procesas sustos, tai turės neprognozuojamų padarinių Europos projektui. Todėl persvarstymo procese reikia atsižvelgti į šias naujas aplinkybes.

Jei bus laikomasi Europos Vadovų Tarybos išvadose nustatyto tvarkaraščio, naujo Parlamento rinkimai (2009 m. birželio mėn.) ir naujos Komisijos skyrimas turėtų vykti 2009 m. antroje pusėje; tokiu atveju, siekiant išvengti sumaišties, tarpinstitucinės diskusijos dėl persvarstymo galėtų būti atidėtos.

Manau, kad šis Parlamentas padarė didelį įnašą – per Laikinojo komiteto dėl išsiplėtusios ES 2007–2013 m. politikos iššūkių ir biudžeto lėšų darbą, metinius biudžetus ir atitinkamą teisėkūros darbą. Todėl INI pranešime, baigiančio kadenciją Parlamento palikime, turi būti atspindėti ne tik iki šiol pasiekti laimėjimai, bei ir esami trūkumai.

Katerina Batzeli (PSE), raštu. – (EL) 2007–2013 m. finansinės programos laikotarpio vidurio peržiūra vertintina kaip kompromisas 2005 m. sprendimo atžvilgiu, ir dabartinėje padėtyje, dėl ekonomikos krizės, gali būti laikoma reikalinga. Tačiau jokiais aplinkybėmis ji negali būti pretekstas perskirstyti valstybėms narėms ir politikos sritims, pvz., struktūriniais fondams ir bendrajai žemės ūkio politikai, skirtas lėšas, nes šios politikos sritys užtikrina sanglaudą, užimtumą, teritorinę konvergenciją ir skatina viešojo ir privačiojo sektoriaus išlaidas.

Mūsų prioritetas turi būti esamos politikos, pvz., struktūrinio fondo politikos, kurios įgyvendinimas dėl lėšų trūkumo taip pat atidedamas, gilinimas ir geresnis valdymas, taip pat investicijų į žaliąją plėtrą skatinimas, kuris esamoms Bendrijos politikos sritims suteiks kitą plėtros aspektą.

Tačiau privalome siekti, kad naujos politinės programos dėl aplinkos ir klimato apsaugos ir kovos su ekonomikos krize programos būtų nustatytos padidinant Bendrijos biudžeto, kuris išliko stabilus net po didžiausios ES plėtros, išteklius. Europa privalo išdrįsti padidinti bendrosios Bendrijos politikos išteklius, ir savęs neapriboti išteklių perskirstymu tarp senų ir naujų politikos sričių.

Charlotte Cederschiöld, Christofer Fjellner, Gunnar Hökmark ir Anna Ibrisagic (PPE-DE), raštu. – (SV) Mes balsavome už 2007–2013 m. finansinės programos laikotarpio vidurio peržiūrą, nes joje aiškiai raginama sukurti daugiau skaidrumo ir nustatyti aiškesnį ryšį tarp nustatytų prioritetų ir rezultatų.

Priešingai, nei teigiama pranešime, manome, kad vieno procento modelis yra geras. Manome, kad biudžeto ribojimas yra labai svarbus.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), raštu. – (PT) Tai svarbus Parlamento pranešimas savo iniciatyva, kuriuo siekiama nustatyti diskusijas ne tik dėl esamos, bet pirmiausia dėl kitos daugiametės finansinės programos. Jame iškelta daug klausimų, kurių šiame paaiškinime dėl balsavimo aptarti neįmanoma.

Kaip sakėme, nors ir nuosaikiai, pranešime išdėstomi keli svarbūs teiginiai, kurie atitinka tai, ką sakome jau ilgą laiką: dabartinis Bendrijos biudžetas yra mažesnis nei reikia; kiekvienais metais biudžetas sumažinamas didele suma (2007–2009 m. – apie 29 mlrd. EUR). Tačiau už šią padėtį atsakingi subjektai – Europos Komisija ir biudžeto valdymo institucijos – Parlamentas ir Taryba – tai slepia. Todėl Parlamentas dabar negali atsakyti atsakomybės.

Parlamentas taip pat pažymi, kad „papildomos politikos kryptys neturėtų keisti dabartinės DFP pagrindinių kategorijų pusiausvyros ar kelti pavojaus dabartiniam prioritetams“, nors dėl mūsų balsavimo prieš jis panaikino nuorodą į „dvi pagrindines politikos kryptis pagal 1 b ir 2 išlaidų kategorijas“ – atitinkamai, konvergenciją ir žemės ūkį bei žuvininkystę. Kita vertus, jis pabrėžė „naujus prioritetus“. Kitais žodžiais – neoliberalius Lisabonos strategijos tikslus (įskaitant vadinamąją viešojo ir privačiojo sektoriaus partnerystę), klimato kaitą ir ES militarizavimą.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Aš balsavau prieš R. Böge pranešimą dėl 2007–2013 m. finansinės programos laikotarpio vidurio peržiūros.

Esu nusivylęs, kad patvirtintos ne visos naujos kartos programos, susijusios su 2007–2013 m. finansine programa, ypač kalbant apie svarbią *Galileo* programą, kuriai skirta nepakankamai lėšų, taip pat pagrindinių teisių ir teisingumo pagrindų programą. Siekiant per suteiktą laiką jas patvirtinti, iš tikrųjų reikėjo tvirtesnių įsipareigojimų.

Taip pat tikiuosi, kad Parlamentas turėtų labiau kontroliuoti Europos Sąjungos biudžetą – reguliariau ir griežčiau jį tikrinti, tai užtikrintų tinkamą viešųjų lėšų valdymą.

- Pasiūlymas dėl rezoliucijos: B6-0141/2009 (EPS – Cariforum valstybės)

Bruno Gollnisch (NI), raštu. – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, mes nebalsavome už tekstus dėl naujų partnerystės susitarimų su Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno šalimis, neturtingiausiomis pasaulio šalimis.

Mūsų balsavimas nėra nukreiptas prieš šias šalis, kurios nusipelno tinkamos bendradarbiavimo ir plėtros politikos, kuri padėtų jų gyventojams įveikti skurdą, jų teritorijoms – neišsivystymą, o ekonomikoms – sunkumus. Jos taip pat nusipelno prekybos santykių, kuriais atsižvelgiama į konkrečią jų padėtį; tačiau reikia atsižvelgti ir į mūsų interesus, ypač mūsų atokiausių regionų, kuriems savo politikoje dėmesio neskyrėte, interesus.

Joms jūs siūlote susitarimus, kurie atitinka šventas ir neliečiamas Pasaulio prekybos organizacijos taisykles, kuriomis siekiama padaryti jas ultraliberalios globalizacijos dalimi. Jūs juos pasmerkiate javų eksportui (dėl to jie badauja) ir jų gerovės išnaudojimui, tai daro tarptautinės įmonės, kurios jau daug metų atstovauja ne kokiai nors konkrečiai šaliai, neturi pilietybės, yra anoniminės, ir siekia tik savo finansinių interesų.

Šios šalys turi teisę pasirinkti savo sienų atidarymo ir ekonomikų liberalizavimo spartą. Pasirinkime kitą kelią – protingą protekcionizmą ir abiem pusėms naudingus santykius. Reikalaujame, kad Prancūzija ir Europa rinktųsi šį kelią.

Filip Kaczmarek (PPE-DE), raštu. – (PL) Aš balsavau už rezoliuciją dėl EB ir Cariforum valstybių ekonominės partnerystės susitarimo. Kaltinimai, kad Karibų šalis buvo daromas spaudimas ir kad jos buvo priverstos pasirašyti susitarimą, yra melagingi. Tai pamačiau apsilonkės AKR šalių ir ES jungtinės parlamentinės asamblėjos pirmajame regioniniame susitikime su Karibų jūros šalių atstovais.

Karibų šalių derybininkų ir institucijų atstovai aiškiai pabrėžė, kad susitarimą jie pasirašė laisva valia, įsitikinę, kad jis naudingas visoms šalims. Jie žinojo apie tam tikrą spaudimą, tačiau tai buvo spaudimas dėl laiko, ir tai paveikė visas šio susitarimo šalis. Be to, būtinybė pasirašyti naujus ekonominės partnerystės susitarimus buvo sprendimų, padarytų neatsižvelgiant į Europos Sąjungą, rezultatas. Be to, daugelį metų taip mano ir visuomenė.

David Martin (PSE), raštu. – Teigiamai vertinu Komisija pažadą dėl lankstumo, kuris buvo duotas pereinant nuo laikinųjų prie visaverčių ESP, taip pat pažadą, kad svarbiausias derybų aspektas bus plėtra.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Aš balsavau prieš pasiūlymą dėl rezoliucijos dėl CARIFORUM valstybių, vienos šalies, ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių, kitos šalies, tarpinio ekonominės partnerystės susitarimo.

Manau, kad EPS turi remiamas tvarus Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių vystymasis ir skatinamas jų dalyvavimas tarptautinėje prekyboje ir jų ekonomikų įvairinimas. Tačiau nematau, kad šis susitarimas yra tinkamas, nes juo atitinkamoms šalims nepadedama sukurti savarankiškos ekonomikos, kuri save išlaikytų ir nepriklausytų nuo išorės pagalbos.

Be to, mano nuomone, šiame susitarime nustatytais priemonėmis ir valdžios institucijos, ir vietos privatusis sektorius nepakankamai įtraukiami į jų regionų plėtros procesą.

Kathy Sinnott (IND/DEM), raštu. – Labai svarbu, kad EPS būtų atsižvelgta į ypatingus kiekvienos AKR šalies poreikius. Dėl to balsavau prieš šį susitarimą. Čia diskutuojame apie EPS su CARIFORUM šalimis; CARIFORUM šalių parlamentams apie juos diskutuoti neleista. Manau, kad, gerbdami šiuos parlamentus, privalome susilaikyti nuo šios rezoliucijos priėmimo.

Taip pat svarbu pastebėti, kad Europos Komisija darė spaudimą AKR šalių vyriausybėms, kad jos pasirašytų laikinuosius susitarimus iki atsisakymo dokumento galiojimo pabaigos.

Iš tikrųjų svarbu, kad prieš šiuos klausimus patvirtinant ES, jie būtų išsamiai išnagrinėti ir apsvarstyti kiekvienoje AKR šalyje.

Margie Sudre (PPE-DE), raštu. – (FR) Pagal EPS, cukrus ir bananai, kuriuos tiekia AKR šalys, 10 metų negalės patekti į Prancūzijos atokiausių regionų rinkas (šis sprendimas gali būti atnaujintas); taip apsaugomi šie užjūrio žemės ūkio gamybos sektoriai.

Apsaugos straipsnis, pagal kurį leidžiama uždrausti importą, jei jis kenkia atokiausių regionų rinkai, turi būti patikslintas – siekiant sutrumpinti jo įgyvendinimo laikotarpį.

Dėl mūsų Parlamento prašymų per derybas buvo atsižvelgta į atokiausių regionų reikalavimus.

Atokiausių regionų socialinės ir profesinės srities veikėjai mano, kad Europos standartus atitinkantys gamybos apribojimai jiems kenkia, nes dėl jų jie tampa mažiau konkurencingi nei jų tiesioginiai konkurentai. Suprantu juos, tačiau, nepaisydamas to, raginu juos visiškai prisiimti atsakomybę už bendradarbiavimo su AKR šalimis procesą, kad remiantis bendrais tikslais būtų galima nustatyti abiem pusėms naudingus ir parama pagrįstus santykius.

Atokiausi regionai griežtai laikosi gynybinių pozicijų, tačiau priėmę tokias pačias, kaip ir jų konkurentai, sąlygas, jie turės labai daug naudos. Taip atsitiks, jei Europos Sąjunga iš tikrųjų užtikrins, kad būtų taikomi tinkami stebėsenos ir ginčų sprendimo metodai, skirti užkirsti keliui bet kokiai nesąžiningai konferencijai.

- Pasiūlymas dėl rezoliucijos: B6-0148/2009 (EPS – Dramblio Kaulo Krantas)

Philip Claeys (NI), raštu. – (NL) Derybose dėl tarpinio ekonominės partnerystės susitarimo su Dramblio Kaulo Krantu šis Parlamentas nori iškelti darbo vizų Dramblio Kaulo Kranto piliečiams išdavimo mažiausiai 24 mėnesiams klausimą. Šias vizas gavę Dramblio Kaulo Kranto piliečiai tada galės dirbti slaugytojais ir panašius darbus. Kad ir kaip tai vertintume, vis tiek tai yra dar vienas papildomas imigracijos kanalas; man tai yra visiškai pakankama priežastis balsuoti prieš šią rezoliuciją. Europoje jau yra milijonai bedarbių, o papildomas darbo jėgos importas iš trečiųjų šalių tik pagilins esamas problemas. Atitinkamus darbus gali puikiai dirbti ir mūsų darbuotojai.

Hélène Goudin ir Nils Lundgren (IND/DEM), raštu. – (SV) Manome, kad svarbiausias mūsų įnašas į nuolatinės neturtingiausių pasaulio šalių plėtros skatinimą turėtų būti ES rinkų atvėrimas importui iš šių pasaulio dalių. Sprendimus dėl pagalbos, suderintos su siekiu skatinti laisvą prekybą, turi pradėti ir priimti atskiros valstybės narės, o ne ES. Jei ES vis dėlto siekia skirstyti ir kontroliuoti pagalbą, tai jokių būdu neturi tapti prekybos su šalimis pagalbos gavėjomis sąlyga. Tačiau gali būti priimtinos nuostatos, skirtos jautrioms pramonės šakos besivystančiose šalyse laikinai apsaugoti. Tačiau iš principo mes turėtume vengti visų protekcionistinių nuostatų, galinčių pakenkti laisvosios rinkos prieigai.

Šiomis nuostatomis vadovavomės priimdami poziciją dėl pateiktų pasiūlymų dėl rezoliucijų dėl prekybos susitarimų, kuriuos Komisija šiuo metu rengia.

Prieštaraujame netinkamiems teiginiams, kuriais siekiama tik padidinti Europos Parlamento poveikį prekybos politikai. Nepaisydami to, pasirinkome balsuoti už visas rezoliucijas, nes jos parodo, kokia svarbi yra nuolatinė prekyba tuo metu, kai stiprėja šaižus protekcionizmo vėjas.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Aš balsavau už pasiūlymą dėl rezoliucijos dėl Dramblio Kaulo Kranto, vienos šalies, ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių, kitos šalies, tarpinio ekonominės partnerystės susitarimo.

Sutinku, kad Vakarų Afrikos valstybių muitinių sąjunga būtų labai naudinga Dramblio Kaulo Krantui, kuris yra šio regiono ekonomikos ir prekybos lyderis. Be to, atsižvelgiant į tai, kad Dramblio Kaulo Kranto regioninė prekyba sudaro tik mažą dalį visos Dramblio Kaulo Kranto prekybos, būtų gerai pagerinti regioninės prekybos ryšius – siekiant ilgalaikio ir tvaraus augimo.

Taip pat būtų gerai, kad Europos Sąjunga Dramblio Kaulo Krantui teiktų geresnės ir daugiau techninės ir administracinės pagalbos – siekiant užtikrinti, kad jo ekonomika būtų pritaikyta kuo geriau išnaudoti tarpinio ekonominės partnerystės susitarimo privalumus.

- Pasiūlymas dėl rezoliucijos: B6-0142/2009 (EPS – Gana)

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Aš balsavau prieš C. Fjellnerio pranešimą dėl Ganos, vienos šalies, ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių, kitos šalies, tarpinio ekonominės partnerystės susitarimo.

Taip yra todėl, kad manau, kad toks susitarimas su Gana gali kelti pavojų Vakarų Afrikos valstybių ekonominės bendrijos (VAVEB) sanglaudai ir regioninei integracijai, kurias turėtume remti, nes per vidutinį ir ilgą laiką jos labiausiai gali teigiamai paveikti vietos ekonomiką – dėl didesnių vietos valdžios institucijų dalyvavimo galimybių.

Kathy Sinnott (IND/DEM), raštu. – Labai svarbu, kad EPS būtų atsižvelgta į ypatingus kiekvienos AKR šalies poreikius. Dėl to balsavau prieš šį susitarimą. Kiekvienos AKR šalies poreikiai skirtingi, ir daugelis šalių nenorėtų derėtis dėl intelektinės nuosavybės teisių ir Singapūro klausimų. Daugelis šių šalių taip pat siekia sugriežtinti nuostatas dėl maisto saugos ir kūdikiams skirtų gaminių pramonės. Galiausiai šiuose susitarimuose trūksta straipsnio dėl persvarstymo, kuriuo būtų reikalaujama įvertinti tvariosios plėtros poveikį ir galimybes pagal šio įvertinimo išvadas susitarimą iš dalies keisti. Turime užtikrinti, kad šiais susitarimais iš tikrųjų pasiektume to, kas geriausia kiekvienai šių valstybių, ir neturime daryti joms spaudimo pasirašyti susitarimus, kuriais nesiekama joms naudingų dalykų.

- Pasiūlymas dėl rezoliucijos: B6-0144/2009 (EPS – PAVB)

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Aš balsavau prieš pasiūlymą dėl rezoliucijos dėl PAVB EPS valstybių, vienos šalies, ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių, kitos šalies, laikinojo ekonominės partnerystės susitarimo.

Nemanau, kad šis ekonominės partnerystės susitarimas yra labai naudingas tiems, kurie eksportuoja iš AKR šalių į Europos Sąjungą, nes 2008 m. pradžioje nustojo galioti Kotonu prekybos susitarimai – net jei iš AKR šalių į ES rinką tiekiamoms prekėms netaikomi muitai ar kvotos.

Kalbant konkrečiau, šis susitarimas neskatina šių valstybių savarankiško vystymosi; juo nesiekama sukurti pajėgumų, kurie atitinkamoms valstybėms ateityje leistų vystytis netgi be išorės pagalbos. Be to, manau, kad šios valstybės dažnai neatitinka gero valdymo, politinių pozicijų skaidrumo ar pagarbos žmogaus teisėms sąlygų; kai nesilaikoma šių reikalavimų, yra pavojus, kad šių valstybių gyventojai labiau nukentės, nei turės naudos iš gaunamos pagalbos.

Georgios Toussas (GUE/NGL), raštu. – (EL) Tuo metu kai vyksta kapitalizmo krizė ir stiprėja imperialistų vidaus nesutarimai, ES siekia sustiprinti Europos monopolijų poziciją ir užimti naujas pozicijas pasaulio rinkoje. Visame pasaulyje ji naudoja atvirų imperialistinių intervencijų derinį – karinės ar nekarinės priemonės vykdomos kartu su monopolijų ekonomine intervencija į tarptautinę prekybą ir ekonominius sandorius.

Laikinieji ekonominės partnerystės susitarimai yra labiausiai necivilizuoti susitarimai iš tų, kuriuos ES iki šiol reikalavo pasirašyti besivystančių šalių. Jais siekiama nustatyti kapitalo valdžią ir išnaudoti šių šalių darbo jėgą ir gerovę kuriančius išteklius. Engėjiškos sąlygos reikalauja rinkų liberalizavimo ir visų paslaugų, ypač energetikos, vandens paskirstymo, sveikatos, švietimo ir kultūros, privatizavimo.

Pietų Afrikos vystymosi bendrijos (PAVB) ir Bendrosios Rytų ir Pietų Afrikos rinkos (BRPAR) atvejai yra tipiniai. Skaldyk ir valdyk. ES spaudžia ir verčia priimti susitarimų tvarkaraščius ir turinį; kiekvienai šaliai nustatytas skirtingas susitarimas ir sąlygos.

Mes balsuojame prieš laikinuosius ekonominės partnerystės susitarimus, nes jie pasirašomi siekiant kapitalo naudos, ir yra žalingi žmonėms. Jie dar kartą įrodo, kad imperialistų ir monopolijų valdoma tarptautinė prekyba negali būti vykdoma abiem pusėm naudingomis sąlygomis.

- Pasiūlymas dėl rezoliucijos: B6-0145/2009 (EPS – Rytų ir Pietų Afrikos valstybės)

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Aš balsavau prieš pasiūlymą dėl rezoliucijos dėl Rytų ir Pietų Afrikos valstybių, vienos šalies, ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių, kitos šalies, ekonominės partnerystės susitarimo.

Esu įsitikinęs, kad šis ekonominės partnerystės susitarimas nėra tinkamas siekiant atitinkamų šalių vystymosi, nes reikia nagrinėti ir išspręsti prieštarą klausimus, pvz., nuostatas dėl šalies, kuriai nustatomas palankiausias režimas, statuso ir eksporto tarifų; šios nuostatos neskatina kurti tikros rinkos, naudingos visiems gyventojams.

- Pasiūlymas dėl rezoliucijos: B6-0146/2009 (EPS – Rytų Afrikos bendrijos valstybės partnerės)

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Aš balsavau prieš pasiūlymą dėl rezoliucijos dėl Rytų Afrikos bendrijos valstybių partnerių, vienos šalies, ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių, kitos šalies, laikinojo ekonominės partnerystės susitarimo.

Manau, kad, siekiant sukurti sąlygas tvariajai plėtrai, kuri visiškai nepriklausytų nuo išorės pagalbos, šiose šalyse būtina plėtoti tikrą regioninę ir tarpregioninę rinką. Tačiau šiuo susitarimu nesukuriamos būtinos prielaidos, kad tai įvyktų – dėl to, kad dauguma atveju planuojamos priemonės, pagal kurias į procesus labai menkai įtraukiamos valdžios institucijos ir vietos privatusis sektorius.

Be to, nepaisydamas to, kad veikia kontrolės priemonės, manau, kad šios valstybės dažnai neatitinka gero valdymo, politinių pozicijų skaidrumo ar pagarbos žmogaus teisėms sąlygų; kai nesilaikoma šių reikalavimų, yra pavojus, kad daugumai šių valstybių gyventojų pakenksime, o ne suteiksime tikrą pagalbą.

- Pasiūlymas dėl rezoliucijos: B6-0147/2009 (EPS – Centrinė Afrika)

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Aš balsavau už pasiūlymą dėl rezoliucijos tarpinio Europos bendrijos bei jos valstybių narių, vienos šalies, ir Centrinės Afrikos, kitos šalies, ekonominės partnerystės susitarimo.

Tvirtai tikiu, kad tarpiniu ekonominės partnerystės susitarimu Centrinės Afrikos šalių eksportuotojams buvo sukurtos labai geros sąlygos (pirmiausia dėl to, kad 2008 m. sausio mėn. nustojo galioti Kotonu susitarimai) – pagerinant jų galimybes eksportuoti į Europos Sąjungą. Pasauliniai EPS visais atvejais turėtų būti vertinami kaip susitarimai, papildantys susitarimus, pagrįstus Dohos plėtros darbotvarke (dėl kurių raginame kuo greičiau atnaujinti derybas), o ne kaip jų alternatyva.

Taip pat pritariu pereinamųjų laikotarpių mažosioms ir vidutinėms įmonėms nustatymui, ir, kalbant bendriau, teigiamai vertinu tai, kad atitinkamos valstybės MVĮ ketina teikti paramą.

- Pranešimas: David Martin (A6-0117/2009)

Marie-Arlette Carlotti (PSE), raštu. – (FR) Jau daug metų mes, socialistai, kartu su mūsų kolegomis iš Afrikos vienijame pastangas, kad paverstume Ekonominės partnerystės susitarimus (EPS) tikromis plėtros priemonėmis.

Mes smarkiai ir ryžtingai derėjome su Komisija, kad būtų parengti teisingi susitarimai, stiprinantys Tūkstantmečio vystymosi tikslus.

Taip elgėmės rinkdamiesi atrankinę regionalizaciją, kurią vykdytų pačios AKR šalys.

Taip elgėmės, nes vykdėme savo įsipareigojimus dėl su prekyba susijusios pagalbos, kuri buvo pažadėta 2005 m., užuot „plėšę“ EPF.

Šiandien mūsų kova didžia dalimi davė vaisių, nes už prekybą atsakingas Komisijos narys pateikė įsipareigojimą Europos Komisijos vardu dėl:

- esminio tikslo sudaryti susitarimus,
- atnaujintų derybų dėl ginčytinų susitarimų punktų remiantis atviru ir lanksčiu metodu,
- maisto saugos ir pažeidžiamos AKR šalių pramonės apsaugos.

Žinoma, mums būtų patikę gauti daugiau garantijų dėl to, kaip šalių parlamentai bei AKR ir Europos Sąjungos asamblėja bus įtraukti į susitarimų įgyvendinimo stebėjimą.

Tačiau vos per kelias savaites pasiekta didelė pažanga.

Aš tai pripažįstu.

Tačiau tikrai ketinu nepaprastai atidžiai stebėti susitarimų įgyvendinimą.

Taigi čia nebus visiškos veiksmų laisvės: aš susilaikiau.

Richard Corbett (PSE), raštu. – Šiandien galėjau balsuoti už tai, kad Parlamentas pritartų EPS ir laikiniams EPS vien dėl naujos Komisijos narės Cathy Ashton priimtų užtikrinimų ir įsipareigojimų bei todėl, kad suinteresuotų šalių vyriausybės laiko tai žingsniu į priekį, nors ir nepakankamu.

Ekonominės partnerystės sutartys turi tapti priemonėmis skurdui mažinti ir panaikinti, kartu įgyvendinant tvarios plėtros tikslus ir laipsniškai integruojant AKR šalis į pasaulio ekonomiką.

Turime užtikrinti, kad prekybiniai sandoriai, kuriuos sudarome su AKR šalimis, atitiktų jų interesus ir, svarbiausia, kad jų būtų imamasi kaip plėtros priemonių.

Mikel Irujo Amezaga (Verts/ALE), raštu. – (ES) Aš balsavau prieš pranešimus apie EPS su Karibų salomis, taip pat prieš laikiną susitarimą su Dramblio Kaulo Kranto Respublika. Pvz., Parlamentas balsavo už laikiną susitarimą su Dramblio Kaulo Kranto Respublika; tai vidaus konfliktų kamuojama šalis, neturinti teisėtos vyriausybės.

Esant šioms aplinkybėms, tiesiog manau, kad tai ne geriausias laikas sudaryti tarptautinį susitarimą su ilgalaikiais padariniais. Dėl Pasaulio prekybos organizacijos spaudimo Europos Sąjunga pasitraukė iš bendradarbiavimo susitarimų su AKR šalimis ir pakeitė juos ekonominėmis partnerystės sutartimis su atskiromis šalimis, dažnai sumažindama regionų galias.

Pirmus Europos primestus susitarimus smarkiai kritikavo NVO ir tyrinėtojai tose šalyse, o šiandien Parlamentas juos dar kartą svarstė.

Glenys Kinnock (PSE), raštu. – Pritariau CARIFORUM EPS ir laikinam EPS su Dramblio Kaulo Kranto Respublika, atsižvelgdama į garantijas, kurias Komisijos narė C. Ashton suteikė šią savaitę.

Stilius ir tonas pasikeitė nuo tada, kai Komisijos narė C. Ashton pakeitė Komisijos narį P. Mandelsoną, ir dabar gauname aiškių signalų, kad taip pat pasikeitė ir veiklos turinys.

CARIFORUM EPS atveju Komisijos narė suteikė aiškius užtikrinimus pranešėjui Davidui Martinui dėl jo nuogastavimų dėl prieigos prie generinių vaistų, peržiūros punkto ir lankstumo dėl to, kaip bus taikomas didžiausio palankumo šalies (angl. MFN) punktas.

Prieš pritariant susitarimui su Dramblio Kaulo Kranto Respublika, mums buvo aiškiai ir nedviprasmiškai patvirtinta, kad Dramblio Kaulo Kranto Respublika galės imti tai, ko ji nori, iš bet kurio kito EPS. Reikšminga, kad SADC EPS atveju buvo susitarta apsvastyti iš naujo daug ginčytinų punktų. Tai apima pradedančiosios pramonės apsaugą, galimybę priimti naujus eksporto mokesčius, siekiant padėti pramonės plėtrai, ir eksporto kvotas.

Mano priimtas sprendimas nebuvo lengvas, bet jį priėmiau išsamiai apsvarsčiusi įsipareigojimą užtikrinti, kad EPS galėtų būti plėtros priemonė ir atspindėti mūsų partnerystę bei abipusę pagarbą su AKR šalimis.

Bernard Lehideux (ALDE), raštu. – (FR) Mūsų pozicija dėl Ekonominės partnerystės sutarties vis dar yra kritiška. Manome, kad derybų pradžia buvo labai bloga, nes buvo visiškai nesiskaitoma su specifinėmis mūsų partnerių aplinkybėmis. Taip pat vis dar esame įsitikinę, kad neturėtume skubiai derėtis su jais, ir, svarbiausia, neturėtume primesti jiems staigių reformų, kurios galėtų būti pražūtingos jų socialinei sanglaudai ir ekonomikai.

Tačiau savo balsu tikrai atsižvelgiame į labai padrąsinančią poziciją, kurią užėmė Komisijos narė C. Ashton per kovo 23 d., pirmadienio, plenarinį posėdį. Todėl mes susilaikėme ir nebalsavome prieš, nors tai tikrai būtų darę vos prieš kelias savaites.

Vis dėlto mūsų susilaikymas yra išpėjimas: mes ketiname vertinti Komisijos veiklą pagal faktinius įrodymus ir nenorime suteikti jai visiškos veiksmų laisvės ateityje.

David Martin (PSE), raštu. – Užtikrinimai, kurie man buvo suteikti dėl generinių vaistų, peržiūros punktas ir lankstumas dėl to, kaip bus taikomas didžiausio palankumo šalies punktas, suteikė man pakankamą pagrindą palaikyti šį pranešimą, kurio pranešėjas buvau. Pranešimas turėtų užtikrinti pusiausvyrą tarp teisingų Europos Sąjungos procedūrų išlaikymo, bet taip pat ir garantijos, kad plėtra – neatskiriama susitarimo dalis, siekiant, kad CARIFORUM valstybės galėtų klestėti ir gauti naudos iš sąžiningos prekybos su Europos Sąjunga.

Rovana Plumb (PSE), raštu. – (RO) Balsavau už šį pranešimą tikėdama, jog, remiantis EP išreikštu pritarimu Ekonominiam partnerystės susitarimui (EPS) tarp CARIFORUM šalių ir Europos Sąjungos bei jos valstybių narių, tai užtikrins, kad:

- išipareigojimų dar nereguliuojamose pagal CARICOM bendrą rinką ir ekonomiką (CBRE) ar visiškai įgyvendintose srityse, įskaitant finansines paslaugas, kitas paslaugas, investicijas, konkurenciją, viešuosius pirkimus, elektroninę komerciją, intelektinę nuosavybę, laisvą prekių judėjimą ir aplinkosaugą, vykdymas bus atidėtas, kol bus baigta kurti bendra rinka ir ekonomika šiose srityse;

- CARIFORUM valstybėse bus įsteigtas nepriklausomas stebėjimo mechanizmas, kuriam bus suteikti būtini ištekliai, leidžiantys imtis analizės, kurios reikia norint nustatyti, koku mastu EPS pasiekia savo tikslus;

- bus anksti nustatoma ir suteikiama teisinga Pagalbos prekybai išteklių dalis. Šios lėšos sudaro papildomus išteklius, o ne vien kitaip supakuoja EPF finansavimą;

- jos laikysis CARIFORUM prioritetų ir kad jų gaunama išmoka bus savalaikė, numatoma ir atitiks vykdymo grafikus šalių ir regioniniams strateginiams plėtros planams. Šios lėšos turi būti panaudotos efektyviai, siekiant kompensuoti prarandamas muitinių pajamas.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Balsavau už D. Martino rekomendaciją dėl EB/CARIFORUM ekonominės partnerystės susitarimo. Iš tiesų Europos Parlamento pareiga sudaryti šį susitarimą, jei Komisija ir Taryba sutiks persvarstyti tokius susitarimus kas penkerius metus, Europos Sąjunga panaikins didžiausio palankumo šalies statuso taikymą, ir, svarbiausia, greitai bus nustatyti ir paskirti skirtingi Pagalbos prekybai išteklių kiekiai.

- Pranešimas: Erika Mann (A6-0144/2009)

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Aš nusprendžiau susilaikyti per balsavimą dėl E. Mann pasiūlymo teikti rekomendaciją dėl Europos bendrijos / Dramblio Kaulo Kranto Respublikos pereinamojo Ekonominės partnerystės susitarimo. Iš tikrųjų yra keli pasiūlymo punktai, su kuriais aš nesutinku. Kita vertus, šio pasiūlymo tikslai ir siekiniai yra pagirtini; todėl nenoriu balsuoti prieš šią rekomendaciją.

- Pranešimas: Gay Mitchell (A6-0135/2009)

Alessandro Battilocchio (PSE), raštu. – (IT) Aš balsavau už pranešimą.

Tai pirmas kartas, kai Parlamentas sudarė vieną pranešimą apie Europos investicijų banko (EIB) ir Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko (ERPB) darbą. Šie du bankai vis daugiau finansuoja operacijas tuose pačiuose geografiniuose regionuose už Europos Sąjungos ribų, pvz., Rytų Europoje, Pietų Kaukaze, Rusijoje, Vakarų Balkanuose ir Turkijoje.

Bendradarbiavimas tarp dviejų bankų išaugo regioniniu pagrindu ir todėl jo pobūdis skirtinguose regionuose yra skirtingas. Šalyse, kur vykdomos bendros operacijos, yra trys skirtingi bendradarbiavimo tarp EIB ir ERPB tipai: supratimo memorandumas Rytų Europoje, Vakarų Balkanuose taikomas metodas ir lankstūs bendradarbiavimo metodai.

Tai nėra pakankama plėtra. Būtų naudingiau, jei būtų atlikta išsami apžvalga, skirta nustatyti, kaip galima pagerinti bendradarbiavimą tarp dviejų bankų ir kitų suinteresuotų šalių, atsižvelgiant į Europos Sąjungos ir naudą gaunančių valstybių interesus. Be to, veiklos atskyrimo ir bendradarbiavimo tarp dviejų įstaigų negalima tiesiog valdyti regioniniu pagrindu ar nubrėžiant liniją tarp skolinimo operacijų viešajam ir privačiajam sektoriui.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Balsavau prieš G. Mitchello pranešimą apie 2007 m. Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko bei Europos investicijų banko metines ataskaitas. Užuo kalbėjus apie bendradarbiavimą tarp bankų ir kitų suinteresuotųjų šalių, manau, kad derėtų iš pradžių užtikrinti, kad tikrinimai būtų vykdomi iki, per arba po finansavimo suteikimo, nes abu bankai 2007 m. paskolino labai dideles sumas. Finansinės pagalbos teikimas nedalyvaujant suinteresuotų šalių pilietinei visuomenei gali tiktai pabloginti situaciją tose šalyse, o ne ją pagerinti.

Šia prasme sveikinu G. Mitchello pasiūlymą, kad Komisija kasmet atsiskaitytų Parlamentui ir Tarybai dėl finansavimo operacijų poveikio vertinimo. Tačiau šio elemento nepakanka, kad galėčiau balsuoti už šį pranešimą.

- Pasiūlymas dėl rezoliucijos: RC-B6-0152/2009 (Automobilių pramonės ateitis)

Guy Bono (PSE), raštu. – (FR) Balsavau už šią bendrą rezoliuciją dėl automobilių pramonės ateities.

Šiame tekste pabrėžiamas poreikis Europos lygmeniu nustatyti aiškią ir nuoseklią politiką, kaip susidoroti su krize, paveikiančia visas Europos Sąjungos valstybes nares. Iš tiesų manoma, kad 12 milijonų darbo vietų Europoje yra tiesiogiai arba netiesiogiai susijusios su automobilių pramone. Pardavimai mažėja, sandėliai perpildyti, vis daugėja pranešimų apie atleidimus. Nėra jokių stebuklingų vaistų nuo gresiančios socialinės katastrofos, ir vien tik koordinuotos priemonės galės išgelbėti šį sektorių.

Todėl balsavau už šią bendrą rezoliuciją, kurioje Europos valdžios institucijos raginamos dirbti su valstybėmis narėmis, siekiant pritaikyti priemones, leisiančias užtikrinti Europos automobilių pramonės konkurencingumą ateityje ir nuolatinį užimtumą šiame sektoriuje.

Tačiau rezoliucija pasirodė kiek per vėlai ir ji nepateisina visų lūkesčių. Todėl diskusijos dar toli gražu nėra baigtos ir veikiausiai bus aktyvios, ypač atsižvelgiant į dabartinius socialinius klausimus ir pakartotinai patvirtintą socialinės, saugančios savo gyventojus Europos poreikį.

Nicodim Bulzesc (PPE-DE), raštu. – (RO) Balsavau už šią rezoliuciją dėl automobilių pramonės ateities, nes joje Europos Sąjungos valstybės narės yra raginamos imtis nuoseklių, suderintų iniciatyvų dėl Europos automobilių pramonės ir sukurti deramą Europos struktūrą veiksams vykdyti.

Edite Estrela (PSE), raštu. – (PT) Balsavau už šį bendrą pasiūlymą dėl rezoliucijos dėl automobilių pramonės ateities. Kadangi Europos Sąjunga yra didžiausias automobilių gamintoja ir kadangi automobilių pramonė yra vienas iš didžiausių privačių darbdavių, labai svarbu palaikyti šį sektorių, jei norime tinkamai atsakyti į dabartinę finansų ir ekonomikos krizę.

Todėl palaikau koordinuotus politinius veiksmus Europos lygmeniu, siekdama paskatinti priimti priemones, kurios palaikytų pramonę, pvz.: prieigos prie kreditų automobilių gamintojams ir tiekėjams išsaugojimą; naujų transporto priemonių paklausos stimuliavimą, įskaitant skatinamųjų priemonių taikymą, raginant atsisakyti senų automobilių ir pirkti ekologiškus automobilius; finansinę paramą kvalifikuotiems darbininkams, visiškai pasinaudojant globalizacijos reguliavimo fondu ir Europos ypatinguoju fondu; ir tyrimų bei investicijų skatinimą.

Bruno Gollnisch (NI), raštu. – (FR) Mes balsavome už rezoliuciją dėl automobilių pramonės, bet neužmiršome, kad tie, kas šiandien apsimeta, kad nori ją išgelbėti, iš tikrųjų yra atsakingi už šią katastrofą.

Jie atsakingi už tai, kad plėtojo finansais varomą globalizuotą ekonomiką, nesusijusią su tikrove, kur didelio akcininkų pelno garantija išstumia pramonės strategiją ir kur akcijos kyla po pranešimo apie socialinius planus, nors tuo metu viršininkai, ne visada gebantys atlikti savo pareigas, teikia sau premijas ir auksinius parašius. Jie sukūrė šią sistemą, kur darbo vietos ir darbuotojų atlyginimai tapo vien balanso kintamaisiais. Jie atsakingi už namų ūkių nuskurdinimą, kuris rimtai paveikia paklausą, palaikydamas užburto rato judėjimą.

Net dabar, kai šimtai tūkstančių darbo vietų atsidūrė pavojuje, Komisija numeta konkurencijos dogmą, užkirsdama kelią valstybių priemonėms, skirtoms neleisti sumažinti darbo vietų skaičiaus, ir reikalaujama paaiškinimų iš „Renault“ bendrovės, kad įsitikintų, jog gamyklos gamybos padidėjimas nėra operacijų perkėlimo į kitą vietą rezultatas.

O kad jūs būtumėte parodę tiek daug pasipiktinimo, kai Europos įmonės perkėlė savo veiklą į kitas vietas po visą pasaulį, ieškodamos žemiausių kainų ir kad ten nebūtų priimta socialinių teisės aktų.

Jau laikas keisti politiką – Europos ir, svarbiausia, europiečių labui.

Małgorzata Handzlik (PPE-DE), raštu. – (PL) Automobilių pramonė dėl dabartinės ekonomikos krizės atsidūrė nepaprastai sudėtingoje situacijoje. Prognozės šioms metams taip pat nėra optimistiškos. Jos rodo tolesnį naujų automobilių pardavimų mažėjimą.

Europos Komisija ir Europos Parlamentas mano, kad pramonė turi didžia dalimi savarankiškai susidoroti su krize. Ypač pramonė turi rasti atsakymą į struktūrines problemas, susijusias su gamybos efektyvumu ir gamybos pajėgumų naudojimu, kad ilgam pagerintų konkurentiškumą ir stabilumą.

Veiksmai, kurių ėmėsi Europos Sąjunga ir valstybės narės, gali palaikyti tik pačių gamintojų atliekamus veiksmus. Tai teisinga ypač kalbant apie priemones, skirtas atkurti galimybes gauti finansavimą pagrįstomis sąlygomis, skatinti naujų transporto priemonių paklausą, išlaikyti kvalifikacijos standartus ir apsaugoti darbo vietas bei visiškai sumažinti socialines sąnaudas.

Daug šalių priėmė planus padėti automobilių gamybos sektoriui, bet, kaip pastebėjo Komisija, šie planai turi atitikti Europos Sąjungos teisės aktus ir vyraujančius konkurencijos principus, ir ypač valstybės paramos skyrimo principus, kad jie nesužlugdytų Europos vidaus rinkos. Visos su finansavimu, apmokestinimu ar atidavimu į metalo laužą susijusios priemonės turi taip pat palaikyti ir pagreitinti būtinas technologines transformacijas sektoriuje, ypač variklių kuro sąnaudų efektyvumo ir emisijų mažinimo srityse.

Marine Le Pen (NI), raštu. – (FR) Europos Parlamentas ketina paremti Europos Komisiją diktatą, kuriuo įnirtingai priešinamasi bet kokioms valstybių narių pastangoms apsaugoti savo šalies automobilių pramonę.

Žmonės turi visi suprasti, kad ultraliberali Komisijos ir Parlamento politika – fantastiška priemonė pagreitinti Prancūzijos įmonių perkėlimą į „ekonomiškai gyvybingesnes“ valstybes.

Tuo metu, kai tūkstančiams darbo vietų automobilių pramonėje ir subrangovų sektoriuose yra tiesiogiai iškilęs pavojus, šis antinacionalinis pasirinkimas moralės požiūriu yra šlykštus, o ekonominiu požiūriu – pražūtingas.

Parlamento nariai, palaikantys tokį pramonės ir socialiniam griovimą, turės atsakyti tiems darbuotojams ir jų šeimoms, kurie yra tiesioginės jų ideologinio aklumo aukos.

Luís Queiró (PPE-DE), raštu. – (PT) Atsižvelgiant į automobilių pramonės svarbą Europos ekonomikai, Europos šalių vyriausybių ir Europos Sąjungos išpareigojimas pateikti atsaką dabartinei situacijai yra suprantamas. Jie bando užkirsti kelią šios krizės padariniams – dėl kurios jie tikisi ir siekia, kad ji būtų laikina, – kad pramonė neprarastų gebėjimo atsigauti. Mes palaikome šį susirūpinimą. Tačiau turi būti taikomos tam tikros apsaugos priemonės. Nors pirminis tikslas – išsaugoti darbo vietas, jis neturi prieštarauti galutiniam tikslui užtikrinti gyvybingų pramonės šakų išlikimą. Tai reiškia, kad neeilinė investicija į šį sektorių turi būti panaudota tam, kad jis būtų atnaujintas, modernizuotas ir paruoštas stipresnei konkurencijai. Mintis, kad galima ar pageidautina izoliuoti ir apsaugoti ekonomikos sektorių nuo konkurencijos, kai ši konkurencija yra sveika ir teisinga, yra ekonominė klaida ir politinė apgavystė.

Nepaisant visų Lisabonos strategijos trūkumų, krizės automobilių pramonėje, taip pat ir krizės apskritai įveikimas bei ruošimasis kitam etapui – šios strategijos pagrindas: daugiau konkurencingumo, daugiau naujovių, daugiau darbo vietų. Turime padėti automobilių pramonei atsigauti, bet neturime bandyti iš naujo išrasti ratą.

Peter Skinner (PSE), raštu. – Automobilių gamyba Europos Sąjungoje priklauso nuo to, ar bus pasiekti standartai, palengvinantys griežtesnių aplinkosaugos taisyklių įgyvendinimą. Tai neprieštarauja minčiai apie konkurencingą pramonę, bet greičiau prisideda prie jos išlikimo. Yra daug Europos priemonių, kurias galima panaudoti, siekiant padėti automobilių pramonei ir ypač jos darbuotojams. Tarp jų yra fondai, skirti padėti mokytis naudojant mokymosi visą gyvenimą metodiką.

Būtina turėti tinkamų žmoniškųjų išteklių, kurie tikėtų tvaria pramonės ateitimi. Žinau, kad automobilių gamintojai Anglijos pietryčiuose dabar turi galimybę pasinaudoti finansų priemonėmis, galinčiomis skatinti automobilių gamybą ateityje. Čia turi būti pasiekta pusiausvyra su aplinkos ir socialinėmis sąlygomis.

Bart Staes (Verts/ALE), raštu. – (NL) Žalieji politikai yra įsitikinę, kad negalime atskirai traktuoti ekonomikos ir aplinkos krizių. Kad padėtume ekonomikai atsistoti ant kojų, mums reikia naujo Žaliojo susitarimo. Automobilių sektoriuje yra daug galimybių judėti „žaliąja“ kryptimi. Tačiau norėdamos išnaudoti šias galimybes, vyriausybės turi priversti ir padėti automobilių gamintojams investuoti kapitalą į naujoves. Dauguma šiuose Rūmuose nusprendė, kad Europos Sąjunga turi perduoti nemažai pinigų savo automobilių pramonei. Bet neužpildyto čekio išrašymas, žinoma, nėra tinkamas sprendimas. Mes neturime subsidijuoti

senų technologijų, kurių turi būti atsisakyta. Turime imtis tiesioginių veiksmų priversdami automobilių gamintojus investuoti į naujoves. Taip sektorius bus paruoštas ateičiai ir įvykdytos teigiamos permainos milijonams europiečių, dirbantiems automobilių pramonėje.

Žaliųjų frakcija / Europos laisvasis aljansas pasiūlė, kad pinigai taptų prieinami tik su sąlyga, kad automobilių pramonė iš esmės pagerins savo aplinkos veiksmingumo lygmenį. Transportas sudaro apytiksliai trečdalį visų CO₂ emisijų Europos Sąjungoje. Balsavau prieš daugumos sprendimą, nes juo nepavyko nustatyti aplinkos veiksmingumo pagerinimo kaip išankstinės sąlygos valstybės pinigams gauti.

5. Balsavimo ketinimai ir pataisymai (žr. protokolą)

(Posėdis buvo sustabdytas 2.15 val. ir atnaujintas 3.05 val.)

PIRMININKAVO: M. MAURO

Pirmininko pavaduotojas

6. Ankstesnio posėdžio protokolo tvirtinimas (žr. protokolą)

7. Transatlantinių santykių padėtis po rinkimų Jungtinėse Amerikos Valstijose (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – F. J. Millán Mono pranešimas (A6-0114/2009) Užsienio reikalų komiteto vardu dėl transatlantinių santykių padėties po rinkimų Jungtinėse Amerikos Valstijose (2008/2199(INI)).

Francisco José Millán Mon, pranešėjas. – (ES) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti šešėliniams pranešėjams, ypač gerb. A. Severinui, gerb. A. G. Lambsdorffui ir gerb. J. Lagendijkui, taip pat Užsienio reikalų komitetui ir nuomonės referentams gerb. J. M. Garcia-Margallo ir gerb. G. Quisthoudt-Rowohl. Dėkoju jiems visiems už bendradarbiavimą, kurį jie parodė man rengiant šį pranešimą apie Europos Sąjungos ir Jungtinių Valstijų tarpusavio santykius.

Taip mums pavyko parengti plataus sutarimo sulaukusį pranešimą svarbia tema. Taigi pranešimas, dėl kurio balsuosime rytoj, siūnia stiprią ir įtikinančią žinią iš Europos Parlamento labai tinkamu laiku. Sakau, kad tai svarbi tema dėl to, jog aišku, kad Europos Sąjunga ir Jungtinės Valstijos – du labai reikšmingi pasaulinio lygio veikėjai, ir jie turi dirbti išvien, kaip dera elgtis turintiems tuos pačius principus ir vertybes bei daugelį tokių pačių interesų.

Pagrindinė pranešimo žinia yra ta, kad mes manome, jog atėjo labai tinkamas metas sustiprinti transatlantinius ryšius. Tam yra trys esminės priežastys. Pirmoji priežastis – naujoji pragmatiška vyriausybė Jungtinėse Valstijose, žinanti, kad jokia šalis negali viena spręsti pasaulinių iššūkių, ir kelianti didelius visuomenės lūkesčius Europoje ir visame pasaulyje. Antroji priežastis – stipresnė Europos Sąjunga, geriau gebanti veikti išorėje negu 1995 m. Europos Sąjunga, kai buvo susitarta dėl Naujosios transatlantinės darbotvarkės; be to, netrukus tai bus Europos Sąjunga, besiremianti Lisabonos sutarties priemonėmis, skirtomis užsienio politikai ir gynybai. Trečioji priežastis – naujos aplinkybės, kurioms būdingi tokie pasauliniai iššūkiai kaip ekonomikos krizė ir klimato kaita, o ne tik kariniai iššūkiai, kaip dažnai būdavo anksčiau.

Susidūrus su naujais iššūkiais, bendradarbiavimas su Europos Sąjunga bus labai naudingas Jungtinėms Valstijoms. Šie transatlantiniai santykiai turi būti sustiprinti dviem matmenimis: instituciniu matmeniu ir fiziniu matmeniu, įskaitant praktinį bendradarbiavimą. Turėtume pasinaudoti Lisabonos sutartimi, kad sustiprintume institucines struktūras: rengti du aukščiausio lygio susitikimus per metus, o ne vieną, kuriame dalyvautų naujas nuolatinis Europos Vadovų Tarybos pirmininkas; sukurti transatlantinę politinę tarybą, kas ketvirtį suburiančią vyriausiąją įgaliotinę – ir Komisijos pirmininko pavaduotoją – ir valstybės sekretorių; pagerinti įstatymų leidėjų dialogą, įkuriant transatlantinę asamblėją; ir patobulinti Transatlantinę ekonomikos reikalų tarybą. Visi šie patobulinimai leis intensyviai ir efektyviai koordinaciją; juos reikia sujungti naujame transatlantinės asociacijos susitarime, o derybos turi prasidėti, kai įsigalios Lisabonos sutartis.

Antrasis pranešimo tikslas sustiprina bendradarbiavimą praktiniu požiūriu. Tai reiškia, kad bus nustatyta darbotvarkė kartu spręsti daug iššūkių ir konfliktų, taip pat ir dvišales problemas. Siekiant parengti šią bendrą darbotvarkę, Taryba ir Komisija turi per artimiausius mėnesius išplėsti savo kontaktus su naująja vyriausybė

Vašingtone. Todėl esu patenkintas dėl aukščiausio lygio susitikimo su prezidentu B. Obama Prahoje balandžio 5 d., kaip nurodyta pakeitime, kurį pasiūlė mano frakcija.

Pranešime minimi keli pasaulinio masto iššūkiai, dėl kurių Jungtinės Valstijos ir Europos Sąjunga turi siekti vieningo sprendimo; pvz., dėl ekonomikos krizės, dėl efektyvaus daugiašalių santykių taikymo, siekiant įtraukti išskylančias stiprias valstybes, dėl Tūkstantmečio vystymosi tikslų, klimato kaitos, žmogaus teisių įtvirtinimo ir t. t. Ten taip pat minimos įvairios regioninės problemos, dėl kurių turime veikti koordinuotai; tai, pvz., yra konfliktai Artimuosiuose Rytuose, Afganistane ir branduolinė programa Irane; taip pat paminėti santykiai su Rusija ir Lotynų Amerikos šalimis. Nusiginklavimas ir saugumas – kitos sritys, kuriose būtina gerinti koordinavimą, įskaitant kovą su rimtu terorizmo pavojumi, kurią reikia vykdyti visiškai laikantis tarptautinės teisės ir gerbiant žmogaus teises.

Ponios ir ponai, šiame pranešime taip pat minimi tam tikri dvišaliai reikalai teisingumo ir vidaus reikalų srityje, įskaitant vizų problemą. Jame taip pat pabrėžiama, kad transatlantinei partnerystei reikia platus pilietinės visuomenės, ypač jaunimo, palaikymo. Ekonominiai ir prekybos santykiai taip pat yra įtraukti į pranešimą, ir jame pabrėžiama, kad turime siekti pažangos integruodami transatlantinę rinką. Žinoma, į visas šias temas aš įtraukiau daug pasiūlymų, kuriuos pateikė Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas bei Užsienio reikalų komitetas.

Ponios ir ponai, apibendrinamas norėčiau pasakyti: manau, kad jei šis pranešimas bus priimtas rytoj, Parlamentas pasiųs aiškią žinią. Mes kviečiame stiprinti Europos Sąjungos ir Jungtinių Valstijų ryšius, įskaitant ryšius instituciniu lygmeniu. Manau, kad šis stiprinimas duos naudos abiem šalims, taip pat visai tarptautinei bendruomenei.

Alexandr Vondra, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – Gerb. pirmininke, atsiprašau už tai, kad truputį pavėlavau čia atvykti dėl Komitetų pirmininkų konferencijos susitikimo. Iš tikrųjų atvykau iš Vašingtono tik šį rytą. Norėčiau padėkoti jums už kvietimą dalyvauti šiose svarbiose ir laiku surengtose diskusijose apie transatlantinius santykius ir ypač norėčiau padėkoti pranešėjui F. J. Millán Monui už vertingą ir plačios apimties pranešimą, kurį labai susidomėjęs skaičiau per savo kelionę. Tarybai pirmininkaujanti valstybė ir Taryba gali pritarti daugeliui pranešimo teiginių.

Kad ir kokios būtų mūsų politinės pažiūros, visi žinome, kad transatlantiniai santykiai yra gyvybiškai svarbūs mūsų ateičiai, Europos ateičiai. Šešis dešimtmečius tvirta transatlantinė partnerystė buvo pagrindinė jėga, užtikrinanti taiką, stabilumą ir klestėjimą Europoje ir Šiaurės Amerikoje bei visame pasaulyje. Esu įsitikinęs, kad tai nėra vien istorija. Tai taip pat yra geriausia 21-ojo šimtmečio darbotvarkė. Transatlantiniai santykiai leidžia mums kartu pasiekti rezultatų, kurių nė vienas partneris atskirai negalėtų pasiekti. Norėčiau čia pacituoti viceprezidentą Joe Bideną, per savo pirmąją kelionę į Miuncheną aiškiai pasakiusį, kad Amerikai reikia Europos, o Europai reikia Amerikos. Manau, kad galime visiškai suprasti šį teiginį. Susitardami galime nustatyti pasaulinės darbotvarkės terminus. Nesusitarus tampa sudėtinga vykdyti bet kokią darbotvarkę, taigi transatlantiniai santykiai leidžia mums kartu pasiekti rezultatų, kurių negalime pasiekti vieni.

Praėjusį lapkričio mėn. vykę Amerikos prezidento rinkimai čia, Europoje, sukėlė beprecedentiškai daug entuziazmo, lūkesčių ir susidomėjimo. Taip yra todėl, kad Amerikos prezidento rinkimai yra svarbūs europiečiams. Prezidentas B. Obama parodė naują būdą sutikti iššūkius, su kuriais susiduriame. Daugeli žmonių Europoje patraukė šie pokyčiai ir pokyčių dvasia. Abiejuose Atlanto pusėse susiformavo dideli lūkesčiai. Šie lūkesčiai išreiškia mūsų abipusio bendradarbiavimo galimybę, kai mums to labai reikia. Tačiau juos reikia rūpestingai valdyti, nes nebūtų nieko žalingesnio mūsų santykiams nei neišpildytos viltys – ir kuo viltys didesnės, tuo sunkiau jas patenkinti.

Naujoji vyriausybė energingai pradėjo savo darbą. Kaip ir tikėtasi, didžiąją prezidento darbotvarkės dalį užėmė ekonomikos ir finansų krizė. Buvo džiugu matyti pirmuosius sprendimus dėl Gvantamo – apie tai čia kalbėjome vos prieš kelias savaites – atnaujintą įsipareigojimą dalyvauti sprendžiant konfliktą Artimuosiuose Rytuose ir konferencijos dėl Afganistano, vyksiančios gegužės 31 d. Hagoje, surengimą. Visos šios iniciatyvos yra tai, ko ragino imtis daugelis europiečių.

Dialogas su JAV vėl pagyvėjo. Iš mano kontaktų su naująja vyriausybe, įskaitant susitikimus su viceprezidentu J. Bidenu ir valstybės sekretore H. Clinton, čia, Briuselyje, tapo aišku, kad JAV nori nustatyti naują bendravimo toną su Europos Sąjunga ir mūsų partneriais. Sveikinu pragmatinį metodą, būdingą šiems ankstyviems kontaktams.

Nors tono pakeitimas svarbus, tai, žinoma, savaime nesuteikia konkrečių rezultatų. Jei ketiname konstruktyviai dirbti kartu, turime kartu apsvarstyti iš naujo mūsų politikos prioritetus ir iš naujo įvertinti, kaip veikia

transatlantinė partnerystė. Jūsų pranešimas – vertingas įnašas į šį procesą. Tai, žinoma, procesas, Europos Sąjungoje prasidėjęs pernai, kai užsienio reikalų ministrai aptarė transatlantinius santykius per du neoficialius susitikimus Avinjone ir Marselyje. Manau, kad tam tikros padėkos už tai nusipelno šį procesą inicijavusi Tarybai pirmininkavusi Prancūzija, taip pat Portugalija, kuri irgi atliko tam tikrą vaidmenį. Šį procesą reikės ir toliau plėtoti per ateinančius mėnesius. Turėsime puikią galimybę kitą savaitę per neoficialų valstybių ir vyriausybės vadovų susitikimą su JAV prezidentu Prahoje. Transatlantiniai santykiai yra turiningi ir įvairūs bei apima daug politikos sričių. Negaliu paminti jų visų, bet norėčiau pabrėžti tuos, į kuriuos norėtume atkreipti ypatingą dėmesį per būsimą susitikimą Prahoje.

Pirma, energetinis saugumas ir klimato kaita. Šios tarpusavyje susijusios temos kelia susirūpinimą daugeliui europiečių. Energetinis saugumas – pagrindinis prioritetas, kurio reikia siekti taikant visapusę strategiją, apimančią energijos vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančių energijos išteklių skatinimą bei energijos tiekėjų, išteklių ir maršrutų įvairinimą. Europos Sąjunga ir JAV, kur tik galima ir būtina, turi bendradarbiauti šiose srityse ir skatinti bendrus veiksmus. Kalbant apie klimato kaitos problemą, šie metai bus kritiškai svarbūs. Jungtinių Tautų klimato kaitos konferencija Kopenhagoje gruodžio mėn. pabaigoje suteikia istorinę galimybę apsvarstyti iš naujo ir išplėsti įpareigojančių tarptautinių tikslų dėl klimato kaitos taikymą.

Europos Sąjunga prieš konferenciją nustatė ambicingus įsipareigojimus dėl energetikos ir klimato kaitos. Atrodo, kad prezidento B. Obamos tvirtinimai ir paskyrimai dėl klimato kaitos rodo svarbų politikos poslinkį, bet čia laukia dar daug sunkaus darbo. Žinoma, JAV palaikymas šiuo klausimu yra gyvybiškai svarbus, bet to nepakanka. Mes taip pat turime užsitikrinti palaikymą iš pažangių besivystančių šalių, pvz., Kinijos.

Antra, ekonomikos ir finansų krizė. Dabartinė krizė yra ir sunki, ir pasaulinė, ir jai reikia stipraus politinio atsako visais lygmenimis ir visame pasaulyje. Europos Sąjungai ir JAV šiomis aplinkybėmis tenka ypatinga atsakomybė, tiek dėl jų taikomų priemonių, tiek dėl tarptautinio koordinavimo. Turime bendradarbiauti su JAV, kad tikrai pateiktume koordinuotą atsaką į dabartinę pasaulinę krizę ir finansų sektoriaus problemas. Turime dirbti išvien, kad išspręstume finansinės sistemos priežiūros ir tarptautinių finansų įstaigų reformos klausimą. Taip pat turime koordinuoti savo politiką, siekdami stiprinti vystymąsi ir užimtumą. Turime pasirūpinti, kad mūsų pasirinkti metodai būtų suderinti ir nesukeltų konkurencijos iškraipymų transatlantinėje rinkoje. Didžioji šių klausimų dalis bus sprendžiama grupėse: G 8 ir G 20, ir ypač per G 20 aukščiausio lygio susitikimą Londone, nuo kurio prasidės prezidento B. Obamos vizitas į Europą. Bet akivaizdu, kad transatlantiniai santykiai bus esminis veiksnys nustatant platesnę pasaulinę darbotvarkę.

Trečia, Afganistanas – esminis klausimas ir Europai, ir JAV. Tai yra bendra problema – teroristų atakos ir JAV, ir Europoje kyla iš šio regiono. Visiems Europos politiniams vadovams tenka svarbus ir nelengvas iššūkis paaiškinti savo gyventojams, kad jų pačių saugumas turi būti ginamas Kabule. Afganistanas buvo taip pat svarbiausia tema per neoficialų Europos Sąjungos trejeto susitikimą su viceprezidentu J. Bidenu Briuselyje kovo 10 d. Viceprezidentas išreiškė viltį, kad Afganistanas išliks svarbiu punktu Europos Sąjungos darbotvarkėje. Jis aiškiai teigė, kad JAV siekia ne vien mūsų palaikymo bendrai strategijai Afganistane, bet taip pat ir įsipareigojimo, papildančio tą palaikymą konkrečiais ištekliais. Žinodami, kad klausimas dėl Afganistano gyventojų saugumo kelia didelį susirūpinimą, mes įsipareigojome padidinti mūsų policijos misijos šalyje dydį. Be to, papildant EUPOL civilinę misiją, reikia karo policijos, „žandarmerijos“, apie kurią mes kalbame. Šiuo atžvilgiu žandarmerijos instruktorių siuntimas į vietą, kaip Europos Sąjungos įnašas į NATO misiją, yra galimas pasirinkimas, kurį Tarybai pirmininkaujanti valstybė aptarė su naujai paskirtu nepaprastuoju pasiuntiniu Pakistanui ir Afganistanui bei su Europos Sąjungos šalių atstovais. Pvz., aš susitikau su Pierre Lellouche iš Prancūzijos, ir mes taip pat aptariame šį klausimą su Dicku Holbrooke. Taip pat turime užtikrinti, kad būtų sėkmingai sudarytos sąlygos prezidento rinkimams Afganistane, taip pat turime nepamiršti regioninio aspekto, ypač toliau teikdami pagalbą vystant tvarią civilinę vyriausybę Pakistane. Taigi šis regioninis matmuo labai svarbus, ir atsižvelgiame į jį, lygiai kaip atsižvelgiame į šalies ir pasaulio matmenis.

Ketvirta, daugiašalis atsakas bus svarbus, siekiant mažinti masinio naikinimo ginklų platinimo pavojų. Europos Sąjunga ir JAV ypač išreiškė vis didėjančią susirūpinimą dėl Irano branduolinės veiklos ir dėl to, kad ši šalis nesilaiko tarptautinių įsipareigojimų dėl branduolinių technologijų. Europos Sąjunga ir JAV turi kartu užtikrinti, kad branduolinių technologijų vystymas būtų apribotas iki teisėtų, civilinių tikslų. Geriausias būdas tai pasiekti – nustatyti tvirtas, tarptautiniu mastu privalomas taisykles, kurias palaikytų patikimi tikrinimo mechanizmai. Tuo pat metu Europos Sąjunga ir JAV yra pasiruošę konstruktyviai bendrauti su Iranu dėl šios ir kitų problemų regione.

Dar vienas iššūkis, su kuriuo susiduriame – kaip dirbti išvien, kad sustiprintume praktinį taisyklėmis pagrįstų daugiašalių principų, kylančių iš mūsų bendrų vertybių, taikymą. Yra daug darbų, kuriuos šioje srityje galime nuveikti kartu. Aš sutinku su prezidento B. Obamos požiūriu, kurį pabrėžė sekretorė H. Clinton ir

viceprezidentas J. Biden, kad bet kuris pasirinkimas tarp saugumo ir idealų yra klaidingas. Šiuo atžvilgiu sveikinu prezidento B. Obamos ketinimą imtis Gvantanamo uždarymo.

Taip pat sveikiname prezidento B. Obamos anksti pareikštą įsipareigojimą dėl arabų ir izraeliečių konflikto, įskaitant George Mitchello paskyrimą nepaprastuoju pasiuntiniu šiam regionui. Ilgalaikė taika, kuri atitiktų tiek izraeliečių, tiek ir palestiniečių interesus, labai svarbi regiono žmonėms ir lieka pagrindiniu tikslu tiek Europos Sąjungai, tiek ir JAV. Taikos sutartis taip pat gali suteikti daugiau naudos ir pagerinti Vakarų ir islamo pasaulio placiaja prasme tarpusavio supratimą.

Susidomėjęs perskačiau daug jūsų pranešime pateiktų rekomendacijų dėl institucinės transatlantinių santykių struktūros. Visiškai sutinku, kad institucinės sąsajos tarp Europos Sąjungos ir JAV turi atspindėti santykių svarbą. Tarybai pirmininkaujančios Čekijos iniciatyvos padeda išryškinti šį dalyką. Mes nuo pradžių visais lygmenimis įsitraukėme į veiklą su JAV ir naująja vyriausybe. Po 10 dienų Tarybai pirmininkaujanti valstybė pasveikins prezidentą B. Obamą, atvykusį į Prahą į neoficialų aukščiausio lygio susitikimą su Europos Sąjungos valstybių ir vyriausybės vadovais. Kaip jau sakiau, šis susitikimas suteiks galimybę įvertinti daugelį transatlantinių santykių matmenų ir patvirtinti mūsų pasiruošimą dirbti išvien. Šios diskusijos tęsis, pvz., rengiant reguliarius neoficialius Europos Sąjungos ir JAV užsienio reikalų ministrų susitikimus. Taip pat manau, kad reguliaresni ir artimesni Europos Parlamento ir JAV Kongreso kontaktai yra labai vertingi.

Esu dėkingas šiam Parlamentui už jo nuolatinį palaikymą plėtojant transatlantinius santykius, o ypač už jūsų pranešimą. Šiais metais turime naują galimybę toliau plėtoti santykius. Ši Tarybai pirmininkaujanti valstybė ir Taryba transatlantinę partnerystę visada laikė turinčia strateginės reikšmės visai Europai.

Galiu patikinti jus, jog Tarybai pirmininkaujanti Čekija yra įsipareigojusi užtikrinti, kad ši partnerystė liktų mūsų platesnės išorės politikos strategijos pagrindu, ir ji atliks esminį vaidmenį sprendžiant daugelį iššūkių ir problemų, su kuriomis šiandien susiduriame pasaulio mastu.

Benita Ferrero-Waldner, *Komsijos narė*. – Gerb. pirmininke, Europos Sąjungos ir JAV santykiuose prasidėjo teigiamas naujas etapas, pradėjus darbą naujai prezidento B. Obamos vyriausybei. Komisijoje mes visi labai stengiamės, kad tinkamai prisidėtume prie mūsų bendros vėl pagyvėjusios darbotvarkės. Todėl labai vertinu šias laiku surengtas diskusijas. Esu patenkinta, kad Parlamentas ir Komisija, atrodo, vienodai vertina daugelį šios srities prioritetų.

Mes nekantriai laukiame, kol bus pateiktas Europos Sąjungos ir JAV darbų kalendorius. Savo įžanginėse pastabose susitelksiu ties mūsų neatidėliotinių darbų sąrašu, bet taip pat norėčiau iš pradžių pabrėžti du punktus dėl Europos Sąjungos ir JAV institucinės struktūros. Pirma, manau, kad sėkmingai transatlantinei partnerystei gyvybiškai svarbūs yra stipresni ryšiai tarp Europos Sąjungos ir JAV įstatymų leidėjų. Antra, pratęsiu pranešimo rekomendacijas dėl 1995 m. Naujos transatlantinės darbotvarkės nuodugnaus patikrinimo.

Kaip ir daugelis kitų, aš jau buvau įvairiomis progomis susitikusi su valstybės sekretore H. Clinton, ir taip pat kalbėjau su viceprezidentu J. Bidenu, kai jis visai neseniai buvo Briuselyje. Vienas dalykas aiškus: ši JAV vyriausybė ieškos patikimų partnerių, kurie padėtų spręsti visus pasaulinius ir regioninius iššūkius, ir ji mano, kad Europa dėl savo patikimumo yra geriausia partnerė. Mes turime nepraleisti šios galimybės.

Bet kartu ji taip pat pageidauja, kad Europos Sąjunga prisidėtų ir savo įnašu – taip pat ir tokiais sudėtingais klausimais kaip Afganistanas ir Gvantanamo uždarymas. Todėl turime nustatyti aiškias pareigas, kurios remtųsi mūsų bendrais interesais, ir kalbėti vienu balsu. Leiskite man pasakyti aiškiai: ši svarbi transatlantinė draugystė nėra vienkryptė gatvė. Europa ir Europos Sąjunga turi pateikti savo įnašą.

Taigi stipri Europos Sąjunga – svarbi JAV partnerė sprendžiant pasaulinius iššūkius. Manau, pradžioje turėtume susitelkti ties ribotu prioritetų skaičiumi.

Labai sudėtinga pasaulio ekonomikos padėtis, žinoma, suteikia foną visai mūsų veiklai. Svarbiausias tikslas – didesnis Europos Sąjungos, Jungtinių Valstijų ir kitų pagrindinių veikėjų bendradarbiavimas dėl makroekonominės politikos ir finansų sektoriaus reguliavimo pertvarkos. Turime geriau koordinuoti savo veiksmus, skatindami paklausos ir užimtumo atsigavimą, turime užtikrinti, kad mūsų politika būtų naudinga visoms šalims ir neiškraipyty prekybos. Reikia atsispirti protekcionistiniams elementams abiejose Atlanto pusėse. Europos Sąjunga ir JAV turi glaudžiai dirbti kartu, įgyvendindama kitos savaitės G 20 aukščiausio lygio susitikimo rezultata, įskaitant suderinamų metodų kūrimą, siekiant atlikti finansų sektoriaus reguliavimo pertvarką. Paskutinė Europos Vadovų Taryba Briuselyje atliko didelį žingsnį ta kryptimi.

Taip pat turime pasirūpinti transatlantine ekonomika, kuri sudaro pusę pasaulinės gamybos ir prekybos. Jūsų pranešime šis klausimas išryškinamas labai teisingai. Turime raginti Transatlantinę ekonomikos reikalų

tarybą (TEC) efektyviau šalinti reguliavimo kliūtis ir skatinti plėtrą, o kartu ši taryba turėtų tapti labiau strateginio pobūdžio. Vadinamoji TEC, pvz., turi sugebėti aptarti, kaip išvengti „nuskurdink savo kaimyną“ politikos šalių ekonomikos atkūrimo planuose.

Apie klimato kaitą: pirmą kartą po dešimties metų Europos Sąjungos ir JAV politika pradeda panašėti. Turime stengtis, kad pasiektume susitarimo Kopenhagoje gruodžio mėn. Turime būti lyderiai, rodantys pavyzdį, kad Kinija ir Indija sutiktų pasirašyti daugiašalį susitarimą ir sukurtume integruotą anglies rinką kaip būsimos pasaulinės rinkos dalį. Mes kartu turime skleisti žinią, kad švarios, efektyvios technologijos ir „žaliosios darbo vietos“ gali atlikti svarbų vaidmenį atkuriant ekonomiką. Prezidentas B. Obama jau yra teisingai pabrėžęs šį punktą. Tai taip pat reiškia, kad reikia užmegzti artimesnį bendradarbiavimą tarp mūsų energijos tyrinėjimo programų ir sustiprinti mūsų dialogą dėl energetinio saugumo, kaip jau sakė ir mūsų pirmininkas.

Kas dėl užsienio pagalbos ir plėtos politikos, ir prezidentas B. Obama, ir valstybės sekretorė H. Clinton pabrėžė jų, kaip visos užsienio politikos dalies, svarbą. Tai labai sustiprina Europos Sąjungos, kaip didžiausios pasaulyje aukotojos, galias. Turime siekti, kad JAV atnaujintų savo išipareigojimą Tūkstantmečio vystymosi tikslams ir iš naujo pradėtų Europos Sąjungos ir JAV dialogą dėl bendradarbiavimo plėtos klausimais, ypatingą dėmesį skirdama tokiems klausimams kaip pagalbos efektyvumas ir politikos darna.

Ekonomika – svarbiausias prezidento B. Obamos darbotvarkės punktas, bet JAV taip pat labai greitai persvarstė svarbiausius užsienio politikos klausimus.

Dėl Afganistano ir Pakistano: naujoji vyriausybė sutinka dėl labiau visapusės politikos svarbos – ji siekia pridėti civilinės veiklos bangą lygiagrečiai karinių veiksmų bangai. Nauja JAV politikos kryptis, pagal kurią pabrėžiamas civilių gebėjimų ugdymas ir regioninio metodo taikymas Pakistanui, sutampa su jau seniai taikoma Europos Sąjungos politika. Komisijos pastangos Afganistane apima paramą policijos mokymui, teismo institucijų sistemos reformai ir alternatyvių gyvenimo šaltinių skatinimą kaimo vietovėse, pvz., siekiant kovoti su narkotinių medžiagų auginimu. Taip pat gavau aiškių signalų, kad JAV palaiko – įskaitant paties viceprezidento J. Bideno žodžius – mūsų aktyvų darbą ruošiantis galimai Europos Sąjungos rinkimų stebėjimo misijai Afganistane, jei bus užtikrinti saugumo reikalavimai. Aš aktyviai analizuoju, ar galime suteikti papildomą finansavimą visose šiose srityse. Neseniai tai taip pat aptarėme su Richardu Holbrooke, nepaprastuoju pasiuntiniu Pakistanui ir Afganistanui. Mes ketiname dalyvauti regioninėje konferencijoje Hagoje, taip pat Tokijoje rengiamoje konferencijoje dėl Pakistano.

Artimuosiuose Rytuose mes analogiškai prašėme, kad JAV aktyviau įsitrauktų nuo pačios pradžios. Mus padaršino sekretorės H. Clinton dalyvavimas Šarm el-Šeicho konferencijoje ir jos aktyvus įsitraukimas per pirmojo Ketverto susitikimus. Turėtume aptarti, kaip geriausiai įtraukti ir naująją Izraelio vyriausybę – ir taip pat, tikėkimės, Palestinos nacionalinės vienybės vyriausybę, – kad rastume sprendimą dėl dviejų valstybių. Mus padaršino tai, kad B. Obamos vyriausybė nori įsitraukti į likusią regiono dalį, įskaitant Siriją. Taip pat turėtume dirbti su JAV dėl įsitraukimo į Iraną, kaip jau buvo pasakyta, vykdydami savo prevencinę veiklą dėl branduolinių ginklų neplatinimo regione ir stiprindami savo veiklą tiek skatinamosiomis priemonėmis, tiek sankcijomis.

Europos Sąjunga taip pat atlieka pagrindinį vaidmenį mūsų rytinės kaimynystės politikoje. Mes palaikysime glaudžius kontaktus su JAV skatindami demokratines ir į rinką orientuotas reformas regione, įskaitant priemonių taikymą pagal naująją Rytų partnerystės programą, kuria siekiama užmegzti politinius ryšius ir pradėti ekonominę integraciją su mūsų šešiais kaimynais į rytus.

Kalbėsime su JAV daugiau negu anksčiau apie tai, kaip įsitraukti į bendrą veiklą su tokiais strateginiais partneriais kaip Rusija ir Kinija, taip pat ir Lotynų Amerika. Visiškai nedelsdama noriu užtikrinti, kad Europos Sąjungos susitikimas su prezidentu B. Obama Prahoje balandžio 5 d. apčiuopiamai pastūmės santykius pirmyn, ir jau bus kalbama apie konkrečius rezultatus. Vėliau tai padės sėkmingai surengti Europos Sąjungos ir JAV aukščiausio lygio susitikimą Vašingtone, vyksiantį turbūt birželio mėn.

Birželio mėn. taip pat turėsime progą detalizuoti atnaujintą transatlantinę darbotvarkę ir tvarią praktinio Europos Sąjungos ir JAV bendradarbiavimo programą.

Albert Deß, *Tarptautinės prekybos komiteto nuomonės referentas.* – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. einantis Tarybos Pirmininko pareigas, ponios ir ponai, norėčiau pradžioje padėkoti pranešėjui F. J. Millán Monui už tai, kad jis pateikė šį puikų pranešimą, kuriame atkreiptas dėmesys į visus punktus, būtinus tinkamiems transatlantiniams ryšiams. Šis rezoliucijos dėl transatlantinių santykių būklės po JAV rinkimų projektas rodo, kokie svarbūs yra šie santykiai.

Pagal Komisijos apskaičiavimą, beveik 14 milijonų darbo vietų Europos Sąjungoje ir JAV priklauso nuo šių transatlantinių ekonominių ir investicinių santykių. Tikiuosi, kad naujasis Jungtinių Valstijų prezidentas, kaip jis sakė savo priešrinkiminėje kalboje Berlyne 2008 m. liepos mėn., teiks didelę vertę šiems santykiams. Kaip jis tada sakė, Amerika neturi jokio geresnio partnerio nei Europa.

Pasiūlyme dėl rezoliucijos mes pažymime, kad ši partnerystė taip pat yra svarbiausia strateginė partnerystė Europai. Ši partnerystė iš tikrųjų yra išankstinė sąlyga, ypač per dabartinę pasaulinę finansų ir ekonomikos krizę, pasauliniams iššūkiams spręsti. Tačiau išankstinė sąlyga gyvybingai transatlantinei partnerystei yra ta, kad amerikiečiai taip pat pripažintų pagrindą Europos susirūpinimą dėl transatlantinės prekybos.

Europos Sąjungoje turime ypač aukštus standartus, pvz., dėl vartotojų apsaugos, gyvūnų apsaugos ir aplinkosaugos. Mes taip pat norime, kad šių standartų būtų laikomasi, kai iš JAV į Europą tiekiami produktai. Tikiuosi, jog naujasis prezidentas ir jo naujoji vyriausybė sieks, kad šie standartai būtų priimti ir JAV. Tada mes taip pat neturėsime jokių problemų.

Esu įsitikinęs, kad šis pasiūlymas dėl rezoliucijos bus priimtas rytoj, nes laikausi nuomonės, kad joje yra viskas, ko reikia geriems santykiams.

José Manuel García-Margallo y Marfil, *Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto nuomonės referentas. – (ES)* Gerb. pirmininke, pradžioje norėčiau padėkoti pranešėjui už darbą, kurį jis atliko, kad šiandien Rūmams labai laiku pristatytų baigtą, griežtą pranešimą.

Tarybai pirmininkaujančios valstybės atstovas ir Komisijos narė minėjo kitus mūsų susitarimus susitikti, pradedant nuo susitikimo Londone, po to vyks susitikimas Prahoje, kai Europos Sąjunga ir Jungtinės Valstijos užmegs naujus santykius po prezidento B. Obamos išrinkimo.

Norėčiau susitelkti ties Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimu, kuris buvo gerai parengtas, vieningai priimtas ir kuriuo siekiama šių tikslų.

Pirmasis tikslas – atsigausti nuo krizės. Mes arba atsigausime kartu, arba neatsigausime. Šiuo metu matome didžiausius fiskalinius paketus, kokius mūsų karta žinojo nuo 1929 m. krizės. Jie turės didesnę poveikį ir mažesnę kainą mokesčių mokėtojams, jei sugebėsime koordinuoti savo pastangas.

Antrasis tikslas – reformuoti nustatytą finansų architektūrą, kuri per dabartinę krizę pasirodė esanti nesėkminga, ir atkurti produktų, subjektų ir rinkų skaidrumą. Mes arba įstengsime tai atlikti kartu, arba neįstengsime to atlikti. Kaip mums priminė Komisijos narė, mes sudarome didžiausią ekonominį bloką pasaulyje, ir turime, kaip sakė pranešėjas, vertybes, kurios leis atnaujinti šiuos draugiškus santykius.

Trečiasis tikslas – finansų rinkos integracija, siekiant atlaikyti kylančių rinkų konkurenciją. Norint tai atlikti, reikia suartinti reguliuojamas rinkas, kad būtų galima praktiškai taikyti abipusio pripažinimo principą ir geresnę priežiūrą, kurią vykdytų valdžios institucijos abiejose Atlanto pusėse.

Komisijos narė paminėjo ketvirtąjį tikslą ir išdėstė jį geriau nei aš galėčiau: turime kartu atsispirti protekcionizmo pagundai, ir būtų puiki mintis priimti bendrą poziciją Dohos raunde.

Galų gale, gerb. Komisijos nare, ne mažiau svarbu yra tai, kad mes kartu turime spręsti pasaulio pusiausvyros sutrikimus, kurie didele dalimi sukėlė šią krizę.

Turime sukurti naują tarptautinę pinigų sistemą, ir būtų gėda, jei neradus bendro supratimo su mūsų svarbiausiu sąjungininku, mūsų balsas pasaulinėse diskusijose būtų prarastas.

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, *PPE-DE frakcijos vardu. – (ES)* Gerb. pirmininke, Jungtinių Valstijų ir Europos Sąjungos partnerystė iš esmės remiasi vertybėmis ir didžiuliu ekonominiu potencialu.

Bendras dviejų regionų produktas siekia 23 mlrd. EUR ir sudaro 60 proc. pasaulio bendrojo vidaus produkto. Šie du regionai sudaro 60 proc. pasaulinės prekybos ir sugebėjo mobilizuoti 75 proc. pasaulio grynąjį investicijų.

Griežtas ir suderintas pranešimas, kurį mums pateikė pranešėjas gerb. F. J. Millan Mon, buvo parengtas pačiu laiku – kaip jis ką tik sakė – ir sutapo su pirmu neseniai išrinkto Jungtinių Valstijų prezidento vizitu į Europą dalyvauti G 20 susitikime, 60-osiose NATO metinėse ir neeiliniame Europos Sąjungos ir Jungtinių Valstijų aukščiausio lygio susitikime.

Europos Sąjunga ir Jungtinės Valstijos turi sugebėti veikti, siekdamas konsoliduoti lyderystę, kurios trys aspektai, mano nuomone, turi būti atnaujinti.

Pirma, turėtume apsaugoti principus ir vertybes, stiprinančias šią transatlantinę sąjungą.

Antra, mums reikia daugiau ambicijų palaikant transatlantinį dialogą temomis, apie kurias priminė ir pranešėjas, ir Komisijos narė: tai – Iranas, Irakas, Artimieji Rytai, Afganistanas ir kiti regionai.

Trečia, turime pabandyti išiebt naują dialogą apie strateginius aspektus, susijusius su tokiais pasaulinio masto klausimais kaip kova su skurdu, maisto ir energetinis saugumas, kova su klimato kaita ir t. t.

Gerb. pirmininke, visiškai akivaizdu, kad Europa, kurią norime sukurti kaip „galybę“, negalės iškilti prieš Jungtines Valstijas, bet veikiau šalia Jungtinių Valstijų – kaip du partneriai, kurie turi tam tikrą bendrą pasaulio viziją, tam tikras bendras vertybes ir jaučia abipusę pagarbą.

Tai nereiškia, gerb. pirmininke, kad Europos Sąjunga turi pateikti neužpildytą čekį: reikalui esant, ji turi ginti savo pozicijas, pvz., mirties bausmės klausimu, dėl Tarptautinio baudžiamojo teismo, Kioto protokolo, Gvantanamo ir įstatymų, turinčių eksteritorinį poveikį, ir Jungtinės Valstijos turės gerbti Europos Sąjungą kaip veiksnį, užtikrinantį pasaulyje stabilumą ir pusiausvyrą.

Gerb. pirmininke, naujoji valstybės sekretorė Hillary Clinton labai gerai apibendrinio – aš kaip tik baigiu – kai kalbėdama Senato užsienio santykių komitete, pasakė: „Amerika negali viena išspręsti labiausiai neatidėliotinų problemų, o pasaulis negali jų išspręsti be Amerikos“.

Adrian Severin, *PSE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, Jungtinėms Amerikos Valstijoms reikia stiprių Jungtinių Europos Valstijų. Europos Sąjungai reikia stiprios Amerikos Sąjungos. Jungtinės Valstijos ir Europos Sąjunga kartu galėtų užtikrinti pasaulio saugumą ir stabilumą bei pasiūlyti pasaulio tvarkos struktūrą.

Šis pranešimas nėra vien apie transatlantinių santykių stiprinimą, bet taip pat ir apie jų suderinimą. Tarp dviejų Atlanto krantų esama tam tikros asimetrijos, ir tai neigiamai veikia transatlantinį bendradarbiavimą. Todėl politinės Europos Sąjungos stiprinimas yra būtinas būsimam bendradarbiavimui su Jungtinėmis Valstijomis. Tai leis geriau pasidalyti našta vykdant abiejų šalių tarptautinius įsipareigojimus.

Šiems dviem objektyviems strateginiams partneriams reikia gilesnių ir geriau suformuotų santykių bei šių santykių institucionalizavimo. Pranešime, kurį šiandien aptariame, rekomenduojama sustiprinta strateginė partnerystė ir iki jos vedantis procesas. Laikydami šio požiūrio, turėtume numatyti tikros konfederacinės transatlantinės institucijos, sujungiančios mus ir Jungtines Amerikos Valstijas, įsteigimą.

Taip pat transatlantinės strateginės partnerystės konsolidacija turėtų suteikti naują galimybę plėsti bendradarbiavimą su trečiu pagrindiniu žaidėju šiaurės pusrutulyje – Rusija. Jungtinių Valstijų ir Europos Sąjungos santykiai turi būti laikomi ne transatlantine sąjunga prieš Rusiją, bet atspirties tašku kuriant trišalio bendradarbiavimo formulę, kad būtų išlaikytas pasaulio saugumas ir stabilumas.

Apibendrinamas norėčiau pasakyti, kad mūsų prioritetas nėra išreikšti savo lūkesčius saviapgaulės forma, bet remtis realistinėmis prielaidomis dėl to, ką Europos Sąjunga ir Jungtinės Valstijos galėtų suteikti, ir kartu turime didinti savo gebėjimus teikti. Remdamiesi šiais argumentais, mes palaikome pranešimo rekomendaciją. Leiskite man asmeniškai padėkoti F. J. Millán Monui už puikų ir malonų bendradarbiavimą, kurį jis pasiūlė mums, kad suformuotume šias rekomendacijas.

Sarah Ludford, *ALDE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, norėčiau kalbėti apie šiame pranešime aptariamus teisingumo ir saugumo klausimus, tačiau ne todėl, kad nesidomėčiau ekonominiais aspektais, bet todėl, kad turiu tik tris minutes.

Žinoma, transatlantinio bendradarbiavimo partneriams būtina kovoti su terorizmu ir sunkiais nusikaltimais, bet tai reikia daryti visiškai laikantis teisės – tiek vidaus, tiek tarptautinės – ir pagrindinių teisių viršenybės. Tačiau norint dalintis duomenimis, turi veikti stipri ir privaloma teisinė duomenų apsaugos struktūra.

Prezidento B. Obamos veiklos metodų skirtingumą aiškiai rodo jo ketinimas uždaryti Gvantanamo kalėjimą. Tai labai sveikintina, ir šie Rūmai ragino valstybes narsiai atsakyti į oficialų JAV prašymą perkelti apie 60 menkų pavojų keliančių ar išvis pavojaus nekeliančių sulaikytųjų, kurie nebus kaltinami. Tas prašymas praėjusią savaitę buvo oficialiai pateiktas per pirmininko pavaduotojo J. Barroto ir ministro I. Langerio vizitą, ir tikiuosi, kad netrukus pamatysime rezultatą. Suprantu, kad tam dabar padeda ir pačių amerikiečių pasirengimas perkelti kai kuriuos iš jų, pvz., 17 uigūrų.

Taip pat būtų gerai, jei prezidentas B. Obama galėtų padaryti daugiau negu šie jo sausio mėb. pateikti nurodymai ir paskelbti apie visų CŽV sulaikymo punktų uždarymą ir galutinai nutraukti visas nepaprastojo perdavimo operacijas. Būtina visiškai atskleisti tai, kas įvyko per praėjusius septynerius su puse metų, įskaitant gėdingą kankinimo paslaugų pirkimą, kad užtikrintume, jog tai nepasikartos, o ypač – nepasikartos sąmokslas apeinant Europą.

Šis pranešimas, kuriame priimtas mano siūlytas pakeitimas, ragina naują JAV vyriausybę ratifikuoti ir prisijungti prie Tarptautinio baudžiamojo teismo statuto. Tai neabejotinai sustiprintų šį teismą. Mirties bausmės panaikinimas JAV taip pat sustiprintų šios šalies kaip pasaulinės lyderės statusą.

Greitas Europos Sąjungos ir JAV ekstradicijos ir teisinės pagalbos sutarčių įsigaliojimas sustiprintų bendradarbiavimą baudžiamosios teisės srityje ir panaikintų „pilkąją“ sritį, kuri leido atlikti nepaprastojo perdavimo skrydžius. Bet tokį bendradarbiavimą galima palaikyti tik tada, jei užtikrinamas tinkamas elgesys. Turiu rinkėją, kuriam kyla ekstradicijos grėsmė ir įkalinimas dešimtmečiams sugriežtintojo režimo kalėjime už tai, kad jis įsilaužė į Pentagono kompiuterį. Kelia nerimą tai, kad jam pavyko įsilaužti, bet jis yra kompiuterių entuziastas, o ne teroristas, ir turi Aspergerio sindromą. JAV turi atsisakyti savo prašymo dėl ekstradicijos ir leisti jį traukti baudžiamajon atsakomybėn Jungtinėje Karalystėje, jei apskritai jį reikia teisti.

Galiausiai norėčiau pakalbėti apie ALDE frakcijos pakeitimus dėl lošimo internete. Svarbu greitai išspręsti šį ginčą, kylantį dėl to, kad JAV draudimai ir baudžiamieji persekiojimai taikomi tik Europos lošimo internete operatoriams pagal neteisėtai atrankinę baudžiamųjų persekiojimų tvarką. JAV PPO organizacijai tvirtina, kad bet koks lažinimasis internete toje šalyje uždraustas, bet tai netiesa. JAV veikianti lažinimosi dėl žirgų lenktynių paslauga internete ir net oficialios valstybinės loterijos yra toleruojamos, bet baudžiamajon atsakomybėn traukiami tik užsienio tiekėjai.

Aš neįsivaizduoju ypatingos aistros lošti internete – iš tikrųjų tai man tai kelia nerimą, bet normaliuose transatlantiniuose santykiuose neturi likti vietos diskriminaciniam elgesiui begėdiškai nepaisant PPO nutarimų. Lygiai taip pat neturėtų likti ir vizų, taigi tikiuosi, kad netrukus bus atsisakyta vizų visiems Europos Sąjungos gyventojams.

Konrad Szymański, *UEN frakcijos vardu*. – (PL) Gerb. pirmininke, turbūt nėra nė vienos svarbios tarptautinės problemos, kurią galėtume išspręsti vieni. Kalbu ne tik apie Iraną, Iraką ar Afganistaną. Patys tarptautinės tvarkos principai tampa netvirti dėl tarptautinio terorizmo. Ženevos konvencijos turi būti reformuotos, kad leistų geriau susidoroti su grėsmėmis, nesusijusiomis su tam tikra valstybe.

Nepaisant optimistiškų pareiškimų, NATO ateitis šiandien neaiški. Jei aljansas ketina ir toliau užtikrinti mūsų saugumą, Europos šalys turi atgaivinti savo politinius ir karinius įsipareigojimus. Tačiau mūsų bendradarbiavimas turi būti pragmatinis – turime sutikti, kad Amerika atstovauja skirtingam, bet lygiai galiojančiam demokratijos modeliui, ir saikingai duoti patarimus apie tarptautinę teisę, Tarptautinį baudžiamąjį teismą ar mirties bausmės taikymą.

Joost Lagendijk, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – (NL) Gerb. pirmininke, pradėdama naują Europos Sąjungos ir Jungtinių Valstijų santykių etapą. Visi žinome, kaip rimtai tie santykiai buvo sugadinti per aštuonerius metus, kai Baltuosiuose rūmuose dirbo George W. Bush. Todėl labai daug europiečių buvo patenkinti matydami Baracko Obamos išrinkimą ir jo pažadą iš esmės skirtingai spręsti daugelį klausimų. F. J. Millán Mono pranešime iškeltos visos šios svarbios problemos. Kaip pavyzdį galima nurodyti bendrą veiklos metodą dėl klimato kaitos bei finansų ir ekonomikos krizės. Yra ir kitų pavyzdžių, pvz., poreikis laikytis naujos strategijos Afganistane ir Pakistane bei Gvantanamo įlankos sulaikymo stovyklos uždarymas. Ši paskutinė problema, Gvantanamo kalėjimas, buvo viena iš klaidų, rimtai sugadinusių moralinį Jungtinių Valstijų autoritetą visame pasaulyje. Tas pats taikoma tokioms problemoms kaip kankinimai ir asmenų perdavimas. Prezidentas B. Obama ketina baigti tokias praktikas, ir mano frakcija tai šiltai sveikina.

Yra dar vienas sprendimas, galbūt jis mažiau akivaizdus, bet, mano požiūriu, jis taip pat gėdingas ir turi būti pakeistas kiek galima greičiau. Kalbu apie Jungtinių Valstijų atsisakymą bendradarbiauti su Tarptautiniu baudžiamuoju teismu (TBT) Hagoje. JAV Kongresas netgi ėmėsi keršto, priimdamas JAV tarnybos asmenų apsaugos įstatymą vos praėjus mėnesiui po to, kai 2002 m. liepą buvo įsteigtas TBT.

Kas būtent išdėstoma tame įstatyme? Įstatymas draudžia JAV įstaigoms ir gyventojams bendradarbiauti su TBT ar perduoti jam informaciją. Jis įpareigoja amerikiečius gauti tarptautinę garantiją dėl neliečiamumo prieš dalyvaujant Jungtinių Tautų operacijose. Kitaip tariant, dėl šio įstatymo tampa neįmanoma traukti juos baudžiamajon atsakomybėn. Šalys, kurios yra pasirašiusios sutartį dėl TBT, gali būti nubaustos už tai, ir Jungtinės Valstijos jas tikrai baudžia. Galų gale, yra elementas, sukėlęs didelį sambrūzdį mano paties šalyje,

Nyderlanduose, būtent faktas, kad įstatymas suteikia JAV prezidentui visas būtinas priemones – pasirinkimą naudoti visas būtinas priemones – pasirūpinant bet kokių JAV darbuotojų, kuriuos sulaikė Tarptautinio baudžiamasis teismas, paleidimu. Štai kodėl mes Nyderlanduose vadiname šį įstatymą „Hagos invazijos įstatymu“.

Mes galėtume sukurti daug pokštų ta tema, ir iš tiesų gana pagrįstai taip darėme. Tačiau tai gali paskatinti mus nepakankamai įvertinti šio įstatymo reikšmę. Šis įstatymas buvo nepaprastai priešiška ir labai simbolinė prezidento G. W. Busho reakcija į TBT įsteigimą. O dabar mums reikia simbolinės, bet, tikiuosi, labai draugiškos reakcijos iš prezidento B. Obamos. Primygtinai siūlau jam panaikinti šį įstatymą ir bendradarbiauti su TBT, ir raginu Komisiją bei Tarybą taip pat atkreipti prezidento dėmesį į šią problemą, kai jie susitiks su juo kitą savaitę.

Jiří Maštálka, GUE/NGL frakcijos vardu. – (CS) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, perskaičiau pranešimą labai susidomėjęs ir galiu atvirai išdėstyti, kad jis man sukėlė tam tikrą painiavą. Pranešimą sudaro 61 punktas, ir jis išsamus, bet, mano nuomone, labai neskaidrus. Jame visiškai neminimi ar net apeinami klausimai, labiausiai paveikiantys paprastus žmones Čekijoje ir Europoje. Aš jame nerandu jokios aiškos nuomonės dėl dabartinės pasaulinės ekonominės krizės ir Europos Sąjungos bei JAV taikomo metodo šiai krizei spręsti. Nerandu jokios pozicijos dėl karo Afganistane, kurį labai nesėkmingai kariavo kai kurios Europos Sąjungos valstybės kartu su JAV. Pranešime užimama pozicija dėl nesuprantamos priežasties yra pernelyg atsargi. Ką reiškia raginimas „pasiūlyti naują strateginę sąvoką“? Tvirtinimas, kad „mes sveikiname Richardo Holbrooko paskyrimą vieninteliu nepaprastuoju pasiuntiniu į Pakistano–Afganistano regioną“ yra visiškai netinkamas tokiam pranešimui ir rodo vien mažos politikų grupės, priėmusios sprendimą bombarduoti Jugoslaviją prieš 10 metų, tarpusavio palaikymą. Jame taip pat visiškai trūksta aiškaus požiūrio į planus statyti JAV nacionalinės priešraketinės gynybos sistemos elementus Vidurio Europoje, kurie, beje, tapo nesantaikos obuoliu tarptautiniuose santykiuose ir skatina ginklavinimosi kosminėje erdvėje programas.

Nors pranešime pastebimas poslinkis nuo dvigubų politikos standartų dėl Rytų Europos ir vis labiau pabrėžiama tarptautinė teisė, bendrai pranešimas atrodo kaip Europos Sąjungos vyriausiojo įgaliojimo Javiero Solanos gynybos dokumentas. Darbas buvo atliktas gerai, ir nereikia jokių esminių pakeitimų. Į dokumentą įtraukti raginimai įkurti dvi naujas jungtines Europos Sąjungos ir JAV institucijas ir pasiūlymas dėl jų. Mano nuomone, tokie literatūriniai kūriniai neturi būti teikiami Europos Parlamentui. Vietoj to mums reikia sprendimo, kaip susidoroti su esminėmis problemomis, šiandien veikiančiomis pasaulyje.

Bastiaan Belder, IND/DEM frakcijos vardu. – (NL) Gerb. pirmininke, visiškai pritariu esminei F. J. Millán Mono pranešimo nuostatai dėl ypatingos gerų transatlantinių santykių svarbos Europos Sąjungai. Jis yra teisingas kalbėdamas apie iš tiesų bendras politines ir socialines vertybes.

Be šio pagyrimo taip pat turiu pasakyti kelis kritiškus komentarus. Manau, kad gėda, jog pranešėjas tik probėgomis 35 pastraipoje rekomenduoja taikyti bendrą transatlantinį metodą santykiuose su Kinija. Nėra jokių konkrečių pasiūlymų šiuo klausimu, nors šiais pasaulinės krizės laikais bei rengiantis G 20 susitikimui Londone visų akys bus nukreiptos į finansines Pekino atsargas ir jo galią. Tiesa, 47 pastraipoje pranešėjas pabrėžia bendrus transatlantinės prekybos interesus, pvz., intelektinės nuosavybės teisių įgyvendinimą. O kaip dėl visiems rūpimo regiono – Kinijos – gerb. F. J. Millan Monai?

Antrasis mano komentaras susijęs su daugiašalių principų įtraukimu į perspektyvą, o ši idėja labai dažnai būdavo deklaruojama šiuose Rūmuose. Vien tik Jungtinės Valstijos, remdamosi savo politine valia ir karine galia, nori ir sugeba užtikrinti pasaulinį stabilumą bei saugumą. Atlikime greitą palyginimą su Europa. Europos užduotis – tiesiog atsakingai ir patikimai palaikyti Vašingtoną. Man tai yra tiesiog tikras transatlantinis bendradarbiavimas, nes nors Jungtinėms Valstijoms tikrai reikia Europos, turime žinoti, kad Europai amerikiečių reikia daug labiau, negu jiems reikia mūsų. Gerai įsidėmėkime šį dalyką.

Jana Bobošíková (NI). – (CS) Ponios ir ponai, sveikinu F. J. Millan Moną dėl naudingo ir įkvėpiančio pranešimo apie transatlantinių santykių būklę. Kadangi dabar neturiu laiko išsamiai analizei, norėčiau pasakyti tik kelis komentarus. Pirmia, rezoliucijos teksto B punkte neturi būti dėstoma su tokiu įsitikinimu, kad Lisabonos sutartis įsigalios. Mes vis dar to nežinome. Antra, skyriuose, kur teisingai kalbama apie poreikį reformuoti tarptautinę finansų sistemą, Pasaulio banką ir Tarptautinį valiutos fondą, trūksta reikalavimo reformuoti ir griežtai reguliuoti vertinimo agentūras. Šitos agentūros davė bankams ir draudimo bendrovėms maksimalų teigiamą reitingą tris A net tuo metu, kai jie buvo pilni blogo turto, faktiškai bankrutavę ir išmokėję milijardus savo vadybininkams. Trečia, 24 punkte yra pateikiama nuoroda į pranešimą, kurį parengė JAV 16 naujiųjų agentūrų grupė apie pasaulines tendencijas laikotarpiu iki 2025 m. Norėčiau nurodyti, kad panašios analizės taip pat buvo parengtos Rusijoje ir Kinijoje, bet pranešime nepakankamai atsižvelgiama į šiuos pranešimus.

Kinija bet kuriuo atveju turi sulaukti daugiau dėmesio. Norėčiau atkreipti dėmesį, kad pasak praėjusios savaitės „Financial Times“, trys didžiausi bankai pasaulyje, įvertinti pagal rinkos kapitalizaciją, yra Kinijoje. Kinijos bendrasis vidaus produktas beveik prilygsta JAV BVP. Europos Sąjunga turi atitinkamai pataisyti savo elgesį. Ketvirta, 31 ir 32 punktuose yra pateikti tikslūs planai dėl Rusijos. Kalbama apie konstruktyvaus bendradarbiavimo poreikį, bet jau 33 punkte Europos Sąjunga ir JAV raginamos vystyti bendrą strategiją dėl šešių buvusios Sovietų Sąjungos šalių, kur plačiai vartojama rusų kalba ir kur taip pat yra Rusijos gyventojų. Ponios ir ponai, pagal pranešimą šią strategiją numatoma įgyvendinti be Rusijos Federacijos. Tokiu atveju būgštauju, kad mes, deja, nekalbame apie konstruktyvų bendradarbiavimą, bet apie sėklų daugelio konfliktų sėją, ir tikiuosi, kad mes to nenorime.

Elmar Brok (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nare, gerb. einantis Tarybos Pirmininko pareigas, ponios ir ponai, Europos Sąjunga ir jos valstybės narės bei Jungtinės Amerikos Valstijos yra laisvės ir demokratijos pajėgos. Jos gina daugiau vertybių negu bet kuri kita valstybių bendrija šioje planetoje.

Jungtinės Valstijos per paskutinius rinkimus dar kartą įrodė, kad jos geba atsinaujinti ir atjaunėti šiame procese, besiremiančiame vertybėmis ir demokratija. Šioje pasaulio tvarkoje, kai vėl pasirodė kreditų stygius, labai svarbu, kad mes, europiečiai, glaudžiau dirbtume su amerikiečiais ir sujungtume savo interesus, nes tik tada galime nustatyti standartus ir gilinti tarpusavio santykius.

Todėl manau, kad F. J. Millán Mono pranešimas šią akimirką yra nepaprastai svarbus. Turime siekti toliau vystyti Transatlantinę ekonomikos reikalų tarybą ir taikyti politiką, pašalinančią netarifinius prekybos barjerus, kad taip galėtume užtikrinti, jog bus susieti interesai, suformuota transatlantinė rinka ir taip būtų ilgam pagilinti politiniai santykiai.

Čia turime pripažinti, kad tai vyks tik tuo atveju, jei įsitrauks parlamentai, nes tik per parlamentus galima tinkamai pritaikyti daugumą reglamentavimų, ir kad šis procesas bei pasiūlymai dėl Transatlantinių įstatymų leidėjų dialogo ir Transatlantinės asamblėjos turi didžiausią reikšmę.

Be to, lemiamos reikšmės turi tai, kad šiandien vystome ilgalaikes strategijas, kad galime parengti bendrus planus ir kad abi pusės žino, kokie bus mūsų bendri interesai po 10 ar 20 metų, taigi galime jais grįsti savo praktinę politiką. Taip pat manau, kad tai suteiks Tarybai pirmininkaujančiai Čekijai pradinį tašką pabrėžiant šiuos dalykus per susitikimą su amerikiečiais balandžio 5 d., kad galėtume pasiekti stipresnės sąsajos bendrais interesais.

Dar vienas paskutinis komentaras: visa tai veiks tik tuo atveju, jei Europos Sąjunga bus stipresnė ir patikimesnė partnerė, jei ji turės tokį dokumentą kaip Lisabonos sutartis ir pasieks veiksmų laisvę užsienio politikoje. Todėl taip pat norėčiau paprašyti šiuo metu išsaugoti savo interesus ir atsiminti, jog turime žengti šiuos žingsnius pirmyn, kad galėtume įsitraukti į tinkamą tiesioginę partnerystę su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis.

Erika Mann (PSE). – Gerb. pirmininke, norėčiau pasakyti kelis žodžius apie mūsų ekonominius santykius. Norėčiau padėkoti savo kolegai F. J. Millán Monui už puikų pranešimą.

Turime priminti sau tai, ką norime pasiekti. Turiu omenyje, kad būtent Europos Parlamentas, daug vėliau palaikomas Tarybos ir Komisijos, pasiūlė šią mintį užmegzti stipresnius ekonominius santykius ir sukurti transatlantinę rinką. Šią idėją apie transatlantinę rinką taip pat perėmė Transatlantinė ekonomikos taryba (TEC). Bet kuri iš šių iniciatyvų gali išlikti tik tuo atveju, jei bus stipriai palaikoma abiejų pusių. Tai, kad turime naująją Jungtinių Valstijų vyriausybę, savaime nereiškia, kad Ekonomikos tarybai turėsime stiprų palaikymą, nes esame užsiėmę didžiule ekonomikos ir finansų krize.

Todėl norėčiau primygtinai siūlyti ir Komisijai, ir Tarybai užtikrinti, kad Transatlantinei ekonomikos tarybai būtų suteikta visa būtina parama, nes ji nėra suteikiama automatiškai.

Aš tik norėčiau jums priminti tris darbotvarkės dalykus, kurie labai svarbūs ir kuriuos turime kaip nors išspręsti. Viena yra prekybinių ginčų darbotvarkė. Ši darbotvarkė vis dar yra labai plati, bet norėčiau susikonscentruoti ties viena svarbia tema, būtent „Airbus“ – „Boeing“ byla, kuri pateikta PPO ir be perstojo atidedama. Norėčiau paraginti jus rasti sprendimą. Šio klausimo nėra TEC darbotvarkėje, bet turime netrukus rasti sprendimą, nes kitaip turėsime sunkumų svarbiame sektoriuje.

Antrasis mano prašymas jums yra užtikrinti, kad pagaliau turėtume gaires ir kad mums būtų aišku, kokie dalykai svarstomi TEC. Mes to dažnai prašėme. Žinau, kad Taryba dirba tais klausimais, bet vis dar nepadarėme ženklios pažangos. Norėtume, kad netrukus būtų surengtas svarstymas apie konteinerių saugą. Dėl to buvo susitarta per mūsų paskutinį TEC susitikimą, bet būtina tą tęsti.

Mano minimas paskutinis punktas yra toks: pasirūpinkite, kad intensyviai energiją naudojančių pramonės šakų klausimu atkreiptumėte TEC dėmesį į mintį kartu nustatyti etalonus. Tai vienintelis būdas, galintis padėti išspręsti problemas intensyviai energiją naudojančiose pramonės šakose.

PIRMININKAVO: M. A. DOS SANTOS

Pirmininko pavaduotojas

Anneli Jäätteenmäki (ALDE). – Gerb. pirmininke, kitą savaitę Jungtinių Valstijų prezidentas B. Obama atvyks į Europą su savo pirmuoju vizitu užsienyje, parodydamas savo įsipareigojimą transatlantinei sąjungai ir dialogui.

Išrinkus jį prezidentu, jis suteikė vilties ir padarė pokyčių ne tik Jungtinėse Valstijose, bet ir visame pasaulyje bei Europoje. Be galo svarbu, kad Europos Sąjunga sukurtų komunikacijos tinklus, skirtus palaikyti stiprų dialogą su Jungtinėmis Valstijomis daugeliu esminių klausimų, pvz., dėl konflikto Artimuosiuose Rytuose, dėl ekonomikos krizės ir klimato kaitos. Šios problemos yra pasaulinės, todėl laikantis tarptautinio bendradarbiavimo principų jas reikia aptarti su Jungtinėmis Valstijomis, Europos Sąjunga, Europos valstybėmis, Kinija, Indija ir visomis pasaulio valstybėmis.

Bogusław Rogalski (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, prezidento rinkimai Jungtinėse Valstijose pradėjo naują santykių su šia šalimi erą ir naują erą pačioje šalyje. Tikiuosi, kad Jungtinėms Valstijoms tai bus evoliucinis, o ne revoliucinis pokytis.

Tačiau man kelia nerimą santykių tarp Jungtinių Valstijų ir Rusijos stiprinimas nesilaikant tarptautinių susitarimų, sudarytų su kai kuriomis Europos šalimis, kaip antai Lenkija ar Čekija, pvz., dėl priešraketinės gynybos skydo statymo, kai Jungtinės Valstijos atsitraukė dėl ankstesnių įsipareigojimų toms šalims. Taip pat prisiminkime vizas, kurių Jungtinės Valstijos vis dar reikalauja iš kai kurių valstybių narių. To neturėtų būti transatlantiniuose santykiuose tarp ES ir JAV.

Transatlantinio bendradarbiavimo stiprinimas turi būti ypatingos svarbos klausimas kovojant su terorizmu, o ši kova pirmiausia turi remtis pagarba tarptautinei teisei. Kaip sakė Barack Obama: „Nė viena tauta, kad ir kokia didelė ar galinga ji būtų, negali viena įveikti tokių iššūkių“. Šiuos žodžius taip pat atsiminkime šiuose Rūmuose, nes man dažnai atrodo, kad mes manome, jog Europos Sąjunga sugebės viena įveikti šį pasaulinį iššūkį.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, mūsų kolega F. J. Millán Mon, taip pat Komisijos narė bei ministras savo dokumente pristatė galimus sprendimus, strategijas ir tikslus, kuriais turėtume vadovauti bendradarbiaudami su Amerika. Norėčiau grįžti prie kitos minties ir pasidalyti ja su jumis.

Manau, kad Baracko Obamos rinkimų šūkis – „pokyčiai, kurių mums reikia“ – yra svarbus ir mums, europiečiams. Aš galvoju apie mūsų požiūrio į JAV pakeitimą. Viena vertus, mes žavimės turtu, ekonomika, mokslu, filmais, muzika ir laisve, kuria pasižymi istoriškai jauna visuomenė. Kita vertus, jaučiama antipatija ir net priešiškumas – ypač jį jaučia daugelis kairiojo sparno Parlamento narių – Amerikos politikai, amerikiečių religingumui ir amerikiečių kapitalizmui. Paradoksalu, bet Rusija yra nuolatinis draugas, nesvarbu ką ji daro, įskaitant žiauriausias atakas, pvz., nužudant žurnalistus, o Amerika yra priešas drabužiais apsirengęs partneris, priešas, kuris, tiesa, tikrai padėjo išlaisvinti Europą nuo nacistų, ir kuris neprivalėjo aukoti tokių aukų, bet taip padarė savo noru. Ji suvokiama kaip priešas, padėjęs atstatyti Europą, bet, nepaisant to, nenusipelnęs nuolatinio koalicijos partnerio vardo.

Todėl kalbu apie tinkamus standartus ir sprendimus, pagrįstus sveiku protu, o ne apie vienintelę teisingą ideologiją, tarytum ji būtų iš Maskvos ateinantis aidas. Tai, kas yra JAV blogo ar netinkamo, turi būti atitinkamai įvertinama, bet kas yra gera ir galėtų padėti mums pasiekti Europos Sąjungos tikslų, turi būti teigiamai įvertinta. Bendradarbiavimas turi būti pagrįstas realybe ir kartu stabiliu noru spręsti problemas kartu. Daug tvirtinimų, pritarimų, pakeitimų ir net rezoliucijų, kurias pasiūlė kairieji per praėjusius ketverius metus ir kurių liudytoju turėjau progą būti, dažnai būdavo paremiami neigiamu, apibendrintu požiūriu, kurį nebūtinai pagrįsdavo faktai. Gerb. pirmininke, leiskite man pasakyti paskutinį sakinį – Barack Obama tapo prezidentu vien tautos valia, tautos, kuri verta bendro darbo, tautos, saugančios vertybes, kurios mums taip pat yra svarbios.

Libor Rouček (PSE). – (CS) Ponios ir ponai, Europa ir JAV susiduria su daug pasaulinių problemų ir iššūkių. Finansų ir ekonomikos krizė, pasaulinio atšilimo problemos, terorizmas, branduolinių ginklų platinimas, neišspręstos problemos ir konfliktai Artimuosiuose Rytuose, Irake ir Afganistane bei daugelis kitų problemų.

Nei Europos Sąjunga, nei JAV negali išspręsti nė vienos iš šių problemų be būtino bendradarbiavimo, pvz., strateginio bendradarbiavimo ir strateginės partnerystės, apie kurią čia jau buvo kalbėta. Reikalinga partnerystė, pagrįsta bendromis laisvės, žmogaus teisių ir pilietinių teisių bei demokratijos vertybėmis, kurios įrodė savo vertę per praėjusius 60 metų.

JAV pradėjus dirbti naujai vyriausybei, atsirado didelis noras bendradarbiauti šioje srityje. Prieš kelias savaites nemažai mūsų turėjo galimybę apsilankyti Vašingtone ir kalbėti ne tik su ministrų pavaduotojais Valstybės departamente, bet taip pat ir su mūsų kolegomis Kongrese, Senate ir įvairiose mokslo įstaigose. Šie žmonės nori bendradarbiauti, dirbti kartu ir spręsti klausimus kartu. Taigi, aš taip pat norėčiau prisijungti prie raginimo Parlamento nariams ištraukti į daug artimesnį ir intensyvesnį bendradarbiavimą su JAV kolegomis.

Tačiau strateginis Europos ir JAV bendradarbiavimas neturi būti nukreiptas prieš trečiąsias šalis, prieš tokius partnerius kaip Rusija ar Kinija. Pvz., nusiginklavimo ar branduolinių ginklų kontrolės problemos negali būti išspręstos be Rusijos bendradarbiavimo. Todėl sveikinu, pvz., derybų dėl START sutarties atnaujinimą ir taip pat sveikinu diskusijas su mūsų Rusijos partneriais apie JAV priešraketinės gynybos sistemą Europoje. Visa tai svarbu. Baigdamas norėčiau palinkėti Tarybai pirmininkaujančiai Čekijai sėkmės per būsimą aukščiausio lygio susitikimą Prahoje ir padėkoti gerb. F. J. Millán Monui už šį pranešimą.

Ignasi Guardans Cambó (ALDE). – (ES) Gerb. pirmininke, neseniai Gordon Brown savo kalboje Jungtinėse Valstijose, Vašingtone, kaip pirmas Europos lyderis kalbėjęs toje sostinėje, pasakė, kad nėra prisimenama kito tokio laiko, kai Europa buvo taip gerai nusiteikusi Jungtinių Valstijų atžvilgiu. Tai iš tikrųjų yra tiesa. Galima sakyti, kad niekada nebuvo tiek daug proamerikanizmo, tiek daug amerikanizmo mūsų visuomenėse ir, aišku, taip pat mūsų politiniame, kultūriniame ir socialiniame elite.

Mes turime pasinaudoti šiuo faktu. Tai – bendras jausmas, viršijantis asmenines simpatijas naujai vyriausybei ir susijęs su plačia bendra darbotarke, kurią galime vykdyti ir kuri yra čia, ir, be to, yra labai gerai paaiškinta pranešime, dėl kurio turime rytoj balsuoti.

Tačiau taip pat labai svarbu gerai žinoti tai, kad nors mes turime daug bendro, mūsų interesai ne visada yra tokie patys ir kad todėl tam tikrose sferose, kaip draugai, kurie dabar tiesiogiai kalbasi, žiūrėdami vienas kitam į akis ir galėdami dirbti išvien, yra tam tikrų sričių, kuriose mūsų požiūriai išsiskiria. Tai visiškai teisinga, nes turime dirbti skirtingoms visuomenėms, ir aš labai konkrečiai kalbu apie ekonomikos ir prekybos sferas; čia yra daug dar neišspręstų problemų, kurias reikės spręsti kuo glaudžiau bendradarbiaujant, bet neužmirštant kiekvienos šalies pozicijos.

Šiomis aplinkybėmis Europos Sąjunga turi būti savikritiška dėl to, ką ji turi padaryti ir ką ji turi patobulinti, kad būtų patikima. Žinome, kad kai tik bus patvirtinta Lisabonos sutartis, mes turėsime aiškesnes priemones ir tada galėsime jas įgyvendinti. Tačiau nuo pat šios akimirkos turime suprasti, kad jei norime nusipelnyti pagarbos ir pasirodyti Jungtinių Valstijų radare, taip pat turime reformuoti mūsų pačių veiklos būdą.

James Elles (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, manau, kad mums pateiktas labai svarbus pranešimas, atsižvelgiant į tai, kad mūsų pranešėjas, Francisco Millán Mon, sugebėjo beveik vieningai patvirtinti šį pranešimą Užsienio reikalų komitete. Aš anksčiau to nemačiau: visos frakcijos iš tikrųjų susijungia, kad parodytų, jog jos yra už stipresnę transatlantinę partnerystę. Iš tikrųjų, pastebėjau, kad šiame pranešime mes dabar pirmą kartą vadiname ją svarbiausia mūsų turima strategine partneryste. Mes turime daug kitų partnerysčių, bet ši yra pagrindinė mums Europos Sąjungoje.

Kaip buvo minėta anksčiau, pastebimas naujas tonas, bet aš taip pat suprantu, kad tai – amerikiečių tonas, norinčių išsiaiškinti, ką Europa gali padaryti, kad taptų partnere pasaulinėje sistemoje, ir kad tokiu atveju turime galvoti, kaip galėsime prisidėti prie šio proceso.

Manau, kad įsimintinus žodžius šiose diskusijose pasakėte jūs, gerb. Komisijos nare, kai sakėte, kad mes siekiame labiau strateginio dialogo, gebėjimo numatyti ilgalaikes tendencijas, kaip, pvz., daroma NIC pranešime 2025; mes siekiame gebėti pažvelgti į perspektyvą, kad suprastume, jog galime atlikti bendrą analizę, ir taip pat siekiame gebėti imtis bendrų veiksmų, lydinčių tokią analizę. Nujaučiu, kad tam reikės tikro generavimo Europos Sąjungos viduje, galbūt mūsų palaikymo 2010 m. biudžete, kad sugebėtume suformuoti savo mąstymą apie ilgalaikę perspektyvą – nes dabar tokio mąstymo apie ilgalaikes tendencijas, pvz., tokias, kokios yra nustatytos NIC pranešime, yra labai nedaug tiek Komisijoje, tiek ir pačiuose Rūmuose.

Tai darydami turėsime rasti būdą, kaip sukurti lygesnę žaidimų aikštę, kad europiečiai ir amerikiečiai galėtų dalyvauti šiose diskusijose. Per praėjusius penkerius metus matėme didelį JAV specialistų grupių antplūdį į

Briuseli, kurie sakė mums, ką turime daryti tam tikrais politikos aspektais, bet yra labai nedaug europiečių Vašingtone, kurie geba pranešti amerikiečiams, kokios yra mūsų mintys dėl Europos politikos formavimo. Mums reikia susitelkti ties šiuo klausimu, kad suteiktume tinkamą biudžeto indėlį, leisiantį suderintai perduoti informaciją į mūsų transatlantines diskusijas.

Ana Maria Gomes (PSE). – Gerb. pirmininke, dėl B. Obamos išrinkimo išgelbėta iš pelenų, kuriuos paliko G. W. Busho vyriausybė, transatlantinė partnerystė nebėra pakankama svarbiausiems iššūkiams, su kuriais susiduria žmonija, spręsti, bet ji vis dar būtina.

Europa turi pasinaudoti šia galimybe ir kartu su JAV išdėstyti dabartinės pasaulinės krizės sprendimo strategiją, išlaikydama žmonių saugumą – o tai reiškia ne tikrai tarptautinės finansų sistemos reformą, bet taip pat ir viso globalizacijos proceso reguliavimą bei investavimą į tvarią ekonomiką pasaulio mastu.

Mums reikia daugiau ir stipresnės Europa, kad padėtų B. Obamai uždaryti Gvantanamą, uždaryti slaptus kalėjimus ir nustatyti alternatyvią strategiją saugumo iššūkiams Afganistane, Pakistane, Irane ir Sudane, ir įvesti teisingumą bei taiką izraeliečiams ir arabams.

Mums reikia stipresnės Europos ir tikros partnerystės su JAV, kad pasiektume Tūkstantmečio vystymosi tikslus. Tikrai turėdami Europos Sąjungą, gebančią pasidalinti našta ir priimti savo pasaulinę atsakomybę, Europos Sąjungą, kuri nėra tik savo dalių suma, mes būsimė rimtai vertinami Vašingtone, sugebėsime daryti įtaką B. Obamos vyriausybės politikai ir galėsime veiksmingai naudotis tikra transatlantine partneryste, kurios pasauliui vis dar reikia.

István Szent-Iványi (ALDE). – (HU) Savo kalboje, kurią pernai Barack Obama pasakė Berlyne, jis išdėstė, kad Amerika neturi geresnio partnerio pasaulyje nei Europa. Jau seniai laikas mums taip pat pasakyti, kad neturime geresnio ir svarbesnio partnerio pasaulyje nei Jungtinės Amerikos Valstijos. Turime ieškoti sąjungininkų tarp tų, su kuriais turime bendras vertybes ir bendrus interesus, o ne tarp tų, kurie yra labai tolimi nuo mūsų.

Europa neturi jokios alternatyvos transatlantiniams ryšiams. Visas vakarų pasaulis susiduria su rimtais iššūkiais; tarptautiniu terorizmu, branduolinių ginklų platinimu, klimato kaita ir ekonomikos krize. Susidurdami su jais, galime veikti sėkmingai ir gauti rezultatų tik tada, jei veiksime kartu.

Kalbant apie ekonomikos krizę, protekcionizmo pagunda juntama visose šalyse. Taip pat ir Jungtinėse Valstijose, nes žinome, kad jie paskelbė programą „Pirk prekę amerikietišką“. Mes turime veikti kartu prieš protekcionizmą, nes galų gale protekcionizmas mūsų nesaugo, bet yra žalingas visiems.

Dideli lūkesčiai yra susiję su B. Obamos pirmuoju vizitu ir kelione po Europą. Tikimės, kad G 20 aukščiausio lygio susitikimas padės pamatus bendram instituciniam atsakui, išdėstys bendras taisykles, kurios leis mums įveikti pasaulinę ekonomikos krizę.

Europos ambicija yra būti reikšmingu tarptautiniu veikėju. Lisabonos sutartis sudaro tam reikalingas institucines sąlygas, bet niekas negali atstoti politinės valios. Mums reikia priimti didesnę vaidmenį tarptautiniame gyvenime, nes tikrai tada galėsime realizuoti savo ambicijas.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE). – (RO) Norėčiau padėkoti Francisco José Millán Monui už puikų pranešimą apie transatlantinius santykius.

Kaip Europos Parlamento nariai, mes turime primygtinai reikalauti, kad Europos Sąjunga ir Jungtinės Amerikos Valstijos parengtų bendrą strategiją šešioms valstybėms Rytų Europoje: Moldovai, Ukrainai, Gruzijai, Armėnijai, Azerbaidžanui ir Baltarusijai, kurioms skirta Europos kaimynystės politika, kad konkretūs, ilgalaikiai rezultatai galėtų būti pasiekti įgyvendinant naują Rytų partnerystės iniciatyvą ir atsižvelgiant į Juodosios jūros sinergiją. Aš sveikinu savo pakeitimo šia tema įtraukimą į pranešimą ir norėčiau padėkoti savo kolegoms Parlamento nariams už tai, kad palaikė šią mintį.

Kitas ypač įdomus dalykas – pranešėjo pasiūlymas panaikinti vizas visiems Europos piliečiams, norintiems važiuoti į Jungtines Valstijas. Su visais Europos piliečiais reikia elgtis vienodai. Nepriimtina, kai kurie Europos Sąjungos piliečiai laikomi antros klasės piliečiais.

Norėčiau išryškinti konkrečią, svarbią pažangą, kurios buvo pasiekta tikintis vizų panaikinimo. Pvz., Rumunijoje 2009 m. sausio mėn. buvo pasirinkti nauji biometriniai pasai, kuriuose yra lustai su piliečių asmens duomenimis, ir juose yra 50 saugumo elementų, tai yra 18 elementų daugiau negu dabartiniuose

pasuose. Tačiau manau, kad biometriniai pasai neturi būti sąlyga tam, kad šalis būtų įtraukta į vizų panaikinimo programą.

Visų Europos valstybių narių įtraukimas į vizų panaikinimo programą turi būti prioritetu Europos Komisijos ir Jungtinių Valstijų dialoge.

Józef Pinior (PSE). – (PL) (*mikrofonas pradžioje buvo išjungtas*) (...) taip prezidentas Barack Obama vadina savo žinią per G 20 aukščiausio lygio susitikimą Londone. Ekonomikos krizė tapo iššūkiu visam pasauliui, bet ji taip pat yra galimybė gilinti ir iš naujo suformuoti transatlantinius santykius. F. J. Millán Mono pranešimas rodo strateginius Europos Sąjungos ir Jungtinių Valstijų partnerystės aspektus. Jis aiškiai rodo, kokiais svarbiais Europos Parlamentas laiko transatlantinius santykius.

Šiuo nauju Europos Sąjungos ir JAV santykių etapu taip pat reikia pasinaudoti tam, kad padidintume Europos Sąjungos institucijų veiklą Jungtinėse Valstijose. Turiu omenyje Europos įstaigas, Europos universitetus ir Europos fondus. Atėjo laikas iš naujo suformuoti savo partnerystę, Europa turi Vašingtone ir Jungtinėse Valstijose parodyti dabartinės Europos Sąjungos galimybes, Europos mokslo, Europos kultūros ir Europos civilizacijos galimybes. Turime pasinaudoti tuo, kad Jungtinės Valstijos turi naują prezidentą – prezidentą, pristatantį Ameriką taip, kaip Europa visada ją matydavo – kaip demokratijos ir laisvės simbolį.

Toomas Savi (ALDE). – Gerb. pirmininke, prezidentas B. Obama pasakė: „Amerika neturi jokio geresnio partnerio nei Europa“. Manau, kad kalbu daugelio mūsų vardu, sakydamas, kad šis supratimas yra abipusis. Prezidento B. Obamos išrinkimas pradėjo naują etapą transatlantiniuose santykiuose, kurie patyrė rimtų išbandymų. Kaip Delegacijos ryšiams su Kanada pirmininko pavaduotojas, aš net buvau vienasyk liudytojas, kai Kanada tarpininkavo tarp Europos Sąjungos ir Jungtinių Valstijų.

Taip pat sveikinu prezidento B. Obamos išsipareigojimą dėl diplomatinės veiklos su Irano islamo respublika. Tačiau kaip Laisvojo Irano draugų šalininkas, tikiuosi, kad demokratinė Irano opozicija taip pat bus įtraukta. Derybos su Iranu turi būti skaidrios visais aspektais. Ši nauja era ES ir JAV santykiuose, tikėjimės, išsiplės ir į JAV santykius su trečiosiomis šalimis. Europos didelius lūkesčius dėl prezidento B. Obamos dabar turi paremti veiksmai.

Alojz Peterle (PPE-DE). – (SL) Nauja transatlantinė darbotvarkė buvo nauja 1995 m. Daug dalykų pasikeitė nuo to laiko, štai kodėl mums reikia naujo partnerystės susitarimo.

Dvidešimt metų praėjo nuo Berlyno sienos sugriovimo ir šį įvykį lydėjo istorinė Europos Sąjungos plėtra. Šiuo laikotarpiu matėme, kaip tragiškai iškilo terorizmas ir naujos grėsmės taikai regione. Be to, mes vis daugiau sužinojome apie klimato kaitą ir susidūrėme su finansų, ekonomikos ir energetikos krize. Būtų naudinga, jei mes kritiškai įvertintume situaciją po komunizmo žlugimo ir apsvaistytume dar kartą pasaulio padėtį su didesniu jautrumu pasaulinių veikėjų tarpusavio priklausomybei. Mūsų artimesnė partnerystė su JAV turi būti išplėta naujų iššūkių ir naujų išvalgų aplinkybėmis.

Susiduriame ne vien su finansų ar ekonomikos krize. Mes taip pat susiduriame su pasauline vadovavimo krize. Mums reikia vienu metu žengti pirmyn keliais frontais. Nepajėgsime reformuoti tarptautinės finansų sistemos, jei nebus pažangos Dohos procese ir jei mums nepavyks dirbti dėl taikos ir skurdo panaikinimo.

Jei kalbame apie efektyvų daugiašalių principų taikymą, jį reikia plėtoti taip, kad būtų užtikrinama, jog kiekvienas būtų nugalėtojas. „Taip, mes galime“.

Laikydamasis šios nuostatos, esu už reguliarias politines dviejų partnerių konsultacijas ir ypač už parlamentinio bendradarbiavimo matmens stiprinimą, įsteigiant Transatlantinę asamblėją. Kalbant apie pranešimą, esu ypač patenkintas dėl to, kad pabrėžiamas apribojimų investicinėms ir transatlantinėms finansinėms paslaugoms panaikinimas.

Apibendrinamas taip pat sveikinu pranešime išreikštą norą artimiau bendradarbiauti dėl kosmoso programų, ypač tarp Europos kosmoso tyrimų agentūros ir NASA. Tai nereiškia, kad noriu tapti astronautu, bet greičiau tai, kad domiuosi naujomis technologijomis.

Helmut Kuhne (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, didelė dauguma žmonių Europos Sąjungoje ir turbūt dauguma vyriausybių Europos Sąjungoje, ir beveik neabejotinai dauguma šiuose Rūmuose lapkričio mėn. tikėjosi, kad Barack Obama bus išrinktas prezidentu. Tai – geras dalykas, net jei galbūt kai kuriose kalbose per šias diskusijas jautėsi šiek tiek skepticizmo dėl to, ar visa tai iš tiesų yra toks geras dalykas.

Žinoma, Europa turi sąmoningai atstovauti savo pozicijoms ateityje, bet dabar jau nebetinkamas laikas piktai komentuoti apie Jungtines Valstijas, nes nebegalime daugiau visko patogiai nukreipti į George Bushą, ir todėl mums tenka vykdyti užduotis. Europos Sąjungos ir šio Parlamento vykdomą transatlantinių santykių politiką daugiau negali sudaryti tiesiog Jungtinių Valstijų link metami reikalavimai; dabar turime atsakyti, nurodydami tai, kuo norime prisidėti, kad padidintume šios partnerystės efektyvumą.

Paimkime pvz. Afganistaną, kurį paminėjo keli Parlamento nariai. Ko norime, kad Europos Sąjunga darytų, siekdama didinti ir stiprinti policijos misijas, plėtoti pilietinį palaikymą ir pilietinės visuomenės atstatymą šioje šalyje? Tai būtų mūsų, kaip Europos Sąjungos, užduotis; NATO gali rūpintis karine šio reikalo puse. Šį klausimą turime aptarti labai konkrečiai. Ką turėtume pasiūlyti?

Janusz Onyszkiewicz (ALDE). – (PL) Gerb. pirmininke, 50 metų po karo mąstymas apie saugumą Vakarų Europoje rėmėsi artima sąjunga su Jungtinėmis Valstijomis ir principu, kad saugumas yra nedalijamas, kad Jungtinių Valstijų saugumas tiesiogiai sujungtas su Europos saugumu. Tačiau atrodo, kad norint, jog Šaltasis karas galutinai pasibaigtų ir galimas didelis konfliktas Europoje būtų atidėtas, tikėkimės, neapibrėžtam laikui, reikia, kad šis principas nebūtų diskredituotas. Netgi priešingai, jis turi būti palaikomas ir juo turi būti remiamasi apmąstant mūsų bendrą saugumą.

Antra, norėčiau aptarti tai, ką neseniai sakė H. Kuhne. Jungtinės Valstijos baigė vienašalių politinių veiksmų erą ir yra pasiruošusios dialogui su Europa, taip pat yra pasiruošusios priimti bendrus sprendimus kartu su Europa. Klausimas, ar esame tam pasiruošę, ir ar esame pasiruošę būti patikimi įgyvendinant šiuos kartu priimtus sprendimus?

Tunne Kelam (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, F. J. Millán Mon pristatė svarbų ir puikų pranešimą. Dabar kyla klausimas, kaip tai įgyvendinti neprarandant laiko.

Pasaulio ekonomikos krizė suteikia praktinę paskatą dviem didžiausioms pasaulyje demokratinėms šalims suvienyti savo pastangas, remiantis bendromis vertybėmis ir panašiomis ekonominėmis sistemomis, nes daugiau nei pusė pasaulio bendrojo vidaus produkto yra pagaminama Jungtinėse Valstijose ir Europos Sąjungoje kartu paėmus. A. Severin labai gerai pabrėžė strateginį abipusiškumą, kad Europai reikia stiprių Jungtinių Valstijų, o JAV reikia stiprios Europos. Jei šie du partneriai galėtų geriau ir efektyviau koordinuoti savo veiksmus, tai turėtų teigiamą poveikį pasaulio stabilumui ir taip pat daugeliui konkrečių regioninių problemų.

Taip, didesnis naujosios JAV vyriausybės susidomėjimas Europa, daugiau lankstumo ir atvirumo – puiki galimybė, kuria bus galima pasinaudoti. Bet visada reikia atsiminti, kad santykiai su JAV išlieka svarbiausia Europos Sąjungos strategine partneryste. Bet dabar ne laikas deklaracijoms; dabar laikas vykdyti ir yra trys konkretūs prioritetai, pabrėžiami šiame pranešime. Mes raginame susitarti dėl bendros darbotvarkės trumpalaikių ir ilgalaikių tikslų, dėl pasaulinių bei regioninių klausimų. Raginame pakeisti 14 metų senumo santykius nauju transatlantinės partnerystės susitarimu, į kurį taip pat turi būti įtraukta Ekonomikos taryba, ir įkurti Transatlantinę politinę tarybą bei atnaujinti parlamentinius santykius transatlantinės asamblėjos forma.

Martí Grau i Segú (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, po prezidento B. Obamos rinkimų Jungtinėse Valstijose prasidėjo istoriniai laikai, kurių ypatinga svarba gerai jaučiama ir Europoje.

Šiandien prezidentas B. Obama pasisako visiškai taip pat kaip ir Europa dėl politinių veiksmų, pagrįstų esminiais žodžiais „atstatymas“ ir „atkūrimas“.

Vakar ministro pirmininko Gordono Browno šiuose Rūmuose pasakytoje kalboje aiškiai jaučiamas savitarpio supratimas. Be abejonės, šie žodžiai „atstatymas“ ir „atkūrimas“ nusipelno įvairios aktyvios lyderystės esant dabartinei krizei, dėl kurios ketiname plėtoti žaliąją ekonomiką, kur plėtra ir aplinkosauga tobulai papildo viena kitą.

Tačiau taip pat matome tiltų tarp Europos ir Jungtinių Valstijų „atstatymą“ ir „atkūrimą“, nes šie tiltai per praėjusį dešimtmetį buvo pažeisti.

Jungtinių Valstijų sugrįžimas prie daugiašalių principų taikymo – labai geras ženklas Europai ir leidžia tikėtis, kad mūsų tikslai dėl pasaulio taikos, teisingumo ir klestėjimo bus pasiekti. Tačiau pastaraisiais metais įvyko pilietinių visuomenių abiejose Atlanto pusėse susvetimėjimas.

Mes, kaip Europos institucijos, turime skatinti organizacijų, akademinio pasaulio, žiniasklaidos ir visų, aktyviai besireiškiančių socialinėje sferoje, įvairiopą sąveiką, kad užtikrintume, jog šis pažeidimas būtų ištaisytas.

Luís Queiró (PPE-DE). – (PT) Skirtingai nei gerb. A. M. Gomes, kuri ką tik kalbėjo ir pasakė, kad transatlantiniai santykiai atgimė su prezidento B. Obamos rinkimais, manau, kad žinios apie šių santykių pabaigą buvo aiškiai perdėtos. Šis pranešimas tai dar kartą įrodo, ir todėl sveikinu pranešėją.

Jau ilgą laiką Europa ir Jungtinės Valstijos buvo sąjungininkai, užtikrinantys klestėjimą, plėtrą ir globalizaciją. Jau ilgą laiką Europa ir Jungtinės Valstijos turėjo bendrus iššūkius ir net bendrus priešus, nors keli jų, ypač esantys šioje Atlanto pusėje, nenorėtų to pripažinti. Jau ilgą laiką ir europiečiai, ir amerikiečiai žinojo, ką reikia daryti, kad patenkintume pasaulio poreikius, nors jis ir toliau išlieka neteisingas, pavojingas ir dabar atsidūręs pasaulinėje krizėje.

Tačiau ši krizė neturi priversti mūsų nei grįžti, nei mažinti savo diplomatinės veiklos tvirtumo ar politinių ir karinių įsipareigojimų, suderintų su mūsų, kaip sąjungininkų, pareigomis, nei atsukti savo nugaros kolektyvinei ekonomikai, nei leisti vėl iškilti protekcionizmui, kuris neleistų atkurti mūsų ekonomikos.

Padedant ekonomikai, kuri buvo atverta pasauliniu mastu, Europa ir Jungtinės Valstijos dabar turi ryžtingų sąjungininkų Japonijoje, Indijoje, Brazilijoje ir įvairiose šalyse Azijoje.

Nepaisant dabartinės krizės, yra daug tautų pasaulyje, kurios vis dar žiūri į mūsų šalį ir tikisi vieną dieną gyventi kaip mes. Visoms šioms tautoms Europa ir Jungtinės Valstijos turi dar kartą tapti sąjunga, kuri vadovauja, dalinasi ir globalizuoja klestėjimo ekonomiką.

Tai taip pat yra priežastis, kodėl kitas G 20 aukščiausio lygio susitikimas yra toks svarbus, ne todėl, kad per jį bus galima sužinoti, kas yra artimiausias Barackui Obamai, bet todėl, kad per jį bus galima įrodyti, kad galime pateikti atsakymus ir imtis vadovavimo: mes bendradarbiausime su naująja valdžia dėl būtinų reformų, bet turime žinoti, kad vien ekonominis modelis, pagrįstas kūrybine žmonijos jėga, atneš turtą – turiu omenyje turtą, ne godumą – kurti darbo vietas, tęsti plėtrą ir įveikti krizę.

Gerb. pirmininke, nėra jokio kito būdo, jei norime ilgalaikio sprendimo, kad sukurtume naujas darbo vietas ar išlaikytume solidarumą su tais, kurių poreikiai šiuo sudėtingu laiku yra didžiausi.

Dushana Zdravkova (PPE-DE). – (BG) Gerb. Komisijos nare, norėčiau padėkoti pranešėjui gerb. F. J. Millán Monui už išsamų pranešimą ir išreikštą aiškią poziciją dėl vizų režimo panaikinimo.

Praėjus ketveriems metams po to, kai tarp JAV ir Europos Sąjungos prasidėjo derybos dėl vizų reikalavimų panaikinimo, 80 milijonų valstybių narių piliečių vis dar turi stovėti eilėje ir prašyti amerikiečių vizos į savo pasus. Nepaisant to, kad ligi šiol buvo pasiekta reikšmingų rezultatų, JAV vyriausybė atsisako žengti paskutinį žingsnį ir pritaikyti abipusiškumo principą likusioms penkioms valstybėms narėms bei įtraukti jas į Vizų panaikinimo programą.

2008 m. gegužės 22 d. rezoliucijoje reikalavome derybų dėl visų valstybių narių įtraukimo į Vizų panaikinimo programą, kuri turėtų būti baigta iki Europos rinkimų birželio mėn. Pažangos šiuo klausimu trūkumas, taip pat ir gausūs pranešimai spaudoje kelia nerimą, kad JAV politikoje nebus jokių tikrų pokyčių.

Taip pat norėčiau pabrėžti Komisijos nario J. Barroto praėjusios savaitės vizitą į Vašingtoną, kur tęsėsi derybos dėl vizų panaikinimo. Dar nėra aišku, ar po šio vizito bus konkretūs rezultatai. Būgštauju, kad nepaisant Komisijos įdėtų pastangų, mūsų nustatyti tikslai nebus pasiekti iki šio Parlamento įgaliojimų pabaigos.

Tačiau noriu paminėti, kad, deja, kai kurie veiksmai, kurių imasi atskiros valstybės narės, greičiau skatina mūsų Amerikos partnerius nežiūrėti į Europos Sąjungą kaip suvienytą visumą. Todėl naudojosi proga paraginti visas Europos vyriausybes keisti savo politiką ir žengti konkrečius žingsnius ir tikrai palaikyti Europos Komisijos atstovus.

Be to, primygtinai siūlau visiems kolegoms Parlamento nariams palaikyti pareiškimą, kurį inicijavo tam tikri kolegos Parlamento nariai, įskaitant mane pačią, pasisakydami už tai, kad Jungtinės Valstijos panaikintų vizų režimą visiems Europos Sąjungos valstybių narių piliečiams.

Urszula Gacek (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, prezidento B. Obamos išrinkimas buvo sutiktas su entuziazmu ir JAV, ir Europoje, bet su 44-uju JAV prezidentu yra siejami dideli lūkesčiai. Jis susiduria su daugeliu iššūkių, kuriuos išspręsti, kiek mena istorija, dar nebuvo patikėta jokiame kitame taikos metu valdžiausiam šios valstybės lyderiui. Jis susiduria su finansų ir ekonomikos krize savo valstybėje, patyrusioje finansų rinkos krachą, kuris

paveikė pasaulio ekonomiką ir kuris vis dar nėra išspręstas. Jis įsipareigojo rasti sprendimą dėl karo draskomo Afganistano ir dėl šios šalies neramumų keliamo neigiamo poveikio Pakistanui. Jis susiduria su Irano keliamu pavojumi, nes ši šalis siekia tapti branduoline valstybe.

Mes tikime stipriais transatlantiniais santykiais, pagrįstais mūsų bendromis demokratijos ir rinkos ekonomikos vertybėmis. Gerbiame prioritetus, kuriuos nustatė prezidentas B. Obama ir jo naujoji vyriausybė. Mes neįsivaizduojame, jei JAV mano, kad kai kuriuos iš šių tikslų galima pasiekti tikrai bendradarbiaujant JAV ir Rusijai. Europa tiesia atvirą ranką Jungtinėms Valstijoms. Vos prieš kelias savaites šiuose Rūmuose paskelbėme, jog esame pasirengę dirbti išvien, kad būtų uždaryta Gvantamo bazė ir būtų perkelti ten buvę sulaikyti asmenys.

Valstybės narės iš buvusio Rytų bloko jaučia ypatingą dėkingumą Jungtinėms Valstijoms. Mes buvome priimti į transatlantinę bendruomenę keliais metais anksčiau nei tapome Europos Sąjungos nariais. Lenkija išreiškė šį dėkingumą pasirodymu visada palaikyti JAV, įskaitant karinį dalyvavimą Irake ir Afganistane. Raginu naująją vyriausybę nelaikyti šio palaikymo savaime suprantamu. Jaunesnė lenkų karta, užaugusi demokratijos sąlygomis, greitai pamiršo šią dėkingumo skolą. Siekdama savo platesnių tikslų, JAV neturi pamiršti, kad šie ištikimi sąjungininkai turi jautrių vietų, ypač kai JAV spaudžia JAV ir Rusijos santykių atstatymo mygtuką.

Geoffrey Van Orden (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, noriu pasakyti kelis perspėjamuosius žodžius, ypač skiriamus naujai B. Obamos vyriausybei. Per 60 metų Jungtinės Valstijos turėjo įvairius požiūrius į Europos integraciją. Žinoma, JAV žiūri į tai iš stebėtojo perspektyvos ir gali net įsivaizduoti – manau, klaidingai, – kad tai panašu į pačios JAV istorinę patirtį. Šį požiūrį skatina vyraujančios federalistinės tendencijos Europos Sąjungos institucijose. Pavojų kelia tai, kad JAV pašnekovai priima Europos Sąjungos pasakojimą kaip faktą, o ne kaip istoriją, pristatomą kaip dokumentinis filmas, bet turinčią daug klaidinančio ir pramanyto turinio.

JAV turėtų suprasti, kad daugelis mūsų mano, jog Europos Sąjunga yra kreipiama neteisinga kryptimi ir kad siekis sukurti valstybę Europos pavadinimu neatspindi mūsų gyventojų norų, nes jie prisirišę prie mūsų tautų suvereniteto ir savo gebėjimo išrinkti bei pašalinti vyriausybes.

Jungtinių Valstijų interesų taip pat neatitinka ir tai, kad laisvai duotą daugelio Europos šalių įsipareigojimą prisijungti prie koalicijos pakeistų kitaip mąstanti Europos Sąjunga.

Turiu pasakyti, kad jaučiu didelę pagarbą gerb. F. J. Millán Monui, ir galiu pritarti daugeliui jo pranešime išsakytų teiginių, bet ne jo svarbiausiam siekiui iškelti Europos Sąjungos kaip institucijos vaidmenį, suteikiant jai mūsų vienintelio atstovo santykiuose su Jungtinėmis Valstijomis statusą.

Ioan Mircea Pașcu (PSE). – Gerb. pirmininke, net jei Vakarų vienybė padėjo mums iškovoti savo nepriklausomybę ir baigti Šaltąjį karą, tuo metu, kai mūsų šalys prisijungė ir prie NATO, ir prie Europos Sąjungos, transatlantiniai santykiai nebuvo geriausios būklės.

Dabartinė krizė ir jos bendri iššūkiai – saugumo aplinkos prastėjimas, tokios pasaulinės problemos kaip energetika, klimato kaita, branduolinių ginklų platinimas ir nauji galių centrai, tokios regioninės problemos kaip Artimieji Rytai, Afganistanas, Pakistanas, Iranas ir Afrika – reikalauja maksimaliai suintensyvinti transatlantinį bendradarbiavimą.

Tokiomis aplinkybėmis pranešimo indėlis yra teigiamas, nes pranešime pirmiausia siūlomi būdai, kaip institucionalizuoti tuos santykius, bendrai suartėti su Rusija ir šešiomis Rytų Europos šalimis, sukurti suvienytą transatlantinę rinką, palaipsniui sujungti mūsų finansų rinkas ir išplėsti JAV vizų panaikinimo programą į visas Europos Sąjungos valstybes nares.

Mums negali nepasisiekti. Vakarų sumokėta kaina būtų iniciatyvos praradimas tvarkant tarptautinius reikalus ir galbūt ilgam laikui.

Alexandru Nazare (PPE-DE). – (RO) Turint omenyje per pastaruosius metus Europos Sąjungoje, JAV vyriausybės lygmeniu ir bendrai pasaulio mastu įvykusius pasikeitimus, manau, kad dabar mums atėjo laikas apsvarstyti iš naujo transatlantinę partnerystę ir pritaikyti ją prie naujos realybės.

Šiuo atžvilgiu sveikinu savo kolegos, F. J. Millán Mono, pranešimą ir norėčiau pasinaudoti šia proga, kad jį pasveikčiau. Šis pranešimas sujungia į vieną labai naudingą dokumentą svarbiausius Europos prioritetus savo santykiuose su Jungtinėmis Valstijomis. Taip pat esu patenkintas, kad mano pasiūlyti pakeitimai buvo įtraukti į pranešimą.

Norėčiau pasakyti kelis pastebėjimus.

Visų pirma, reikia tęsti bendradarbiavimą saugumo srityje. Europai atėjo laikas daugiau prisidėti prie karinių veiksmų Afganistane, kur vyksta svarbus karas dėl regiono ateities. Taip pat norėčiau paminėti, kad mano šalis, Rumunija, parėmė Jungtinių Valstijų pastangas ir Irake, ir Afganistane.

Antra, dėl energetikos, manau, kad reikia bendrais veiksmais koordinuoti tyrimus ir nustatyti naujus švarios energijos šaltinius.

Dėl ryšių su Rusija, manau, kad dabar yra tinkamas metas taikyti nuoseklų metodą santykiuose tarp, viena vertus, Jungtinių Valstijų ir Europos, ir, kita vertus, Rusijos.

Galų gale norėčiau pasveikinti ypač konstruktyvius pasiūlymus dėl transatlantinių konsultacijoms skirtų institucijų įkūrimo, įskaitant užsienio ir saugumo politiką.

Luis Yañez-Barnuevo García (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, mes turėtume šaukti „Geroji žinia! Geroji žinia!“. Prezidentas B. Obama atliko dar vieną stebuklą ir jam pavyko po daugelio metų suvienyti šį Parlamentą ir Europos Sąjungą, kad jie siektų bendro tikslo, t. y. stiprinti transatlantinius santykius.

Panaši akimirka buvo anksčiau, kai Bill Clinton ir Felipe González 1995 m. pasirašė Transatlantinę darbotvarkę; tuo metu buvo daug optimizmo dėl ateities. Toliau buvo aštuoneri juodi G. W. Busho prezidentavimo metai. Jis iš esmės padalijo Europos vyriausybes, nors viešoji nuomonė nebuvo padalyta tokiu mastu. Jo vyriausybė nuolat pažeisdavo principus, kurie buvo esminiai Europos Sąjungai, pvz., daugiašalių principų taikymą, Jungtinių Tautų ir tarptautinio teisėtumo palaikymą.

Visa tai dabar atstatoma, ir mes turime gerai pagrįstų vilčių dėl Europos Sąjungos ir Jungtinių Valstijų santykių ateityje. Todėl sveikinu gerb. F. J. Millán Moną su šiuo puikiu pranešimu, kuris pateikiamas tokiu tinkamu laiku santykiams tarp dviejų žemynų stiprinti.

Íñigo Méndez de Vigo (PPE-DE). – (ES) Gerb. pirmininke, aš taip pat norėčiau prisijungti prie šauksmų „Geroji žinia!“, kaip sakė gerb. L. Yañez-Barnuevo García, nes manau, kad šis pranešimas žymi persilaužimą santykiuose su Jungtinėmis Valstijomis.

Mano gera draugė neseniai man sakė, kad ji lankėsi Jungtinėse Valstijose ir buvo nustebinta, kaip ten mažai žinoma apie naujas institucijas ir naujas procedūras, kurios yra įsteigiamos pagal Lisabonos sutartį.

Jei turėčiau kažką pagirti, suteikti labai teigiamą vertinimą vienam dalykui puikiame pranešime, kurį parengė gerb. F. J. Millán Mon, tai yra būtent šitai: kad šiame pranešime transatlantiniai santykiai yra pateikiami Lisabonos sutarties orbitoje ir išdėstomi visi pagrindiniai mechanizmai, kuriuos suteikia Lisabonos sutartis, kad Europos Sąjunga galėtų tiesiogiai aukščiausiu lygiu palaikyti santykius su Jungtinėmis Valstijomis.

Tai suteikia mums, kaip europiečiams, priemones, kurių mums reikia, kad galėtume aiškiai perduoti šią Europos vilią, kuri buvo taip reikalinga praeityje, išlieka tokia šiandien ir neabejotinai bus tokia ateityje.

Norėčiau taip pat perduoti savo sveikinimus gerb. F. J. Millán Monui su jo puikiai parengtu pranešimu.

Alexandr Vondra, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – Gerb. pirmininke, esu dėkingas už visus jūsų pasisakymus ir komentarus per šią diskusiją. Esu sužavėtas, kad Europos Parlamentas, Komisija ir pirmininkaujanti valstybė laikosi tos pačios nuomonės dėl svarbiausių klausimų, susijusių su strateginiu dialogu tarp Europos Sąjungos ir JAV. Man malonu girdėti apie stiprų palaikymą temoms, kurias pasirinkome mūsų pirmam neoficialiam susitikimui su prezidentu B. Obama, tokiomis kaip: pirma, energetinis saugumas ir klimato kaita; antra, ekonominis bendradarbiavimas; ir, trečia, bendradarbiavimas saugumo ir išorės santykių klausimais.

Aš atidžiai klausiausi kitų išsakytų komentarų, pvz., dėl poreikio nustatyti naują transatlantinę darbotvarkę, plėsti bendradarbiavimą užsieniui skiriamos pagalbos ir plėtros politikos srityje, plėtoti bendradarbiavimą teisingumo ir vidaus reikalų klausimais, palaikyti Transatlantinės ekonomikos tarybos veiklą, tirti Transatlantinės politinės tarybos įkūrimo galimybes ir taip toliau. Mes atsižvelgsime į juos, nes ruošiamės įprastiniam Europos Sąjungos ir JAV aukščiausio lygio susitikimui, vyksiančiam birželio mėn.

Tie, kas iškėlė kitus klausimus, pvz., vizų panaikinimo klausimą – nes ne visos Europos Sąjungos šalys dalyvauja šioje programoje – gali prisiminti, kaip prieš metus mano šalis dėjo pastangas šioje srityje. Tai taip pat buvo diskusijų šiame Parlamente tema, taigi galiu patikinti jus, kad mes ir toliau keliame šį klausimą per pokalbius su JAV vyriausybe.

Apibendrinamas norėčiau pridurti šias mintis. Akivaizdu, kad naujoji JAV vyriausybė įsiklausė į daugelį signalų dėl transatlantinių santykių, kuriuos siuntėme jiems per pastaruosius mėnesius ir metus. Dabar jie atsako. Pvz., dabar jie mūsų prašo daugiau strategiškai prisidėti Afganistane. Taip pat aišku, kad tikimasi, jog strateginis indėlis bus suderintas su praktiniu išpareigojimu, taigi, tikiuosi, kad jūs tai atsiminsite, kai svarstysime apie mūsų praktinį įnašą būsimai Afganistano misijai. Tai neturėtų mūsų stebinti, nes esame iš tikrųjų ištraukę į išsamias ir rimtas diskusijas. Kai prezidentas B. Obama pernai Berlyne pasakė, kad Amerika neturi jokio geresnio partnerio nei Europa, jis ne tik pasakė principinį teiginį, bet taip pat ir paragino Europą, kad ji tai įrodytų.

Antra, mums visiems aišku, kad iššūkiai, su kuriais susiduriame, tampa gausesni ir sudėtingesni. Grįžtant prie vieno iš mano įžanginių punktų, kai Europos Sąjunga ir JAV susitaria, galime padėti nustatyti pasaulinę darbotvarkę. Tai taip pat reiškia prisiimti dalį vadovavimo ir paskatinti kitus suteikti savo palaikymą bei priemonės nustatytiems tikslams pasiekti. Bet norėdama įstengti tai padaryti ir būti patikima JAV partnere, Europos Sąjunga turi kuo daugiau kalbėti vienu balsu.

Tarybai pirmininkaujanti Čekija ir toliau sieks užtikrinti, kad transatlantinė partnerystė liktų vienu iš Europos Sąjungos užsienio politikos kertinių akmenų. Tikiuosi ir toliau vystyti šiuos santykius, nes kartu susiduriame su naujais iššūkiais, ir tikiuosi, kad ir toliau galėsiu bendradarbiauti su šiuo Parlamentu šiais klausimais.

Benita Ferrero-Waldner, *Komsijos narė*. – Gerb. pirmininke, kaip daugelis sakė, šios diskusijos parodė, kad kyla klausimas dėl to, kaip galime kartu išspręsti svarbiausius klausimus su tokiu svarbiu strateginiu partneriu kaip Jungtinės Amerikos Valstijos.

Kadangi pradžioje jau pateikiau daug labai aiškių ir praktinių pastabų, dabar pasakysiu tik kelias konkrečias pastabas.

Pirma, įstatymų leidėjų vaidmuo plėtojant ir instituciškai įforminant Europos Sąjungos ir JAV santykius yra labai svarbus. Iš principo mes aiškiai palaikome stipresnius ryšius tarp Europos Sąjungos ir JAV įstatymų leidėjų. Žinoma, pirminį impulsą tam turi suteikti patys įstatymų leidėjai. Žinau, kad Europos Parlamentas yra pasiruošęs tai padaryti, ir tai taip pat turi padaryti Kongresas. Vis dėlto manau, kad Europos Sąjungos įstatymų leidėjams būtų verta taip pat palaikyti intensyvesnius kontaktus su Senatu, kuris turi ilgesnį rinkiminį ciklą, ir su Kongreso nariais, kurių patirtis įvairiuose sektoriuose galėtų padėti rengti Transatlantinės ekonomikos tarybos darbotvarkę.

Kai įsigalios Lisabonos sutartis, ji Europos Parlamentui taip pat suteiks, kaip jau minėta, svarbesnį vaidmenį formuojant Europos Sąjungos ir JAV dialogą, ypač dėl reguliavimo reikalų; kaip buvo minėta, specialistų grupių formavimas tikrai bus svarbus ne tiktai Amerikai, bet taip pat ir Europos Sąjungai.

Kalbant apie Europos Sąjungos ir JAV institucijas, norėčiau perspėti, kad, pirma, transatlantinę darbotvarkę turi plėtoti sprendžiami klausimai, o ne pats procesas. Todėl per pirmus mūsų susitikimus su prezidentu B. Obama, kaip jau sakiau anksčiau, bus svarbu parodyti gebėjimą susitelkti ties rezultatais.

Tačiau atkreipiau dėmesį į jūsų raginimą nuodugniai patikrinti pagal dabartinę naują transatlantinę darbotvarkę taikomas priemones. Ketinu inicijuoti struktūrų persvarstymą, kad padėtume joms geriau veikti, ir Komisija išdėstys reikiamus pasiūlymus.

Leiskite man taip pat trumpai pakalbėti apie Transatlantinę ekonomikos tarybą (TEC). G. Verheugen jau turėjo susitikimą su savo naujuoju JAV kolega M. Fromanu 2009 m. kovo 3 d. Svarbiausi TEC klausimai valdant naujai vyriausybei yra šie. Pirma, politinių strateginių klausimų profilio kėlimas, tuo pačiu metu lengvinant labiau techninių reikalų našta aukščiausio lygio susitikimų darbotvarkėse. Antra, laiko horizontas būsimų darbų programai – čia G. Verheugen nori nustatyti labai ilgalaikę perspektyvą, bet ją reikia įvertinti pagal šios Komisijos įgaliojimų trukmę, ir mums reikia pasiekti kai kurių trumpalaikių rezultatų. Galų gale reikia rasti būdą tvarkytis su valstybių narių – kurioms prižadėjome, bet dar neįvykdėme vidutinės trukmės programos – spaudimu, kad jos galėtų daugiau įsitraukti į TEC darbą.

Antra, norėčiau pabrėžti, kad esame Bendrija, turinti bendrų vertybių su JAV, bet vis dar yra dalykų, kuriuos reikia nuveikti. Todėl turėsime ir toliau skatinti JAV pasirašyti esmines JT žmogaus teisių konvencijas, įskaitant konvencijas dėl moterų diskriminacijos ir vaikų teisių – paminėjau tik porą iš viso sąrašo. Čia taip pat svarbi mūsų pozicija dėl TBT, kaip buvo kelis kartus pabrėžta G. W. Busho vyriausybei, bet dabar vėl bus šios pozicijos laikomasi.

Trečia, kalbant apie vizų panaikinimą ir vizų abipusiškumą, ką daugelis jūsų minėjo: žinome, kad, dedant dideles pastangas valstybių narių ir Europos Sąjungos lygmenyje, septynios valstybės narės buvo įtrauktos

į vizų panaikinimo programą 2008 m. lapkričio–gruodžio mėn. Tačiau vis dar yra penkios valstybės narės, kurių piliečiai kol kas negali vykti į JAV be vizų. Todėl mes ir toliau kelsime šį klausimą.

Galiu pasakyti jums, kad pirmininko pavaduotojas J. Barrot ir Čekijos ministras I. Langer vėl iškėlė šį klausimą praėjusią savaitę Vašingtone, ir JAV pusė apskritai parodė, kad supranta mūsų padėtį, bet kartu pabrėžė, jog federacinės vyriausybės veiksmai pagrįsti statutiniais reikalavimais, kurie aiškiai nustato būsimos programos plėtros struktūrą ir yra atidžiai Kongreso kontroliuojami. Sekretorė J. Napolitano mus informavo, kad viena papildoma valstybė narė labai greitai bus priimta į vizų panaikinimo programą.

Galų gale kalbant apie Afganistaną: mes ne tik tai jau daug atlikome anksčiau, bet, kaip jau sakiau, esame pasiruošę prisidėti prie civilinių išteklių paieškos, taip pat bus skirtas tam tikras papildomas finansavimas, kurį rasime Azijai skirtame biudžete, rinkimams, policijai ir, labiausiai tikėtina, žemės ūkiui, nes labai svarbu turėti papildomą alternatyvų gyvenimo šaltinį.

Visada esu atvira naujoms mintims, ir vienas pavyzdys, kuris yra įtrauktas į jūsų pranešimą, būtų Užsienio reikalų ministrų susitikimų pavertimas Transatlantine politine taryba, kuri daugiau dėmesio skirtų strateginėms temoms. Kaip sakiau anksčiau, mes ketiname analizuoti, kaip galima atnaujinti esamą transatlantinę darbotvarkę šioje perspektyvoje, atsižvelgiant į 15-ąsias Naujosios transatlantinės sutarties metines 2010 m.

Francisco José Millán Mon, pranešėjas. – (ES) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti už kalbas ir sveikinimus, kurių sulaukiau. Kaip matau, pats svarbiausias elementas šiose diskusijose yra tai, kad plačiai sutariama, jog Europos Sąjungos ir Jungtinių Valstijų santykiai yra svarbūs, taip pat ir dėl to, kad juos reikia stiprinti ne tikta vykdant bendrą darbotvarkę rimtiems iššūkiams ir konfliktams spręsti, bet taip pat ir panaudojant naujus institucinius mechanizmus.

Išskyrus vieną išimtį, nemačiau jokių esminių prieštaravimų dėl to, kad būtų rengiami du metiniai aukščiausio lygio susitikimai ar kad būtų įkurta transatlantinė politinė taryba, nei, žinoma, dėl to, kad būtų patobulintas įstatymų leidėjų dialogas ir performuotas į geriau struktūruotą dialogą, savotišką transatlantinę asamblėją, kaip buvo rekomenduota pranešime.

Šioje vietoje pritariu Komisijos narės teiginiui, kad šis dialogo tarp įstatymų leidžiamųjų institucijų sustiprinimas būtų labai naudingas ir kad nei ji, nei Tarybos atstovas neprieštarauja kitų institucijų stiprinimui, kuris, mano nuomone, didele dalimi yra būtinas dėl Lisabonos sutarties. Šis patarimas naudingas abiem pusėms.

Negaliu per vieną minutę atsakyti į visus komentarus, kuriuos išklausiau, bet norėčiau pasakyti, kalbėdamas apie Rusiją, kad, kaip gerb. A. Severin žino, pranešime rekomenduojama palaikyti konstruktyvų bendradarbiavimą, bet, žinoma, be išankstinio nusistatymo dėl žmogaus teisių ir tarptautinės teisės. Kalbant apie Kiniją, pranešime yra aiškių ir numanomų užuominų, kai kalbu apie naujų išylančių valstybių įtraukimą į pasaulinį valdymą. Žinoma – ir šis komentaras taip pat dideliu mastu taikomas pakeitimams, kuriuos gavau, nors, laimei, jų buvo nedaug – pranešime neįmanoma aptarti visų temų.

Pranešime reikia nustatyti prioritetus; jis ir taip jau yra per ilgas, o prioritetų nustatymas reiškia pasirinkimą, atranką ir kartais pašalinimą. Aš negaliu sumaišyti temų, kurios yra labai svarbios, su kitomis, kurios nors ir svarbios, bet ne taip labai. Pranešimas turi būti lengvai skaitomas. Todėl, kaip mes sakome ispaniškai, jis neturi „iškristi iš jūsų rankų“, kai yra skaitomas, dėl to, kad jis toks sunkus.

Ponios ir ponai, manau, kad bendradarbiavimas su Jungtinėmis Valstijomis turi didelę reikšmę; vakar mums apie tai čia priminė ministras pirmininkas Gordon Brown. Manau, kad rytoj priimdamas šį pranešimą Parlamentas atliks savo pareigą: pasiųsti signalą, kad siekiame ir raginame užmegzti dar stipresnius strateginius santykius su Jungtinėmis Valstijomis. Pranešimas mums primena – ir gerb. J. Elles tai pasakė prieš kelias minutes – kad svarbiausius strateginius santykius Europos Sąjunga turi su Jungtinėmis Valstijomis.

Esu įsitikinęs, tikiuosi ir manau, kad Komisija ir Taryba padarys visa, kas galima, per ateinančius mėnesius ir savaites, kurie yra tokie reikšmingi, kad sustiprintų šiuos santykius, įskaitant institucinį matmenį.

Pirmininkas. – Diskusija baigta.

Balsavimas vyks rytoj.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Corina Crețu (PSE), raštu. – (RO) Prezidento Baracko Obamos išrinkimas gali tapti naujos Jungtinių Valstijų ir Europos Sąjungos santykių eros pradžia, jei abi pusės pavers gerus ketinimus ir draugiškus pareiškimus konkretniais žingsniais, skirtais stiprinti ryšiams ir efektyviau bendradarbiauti.

Ekonomikos krizė ir dabartinis geostrateginis klimatas skatina tobulinti transatlantinį bendradarbiavimą, nes susiduriame su rimtais iššūkiais. JAV ir Europos Sąjunga yra sujungtos partnerystės, kuri iš esmės svarbi abiem pusėms ir apima visas veiklos sritis, pradedant nuo prekybos ir baigiant karine sąjunga.

Esant šioms aplinkybėms, manau, kad labai svarbu pašalinti paskutinius diskriminacijos pėdsakus, kurių dar yra JAV ir Europos Sąjungos santykiuose. Tai, kad įvažiavimo į JAV vizos vis dar yra privalomos šešių Europos Sąjungos valstybių narių piliečiams, turi būti prioritetu dialoge, kurį Komisija ir Europos Parlamentas palaiko su JAV valdžios institucijomis, ir turi būti siekiama, kad visi piliečiai iš Europos Sąjungos šalių būtų vertinami vienodai, remiantis visišku abipusiškumu. Todėl pritariu, kad į šį pranešimą būtų įtrauktas prašymas Jungtinėms Valstijoms pašalinti vizų reikalavimus šešioms šalims, dar neįtrauktoms į Vizų panaikinimo programą.

Daniel Petru Funeriu (PPE-DE), raštu. – „Amerika neturi geresnio partnerio negu Europa“, – taip paskelbė prezidentas B. Obama Berlyne 2008 m. liepos mėn. Europa savo ruožtu neturi geresnio partnerio negu Amerika. Tai – svarbiausia išvada ir devizas, kurį galima rasti šiame puikiame pranešime.

Globaliame 21-ojo šimtmečio pasaulyje Europa ir Amerika susiduria su bendrais iššūkiais, bet taip pat jos turi tas pačias vertybes ir kovoja už tuos pačius idealus. Todėl visos pranešimo rekomendacijos dėl Europos Sąjungos ir JAV santykių plėtros yra ne tik laukiamos, bet ir labai būtinos.

Iš jų, manau, kad tiesioginiai asmenų kontaktai – tikrasis kelias į ilgalaikius ryšius ir bendradarbiavimą. Todėl dar kartą primygtinai reiškiu savo palaikymą pasiūlymui prašyti Amerikos vyriausybės kiek galima greičiau visiškai panaikinti vizų režimą Europos Sąjungos piliečiams. Nepriimtina, kad penkių Europos Sąjungos valstybių narių piliečiai vis dar susiduria su kliūtimis ir jiems reikia vizų norint patekti į Ameriką. Europa yra suvienyta, ir tuo turi būti remiamasi traktuojant jos piliečius, visas jų teises ir laisves.

Leiskite žmonėms megzti ryšius, tyrėjams bendradarbiauti ir įmonėms rasti bendrus dabartinės ekonomikos krizės sprendimus. Taigi judėjimo tarp dviejų žemynų laisvė tapo būtinybe ir turi tapti prioritetine tema Prahoje per 2009 m. balandžio 5 d. susitikimą.

Csaba Sógor (PPE-DE), raštu. – Per pastaruosius 18 metų JAV teko išgirsti daug priekaištų ir, kalbant apie ankstesniąją respublikonų administraciją valdant prezidentui G. Bushui, daugeliu atvejų – tikrai pagrįstų.

Norėčiau jums priminti, kad be amerikiečių palaikymo ir dalyvavimo kai kurios Europos žemyno problemos vis dar kybotų ore. Minėtuuoju periodu labai dažnai paaiškėdavo, kad Europos Sąjunga gali tapti bejėgė ir nesugebanti spręsti konfliktų, vykstančių šalia mūsų galinių durų, mūsų žemyne.

Neįsitraukus Amerikai ir nepasirašius Daytono sutarties galbūt Bosnijoje vis dar vyktų karas. Taip pat esu įsitikinęs, kad nepakankamai pabrėžiau, jog Kosovo padėtis tebebūtų neaiški ir dėl to labai liūdinanti ne tik Kosovo žmonės, bet ir Europos valdančiąsias jėgas.

Nepaisant daugelio Amerikos demokratijos trūkumų, ji pasiekė to, apie ką šiuo atžvilgiu mes galime tik svajoti: ji turi juodaodį prezidentą. Dedu daug vilčių į transatlantinius santykius ir nuoširdžiai tikiuosi, kad padėtis gerės tiek Europos Sąjungos, tiek JAV naudai.

8. Laikinasis prekybos susitarimas su Turkmėnija - Laikinasis prekybos susitarimas su Turkmėnija (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – bendros diskusijos apie:

- žodinį klausimą Tarybai, kurį pateikė Jan Marinus Wiersma, Erika Mann, Daniel Caspary, Robert Sturdy, Cristiana Muscardini ir Eugenijus Maldeikis Europos Parlamento socialistų frakcijos, Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcijos ir Aljanso už tautų Europą frakcijos vardu dėl laikinojo prekybos susitarimo tarp Europos Sąjungos ir Turkmėnijos (O-0024/2009 - B6-0019/2009);

- žodinį klausimą Komisijai, kurį pateikė Jan Marinus Wiersma, Erika Mann, Daniel Caspary, Robert Sturdy, Cristiana Muscardini ir Eugenijus Maldeikis Europos Parlamento socialistų frakcijos, Europos liaudies partijos

(krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcijos ir Aljanso už tautų Europą frakcijos vardu dėl laikinojo prekybos susitarimo tarp Europos Sąjungos ir Turkmėnijos (O-0025/2009 - B6-0020/2009); ir

- D. Caspary pranešimą (A6-0085/2006) Tarptautinės prekybos komiteto vardu dėl pasiūlymo Tarybos ir Komisijos sprendimui dėl išvados dėl laikinojo prekybos ir su prekyba susijusių reikalų susitarimo tarp Europos bendrijos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Turkmėnijos (05144/1999 - C5-0338/1999 - 1998/0304 (CNS)).

Jan Marinus Wiersma, *autorius*. – (NL) Gerb. pirmininke, gerai, kad mes šiandien svarstome Europos Parlamento poziciją dėl laikinojo prekybos susitarimo su Turkmėnija – tai, ką šis Parlamentas ir Europos Sąjunga ilgai atidėliojo. Taryba ir Komisija siekia pažangos šiuo klausimu ir nori, kad Europos Parlamentas tai palaimintų ar pateiktų teigiamą sprendimą dėl šio laikinojo susitarimo pasirodymo, nes jis turėtų padėti pagerinti santykius su Turkmėnija.

Tai ilgai buvo atidėliojama, ir tam yra priežastis. Parlamentas iki šiol labai svyravo dėl balsavimo už šią sutartį, nes mes iš tiesų gana nepatenkinti žmogaus teisių padėtimi Turkmėnijoje, ypač valdant ankstesniajam prezidentui-diktatoriui Turkmėnbaši, atitvėrusiam šalį nuo pasaulio ir visiškai nehumaniškai besielgiančio su savo gyventojais. Žinoma, kyla klausimas, ar naujasis režimas, perėmęs valdžią po Turkmėnbaši mirties, pakeitė tą padėtį – ir norėčiau sužinoti iš Tarybos ir Komisijos, kokius pakeitimus ir taisymus jie taikė pastaraisiais metais, – ir ar dabar yra pakankamai pagrindo daryti išvadas ir pasirašyti prekybos sutartį.

Komisija ir Taryba, žinoma, turi du stiprius argumentus persvarstymui. Pasikeitė strateginės aplinkybės. Į Vidurinę Aziją mes žiūrime kitaip nei prieš keletą metų. Komisijos narė pati skyrė daug energijos šiam regionui, tačiau taip pat žinau, kad Tarybai pirmininkaujanti valstybė laikosi nuomonės, kad Europos Sąjunga neturi palikti šio regiono Kinijai ar Rusijai. Mes irgi čia turime savo interesų, ir šis regionas pats juos pripažįsta. Neseniai buvau Kazachstane, ir buvo labai akivaizdu, kad čia itin domimasi geresniais ryšiais su Europos Sąjunga.

Antras svarbus Komisijos iškeltas argumentas yra tas, kad dabar mes neturime jokios didesnės teisinės bazės mūsų santykiams su Turkmėnija. Mes vis dar naudojames sutartimi, pasirašyta sovietiniais laikais, ir tai tiesiog nepriimtina. Nesant geresnės sutarties – toks būtų argumentas – mes taip pat negalime megzti tinkamo dialogo dėl žmogaus teisių.

Lieka neatsakytas klausimas – ar žmogaus teisių padėtis pagerėjo tiek, kad turime žengti šį svarbų žingsnį ir patarti Parlamentui patvirtinti prekybos susitarimą? Manau, kad šis klausimas vis dar tebėra neišspręstas, ir aš taip pat laikiu Komisijos ir Tarybos reakcijų. Turiu ir daugiau abejonių. Šią problemą plačiau aptariau su D. Caspary iš Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcijos, šios temos pranešėju. Dėl daugelio punktų, kuriuos jis taip pat minės, mes tebesiekiame Tarybos paaiškinimo, būtent dėl žiniasklaidos padėties Turkmėnijoje, švietimo, Raudonojo Kryžiaus prieigos prie kalėjimų ir t. t. Manome, kad reikia realiai gerinti šias sritis, reikia tokio pobūdžio prekybos sutarties, ir žmogaus teisių dialogas su Turkmėnija galėtų padėti to pasiekti.

Paminėsiu paskutinį punktą, ir jis aiškiai išreikštas rezoliucijoje, kurią sudarėme kartu su Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcija ir Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcija. Taip pat norime tvirtų garantijų, kad, jei sutinkame pareikšti teigiamą nuomonę dėl šio prekybos susitarimo, bus galimybė atsitraukti. Norime tokios padėties, kad, jei tikrai užbaigsime išvadą, jog Komisijos ir Tarybos pasiūlyti metodai neveikia ir žmogaus teisių padėtis Turkmėnijoje iš tiesų nesitaiso, Parlamentas galėtų prašyti Komisijos ir Tarybos sustabdyti sutarties galiojimą. Jei nebus įsipareigota dėl tokio galiojimo, manau, man bus labai sunku įtikinti savo frakciją šį vakar mūsų frakcijos susitikime balsuoti už šį prekybos susitarimą. Tikriausiai mes atidėtume balsavimą. Mums iš tiesų labai svarbu gauti tokį įsipareigojimą, kad, jei situacija Turkmėnijoje blogėja ar žymiai negerėja, galime surengti kitas diskusijas dėl to, ar reikia sustabdyti prekybos susitarimo galiojimą. Parlamentas turi turėti teisę prašyti Tarybos ir Komisijos dėl tokio galiojimo.

PIRMININKAVO: M. A. MARTÍNEZ MARTÍNEZ

Pirmininko pavaduotojas

Bogusław Rogalski, *autorius*. – (PL) Gerb. pirmininke, klausimas dėl susitarimo su Turkmėnija ratifikavimo – ginčytina problema, nes Turkmėnijoje pažeidžiami demokratiniai principai ir pagrindinės žmogaus teisės. Nepaisant to, su šia šalimi reikia derėtis ir pasirašyti susitarimą. Santykiuose su Turkmėnija ypatingą dėmesį reikia atkreipti į tai, kad, nevykstant ekonominiam bendradarbiavimui tarp ES ir Turkmėnijos, gyvenimo

lygis toje šalyje sumenks. Tačiau susitarimo ratifikavimas neabejotinai gali padėti pagerinti gyventojų gyvenimo lygį.

Prisiminkime, kad ten jau pasirodė kai kurių teigiamų socialinių požymių. Vienas iš tokių požymių – neseniai priimtas Turkmėnijos įstatymas, draudžiantis vaikų darbą. Žinoma, Turkmėnija dar turi ratifikuoti ir įgyvendinti daugelį Tarptautinės darbo organizacijos konvencijų – tai net nesvarstyta. Tačiau nerimą kelia tai, jog pokyčiai Turkmėnijoje vyksta kur kas lėčiau nei mes tikėjome. Buvo privatizuotos tik kelios įmonės, vyriausybė ir toliau tvirtai kontroliuoja daugelį ekonomikos sektorių, o tiesioginės užsienio investicijos tebėra labai menko lygio. Nepaisant to, kad Turkmėnija turi vienas iš didžiausių gamtinių dujų atsargų ir yra viena iš didžiausių medvilnės eksportuotojų, maždaug pusė gyventojų – atminkime tai – gyvena skurde, ir, norėčiau pridurti, ypač dideliame skurde. Politinė sistema taip pat anaipol nėra patenkinama, ypač kalbant apie besitęsiančius kitų nei valdančioji partija politinių partijų bei įvairių religinių grupių varžymus.

Vis dėlto man rodos, kad susitarimą su Turkmėnija reikia pasirašyti ir ratifikuoti, nes tik kalbėdamiesi ir parodydami Turkmėnijai konkretų pavyzdį galime jai ištiesti pagalbos ranką, kad ateityje ši šalis pagaliau galėtų įsijungti į demokratinių šalių šeimą.

Robert Sturdy, autorius. – Gerb. pirmininke, atsiprašau – nesupratau, kad man buvo skirtas kalbėjimo šia tema laikas. Norėčiau pakomentuoti tai, ką pasakė ankstesnysis kalbėtojas. Manau, jog svarbu, kad mes palaikome teisės aktus, leidžiančius Turkmėnijai priartėti prie mūsų. Dėl visų šių šalių turime įsitikinti, kad jos yra saugios itin sudėtingoje aplinkoje.

Šiuo klausimu norėčiau padėkoti Danieliui Caspary, nenuilstamai dirbusiam, kad šie teisės aktai būtų priimti. Žinau, kad jis kalbės po poros minučių, tačiau jis dirbo Tarptautinės prekybos komitete dėl šio konkretaus teisės akto.

Tuo metu, kai pasaulis patiria didžiulius finansinių paslaugų apribojimus ir kitas problemas, turime užtikrinti šių šalių saugumą, taip pat užtikrinti, kad jos prisijungs su tais esamais teisės aktais, kuriuos siūlo Daniel Caspary. Daugiau neturiu nieko pabrėžti, ir tikrai atsiprašau už tai, kad pavėlavau.

Daniel Caspary, pranešėjas. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, čia, Europos Parlamente, maždaug prieš trejus metus aptarėme laikinąjį susitarimą su Turkmėnija. Beveik prieš trejus metus pasiekėme tašką, kai Tarptautinės prekybos komitetas priėmė pranešimą, bet plenariniame posėdyje jis buvo atmestas, ir viena iš priežasčių buvo ta, kad Taryba ir Komisija liovėsi dirbti ties šia problema, ir Parlamentas teigė, jog, jei Komisija ir Taryba to darbo nebetęsia, jam taip pat nėra jokio reikalo tą daryti.

Esu ypač patenkintas, kad šiandien yra kitaip, nors situacija Turkmėnijoje vis dar neatitinka mūsų standartų. Žmogaus teisės vis dar ignoruojamos daugelyje sričių, ir yra didelis pagrindas pateisinamai kritikai dėl demokratinės struktūros trūkumų šioje šalyje. Asmenų laisvės labai varžomos. Informacijos laisvė šioje šalyje būtų labai pageidautina. Pasak informacijos, kurią mums pateikė nevyriausybinių organizacijų, šiuo metu pradedama kampanija šalinti palydovines antenas ir taip toliau trukdyti prieigą prie laisvos žiniasklaidos.

Švietimo sistema vis dar neprilygsta standartui, kurio siekiame lavindami žmones šviečiamuoju ir, kas dar svarbiau, informuojančiu būdu, kalbant apie demokratiją ir žmogaus teises. Padėtis kalėjimuose ir klausimas dėl politinių kalinių bei Raudonojo Kryžiaus prieigos prie šių kalėjimų taip pat tebėra visiškai nepatenkinami ir nepaaiškinti.

Kita vertus, taip pat yra daug nepagrįstos mus perduodamos kritikos. Buvo gauta daug neteisingų pranešimų, kuriuos pastaraisiais metais pateikė vadinamosios nevyriausybinių organizacijų. Man kilo įspūdis, kad kelios nevyriausybinių organizacijų galbūt yra kitų šalių bendrovių, turinčių interesų veikti taip, kad neleistų vyksti Europos Sąjungos ir Turkmėnijos deryboms, priedanga.

Taip pat kyla įspūdis, kad už daugelio pareiškimų ir didžiosios dalies neteisingos informacijos, nutekančios į Europos Sąjungą, slypi itin sąmoningas siekis sukliudyti Europos Sąjungos ir Turkmėnijos deryboms. Čia turiu galvoje pranešimus, kad šalyje uždarytos visos ligoninės, išskyrus dvi sostinėje, kad uždarytos visos bibliotekos, išskyrus dvi, kad įvyko maro protrūkis, nes medicinos sąlygos esančios pasibaisėtinos. Visi šie pranešimai pasirodė neteisingi.

Taigi kokia yra svarbiausioji problema? Visiškai neįmanoma gauti realistiško šios šalies vaizdo, daugiausia todėl, kad jos vyriausybė neleidžia mums tinkamai pažvelgti į šalį, ir dėl to, kad mes, kaip Europos Sąjunga, deja, neturime jokio užsienio reikalų biuro, kuris ten imtųsi būtinų veiksmų.

Tačiau matome, kad naujasis prezidentas pradėjo daug reformų. Europos Sąjungos Vidurio Azijos strategija, neseniai priimta čia, Parlamente, pagrindinį dėmesį sutelkia ties Vidurinės Azijos šalimis. Šis laikinasis susitarimas galbūt galėjo būti pirmas žingsnelis, parodantis turkmėnams, kad mes laikome dialogo vadeles, skatiname dialogą ir taip pat norime padėti jiems eiti keliu – lėtai, bet viltingai ir pastoviai – žmogaus teisių ir demokratijos link.

Mūsų rezoliucijoje, kuri čia, Parlamente, pateikta kaip daugelio frakcijų rezoliucija, aiškiai atkreipiamas dėmesys į daugelį kritikos priežasčių. Joje taip pat aiškiai pabrėžiami kai kurie teigiami įvykiai, kuriuos mes matome, bet svarbu tai, kad nenorime dalyti „nemokamų kelionės bilietų“, o labiausiai, žinia, nenorime išparduoti savo vertybių, kurias branginame, Turkmėnijoje; mes norime ginti ir išlaikyti savo vertybes. Todėl partnerystė ir bendradarbiavimo susitarimas neturi tapti iš anksto nuspręsta išvada ir, kaip sakė ankstesnysis kalbėtojas, Komisija ir Taryba turi pateikti aiškius pareiškimus apie galimą laikinojo susitarimo nutraukimą, jei Parlamentas ateityje to pareikalautų.

Parlamentas pateikė daug klausimų raštu Komisijai ir Tarybai. Man būtų malonu, jei galėtumėte juos išnagrinėti ir pateikti mums itin aiškius atsakymus, kad, kaip tikimės, kartu galėtume rytoj įgyvendinti šį laikinąjį susitarimą.

Alexandr Vondra, *einantis Tarybos Pirmininko pareigas*. – Gerb. pirmininke, neabejotinai sveikinu Parlamento narių suinteresuotumą dėl ES santykių su Turkmėnija problemos, ir man malonu turėti galimybę Tarybos vardu atsakyti į įvairius klausimus ir problemas, iškeltus Parlamente.

Turkmėnijos svarba auga daugeliu aspektų. Ilgą laiką ji buvo labai į save susitelkusi šalis. Tačiau per pastaruosius dvejus metus ji žengė daug reikšmingų žingsnių, atsiverdama išorės pasauliui. Vyriausybė tampa vis labiau atvira bendradarbiavimui. Tai pasireiškia didesnėmis pastangomis konstruktyviau dirbti įgyvendinant ES Vidurinės Azijos strategiją.

Nepaisant šių pokyčių, mūsų susitarimo santykis su Turkmėnija 20 metų išliko nepakitęs. Kaip teigė J. M. Wiersma, jis vis dar remiasi pasenusiu susitarimu dėl prekybos ir komercinio bei ekonominio bendradarbiavimo, pasirašyto su Sovietų Sąjunga.

Teigiamų įvykių Turkmėnijoje fone turime galimybę sustiprinti mūsų dvišalius santykius. 1999 m. pasirašytu laikinuoju susitarimu laikinai taikomos su prekyba susijusios Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo, taip pat pasirašyto 1999 m., kurio ratifikavimo neatliko tik trys valstybės narės, dalys.

Yra daug Sąjungos ryšių su Turkmėnija aspektų. Žmogaus teisių ir demokratijos skatinimas yra, žinoma, dvišalių santykių pagrindas, nes jis yra esminis plačiau įgyvendinant Vidurinės Azijos strategiją. Be abejo, Turkmėnijos sienos su Afganistanu daro ją taip pat strategiškai svarbia šalimi. Taip pat Turkmėnija dalyvauja atstatant Afganistaną ir parūpina logistikos foną daugelio ES valstybių narių operacijoms ar veiksmams ISAF (Tarptautinių saugumo paramos pajėgų) struktūroje (skrydžiai per kitos šalies teritoriją), taip pat dvišaliu pagrindu. Turkmėnija be galo svarbi kalbant apie regioninį saugumą ir kovą su narkotikų prekyba. Auganti jos ekonomika suteikia galimybių ES bendrovėms. Be to, Turkmėnija – pagrindinis partneris įvairinant Europos Sąjungos energetikos ryšius ir energetikos saugumą. Visos šios sritys svarbios, ir jas reikia plėtoti dėl mūsų pačių interesų.

Be to, nuo prezidento rinkimų 2007 m. vasario mėn. Turkmėnija įsipareigojo priimti daug reikšmingų reformų, įskaitant konstitucinius pakeitimus. Daugelyje naujų nuostatų konstitucijoje, taip pat ir kitose paskelbtose reformose, pabrėžiama, kad šalis juda teisinga linkme, nors tai ilgalaikis procesas ir reikia padaryti daug daugiau.

Kalbant apie žmogaus teises, Turkmėnija įsipareigojo vesti su ES konstruktyvų žmogaus teisių dialogą dėl plataus problemų spektro. Šis dialogas taip pat buvo suderintas su kai kuriais svarbiais įvykiais šalies viduje. Buvo paleisti kai kurie politiniai kaliniai, taip pat išaugo bendradarbiavimas su JT. Turkmėnija taip pat leido apsilankyti JT pranešėjui apie religijos laisvę, ji visiškai dalyvavo JT reguliariame persvarstyme, o JT Prevencinės diplomatijos centras buvo įkurtas Ašchabade. Be to, buvo sumažinti kelionių šalies viduje apribojimai, pradėtas dialogas su Tarptautiniu Raudonojo Kryžiaus komitetu (TRKK), o švietimo reforma atkūrė dešimties metų vidurinį ir penkerių metų universitetinį išsilavinimą. Turkmėnija prisijungė prie tarptautinių konvencijų, tokių kaip Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto antrasis fakultatyvus protokolai ir Moterų politinių teisių konvencija.

Visa tai įrodo, kad Turkmėnija juda pirmyn. Žinoma, dar daug lieka padaryti žmogaus teisių ir pagarbos teisei valstybei ir demokratijai srityje. Mes ir toliau ypatingai sieksime visų politinių kalinių paleidimo,

laisvos prieigos prie TRKK kaliniams, apribojimų kelionėms į užsienį panaikinimo, žiniasklaidos laisvės ir pilietinės visuomenės.

Tarybai pirmininkaujanti šalis įsitikinusi, kad geriausias būdas užtikrinti, kad Turkmėnija sutiks su šiomis problemomis, yra pastovus išipareigojimas. Turime pajėgti vesti atvirą dialogą, ir, kai reikia, siųsti aiškią žinią, jei Turkmėnija toliau rodys visišką pagarbą tarptautiniams standartams.

Būtent todėl turime gerinti savo santykius ir savo priemones. Dabartinis sutartinis susitarimas su Turkmėnija numato tik pradinį dvišalį dialogą. Vienintelį sutartimi paremtą dialogą sudaro jungtinio komiteto susitikimas pareigūnų lygmeniu kartą per metus.

Laikinas susitarimas turi paversti žmogaus teises esminiu santykių elementu, taip sustiprindamas mūsų galimybę daryti įtaką būsimiesiems šios srities įvykiams Turkmėnijoje. Vieną kartą įsigaliojęs PBS veiks toliau, leisdamas vykti visiškai „apsiplunksnavusiam“ politiniam dialogui.

ES Vidurinės Azijos strategijoje, priimtoje 2007 m. birželio mėn., teigiama, kad, „siekdama sustiprinti bendradarbiavimą su Vidurinės Azijos valstybėmis, ES visiškai panaudos Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų potencialą“. Tokie susitarimai su Kazachstanu, Kirgizija ir Uzbekija jau egzistuoja. Tadžikijos atveju taip pat įsigalioja laikinas susitarimas, laukiantis ratifikavimo ir PBS įsigaliojimo.

Norint sėkmingai įgyvendinti ES Vidurinės Azijos strategiją, svarbu įtraukti visas Vidurinės Azijos šalis, todėl svarbu sukurti sąlygas ištraukti ir Turkmėnijai. To nepadarius būtų labai sudėtinga įgyvendinti mūsų tikslus ir interesus Vidurinėje Azijoje.

Tarybai pirmininkaujanti valstybė įsitikinusi, kad dabar turime sukurti tinkamą teisinę mūsų santykių su Turkmėnija struktūrą, pradėdami laikinuojų susitarimu. Tai leis mums prisidėti prie šalyje vykstančių įvykių ir sustiprinti mūsų platesnius išipareigojimus Vidurinei Azijai.

Laikinas susitarimas – veiksmingiausias būdas užtikrinti, kad Turkmėnija daro pažangą įvairiose svarbiose srityse, kurias minėjau, ir labiausiai – ugdydama pagarbą žmogaus teisėms, demokratijai ir teisei valstybei. Žinau, kad jūs taip pat pritariate šiems tikslams, todėl viluosi, kad galime tikėtis jūsų palaikymo toliau tai plėtojant.

Benita Ferrero-Waldner, *Komisijos narė*. – (FR) Gerb. pirmininke, gerb. Parlamento nariai, išrinkusi prezidentą G. Berdymuchamedovą, Turkmėnija veiksmingai įžengė į naują savo vystymosi fazę, ir pasirodė keli teigiami pokyčių ženklai.

Iš tiesų naujieji lyderiai reiškia atviresnį požiūrį. Pvz., jie panaikino kai kuriuos laisvės judėti šalies viduje apribojimus, pataisė konstituciją sustiprindami parlamento vaidmenį, sukūrė demokratijos ir žmogaus teisių institutą, sutiko priimti Jungtinių Tautų Prevencinės diplomatijos centrą Ašchabade ir pirmą kartą tarptautiniams stebėtojams suteikė įgaliojimus stebėti įstatymų leidžiamosios valdžios rinkimus, surengtus praėjusį gruodžio mėn. Be to, kaip žinote, švietimo ir sveikatos priežiūros sektorių reformos dabar yra vyriausybės prioritetai.

2006 m. Europos Parlamentas pasiūlė Turkmėnijos valdžios institucijoms išipareigoti imtis daugelio priemonių, kad Parlamentas pagaliau galėtų pritarti laikinajam prekybos susitarimui. Taip pat per pastaruosius dvejus metus po to, kai buvo išrinktas naujasis prezidentas, kelios iš pasiūlytųjų priemonių buvo priimtose – nenoriu kartoti jau minėtų einančio Tarybos pirmininko pareigas, ypač susijusių su TRKK. Reformos taip pat pradėtos švietimo srityje – modernizuojamos mokymo sistemos, mokytojai rengiami užsienyje, pratęstas lavinimosi periodas ir mokyklose įvedamas internetas.

Išlaisvinti kai kurie kaliniai, įskaitant, ponios ir ponai, Valery Palą, neseniai paleistą mūsų reikalavimu. Be to, 2008 m. rugsėjo mėn. – irgi pirmąjį kartą – lankytojo leidimas buvo suteiktas Jungtinių Tautų specialiajam pranešėjui apie religijos ar tikėjimo laisvę, padariusiam išvadą – cituoju: „atskiri asmenys ir bendruomenės vis dar patiria daug sunkumų, nors situacija nuo 2007 m. labai pagerėjo“.

Tokių naujų, aiškią struktūrą turinčių dialogų, kaip šis, užmezgimas bei tai, ką girdėjome apie žmogaus teises, yra dar vienas teigiamas punktas. Žinoma, galite būti tikri, kad per šiuos susitikimus mes ir toliau kreipsime didelį dėmesį į susirūpinimą keliančius dalykus, ypač politinių kalinių padėtį, susirinkimų, žiniasklaidos, maldos laisvę, mažumų teises, ir kiekvienu atveju pabrėšime savo išipareigojimą gerbti žmogaus teises bei jų svarbą ilgalaikiai ekonomikos plėtrai ir socialiniam vystymuisi.

Nuogąstaudamas – ir gana pagrįstai – dėl padėties Turkmėnijoje, Parlamentas atidėjo savo sprendimą dėl laikinojo susitarimo. Iš esmės aš pritariu šiam nuogąstavimui ir taip pat pripažįstu, kad Turkmėnija dar turi nueiti ilgą kelią iki tol, kol visiškai atitiks tarptautinius demokratijos ir žmogaus teisių standartus.

Nors ir ribotas, tai – teigiamas poslinkis, liudijantis norą siekti pažangos ir atsiverti pokyčiams. Vertiname tai kaip galimybę, kuria turime pasinaudoti bendradarbiaudami su Turkmėnijos valdžios institucijomis ir jas paremti. Esu tvirtai įsitikinusi, kad Europos Sąjunga turi įsipareigoti paruošti dirvą būsimiems teigiamiems poslinkiams.

Laikinojo prekybos susitarimo taikymas, kuris, mano nuomone, reiškia su prekyba susijusias Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo sąlygas, būtų pirmas teigiamas žingsnis, leidžiantis mums daugiau įsipareigoti Turkmėnijai ir gyviau skatinti bendradarbiavimą, reformas ir apskritai modernizaciją. Be to, laikinajame susitarime yra svarbus punktas apie žmogaus teises, ir žinau apie jūsų susirūpinimą dėl galimybės sustabdyti sutarties galiojimą.

Taip pat norėčiau pabrėžti, kad laikinojo prekybos susitarimo 1 straipsnyje ir Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo 2 straipsnyje yra punktai, susiję su pagarba demokratijai ir pagrindinėmis teisėmis kaip esminiais kiekvieno susitarimo elementais, tačiau svarbiausia, kad abiejuose susitarimuose yra punktai, leidžiantys kiekvienai iš šalių imtis atitinkamų priemonių esant rimtiems susitarimų pažeidimams, ir ypatingos būtinybės atvejais tai daryti be išankstinės jungtinių komitetų konsultacijos.

Todėl įvykus nustatytam, nuolatiniam ir rimtam žmogaus teisių punkto pažeidimui galimas sutarčių atidėjimas. Vis dėlto laikinasis prekybos susitarimas aiškiai nėra panacėja. Jis tikrai neišspręs visų žmogaus teisių problemų Turkmėnijoje, tačiau padės užtikrinti, kad labiau laikomasi tarptautinių standartų, ypač teisinės valstybės ir žmogaus teisių srityse.

Yra dar dvi labai svarbios priežastys, kodėl turėtume stiprinti savo ryšius su Turkmėnija gindami savo interesus: tai saugumas ir energetika. Iš tiesų Turkmėnija yra Europos ir Azijos kryžkelėje, jos kaimynai, be kitų, yra Iranas ir Afganistanas. Jai svarbu būti aktyviai neutraliai regione, kur tvyro didelė įtampa ir kuris yra ties destabilizacijos riba.

Taigi mes sėkmingai dirbame su Turkmėnija sienų kontrolės srityje ir kovoje su terorizmu, islamistiniu ekstremizmu, prekyba narkotikais ir prekyba žmonėmis. Šis bendradarbiavimas dar svarbesnis turint galvoje neseniai atnaujintą tarptautinės bendruomenės Afganistane ir Pakistane įsipareigojimą, ir, beje, regionines konferencijas, kurios netrukus rengiamos Hagoje ir Tokijuje.

Kaip visi žinome, Vidurinė Azija turėtų vaidinti labai svarbų vaidmenį kalbant apie energetikos saugumą. Pasikeitus valdančiajam režimui Turkmėnijoje, mūsų bendradarbiavimas šioje srityje išaugo. Europos Sąjunga labai stengiasi, kad turėtų Pietų dujų koridorių, kuris sukurtas kaip platesnio masto politikos įvairinti mūsų energijos šaltinius ir tranzito maršrutus dalis. Turkmėnija neabejotinai yra svarbi šio projekto sėkmei.

Apibendrinant, mūsų santykiai su Turkmėnija turi būti formuojami tiek pagal mūsų vertybes, tiek pagal mūsų interesus. Todėl lieku įsitikinusi, kad megdami ryšius su Turkmėnija, būsime geresnėje padėtyje iškeldami savo argumentus atviresnės visuomenės toje šalyje naudai.

Ir toliau raginsime valdžios institucijas daryti pažangą kitose srityse, tokiose kaip baudžiamojo ir civilinio kodekso reforma, įstatymai dėl religijos, žiniasklaidos laisvės, politinių kalinių paleidimas, tarptautiniams stebėtojams leidimų įeiti į kalėjimus suteikimas ir leidimas šalyje būti daugiau NVO.

Dėl visų šių priežasčių prašau jūsų pritarti laikinajam susitarimui su Turkmėnija.

Pirmininkas. – Komisijos nary, ponios ir ponai, prieš suteikdamas žodį kalbėtojams šioje diskusijoje, kaip atsakingam už daugiakalbystės klausimus Parlamento biure leisiu sau perskaityti jums iš naujiems EPN parengto lankstinuko patarimą kalbėti taip, kad būtų aiškiai išversta žodžiu ir kad šis nepalyginamas beprecedentis stebuklas bet kurioje kitoje institucijoje galėtų ir toliau kiekvieną dieną būti vykdomas.

Lankstinukai nėra lentelės, kurias Mozė atnešė iš kalnų, nes jose nurodoma: „Kalbėkite įprastu tempu ir ne per greitai. Jeigu įmanoma, kalbėkite savo gimtąja kalba. Kalbėdami venkite keisti kalbą. Kalbėjimas yra geriau už skaitymą, bet jeigu nėra alternatyvos, įsitikinkite, kad vertėjai žodžiu turi tekstą. Aiškiai pateikite nuorodas į dokumentus. Aiškiai tarkite bet kokią minimą skaičių. Paaiškinkite naudojamus sutrumpinimus savo kalboje. Prisiminkite, kad juokus sunku išversti ir kalbėkite vertėjams žodžiu. Taip pat, kai pirmininkaujate posėdžiui, kurį laiką prieš suteikdami žodį kitam kalbėtojui lukterėkite, kad vertėjai žodžiu galėtų užbaigti kalbą ir perjungti atitinkamą kanalą.“

Dėkoju už jūsų vertimą žodžiu ir norėčiau pasinaudoti šia galimybe padėkodamas vertėjams žodžiu, kurie atlikdami savo tokį sudėtingą ir tokį veiksmingą darbą sudaro sąlygas mūsų darbui.

Alexandru Nazare, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (RO) Pirmiausia, o tai nėra sutapimas šių diskusijų aplinkybėmis, norėčiau pasveikinti už pasiektą kompromisą paskutiniame Europos Vadovų Tarybos susitikime dėl dujotiekio „Nabucco“ finansavimo.

Man malonu, kad projektas „Nabucco“ paskelbtas prioritетiniu energijos projektu ir kad mūsų kaip Europos Parlamento narių pastangos remiant šį projektą davė rezultatų.

Tačiau, grįžtant prie šiandienų diskusijų, manau, kad tarp nerimą keliančių klausimų dėl Turkmėnijos yra du vienodai svarbūs klausimai: ekonominis bendradarbiavimas, ypač naftos ir dujų srityje, taip pat socialinė pažanga ir žmogaus teisės šioje šalyje, kaip minėjo taip pat Komisijos narys.

Teigiamai vertinu šį pranešimą ir už tai sveikinu Danielį Caspary.

Taip pat manau, kad aptariamas susitarimas suteikia geresnį pagrindą už dabartinį bendradarbiavimą su Turkmėnija. Tačiau, norėčiau pabrėžti, kad nėra per anksti mums aptarti specialius bendradarbiavimo su Turkmėnija ir jos įtraukties į Europos Sąjungos energetikos projektus kelius. Aptariamas susitarimas yra labiau nei sveikintina ekonominį bendradarbiavimą tarp ES ir šios šalies greitinti skirta priemonė.

Iš šio pranešimo suprantame, kad valdžio institucijos Ašchabade pasirengusios derėtis žmogaus teisių ir pilietinių laisvių tema. Remiantis ES iki šiol įgyta patirtimi, akivaizdu, kad šiose temose pažanga pasiekama greičiau, kai apie jas yra plačiau diskutuojama, siejant jas su kitomis temomis, įskaitant ilgalaikio ekonominio bendradarbiavimo perspektyvos temą.

Turkmėnijos energetikos ir užsienio politikos kryptys glaudžiai susijusios. Galime jas vystyti tuo pačiu metu stiprindami ekonominį bendradarbiavimą ir priimdami specialias priemones, taip pat nuolat domėdamiesi žmogaus teisėmis.

Teigiamai vertinu įvertinimo kriterijų dėl Turkmėnijos pažangos ir taip pat dėl ES intelektinės nuosavybės standartų. Įdomu, ar nebūtų naudinga nustatyti taip pat panašius standartus ekonominei integracijai, tačiau tik realaus, ilgalaikio pobūdžio arba tokius, kurie yra susiję su pažanga piliečių laisvių srityje.

Erika Mann, *PSE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, dėkoju Komisijos nariui ir už Tarybą atsakingam Alexandrui Vondrai, už paaiškinimus, bet esu tikra, kad jie jautė tam tikrą mūsų dvejojimą, kai juos visapusiškai palaikėme. Kyla sunkumų, nes Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimui (PBS) Parlamentas turės pritarti, kai tokio pritarimo nereikia laikinajam prekybos susitarimui dėl mūsų teisinių įsipareigojimų.

Dėl to, kalbėdami apie laikinąjį prekybos susitarimą, savo rezoliucijoje galime tik pabrėžti savo pastebėjimus ir iškelti mums nerimą keliančius klausimus ir paremti dėl tam tikrų temų; tačiau, šis Parlamentas ir būtent mano politinė frakcija dvejoja visiškai paremdama laikinąjį prekybos susitarimą.

Tikiuosi, kad tai jums suprantama, ir tikiuosi, kad galite išspręsti problemą. Žinau, kad dėl teisinio proceso ir jūsų padėto parašo po teisiniu pagrindu jums labai sunku, jeigu net neįmanoma, iš naujo derėtis. Mes visiškai esame susipažinę su faktais, bet esu įsitikinusi, kad galite rasti kažkokio pobūdžio įsipareigojimus toliau tobulinti ir tyrinėti teisinį pagrindą, kuriuo remdamiesi galite padėti mums pritarti jums, nes visi suprantame, kokia svarbi Turkmėnija, o mes jau parėmėme kitus susitarimus. Taip nėra, kad visiškai nežinotume, kokia svarbi Turkmėnija, bet tai – labai problematiškas atvejis.

Norėčiau, kad dar kartą apsvarstytumėte tai, ir todėl būtent prašau jūsų paslaugos: apsvarstykite dar kartą mūsų 11 dalį, kurioje mums kelia nerimą teisinis įsipareigojimas ir skirtumai tarp laikinojo prekybos susitarimo ir Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo.

Prašau pripažinti mūsų rezoliucijos 9 dalį, kurioje kalbama apie žmogaus teisių išlygos įtraukimą į PBS susitarimą. Komisijos nary, esu susipažinusi su jūsų pastebėjimais ir atsižvelgiau į juos, bet esu tikra, kad kažką galite padaryti, jog būtų galima toliau tyrinėti, kaip galime sustiprinti šį konkretų klausimą.

Tą patį galima pasakyti apie 10 dalį, o tai taip pat svarbu Tarybai. Taip pat norėtume matyti persvarstymo išlygą. Žinau, ji neįtraukta, bet vėl, prašau paslaugos, apsvarstykite ją dar kartą ir pažiūrėkite, ką galite padaryti, jeigu toliau tęsite derybas.

Jeigu galėtumėte kažką padaryti dėl 8 dalies, tai būtų daugiau nei naudinga mums; ji susijusi su stebėsena, kurios visada norime ir kurios nuolat prašome. Stebėsena nereiškia, kad norime sėdėti prie derybų stalo. Tai

darėme kitomis aplinkybėmis, taigi pagalvokite, ką galite padaryti čia, kaip galite būti naudingi apibreziant, ką stebėseną reiškia, tačiau padarykite paslaugą ir atsižvelkite į šį atvejį.

Beje, manau, kad padarėte didelį darbą. Visi punktai įtraukti į naują ES ir Centrinės Azijos partnerystės susitarimą 21-ajam amžiui. Net įtraukėte TDO rekomendacijas. Įtraukėte žmogaus teisių klausimus, todėl esu įsitikinusi, kad galime rasti kompromisą, bet būtina šiek tiek padirbėti.

Hélène Flautre, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – (FR) Gerb. pirmininke, manau, kad turime bandyti neapgauinėti savęs, bet suprasti, kad nors Valery Pal buvo paleistas, Turkmėnijos vyriausybė toliau grobs, įkalins ir kankins kitus žmones Turkmėnijoje už išgalvotus nusikaltimus.

Nors Jungtinių Tautų specialusis pranešėjas dėl religijos laisvės nuvažiavo į Turkmėniją, kiti devyni pranešėjai vis dar laukia savo leidimų, o šie žmonės yra atsakingi už tokias svarbias sritis kaip kankinimas, žmogaus teisių gynība, teismų nepriklausomybė, švietimas, sveikata, žodžio laisvė ir t. t.

Kelios kalbos iš tikrųjų atrodo, kaip savęs įtikinimo pratimai. Toliau susiduriame su vienu iš pasaulyje labiausiai represinių ir uždarytų režimų, net jeigu buvo šiek tiek pažangos ir net jeigu turime rasti teisingą strategiją, kad palaikytume tai. Svarbu, prieš sudarant bet kokią susitarimą su ja, nebūti naiviais arba iš anksto akivaizdžiai neprašyti Turkmėnijos tapti demokratijos ir žmogaus teisių modeliu.

Taigi, tarp šių dviejų kraštutinių, ką turime daryti? Paprasčiausiai siūlau sukurti tikrą užsienio politiką ir atitikti kriterijus, kurie yra nepaprastai tikslūs, pakankamai aukšti ir realūs ir kuriuos nustatė Europos Parlamentas. Kalbu apie įvažiavimo leidimus NVO ir Jungtinių tautų specialiesiems pranešėjams ir Tarptautiniam Raudonajam Kryžiui. Žinome, kad derybos yra vedamos, bet jos nėra užbaigtos. Turiu omenyje švietimo sistemos reformą pagal tarptautinius standartus – kurie yra pradedami taikyti, bet vis dar nepatenkinamai – visų politinių kalinių paleidimą ir jų judėjimo laisvę – trumpai, apie žmogaus teisių ABC. Mano frakcijos pasiūlymas ambicingas ir realus. Jį galima sumažinti iki paprasčiausios formulės.

(Pirmininkas pertraukė kalbėtoją prašydamas jos vertėtų žodžiu prašymu kalbėti lėčiau)

Negalime kenkti savo pačių politikai atsisakydami savo vertybių. Tai nėra pritarimo Turkmėnijos izoliacijai, bet bendradarbiavimo su šalimi klausimas. Taigi kaip tai padarysime? Turime paimti du pieštukus po vieną kiekvienoje rankoje. Su vienu pieštuku nupiešime planą, kuriame bus nustatyti etapai, reikalingi Parlamento nustatytiems kriterijams įgyvendinti. Šie etapai laikui bėgant bus išryškunami tiksliai tvarkaraščiais ir aptarti su šalies atstovais surengtose žmogaus teisių pakomitečiuose.

Kai pasirašysime po šiuo planu, su kitu pieštuku kitoje rankoje galėsime pasirašyti prieš mus esantį laikinąjį susitarimą. Manau, kai ateis laikas Komisijai ir Tarybai aptarti žmogaus teisių išlygų ateitį, būtina, kad šios išlygos būtų sistemiškos ir šalia jų būtų taikomas konsultavimosi mechanizmas, kuris gali lemti, prireikus, šio susitarimo galiojimo sustabdymą.

Pirmininkas. – Hélène Flautre, Pirmininkas nematuoja kalbėtojų kalbos greičio. Pirmininkas prieš save mato indikatorius, kuriuo vertėjai žodžiu siunčia SOS, kai jie nustoja verst, nes jie negali pasivyti kalbėtojo. Nematuoju greičio; gavau signalą apie šį nenumatytą atvejį ir jį perduodu nariams, kad kiekvienas galėtų sekti diskusijas.

Kaip visada dėkoju už jūsų supratimą.

Helmuth Markov, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (DE) Pirmininke, Tarybos Pirmininke, Komisijos nary, praėjo beveik metai, kai šis Parlamentas labai aiškiai ir skaudžiai patvirtino, kokia pažanga būtina siekiant sudaryti sąlygas susitarti dėl prekybos susitarimo tarp EB ir Turkmėnijos. Tokius reikalavimus sąlyginai lengva patenkinti: laisva ir neapsunkinta prieiga Tarptautiniam Raudonajam Kryžiui, politinių kalinių ir žmonių, atsisakančių tarnauti kariuomenėje dėl įsitikinimų, paleidimas, visų valstybės keliavimo apribojimų panaikinimas, lengvesnė prieiga ir darbo sąlygos NVO ir JT agentūroms ir išsami švietimo sistemos reforma. Visiškai pritariu, kad prezidentas Gurbanguly Berdimukhamedov padarė pažangą. Tai neginčytina. Tačiau, mano nuomone, mums apskritai nepatogu patvirtinti šį susitarimą dabar. Tiek jūs, Tarybos Pirmininke, tiek jūs, Komisijos nary, praradote didelę progą.

Nebūtinai pritariu jų nuomonei, bet kaip socialistai demokratai nariai teigė, mes – Parlamentas – norime jūsų užtikrinimo, kad jeigu Parlamentas reikalauja, atsisakyti šio laikinojo susitarimo, turite pritarti mūsų prašymui. Alexandr Vondra visiškai nieko nepasakė apie tai, o jūs, Komisijos nary, paaiškinote mums, kad susitarime nurodoma, jog tai gali būti padaryta. Tai, kad susitarime nurodyta, jog tai gali būti padaryta, nėra svarbu, svarbu yra tai, kad esate pasirengę, jeigu Parlamentas reikalauja, pritarti šiam prašymui. Tai svarbu.

Paklausčiau visų gerbiamųjų narių, ar norime save rimtai vertinti, rytoj nepritarti, nebent Komisija raštu pritartų ir perskaitytų čia, kad šis reikalavimas bus įgyvendintas. Tai buvo dalis sandorio, kurio buvo galiausiai reikalaujama, bet jūs nieko apie tai neužsiminėte. Turiu pasakyti, kad jaučiu, jog jūs mūsų rimtai nevertinate. Bent jau pareiškimas dėl pozicijos turėjo būti padarytas šiuo klausimu.

Dėl to teigiu jums, kad šiomis aplinkybėmis susitarimas dėl laikinojo susitarimo neįmanomas. Tikiuosi, kad kartu visais balsais įtvirtinsime tai rytoj.

David Martin (PSE). – Pirmininke, kaip du ankstesnieji kalbėtojai baiminuosi, kad Komisija ir Taryba pagražino, o ne paspalvino šiandienės situacijos Turkmėnijoje vaizdą.

Dabartinis prezidentas gali būti šiek tiek geresnis už prezidentą, kurį jis pakeitė 2007 m. vasario mėn., bet ar jis pakankamai geresnis mums susitarti dėl laikinojo prekybos susitarimo kaip partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo pirmtako? Kaip Helmuth Markov ir Hélène Flautre teigė, Tarptautinės prekybos komitete mes nustatėme penkias labai aiškias užduotis Turkmėnijai, kurias norėtume pamatyti įgyvendintas prieš sutikdami.

Pirma, teigėme, kad Tarptautinis Raudonasis Kryžius turi turėti laisvą prieigą prie Turkmėnijos. Nebent Komisija ir Taryba gali man pasakyti kitaip, suprantu, kad iki šiol Raudonasis Kryžius neturėjo galimybių aplankyti nei vieno kalėjimo arba įkalintojo Turkmėnijoje.

Antra, teigėme kad jie turi performuoti savo švietimo sistemą pagal tarptautinius standartus. Taryba teisi teigdama, kad ji išplėtė vidurinio išsilavinimo sistemą vienais metais, bet mano supratimas vėl kužda, kad nepaisant nežymių pagerinimų švietimo sistemoje, tai nebuvo skirta didžiajai daliai turkmėnų, bet elitui ir ruošti tuos, kurie pageidauja dirbti naftos ir dujų sektoriuje.

Trečia, prašėme paleisti visus politinius kalinius. Kai kurie buvo paleisti, bet nedaug, o iš tikrųjų yra šimtai, o gal net tūkstančiai politinių kalinių silpstančių kalėjimuose Turkmėnijoje, vis dar laukdami teisingo teismo.

Ketvirta, teigėme, kad norime visų išorės keliavimo apribojimų panaikinimo. Įdomu, kad Taryba ir Komisija susitelkė ties vidaus keliavimu. Tvirtiname, kad turi būti išorės keliavimo laisvė taip pat. Tai nebuvo įgyvendinta.

Galiausiai sakėme, kad turi būti laisva prieiga nepriklausomoms NVO, laisva prieiga JT žmogaus teisių organams ir spaudos laisvė. Na, nėra spaudos laisvės, nėra laisvos prieigos NVO ir nors JT kontrolierius dėl religijos toleravimo galbūt buvo įleistas, Turkmėnijoje yra ilgiausia iš visų pasaulio šalių JT prašomų vizitų eilė.

Ar tai iš tikrųjų yra šalis, su kuria galime bendradarbiauti? Įtariu, kad daugumos šiuose Rūmuose ir kitose institucijose atsakymas yra aiškus „taip“. Kodėl reikalai pasikeitė, kai Prekybos komitete buvo priimta jo rezoliucija 2007 m.? Cinikai galėtų teigti, kad taip yra, nes dujos ir nafta buvo aptiktos Turkmėnijoje, nes norime statyti naują dujotiekį, nes staiga supratome, kad tai – mūsų strateginis interesas. Jeigu taip yra, neapsimeskime, kad tai susiję su žmogaus teisių gerinimu. Tai susiję su asmeniniu interesu Europos Sąjungos lygmeniu.

(Pirmininkas pertraukė kalbėtoją)

Søren Bo Søndergaard (GUE/NGL). – (DA) Gerb. pirmininke, aš taip pat visiškai nesutinku su pasiūlymu, kad Europos Parlamentas turi besąlygiškai pritarti prekybos susitarimui su Turkmėnija, kuri yra galiausiai tokia, apie kokią čia mes kalbame. Galime rašyti ką tik norime savo pagrindimuose, bet kai paspausime žaliąjį mygtuką, reikalai jau mums nepriklausys, jeigu negausime užtikrinimo iš Komisijos, kad turėsime galimybę atšaukti susitarimą.

Kokia iš tikrųjų yra sutikimo susitarimui su Turkmėnija priežastis? Girdėjome apie įvairius pagerinimus ir tiesa, kad diktatūroje buvo iš tikrųjų įgyvendinti kai kurie pagerinimai ir duoti kai kurie pažadai. Tačiau, kaip galiausiai *Amnesty International* teigė mums, šie pagerinimai buvo įgyvendinti labai ribota apimtimi. Kuo visa tai buvo grindžiama? Pagrindimas apėmė tai, kad susitarimo nebuvimas taip pat nelėmė jokių rezultatų. Mano nuomone tai – absurdiškas pagrindimas, kuriuo raginami visi diktatoriai išsilaikyti, nes taip tam tikra prasme mes seksime jais ateityje. Manau, kad turi būti garsiai ir aiškiai pasakyta, kad gali būti labai didelės dujų kainos, o jeigu dėl dujų kainų tariamės su diktatūra Turkmėnijoje, kainos yra žymiai per didelės.

Justas Vincas Paleckis (PSE). – (LT) Tenka tik apgailestauti, kad Europos Sąjungos ir kitų tarptautinių organizacijų veiksmai bandant apginti žmogaus teises Turkmėnijoje vis dar neduoda pozityvių rezultatų.

Žurnalistams, žmogaus teisių gynėjams ten užkemšamos burnos. Moterys ir vaikai toliau prievartaujami, jais prekiaujama.

Esu vis dėlto įsitikinęs, kad santykių nutraukimo ir izoliacijos politika Turkmėnijos atžvilgiu neperspektyvi. Ne todėl, kad ši šalis turtinga dujomis, o tik todėl, kad tikrai ryšių su aplinkiniu pasauliu skatinimas gali atvesti į demokratinius pokyčius.

Todėl aš remiu Europos Komisijos poziciją ir laikiną susitarimą, kuris, reaguojant į įvykius šalyje, esant reikalui galėtų būti sustabdytas. Be abejo, Europos Sąjungos požiūris į energetiką santykiuose su Turkmėnija neatsiejamas nuo menkiausių pokyčių žmogaus teisių srityje stebėjimo.

Charles Tannock (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, yra daug daugiau paslaptingoje Turkmėnijoje negu tik nafta ir dujos. Neteigiū, kad šalies angliavandenilio ištekliai nėra svarbūs. Iš tikrųjų jie – gyvybiškai svarbi strateginė vertybė ES, atsižvelgiant į Sąjungos norą ir Turkmėnijos akivaizdų troškimą atsitraukti nuo Rusijos šešėlio, kalbant apie energetikos tiekimą.

Turkmėnijos didžiuliai ir aiškiai prieinami dujų ištekliai yra pakankamai savarankiškai, kad dėl to reikala būtų artimesnių santykių su ES. Vis dėlto yra kitų priežasčių dėl kurių taip pat, manau, turėtume siekti laikinojo prekybos susitarimo su Turkmėnija. Šalis – svarbiausias taikios ir stabilios musulmonų šalies su pasaulietiška vyriausybe pavyzdys, pasižvelgiant į kovoti su islamistų terorizmu Afganistane, kuriame vyksta karas.

Žinoma, vis dar yra rimtų nerimą keliančių klausimų dėl žmogaus teisių, demokratijos ir politinių laisvių, bet tokie nerimą keliantys klausimai taip pat yra Rusijoje ir Kinijoje, o aš neprisimenu, kad socialistai būtų kėlę šį klausimą neseniai vykusiose diskusijose apie Tibetą. Vis dar palaikome strateginius santykius su abiem šiomis didelėmis šalimis.

Skatinsime tolesnius pokyčius Turkmėnijoje dialogu ir partneryste, o ne izoliacija. Dėl to apskritai palaikau geresnius santykius tarp ES ir Centrinės Azijos šalių.

(Pirmininkas pertraukė kalbėtoją)

Alessandro Battilocchio (PSE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, tikiuosi, kad šios diskusijos dėl laikinojo prekybos susitarimo gali suteikti mums galimybę pradėti nuoseklų padėties Turkmėnijoje tyrimą ir reikalauti labiau praktinių priemonių gerinti šiuo metu esančią labai neigiamą padėtį.

Ašchabado vyriausybė neseniai atmetė daug rekomendacijų, įskaitant politinių kalinių paleidimą, buvusių politinio įkalinimo atvejų persvarstymą ir žmogaus teisių aktyvistams šališkai nustatyto keliavimo draudimo panaikinimą. Iki šiol, neveidmainiaujant, tai yra valstybė, kuri neprisileidžia tarptautinių organizacijų stebėsenos, kurios nesugebėjo patekti į šalį 10 metų. Žurnalistai ir aktyvistai neturi galimybių laisvai dirbti, o visiems oponentams gresia pavojus kiekvieną dieną.

Europos Sąjunga ir tarptautinė bendruomenė dabar reikalauja iš esmės pasikeisti žmogaus teisių atžvilgiu; grynai ekonominiams susitarimams bus labai sunku pritarti.

Marie Anne Isler Béguin (Verts/ALE). – (FR) Gerb. pirmininke, ministre, Komisijos nary, manau turime liautis veidmainiauč šiuo klausimu.

2006 m. dalyvavau Europos Parlamento delegacijoje, kuri keliavo į Turkmėniją ir mes pateikėme keletą pasiūlymų tuo metu, kurį jūs, Komisijos nary, aptarėte.

Aišku, suprantu jūsų ir Tarybos argumentus, bet kai palyginu tai, kas buvo pasiūlyta, su pranešimu dėl Centrinės Azijos – už kurį mes balsavome šiuose Rūmuose prieš kelis mėnesius, 2008 m. vasario 20 d., ir kuriame pakartojome savo reikalavimus dėl kalinių paleidimo, Raudonojo Kryžiaus ir t. t. – ar buvo pasiekta kokia nors pažanga? Ne.

Asmeniškai, kai skaičiau „Turkmėnijos pranešimą“, iš tikrųjų skaičiau „pranešimą „Nabucco“, nes jau dienos pabaigoje mus domina energetika, šios trečiosios didžiausios dujų tiekimo šalies pasaulyje dujos. Be to, žinau – buvo mums gerai paaiškinta, kai buvome Turkmėnijoje – kad, jeigu Europos Sąjunga nėra suinteresuota Turkmėnijos dujomis, tuomet šalis turės kitų pirkėjų, ne vien tik Kiniją. Todėl venkime būti veidmainiais, aiškiai parodykime...

(Pirmininkas pertraukė kalbėtoją)

Christopher Beazley (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, tik labai norėčiau pritarti savo kolegai Charlesui Tannockui. Jo baigiamosiomis pastabomis, jeigu nebūtų nutraukta kalba, pažymima, kad ES turi būti skatinama – ir iš tikrųjų Komisija ir Taryba turėtų finansuoti – Kaspijos dujotiekį į Centrinę Aziją siekdama sumažinti pavojų priklausyti nuo monopolinio šaltinio, kad turėtume galimybes išvengti tapti vienu iš mūsų kaimynų užsienio politikos tikslų auka.

Pirmininkas. – Dėkoju, Christopher Beazley. Visada svarbu prisidėti prie Charleso Tannocko, kuris yra visada konstruktyvus ir Parlamento įkvėpimo šaltinis, minčių.

Dabar paskutiniam kalbėtojų Davidui Martinui suteikiamas žodis.

Išsiaiškinsime Biure, ar šioje dalyje gali būti suteiktas žodis kalbėtojų, kuris jau dalyvavo diskusijose, nes dažniausiai jie vėl iš naujo pradeda diskusiją. Tačiau, kadangi šiuo atveju priėjome prie penktojo kalbėtojo ir penki kalbėtojai turi teisę kalbėti, suteikiu žodį Davidui Martinui.

David Martin (PSE). – Gerb. pirmininke, dėkoju, kad suteikėte man žodį. Norėjau grįžti, nes prieš vėl Komisijai suteikiant žodį norėjau pateikti jai specialų klausimą. Noriu tiksliai žinoti, kaip žmogaus teisių išlyga, kuriai pritariame, bus remiama ir įgyvendinama. Ar Komisija nuspręs, ar buvo žmogaus teisių pažeidimas ir, jeigu Komisija taip nuspręs, ar bus nuspręsta Taryboje sustabdyti susitarimą visais balsais arba kvalifikuota balsų dauguma? Kiek žmogaus teisių išlyga iš tikrųjų bus praktiškai pritaikoma? Turime žmogaus teisių išlygas daugelyje mūsų tarptautinių susitarimų ir iki šiol – išskyrus kitas diskusijas – beveik niekada nesirėmėme jomis, išskyrus Baltarusijos labai retą atvejį.

Alexandr Vondra, einantis Tarybos pirmininko pareigas. – Gerb. pirmininke, manau, kad tai buvo naudingos diskusijos. Diskusijose daugiausiai buvo susitelkta ties žmogaus teisėmis, o tai mūsų nestebina. Norėčiau dar kartą pabrėžti, kad dabartinė žmogaus teisių išlyga susitarime sudaro sąlygas sustabdyti galiojimą esant žmogaus teisių pažeidimui: apie patį sustabdymą, manau, kad, jeigu padėtis Turkmėnijoje blogėja, turėsime atsižvelgti labai rimtai į tai, ką Parlamentas siūlo.

Žinoma, galutinį sprendimą priims Taryba, ieškodama visų ribojančių priemonių pasirinkimo, įskaitant galimybę sustabdyti, o šioje situacijoje turime precedentų su kai kuriomis kitomis Centrinės Azijos šalimis.

Kai kurie iš mūsų taip pat palietė bendradarbiavimą su Raudonuoju Kryžiumi. Mums nėra lengva spręsti apie bendradarbiavimą tarp Raudonojo Kryžiaus ir Turkmėnijos todėl, kad šioje situacijoje Raudonajam Kryžiui taikomas pagrindinis principas – veiksmų laisvė. Taigi remdamiesi prieinama informacija turime pripažinti, kad turime daug padaryti ir pagerinti, bet tuo pačiu metu galime įžvelgti teigiamų dalykų ir vystymąsi.

Apskritai ir galiausiai, žmogaus teisių padėtis Turkmėnijoje, žinoma, labai bloga, bet tebesitęsianti izoliacija nėra pasirinkimas. Sąlyginis metodas sudarant laikinąjį susitarimą, dėl kurio buvo deramasi 11 metų, nėra veiksminga priemonė užtikrinti pažangą dėl žmogaus teisių ir demokratijos.

Žinoma, turime dalyvauti dialoge su Turkmėnija dėl žmogaus teisių ir tai stengėmės daryti. Čekijos ministras pirmininkas ten buvo neseniai. Jis dalyvavo su prezidentu Ašchabade būtent tokio pobūdžio pokalbyje.

Tarybai pirmininkaujančios ES valstybės atstovai įsitikinę, kad dabar yra galimybė bendradarbiauti su Turkmėnija, o tas metodas – veiksminga priemonė palaikyti atvirą dialogą dėl tokių klausimų kaip žmogaus teisės.

Nei viena Turkmėnijos pagrindinė partnerė – Rusija arba Kinija, kurios šiuo metu didina savo įtaką regione – greičiausiai neįtrauks šių kaip svarbiausių klausimų į savo darbotvarkes.

Taigi atitinkamų sutartinių santykių kūrimas, pradedant nuo laikinojo susitarimo, yra pagrindinis žingsnis tokio bendradarbiavimo politikoje. Neigiama Parlamento nuomonė būtų kenksminga mūsų besiformuojančiam dialogui su Turkmėnija ir pakenktų mūsų gebėjimui užtikrinti pažangą svarbiose srityse, pvz., didesnei žmogaus teisių pagarbai.

Todėl norėčiau paskatinti Parlamentą, kaip siūlė pranešėjas Daniel Caspary, pasiūlyti savo visapusišką paramą laikinojo susitarimo sudarymui.

Benita Ferrero-Waldner, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, Eleanor Roosevelt kartą sakė, kad, užuot keikus tamsą, turime uždegti žvakę. Tai taip pat taikoma Turkmėnijai. Žmogaus teisių skatinimas ir demokratijos rėmimas šalyje turi būti toliau mūsų prioritetu. Daugelis iš jūsų teisingai teigė – pvz. Hélène Flautre, kurios

dabar čia nėra – kad pokyčiai lėti. Taip, tokie jie yra, bet jie yra pokyčiai ir šie pokyčiai turi būti pripažįstami ir skatinami.

Taigi turime padėti Turkmėnijai padėti sau. Dėl to turime bendradarbiauti su šalimi konstruktyviu, nuolatinio ir strateginio būdu. Turime sukurti tinkamus pagrindus savo sutartiniais santykiams, kurie yra tokie riboti, o vis dar šiuo metu galiojantis Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas neleidžia to.

Leiskite man taip pat pasakyti keletą žodžių apie sustabdymą arba galimą sustabdymą. Kaip žinote ir kaip einantis Tarybos pirmininko pareigas tik ką pasakė, Taryba – beje visais balsais – sprendžia dėl tokių klausimų. Šiuo atžvilgiu Komisija gali pateikti pasiūlymą.

Aš galiu tik priminti jums, kad, pvz., po įvykių Andižane Taryba nusprendė taikyti ribojančias priemones Uzbekistanui, įskaitant ginklų draudimą, taip pat keliavimo apribojimus Uzbekijos pareigūnams, dalyvavusiems įvykiuose. Taip pat techniniai susitikimai PBS pagrindu, Bendradarbiavimo komitetas ir pakomitečiai buvo sustabdyti. Šios priemonės buvo nuolat persvarstomos ir atnaujinamos arba iš dalies pakeičiamos atitinkamai kiekvienais metais.

Šiuo atžvilgiu, jeigu panašus įvykis – arba tik rimtas situacijos pablogėjimas – įvyktų, Taryba galėtų imtis panašių priemonių arba net apsvastyti sustabdymo galimybę, o Komisija tikrai svarstytų visus įmanomus pasirinkimus, įskaitant sustabdymą.

Jeigu bus įtraukta speciali su žmogaus teisėmis susijusi išlyga į PBS, reiks iš dalies pakeisti PBS. Mūsų nuomone tai atrodo pakankamai sudėtinga, nes dėl to reiks iš naujo pradėti derybas su Turkmėnija – kuri jau pasirašė ir ratifikavo PBS 2004 m. – taip pat ir su valstybėmis narėmis, 12 iš kurių jau taip pat ratifikavo susitarimą.

Kadangi ja siekiama nustatyti, ar žmogaus teisių pažeidimas gali lemti PBS sustabdymą, norėčiau pakartoti, kad PBS ir laikinasis susitarime yra išlyga, kurioje pripažįstama pagarba žmogaus teisėms kaip esminis elementas – labai aiškiai minėjau anksčiau. PBS ir laikinajame susitarime yra išlyga, nustatanti, kad, jeigu bet kuri šalis mano, kad kita šalis nevykdė įsipareigojimų pagal susitarimą, ji gali imtis atitinkamų priemonių esant ypatingos skubos atvejams net pirmiausia nepasikonsultavusi su jungtiniu komitetu.

Laikinas susitarime ir PBS taip pat yra jungtinė deklaracija, paaiškinanti, kad ypatingos skubos atvejai reiškia atvejus, kai bet kuri iš šalių iš esmės pažeidžia susitarimą, o esminis pažeidimas reiškia esminės sąlygos pažeidimą.

Dėl to esminis pažeidimas ypatingos skubos atvejais suteikia šalims teisę imtis atitinkamų priemonių. Mūsų nuomone, tokios priemonės taip pat galėtų apimti susitarimo sustabdymą. Dėl to, gerbiamieji Parlamento nariai, dar karta jūsų prašau – kaip ir anksčiau prašiau – sutikti, kad laikinasis prekybos susitarimas su Turkmėnija būtų sudarytas.

Komisija sutinka politiškai įsipareigoti stebėti žmogaus teisių dialogą ir reguliariai teikti ataskaitas Parlamentui. Tai būtų prekybos susitarimo pagrindu daugiau bendradarbiauti ir atvertų kelią Turkmėnijos dialogui su tomis šalimis, su kuriomis jau palaikome dialogą regione, normaliu lygmeniu. Nepamirškime to taip pat.

Tik labiau įsipareigodami sugebėsime daryti įtaką teigiamiems įvykiams ir žmogaus teisių gerinimui.

PIRMININKAVO: JOSÉ EDUARDO DOS SANTOS

Pirmininko pavaduotojas

Daniel Caspary, *pranešėjas*. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, labai dėkoju už šiandienos diskusijas. Tai mums suteikė papildomos informacijos ateičiai. Norėčiau padėkoti visiems mano gerbiamausiems nariams, dirbusiems šiuo klausimu pastaraisiais mėnesiais.

Vienas iš esminių Tarybos pareiškimų, gerbiamas Alexandr Vondra, ypač įstrigo mano mintyse: Turkmėnijos žmonės tikrai neišmoks, ką reiškia demokratija ir žmogaus teisės, iš Kinijos, Rusijos arba net Irano. Per pastaruosius metus Parlamentas nustatė aiškias sąlygas, kuriomis remdamiesi galime susitarti dėl šio laikinojo susitarimo, naujausiame Cemo Özdemiro Centrinės Azijos strateginiame pranešime.

Būtų didžiulė privilegija Europos Parlamentui, jeigu dabar iš esmės ignoruotume specifikacijas, kurias nustatėme prieš tris arba šešis mėnesius, ir teigėme, kad vis dėlto pritariame mano pranešimui dėl laikinojo susitarimo. Kita vertus, man taip pat aišku, kad kalbame apie laikinąjį susitarimą šiandien. Nėra gera mintis atidėti balsavimą. Man taip pat žinoma, kad neturime pasinaudoti Turkmėnija ir laikinuoju susitarimu kaip įkaitu siekdami perkelti įgaliojimų pusiausvyrą tarp Europos institucijų.

Man taip pat žinoma, kad sukurtume precedentą, jeigu Komisija ir Taryba pritartų reikalavimams, kuriuos daugelis iš mūsų šiandien padarėme, net jeigu – o tai sakau pakankamai aiškiai – šie Parlamento reikalavimai yra visiškai pagrįsti. Dėl to laikiu – verčiau šį vakarą – Komisijos išsipareigojimo, kad, jeigu ši stebėseną rodo, jog situacija Turkmėnijoje blogėjo ir jeigu Parlamentas priima rezoliuciją, prašydamas Komisijos pasiūlyti Tarybai sustabdyti šį laikinąjį susitarimą, ji pateiks pasiūlymą šiuo klausimu Tarybai. Manau, kad tai turėtų būti įmanoma remiantis dabartiniais susitarimais.

Būčiau sužavėtas, jeigu bet koku atveju Komisijos pasiūlymu Taryba išsipareigotų nedelsdama įtraukti ir aptarti šį klausimą viename iš jos būsimų susitikimų. Abi institucijos tikrai gali išsipareigoti, neatsižvelgdamos į bendrą institucinio bendradarbiavimo Europos Sąjungoje sistemą. Būčiau dėkingas, jeigu galėtumėte padaryti šį pareiškimą šiandien arba bent jau prieš balsavimą rytoj. Manęs nedomina mano gerbiamųjų narių rekomendavimas atidėti rytoj balsavimą dėl mano pranešimo prieš balsavimą.

Pirmininkas. – Gavau du pasiūlymus dėl rezoliucijos Darbo tvarkos taisyklių 108 straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka.

Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks rytoj.

9. Kas šeši mėnesiai vykstantis ES ir Baltarusijos dialogo įvertinimas (diskusijos)

Pirmininkas. – kitas klausimas – Tarybos ir Komisijos pareiškimai dėl kas šeši mėnesiai vykstančio ES ir Baltarusijos dialogo įvertinimo.

Alexandr Vondra, einantis Tarybos pirmininko pareigas. – Gerb. pirmininke, esu dėkingas Parlamento nariams už galimybę pateikti naujausią informaciją apie įvykius Baltarusijoje ir ypač pateikti ataskaitą dėl praėjusio pirmadienio diskusijos šiuo klausimu Taryboje rezultatų.

Kaip daugelis iš jūsų sužinos, po Tarybos sprendimo praėjusį spalio mėn. laikinai ir iš dalies sustabdyti vizų draudimo sąrašą pastebėjome keletą teigiamų įvykių Baltarusijoje. Ypač pabrėžčiau judėjimo „Už laisvę“ ir Černobilio iniciatyvų centro įregistravimą, nepriklausomų laikraščių, pvz. *Narodnaya Volya* ir *Nasha Niva*, spausdinimą ir platinimą, apskritąjį stalą dėl interneto reguliavimo su ESBO atstovu, atsakingu už žiniasklaidos laisvę, tebesitęsianti konsultavimasi su ekspertais ESBO/DIŽTB dėl rinkimų teisės aktų gerinimo ir konsultacinių organų kūrimą, įskaitant vieną, skirtą žmogaus teisių klausimams, kurie suvienija pilietinės visuomenės atstovus ir net opoziciją.

Šie žingsniai, nors kai kam gali atrodyti palyginti menki, yra reikšmingi Baltarusijos aplinkybėmis. Tai pripažino kai kurie pilietinės visuomenės atstovai Baltarusijoje.

Žinoma, buvo įvykių, keliančių mums rūpestį. Svarbią žmogaus teisių NVO „Viasna“ buvo atsisakyta įregistruoti, kyla problemų dėl kai kurių nepriklausomos žiniasklaidos atstovų akreditavimo ir, nors mažiau negu anksčiau užpildinėjama pilietinė visuomenė ir opozicijos aktyvistai, trumpalaikiai sulaikymai toliau tebevykdomi. Taip pat atidžiai sekame opozicijos skundus dėl „priverstinės karo prievolės“ kariuomenėje.

Taigi, negalime paneigti, kad vaizdas įvairus. Vis dėlto, esame įsitikinę, kad būtina toliau bendradarbiauti su policija ir remti teigiamus pasiekimus. Toks turi būti tolesnis kelias mūsų santykiuose su Baltarusija. Turime turėti omenyje savo platesnius strateginius interesus regione ir taip pat finansų krizės poveikį, svarstydami savo būsimos politikos kryptį.

Tai buvo svarstymai, neapimantys mūsų kovo 16 d. sprendimo. Šiame sprendime, nors vienais metais pratęsiamos ribojančios priemonės, paliekami Baltarusijos pareigūnams nustatyti devyniems mėnesiams keliavimo apribojimų taikymo sustabdymas.

Devynių mėnesių laikotarpio pabaigoje numatytas nuodugnus persvarstymas, bus susitelkta ties penkiomis sritimis, numatytomis Tarybos 2008 m. spalio mėn. išvadose. Tai – rinkimų reforma ir kiti konkretūs veiksmai pagarbos demokratinėms vertybėms, teisinės valstybės principo, žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių atžvilgiu, įskaitant žodžio ir žiniasklaidos bei susirinkimų ir politinės asociacijos laisves.

Tvirtai manome, kad praėjusią savaitę suderintas sustabdymo tęsinys leidžia mums siekti mūsų politikos tikslų. Jis leis mums toliau siekti su Baltarusijos partneriais pagerinimų žmogaus teisių srityje. Labai bus svarbu ateinančiais mėnesiais pradėti žmogaus teisių dialogą.

Po draudimo dėl dvišalių politinių kontaktų panaikinimo, įvyko keletas aukšto lygio vizitų, įskaitant ministrų trejetą sausio mėn. pabaigoje. Šių įvairių kontaktų tikslas – skatinti Baltarusiją ir ugdyti supratimą skirtingų lūkesčių atžvilgiu. Tikimės, kad dialogas tęsis ateinančiais mėnesiais.

Esame įsitikinę, kad turime būti konstruktyvūs Minsko atžvilgiu. Išliekame realistais ir nesitikime esminių pokyčių. Pasikeitimams reikia laiko, o mūsų bendras suinteresuotumas – pasinaudoti kiekviena galimybe skatinti tolesnius teigiamus pasiekimus.

Svarbu, kad mūsų bendradarbiavimo politika buvo atvirai remiama pilietinės visuomenės atstovų Baltarusijoje, kurie neseniai dalyvavo labai naudingoje diskusijoje su Parlamento nariais. Taip pat palaikome nuolatinius kontaktus su Baltarusijos pilietinės visuomenės atstovais ir toliau ketiname tęsti šį dialogą ir taip pat savo paramą pilietinei visuomenei ir nepriklausomai žiniasklaidai Baltarusijoje.

Pabaigoje norėčiau pasakyti kelis žodžius apie Rytų partnerystę, kurią praėjusią savaitę patvirtino Europos Vadovų Taryba ir kuri bus pradėta taikyti aukščiausio lygio susitikime gegužės mėn. Baltarusija – viena iš šešių Rytų partnerystės šalių. Esame tikri, kad Baltarusija turi dalyvauti šioje naujoje iniciatyvoje nuo pradžių. Tačiau jos dalyvavimo apimtis priklausys nuo keleto veiksnių, ypač nuo pažangos kai kuriose srityse, kurias ką tik nurodžiau.

Esu dėkingas visuomenės palaikymui, kurį Parlamentas suteikė Tarybos rezultatams praėjusį penktadienį. Akivaizdu, kad per devynis mėnesius atliekamas nuodugnus persvarstymas bus pagrindas bet kokiems tolesniems sprendimams ir turės svarbią reikšmę mūsų būsimiems santykiams su Baltarusija apskritai. Taryba yra pakankamai pasiruošusi toliau informuoti šį Parlamentą apie pasiekimus ir teigiamai vertina galimybę jums ir toliau dalyvauti šiose diskusijose.

Benita Ferrero-Waldner, *Komisijos narė*. – (FR) Gerb. pirmininke, Baltarusija yra sankryžoje.

Dabar yra laikotarpis, kai Taryba ruošiasi priimti vizų draudimo laikiną sustabdymą iki metų pabaigos patvirtinantį sprendimą, ir išvakarės, kai Europos Parlamentas priims rezoliuciją. Atėjo laikas atlikti pradinį mūsų politikos dėl Baltarusijos persvarstymą po sankcijų sustabdymo šešių mėnesių – nuo 2008 m. spalio mėn. – ir apsvarstyti, kas mūsų laukia kitus devynis mėnesius.

Asmeniškai esu įsitikinusi, kad Europos Sąjungos priimtas sprendimas praėjusį spalio mėn. sustabdyti sankcijas buvo teisingas ir iš tikrųjų šis sustabdymas lėmė teigiamą pažangą.

Baltarusija ėmėsi priemonių, kurios neabejotinai labiau atitinka demokratiją. Ypač galvoju apie dviejų nepriklausomų laikraščių sugrąžinimą į spaudos kioskus, tai, kad net Aleksandro Milinkevichio organizacija pagaliau buvo įteisinta, bendradarbiavimą su ESBO/DIŽTB dėl rinkimų teisės aktų, ir įvairius opozicinių partijų arba NVO – pvz., lenkų sąjungos Baltarusijoje – kongresus, kurie įvyko. Žinoma, ši pažanga ribota ir nepakankama, bet tai taip pat nepakartojama ir, apskritai, galime padaryti išvadą, kad pažanga buvo padaryta.

Dėl to, šis įvairus persvarstymas gavo įvairų atsaką iš Europos sąjungos priimančių per praėjusį Bendrųjų reikalų ir išorės santykių tarybos posėdį suderintą sprendimą. Sankcijų sustabdymas ilgesniam laikui sudaro mums sąlygas palaikyti dialogą, taip kaip pilietinė visuomenė pati aiškiai prašė mūsų daryti, įskaitant neseniai kovo 4 d. Europos Parlamente surengtame forume.

Taip pat turime priemonę, nes sankcijos vėl gali būti taikomos metų pabaigoje, jeigu nuspręsimė, kad tada pasiekta pažanga nepakankama ir tęsime savo patikrinimą toliau iš esmės skirdami dėmesį padėčiai, ar pažanga buvo pasiekta penkiose Bendrųjų reikalų ir išorės santykių tarybos praėjusio spalio mėn. išvadose nustatytose pagrindinėse srityse. Be to, mūsų delegacija Minske padeda Komisijai aktyviai dalyvauti iš esmės analizuojant situaciją.

Ponios ir ponai, teigiamai vertinu Europos Parlamento iniciatyvą siųsti Užsienio reikalų komiteto narių delegaciją ir Europos Parlamento delegaciją ryšiams su Baltarusija, kuri važiuos į Minską per 10 dienų susitikti su valdžios institucijų ir įvairių partijų atstovais, kad susidarytų įspūdį apie situaciją iš esmės.

Taip pat tuo pačiu metu siųsiu savo už šį regioną atsakingą direktorių, jis užtikrintai glaudžiai bendradarbiaus su Europos Parlamento delegacija. Naujo dialogo dėl žmogaus teisių kūrimas su Baltarusija – kitas žingsnis pirmyn, suteikiantis mums galimybes geriau susisteminti savo reikalavimus ir suteikti išsamumo mūsų diskusijoms.

Pirmas šio dialogo posėdis turi įvykti po kelių dienų Minske, o Europos Sąjunga pateiks visus klausimus prie stalo. Prieš tai susitikime su pilietinės visuomenės nariais, o po šio dialogo pasinaudosime jų vertinimu.

Ponios ir ponai, santykiams su šiuo Europos centrine šalimi esančiu kaimynu kurti reikia laiko, kad apsvaistytume atsaką į Baltarusijos pasiektą, įskaitant ateityje, pažangą. Atsakas suteiktų mums galimybes arčiau priartinti Baltarusiją prie mūsų Europos šeimos ir jos vertybių, o tam padaryti, iš tikrųjų, kaip mūsų einantis Tarybos pirmininko pareigas teigė, praėjusį penktadienį Europos Vadovų Taryba patvirtino sprendimą priimti Baltarusiją į Rytų partnerystę, o būtent į jos daugiašalę sudedamąją dalį, platformas. Ši Partnerystė suteiks Baltarusijai galimybę kurti naujus paramos ir mainų tinklus su visomis savo kaimynėmis, įskaitant Baltarusijos pilietinės visuomenės vardą, kuri nori baigti savo izoliaciją ir dalyvauti forume apie pilietinę visuomenę.

Dėl Baltarusijos dalyvavimo dvišaliuose Rytų partnerystės santykiuose, Komisijos pasiūlymo tekstas aiškus: dvišalių santykių tarp Europos Sąjungos ir Baltarusijos kūrimas yra ir liks priklausomas nuo politinės padėties šalyje vystimosi.

Galiausiai, atsižvelgiant į finansų ir ekonomikos krizę, kuri taip pat rimtai veikia visas mūsų kaimynes Rytuose, asmeniškai pritariu ekonominės paramos priemonėms Baltarusijai. Pirmąjį svarbų žingsnį žengė TVF, aktyviai palaikant jo Europos narius, suteikdamas 2 mlrd. JAV dolerių paskolą, kad šalis susidorotų su neatidėliotinais krizės padariniais, kuria, turiu omenyje, būtų sudarytas mokėjimų balansas. Antrasis etapas turėtų suteikti galimybes Baltarusijai gauti prieigą prie EIB paskolų ir prie reikšmingesnių ERPB paskolų, kad būtų finansuojami projektai, susiję su Transeuropiniais tinklais, taip pat padedant diversifikuoti šalies ekonominius ryšius.

Tuo pačiu metu Komisija stiprina savo techninius dialogus su Baltarusija visuotinos svarbos, pvz., energijos, transporto, muitų, standartų ir ateityje ekonomikos, sektoriuose.

Baigiant, siekiant sustiprinti šiuos dialogus, ponios ir ponai, kitą savaitę Parlamentas priims rezoliuciją dėl Baltarusijos, o Komisija nuoširdžiai ir labai atidžiai atkreips dėmesį į jūsų rekomendacijas. Asmeniškai nuoširdžiai tikiuosi, kad toliau glaudžiai bendradarbiausime ateinančiais mėnesiais vertindami situaciją ir mūsų dialogą su Baltarusija, jos valdžios institucijomis ir pilietine visuomene, ir tikiuosi, kad šis pirmas žingsnis privers padaryti konkrečią pažangą pagrįstą didelį abipusį išsipareigojimą.

Charles Tannock, PPE-DE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, ES santykiai su Baltarusija dabar teisingai plėtojami abipusiais pragmatiniais svarstymais. Izoliacinės politikos metai nedavė jokių rezultatų, tai Taryba siek tiek pavėluotai dabar suprato. Tai tikrai nedavė jokių rezultatų, kad susilpnintų valdžią, kuri priklausė Europos paskutiniam savarankiško izoliavimo diktatoriui prezidentui Alexanderiui Lukashenko.

Prieš dvi savaites čia Strasbūre turėjau malonumą susitikti su dviem žinomais Baltarusijos disidentais, ir aptarti politinius įvykius jų šalyje. Vienas iš jų Alexander Kazulin kaip politinis kalinys buvo neseniai paleistas, dėl to ES pradėjo vertinti Alexanderį Lukashenko palankiau.

Bet politinė represija vis dar lieka rimta problema Baltarusijoje. Dėl to kyla atviras klausimas, ar šis akivaizdus atšilimas santykiuose tarp ES ir Baltarusijos lems ką nors, nes Alexander Lukashenko gali žaisti žaidimą su Rusija, nes jis linksta labiau į ES. Bet tai geriau, nei laikytis nepavykusios praėjusio dešimtmečio boikotavimo politikos.

Būtina, kad Taryba laikytųsi „rimbo ir pažadų“ metodo Baltarusijos atžvilgiu: Jeigu Alexanderiui Lukashenko siūlomas aiškus vidaus politinės reformos stimulus, jis gali reaguoti palankiai. Bet, lygiai taip pat jis turi žinoti, kad jis negali vykdyti ankstesnės politikos ir kad bet koks padidinto autoritarizmo ir represijos ženklas privers nutraukti draugiškus santykius ir sumažinti ES paramą Baltarusijos PPO narystės ambicijoms. Šiame etape Alexanderio Lukashenko kvietimas į Prahą gegužės mėn. aukščiausio lygio susitikimą pradėti Rytų partnerystę, kuriai Baltarusija priklauso, manau, galėtų būti per didelis žingsnis. Turime sujungti glaudžius santykius su realiais išsipareigojimais režimo atžvilgiu, kad pakeistume jo taikomas priemones.

Baltarusija turi būti taip pat įsitikinusi, kad Gruzijos Abchazijos ir Pietų Osetijos regionų kaip nepriklausomų valstybių pripažinimas – kaip padarė Rusija – yra nepriimtinas. Manau, kad Baltarusija siekia laikytis atokiau nuo Rusijos kontrolės, o mes turime pasinaudoti šia galimybe. Neabejotinai, tikriems pokyčiams Baltarusijoje skatinti reikia kantrybės ir išsipareigojimo iš ES pusės, bet prizas – Baltarusijos sugrįžimas į Europos tautų šeimą – vertas pastangų.

Jan Marinus Wiersma, PSE frakcijos vardu. – (NL) Gerb. pirmininke, taip pat esame laimingi pritardami Europos Sąjungos politikai toliau palaikyti dialogą ir glaudesnę bendradarbiavimą su Baltarusijos režimu. Dirbome dėl šio klausimo jau šešis arba septynis mėnesius, todėl turime pamatyti, ar tai, ko Europos Sąjunga siekia, duos taip pat vaisių artėjančiu laikotarpiu. Nepaisant to, kad toliau abejosi dėl vyriausybės, kuri

nėra pagarsėjusi kaip demokratiška, ketinimų. Asmeniškai turėjau garbės ne vieną kartą bendrauti su režimu ir, patikėkite manimi, Alexander Lukashenko netapo demokratu per naktį.

Tai, kad jis nori daugiau bendradarbiauti su Europos Sąjunga, yra susiję su kitais veiksniais, bet tai, kad būtent jis to nori, yra kažkas, ką galime panaudoti, siekdami daryti spaudimą jam judėti toliau keliu, kuriuo dabar jis pradėjo eiti, žengdamas nemažai teigiamų žingsnių žmogaus teisių srityje. Kaip Charles Tannock manau, kad vis dar per anksti galvoti, ar jis turi būti apdovanotas Rytų partneryste. Tikras dialogas dėl žmogaus teisių vis dar turi būti pradėtas, o žmogaus teisių pažeidimai vis dar vyksta.

Kai kalbama apie dialogą dėl žmogaus teisių, manome, kad opozicijai turi būti leidžiama atlikti savo vaidmenį. Pastaraisiais metais palaikėme opoziciją visais būdais, įskaitant A. Sakharovo apdovanojimų jiems įteikimą. Minskas mano, kad nėra priimtina palaikyti opoziciją taip. Tačiau, yra precedentų: šešerius arba septynerius metus asmeniškai dėjau pastangas kartu su Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacija (ESBO) ir Europos Vadovų Taryba pradėti dialogą įtraukiant Baltarusijos vyriausybę ir opoziciją. Pastangos nieko nedavė, bet jos tikrai laikomos tokio subūrimo precedentu.

Europos politika, kurios norime, turi aiškiai prisidėti prie didesnės laisvės ir atvirumo. Klausimai, kurie mūsų nuomone yra svarbūs, taip pat paminėti rezoliucijoje, kuri šiuo metu yra ant stalo. Jeigu pažanga šiais klausimais bus pasiekta per kelis ateinančius mėnesius, manome, kad tolesni ES apribojimai gali būti tada panaikinti.

Norėčiau pridurti dar keletą pastebėjimų. Pirmą, manome, kad Komisija taip pat turi atsižvelgti į tai, kad yra labai mažai žinių apie Europos Sąjungą Baltarusijoje ir kad palydovinės televizijos stotis to nepakeis. Daugiau turi padaryti pati šalis ir daugiau turi būti padaryta pačioje šalyje. Antra, raginu paklausti valdžios institucijas Minske, ar nėra pagaliau laikas panaikinti visus apribojimus keliauti Černobilio vaikams.

Mano paskutinė pastaba labiau asmeninė. Nauja situacija bent jau atskleidė vieną dalyką, t. y., kad pirmą kartą po šešerių arba septynerių metų man suteikė vizą, sudarydami sąlygas man ir Parlamento delegacijai keliauti į Baltarusiją kelioms savaitėms, galimybę, kuria su džiaugsmu pasinaudosiu.

Janusz Onyszkiewicz, ALDE frakcijos vardu. – (PL) Kai sankcijos prieš Baltarusiją buvo panaikintos, tikėjomės, kad sistemos sušvelninimo procesas pažengs šiek tiek toliau. Tačiau, pasirodo, kad taip nėra. Tie, kurie šiandien jau kalbėjo, minėjo tai, bet norėčiau, kad prisimintume, jog kitos politinės partijos nebuvo įregistruotos, grasinimai atšaukti esančių partijų registravimą nebuvo panaikinti, laikraščiams, kuriems galėjo būti suteikta platinimo teisė, ši teisė nebuvo suteikta, o išpuoliai interneto puslapiuose, pvz. Laisvosios Europos radijo tinklalapyje, atsinaujino. Be to, prezidentas Alexander Lukashenko nusprendė palikti Minską, todėl Benito Ferrero Waldner vizitas negalėjo įvykti. Nemanau, kad tai buvo draugiškas gestas, o tai nerodo, kad jis gerbia ir supranta kontaktų su Europos Sąjunga reikšmę.

Tiesa, kad prezidentas Alexander Lukashenko nepripažino Abchazijos ir Osetijos, bet jis aplankė Abchaziją, ir atrodo, kad yra glaudus ekonominis bendradarbiavimas tarp šių dviejų partnerių – nesakysiu valstybių, nes mums Abchazija nėra valstybė. Kalbant apie opoziciją, prezidentas Alexander Lukashenko vadina ją „penktąją koloną“, o mes nematome jokio pasirengimo apskritai tai pripažinti, nes kiekvienoje šalyje tai – svarbus politinės opozicijos elementas.

Tačiau, manau, kad šiuo atžvilgiu turime palaikyti tam tikrą dialogą. Pritariu tam, ką Charles Tannock pasakė, kad prezidentas Alexander Lukashenko neturi dalyvauti Prahoje. Aiškiai būtų nueita per toli, bet iš tikrųjų turime reikšmingai ir efektyviau pasinaudoti kita priemone, kurią turime, būtent finansinė priemone finansuodami demokratijos ir ekonomikos vystimąsi. Dėl to norėčiau užduoti klausimą – ne, kokios sumos buvo paskirstytos, bet kiek buvo išleista demokratijos paramai Baltarusijoje pernai ir 2007 m., neskaitant paramos radijui?

Konrad Szymański, UEN frakcijos vardu. – (PL) Komisijos nary, bandymą sustabdyti sankcijas prieš Baltarusiją būtina tęsti toliau, kad galėtume išbandyti kiekvieną dialogo su ta šalimi galimybę. Tačiau, Baltarusijos valdžios institucijos turi žinoti, kad šiam bandymui skirtas laikas yra ribotas ir kad neketiname laukti su savo pasiūlymais visada.

Turime taip pat būti labai atsargūs. Pirmaisiais mėnesiais matėme tik valdžios institucijų ketinimų miglotą vaizdą Minske. Tuo pačiu metu represija tęsiasi prieš lenkų asociaciją Baltarusijoje, katalikų dvasininkai išvaromi, o vienintelės nepriklausomos televizijos „Belsat“, transliuojamos Baltarusijoje, buveinę atsisakyta įregistruoti Minske. Tai – pakankama priežastis nekviesti Alexanderio Lukashenko į ES aukščiausio lygio susitikimą, atsakant į Baltarusijos opozicijos kreipimąsi.

Jacek Protasiewicz (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, Ministre pirmininke, Komisijos nary, pritariu Komisijos nariui, kad Tarybos sprendimas pratęsti sankcijas prieš Baltarusiją metams ir lygiagrečiai sustabdyti jų galiojamą devyniems mėnesiams buvo opus sprendimas. Mes kviečiame Baltarusiją bendradarbiauti su mumis, bet nepamiršome, kad ji – paskutinė nedemokratinė šalis Europoje.

Nepaisant teigiamų pokyčių, neseniai įvykusių Baltarusijoje, apie kuriuos Alexandr Vondra kalbėjo, negalima teigti, kad pagrindinės žmogaus teisių, pvz., žodžio laisvės, teisės reikšti politinius įsitikinimus, arba pagarbos tautinėms ir religinėms mažumoms ten yra paisoma. Nepaisydami to siūlome Baltarusijai dalyvauti Rytų partnerystėje, nes manome, kad tai atneš naudą visų pirma Baltarusijos žmonėms.

Rytų partnerystė reiškia pigesnių vizų, geresnio ekonominio bendradarbiavimo ir finansinės paramos, pagalbos pilietinei visuomenei galimybę. Tokiais būdais Baltarusijai gali duoti naudos nauja politika po daugelio izoliacijos metų. Tačiau atsižvelgiant į sąnaudas ji neabejotinai ciniškai piktnaudžiauja mūsų gera valia, siekdama pasiskolinti pasitikėjimą nedemokratinė tvarka. Baltarusijos vyriausybė, kontroliuojanti pagrindinę žiniasklaidą ir naudojanti ją ne informacijai, bet propagandai, jau triumfuodama skelbia, kad Europos Sąjunga priima „Baltarusijos modelį“, kuriame demokratija ir laisvė gali būti suvaržytos. Šiuose Rūmuose turime aiškiai išdėstyti, kad baltarusiai turi tas pačias teises kaip kitų laisvų Europos šalių piliečiai, o tai apima teisę laisvai demonstruoti Minske šiandien per 91-ąsias Baltarusijos nepriklausomybės sukakties metines. Dalyvavimas Rytų partnerystėje skirtas padėti jiems suprasti tas teises, o jeigu Baltarusijos valdžios institucijos trukdys, jie negalės pasitikėti partneryste ir gerais santykiais su Vakarais, ypač tik ne aukštame lygyje, kurį Alexandr Vondra minėjo, ir ypač ne tada, kai galvojame apie Prahos aukščiausio lygio susitikimą dėl Rytų partnerystės gegužės mėn.

Kol politiniai aktyvistai lieka įkalinti Baltarusijoje, kol jauni demokratinės opozicijos aktyvistai griežtai šaukiami į karo tarnybą ir kol demonstracijas per prievartą nutraukiamos kariuomenės, o nepriklausomiems žurnalistams skiriamos baudos už jų žodžius ir leidinius, Baltarusijos vadovai neturi teisės tikėtis partnerystės ir susitaikymo iš Europos vadovų, iš Tarybos, Komisijos ir mūsų Parlamento.

Justas Vincas Paleckis (PSE). – (LT) – Baltarusija yra Europos centre ir ji, manau, turėtų būti suinteresuota gerais santykiais ir su Europos Sąjunga ir su kita kaimynė Rusija. Dalyvavimas Europos Sąjungos partnerystės programoje tokias galimybes suteikia.

Europos Sąjungos ir ypač tiesioginių Baltarusijos kaimynių – Lietuvos, Latvijos, Lenkijos interesus – nepriklausoma, stabili Baltarusija, kuri žengtų demokratijos, žmogaus teisių plėtojimo, socialinės rinkos ekonomikos linkme. Esu įsitikinęs, kad to vis daugiau nori Baltarusijos žmonės.

Izoliacinė politika Baltarusijos atžvilgiu nepasiteisino, ir tai reikia aiškiai pasakyti. Antra vertus, kol Baltarusijoje bus ribojama žodžio ir nuomonių įvairovė, partijų ir opozicijos veikla, tol tikro dialogo ir supratimo tarp Briuselio ir Minsko nebus.

Nesu tikras, ar atėjo laikas tiesti raudoną kilimą Briuselyje visiems Baltarusijos vadovams.

Baltarusija yra paskutinė valstybė Europoje, kuri vis dar vykdo mirties bausmes, nors jų skaičius, žmogaus teisių gynimo organizacijų apskaičiavimu, smarkiai sumažėjo. Manau, kad Europos Parlamento nariai, nesvarbu, kokioje frakcijoje jie dirba, tokia padėtimi yra labai nepatenkinti ir reikalautų, kad Minskas kuo greičiau visiškai atsisakytų mirties bausmės.

Baltarusija planuoja po septynerių metų visai arti Lietuvos sienos pastatyti atominę elektrinę. Priminčiau, kad Europos Komisija išpareigojo įdėmiai sekti, kaip Baltarusijos vyriausybė statydama elektrinę laikysis „Tatenos“ ir kitų tarptautinių organizacijų nuostatų, ir užtikrinti, kad branduolinė jėgainė atitiktų visus naujausius saugumo reikalavimus.

Pirmininkas. – Toliau – „prašau žodžio“ procedūra.

Gavau labai daug prašymų pasisakyti, didžioji jų daugumą yra iš Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcijos. Suteiksiu žodį tik trimis nariams.

Christopher Beazley (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, pagal šiuose Rūmuose suderintą „prašau žodžio“ procedūrą nenumatyta, kad pirmininkas gali pasirinkti narius pagal jų priklausymą frakcijai. „Prašaus žodžio“ procedūra, kaip suprantu, skirta, kad jus suteiktumėte žodį kiekvienam nariui, gerb. pirmininke. Manau, gaila, jog tik ką nutarėte leisti tik trimis PPE-DE frakcijos nariams kalbėti. Tai neatitinka Darbo tvarkos taisyklių.

Pirmininkas. – Christopheri Beazley, tokia tvarka visada buvo ir visada bus, kol aš pirmininkauju.

Kadangi yra vienu metu pateiktų prašymų, nes faktiškai visi nariai prašo žodžio tuo pačiu metu – o kadangi mane riboja taip pat penkių prašymų kalbėti tenkinimas – negaliu išplėsti šios procedūros nesutrukdydamas kitoms diskusijoms. Be to, tokios praktikos buvo laikomasi anksčiau, o pakeitus ją dabar, palyginti su ankstesniais posėdžiais reikėtų taikyti skirtumus.

Christopheri Beazley, klausimas dėl tvarkos buvo paaiškintas. Nėra prasmės reikalauti, nes nesuteiksiu jums žodžio. Nesuteiksiu jums žodžio. Klausimas dėl tvarkos buvo paaiškintas.

Laima Liucija Andrikiienė (PPE-DE). – (LT) Šiandien Baltarusijos žmonės mini Nepriklausomybės dieną. Priminsiu, kad 1918 m. kovo 25 d. buvo paskelbta Baltarusijos Respublika. Šiuo metu, kai vyksta mūsų diskusija, Minske, aikštėje priešais Mokslo akademiją, vyksta demokratinės opozicijos inicijuotas mitingas. Aikštėje susirinkę 5 tūkstančiai žmonių. Aš tikiuosi, kad prieš juos nebus imtasi represijų. Todėl, kaip ir anksčiau, o šiandien ypatingai, aš solidarizuojusi su visais baltarusiais pasaulyje. Visų pirma su baltarusiais, susirinkusiais vienoje Minsko aikščių, tais, kuriems brangi nepriklausomybės ir laisvės dvasia.

Dėl dialogo su Baltarusija. Dialogas reikalingas, bet ne bet kokia kaina. Ką mes, Europos Sąjunga, galime padaryti nedarydami nuolaidų režimui, bet skatindami dialogą su pilietine visuomene – tai kuo greičiau išspręsti klausimą dėl Šengeno vizų kainų. Šengeno viza, kainuojanti 60 EUR, daugeliui baltarusių per brangus malonumas. Priminsiu, kad Rusijos piliečiams Šengeno viza kainuoja perpus pigiau.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Svarbu toliau kurti naujus santykius tarp Europos Sąjungos ir Baltarusijos. Neabejotinai reikia, kad Baltarusijos piliečių pagrindinės teisės būtų gerbiamos, o šiandien taip nėra, teisės, pvz., žodžio laisvė, nuomonės laisvė arba rinkimų teisė arba teismo nepriklausomumas, nėra gerbiamos.

Todėl pritariu filosofijai skatinti baltarusius siekti demokratijos ir esu patenkintas sprendimu įtraukti Baltarusiją į naują programą, kad būtų stiprinama ES Rytų politika, Europos kaimynystės politika. Manau, tai padės Baltarusijai pasiekti stabilumą ir saugumą ir kelti jos piliečių pragyvenimo lygį. Bendrija turi toliau teikti finansinę pagalbą skurstantiems regione ir įsikišti, kai piliečių teisės yra pažeidžiamos. Kartoju: įsikišti, kai piliečių teisės yra pažeidžiamos.

Árpád Duka-Zólyomi (PPE-DE). – (HU) Europos politika Baltarusijos klausimu buvo nedviprasmiška. Žmogaus teisės ir demokratizacijos procesas buvo svarbiausi. Neatmetėme draugiškų santykių atnaujinimo, bet mūsų sąlygos taip pat buvo nedviprasmiškos; tačiau, šiandien situacija žymiai pasikeitė.

Tiesa, ką Baltarusijos politikos aktyvistai ir nepriklausomi ekspertai teigia: režimas iš esmės nepasikeitė, tik buvo padaryti einamieji pakeitimai. Nors keletas politinių kalinių buvo išlaisvinti, juos pakeitė nauji kaliniai, o jauni aktyvistai siunčiami ne į kalėjimą, bet į kariuomenę. Kai kas kitas pasikeitė, bet ne režimas.

Dauguma ES mano, kad Rytų partnerystės sėkmė taip pat priklauso nuo Baltarusijos. Briuselis turi užpildyti spragą, padarytą dėl Ukrainos neapsisprendimo, o tam net prezidentas Alexander Lukashenko gali pasirodyti priimtinas. ES institucijos padarė pažangą panaikindamos savo sąlygų paketą. Komisijos daugelio metų darbą sunaikino vieno Javiero Solanos vizitas. Prezidentas Alexander Lukashenko manė, kad jis buvo pakankamai stiprus atšaukti Benito Ferrero Waldner vizitą. Užtuot priėmus sąlygas, Minskas surado partnerį – kompromisus mėgstantį Javiere Solane.

Elisabeth Schroedter (Verts/ALE). – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, Komisijos nary, Tarybos Pirmininke, klausiau jūsų labai įdėmiai. Žalieji pritaria dialogui, bet pritariame tik kritiškam dialogui, kitaip tariant dialogui, kuriuo neveidmainiuojama diktatoriui.

Dialogas turi būti naudojamas pasiekti pažangai žmogaus teisių politikos srityje šioje šalyje, pvz., kad Europos humanitarinis universitetas būtų legaliai sugrąžintas arba kad žodžio laisvė nebūtų daugiau ribojama arba kad demonstracijos tokios kaip šiandien galėtų vykti netrukdomai. Dialogas turi stiprinti demokratines jėgas. Tik tada jis turės prasmę. Juo neturi būti „smeigiama demokratinėms jėgoms į nugarą“. Į žmogaus teisių klausimą turi būti atkreipiamas dėmesys kaip į pagrindinį klausimą, o ES žmogaus teisių priemonės turi būti įgyvendinamos šioje šalyje.

Taip pat manau, kad partnerystė skubota. Nepaisant to, vizų kainos turi būti sumažintos.

Erna Hennicot-Schoepges (PPE-DE). – (FR) Gerb. pirmininke, visos Tarybos ir Komisijos nario išvardytos priemonės buvo patvirtintos, nes jomis gerinama žmonių padėtis.

Tačiau, ar teisinga leisti diktatoriui laimėti? Ar tai nėra vėl neseniai įkalintųjų ir vis dar kalinamųjų išėjimas? Komisijos nary, ministrė, norėčiau užduoti jums labai atvirą klausimą: ar buvo kažkoks Baltarusijos daromas spaudimas Europos valdžios institucijoms, kad ji galėtų užsitikrinti šį kvietimą į Prahos aukščiausio lygio susitikimą, kvietimą, kuris, mano nuomone, neproporcingas ir netinkamas?

Pirmininkas. – Ponios ir ponai, kadangi liko laisvo laiko, galiu suteikti žodį kitiems į sarašą įtrauktiems kalbėtojams. Tai nieko bendra neturi su tuo, ką sakiau anksčiau. Tai paprasčiausiai suderintos tvarkos atvejis, kurią visada taikau „prašau žodžio“ procedūroje.

Alessandro Battilocchio (PSE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, (...) su pasitenkinimu, kad Baltarusija iš naujo pasirengusi bendradarbiauti su Europos Sąjunga ir tarptautine bendruomene. Esame labai atsargūs bendraudami su prezidentu Alexanderiu Lukashenko, bet nauja kryptis šioje srityje laukiama. Nepailsime rodydami visapusiško ir esminio poslinkio pagarbos žmogaus teisėms link būtinybės.

Šiuo klausimu, manau, kad Komisija galėtų reikalauti Minsko aiškesnio ir nuoseklesnio elgesio: kalbu apie dešimčių tūkstančių vaikų, kurie paliekami su Europos šeimomis kelis mėnesius, padėti. Daugelį metų Baltarusijos Vyriausybė vykdė absurdišką veiklą, kartais nesuprantamai dažnai panaikindama vaikų vizitus paskutinę minutę, marindama priimančiąsias šeimas ir garsiai suduodama per veidą vaikams, kurie, dažnai našlaičiai iš šiek tiek sudėtingų šeimų, blogino visą padėtį. Pabandykite ir pakeiskite tai kiek galima greičiau.

Zita Pleštinská (PPE-DE). – (SK) Šiandien Slovakija švenčia 21-osios Bratislavos žvakių demonstracijos sukakties metines. 1988 m. kovo 25 d. krikščionis, dalyvavusius taikioje demonstracijoje dėl spaudos ir religijos laisvės, brutaliai išvaikė policija ir kariuomenė. Žvakių demonstracija žymėjo istorinę Slovakijos ilgai lauktos laisvės pradžią, todėl gerai suprantu savo kolegų reiškiamus nuogastavimus dėl ES pasikeitusio požiūrio į prezidentą Alexanderį Lukashenko.

Tvirtai manau, kad prezidentas Alexandr Lukashenko neturi vykti į Prahą. Remiantis savo asmenine patirtimi su totalitariniu režimu Slovakijoje, nemanau, kad totalitarinis vadovas gali pavirsti į demokratą širdimi ir protu. Taip gali atsitikti tik, kai jis motyvuotas taip daryti dėl pragmatinių priežasčių. Ponios ir ponai, turime daugiau klausyti Baltarusijos opozicijos, Alexandr Milinkevič, ir tik jeigu būsime tikri, kad Baltarusija tapo nuoširdžiai demokratiška, turėtume panaikinti visas sankcijas prieš Baltarusiją.

Pirmininkas. – Christopher Beazley įtrauktas į sąrašą, tačiau greičiausiai jo nėra Rūmuose, nes aš jį suerzinau. Dėl to neturiu galimybių suteikti jam žodžio.

Alexandr Vondra, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – Gerb. pirmininke, dėkoju už visus jūsų pastabas. Kaip teigiau savo įžanginėje kalboje, praėjusiais mėnesiais pastebėjome Baltarusijos valdžios institucijų žengtus žingsnius, kurie krypta 2008 m. spalio mėn. Tarybos išvadose suformuluotų lūkesčių link. Šie žingsniai reikšmingi Baltarusijos aplinkybėmis. Tuo pačiu metu, vaizdas yra įvairus, o, manau, diskusijos čia tai patvirtino. Nenorėtume pamatyti tolesnius žingsnius, pvz., pokyčius baudžiamuosiuose teismuose, kitų žiniasklaidos organizacijų ir NVO registravimą Baltarusijoje.

Per būsimą ribojančių priemonių persvarstymą, į Baltarusijos situaciją ir Vyriausybės padarytus žingsnius bus atsižvelgta. Pažanga srityse, įrašytose į 2008 m. spalio mėn. Tarybos išvadų sąrašą, bus įvertinta; jau tai darome nuolat, taip pat aptariame pažangą su opozicijos nariais – pvz., tik prieš savaitę susitikau su Alexanderiu Kazulinu Prahėje.

Atsižvelgdami į padarytą pažangą demokratijos, žmogaus teisių ir teisinės valstybės srityje, esame pasirengę plėsti savo santykius su Baltarusija. Manau, galime konkrečiai paskatinti Baltarusiją Rytų partnerystėje, bet ne tik.

Dabar norėčiau pakalbėti apie čia vykusias gyvas diskusijas dėl Rytų partnerystės, kuria bus pradedamas aukščiausio lygio susitikimas ir nustatomas Baltarusijos dalyvavimo lygmuo. Atidžiai paklauskite: joks sprendimas dar nebuvo priimtas šiuo klausimu, kuriam reikalingas susitarimas ES. Į tai bus atkreipiamas atidesnis dėmesys aukščiausio lygio susitikime ir nenoriu to svarstyti dabar. Tačiau pats savaime spaudimas yra daromas, nors joks kvietimas dar nebuvo pateiktas.

Dar kartą norėčiau padėkoti jums už šias įdomias diskusijas ir jūsų vertingą įnašą. Labai vertiname Europos Parlamento susidomėjimą ir aktyvų dalyvavimą Baltarusijos klausimu. Mus taip pat skatina jūsų palaikymas ES bendradarbiavimo politikos srityje. Baltarusija – svarbi ES kaimynė, todėl įvykiai ten kelia susirūpinimą mums visiems. Svarbu, kad mes siunčiame aiškų ir nuoseklų pranešimą Minskui, ir esu patenkintas, kad Parlamentas sugebėjo palaikyti mus šiuo klausimu.

Bendradarbiavimas svarbus, nes tai – geriausias būdas mums užtikrinti pakeitimus, kuriuos norime pamatyti Baltarusijoje ir kurie svarbūs ES platesniems interesams. Kaip teigiau savo įžanginėje kalboje, esu pasirengęs nuolat informuoti šį Parlamentą apie įvykius ir esu įsitikinęs, kad taip pat galioja būsimiems Tarybai pirmininkausiančių valstybių atstovams, ne tik dėl būsimo nuodugnaus Tarybos suderinto persvarstymo praėjusią savaitę.

Benita Ferrero-Waldner, *Komisijos narė*. – (FR) Gerb. pirmininke, gerbiamieji nariai, dar kartą būsiu labai greita.

Kaip žinome, Baltarusija padarė šokią tokią pažangą, bet, dar daug lieka padaryti. Taip pat aišku, kad izoliavimo politika Baltarusijoje praėjo ir kad dialogas – vienintelis efektyvus būdas, kuriuo galime daryti įtaką šios šalies demokratinei atečiai.

Žinoma, Elisabeth Schroedter, visiškai aišku, kad tai – kritiškas dialogas. Europos Sąjunga įsipareigojo šiuo atžvilgiu labai atidžiai stebėti įvykius dėl kitų penkių svarbiausių klausimų: politinių kalinių, rinkimų teisės aktų, žiniasklaidos laisvės, NVO laisvės ir susirinkimų laisvės. Nuolatinės ataskaitos šiuo metu yra rengiamos ir jas pateiks mūsų misijos vadovai Minske, o žmogaus teisių dialogas papildys šį procesą.

Natūraliai, kiti klausimai lieka, ne tik universiteto klausimas. Prašėme įvertinti padarytą pažangą dėl anksčiau minėtų penkių klausimų ir manau, tai būtina. Taip pat svarbu, kad pažadėtume, turiu omenyje, pamatę padarytą pažangą, taip pat žengti kai kuriuose pirmuosius žingsnius.

Mums iš tikrųjų tai – būtinas procesas, kuris vis dar yra savo „kūdikystės“ stadijoje ir jam reikia mūsų nuolatinio dėmesio. Dėl to stebėseną yra reikalinga.

Taip pat norėčiau pasakyti šiuo klausimu – ir tikiuosi, kad supratome, jog tai visiškai teisinga ir tikra – kad tuo metu dvišaliai susitarimai buvo sudaryti tarp Baltarusijos ir tam tikrų šalių, ypač su Italija, dėl su vaikais susijusių klausimų. Manau, tai labai svarbu, o mes vis dėlto stebime tam tikrą pažangą.

Dėl vizų klausimo. Situacija yra taip pat aiški. Atskiros valstybės narės gali sumažinti specialių, įskaitant piliečių, kategorijų vizų kainas. Tačiau, bendras vizų palengvinimo susitarimas negali būti sudarytas iki šiol, nes reikėtų įgyvendinti visą Rytų partnerystės arba Kaimynystės politiką.

Galiausiai, dėl branduolinės energijos klausimo, galiu pasakyti jums, kad praėjusį lapkričio mėn. Komisijos delegacija važiavo į Baltarusiją. Surengėme dialogą dėl energetikos ir keitimės nuomonėmis tarptautinės saugos ir saugumo klausimu aukščiausiu lygiu. Žinoma, palaikysime šią poziciją.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks per kitą mėnesinę sesiją.

10. Europos sąžinė ir totalitarizmas (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Tarybos ir Komisijos pareiškimai dėl Europos sąžinės ir totalitarizmo (diskusijos).

Alexandr Vondra, *einantis Tarybos Pirmininko pareigas*. – Gerb. pirmininke, labai dėkoju jums už galimybę kalbėti su jumis tema, turinčia ypatingą reikšmę ES pirmininkaujančiai valstybei ir mums visiems. Tai taip pat tema apie tai, ką reiškia būti Europos Sąjungos dalimi.

Prieš dvidešimt metų, didžioji Centrinei ir Rytų Europai, įskaitant mano šalį, pasisėkė nusimesti Komunistinės tvarkos grandines. Tai buvo persilaužimas mums ir Europai. Tai atverė kelią iš naujo atrasti individo laisvę: žodžio laisvę ir veiksmo laisvę – ir taip pat laisvę gerinti mūsų gyvenimų kokybę.

Tarybai pirmininkaujanti Čekija manė, kad 20-osios šio įvykio sukakties metinės turi būti pažymėtos kaip svarbus kertinis akmuo Europos istorijoje. Tai – galimybė ne tik prisiminti Geležinės uždangos panaikinimą, bet taip pat padaryti išvadą iš totalitarinės praeities visoje Europoje.

Paskui sutarta, kad 2009 m. turi būti pažymėti kaip 20-osios demokratinių Centrinės ir Rytų Europos pokyčių sukakties metinės. Tarybai pirmininkaujanti Čekija yra ypač patenkinta, kad tai buvo įtraukta kaip vienas iš tarp institucijų 2009 m. sutartų komunikato prioritetų. Iš tikrųjų tai buvo mūsų pasiūlymas. Valstybės narės buvo skatinamos ir susitarė įtraukti šią temą į metų komunikatą.

Dėkoju šiam Parlamentui už jo pirmininkaujančios Čekijos palaikymą ir jo norą dalyvauti daugelyje įvykių, susijusių su šia tema. Norėčiau ypač padėkoti daugeliui narių už palaikymą organizuojant praėjusią savaitę viešąjį klausymą „Europos sąžinės ir totalitarinio komunizmo nusikaltimai“ Briuselyje, kuriame mes buvome kartu su Komisijos nariu Jānu Figel'iu.

Šis Parlamentas pasiūlė skirti dieną Nacizmo ir totalitarinio komunizmo aukoms paminėti. Atskiros valstybės narės turėtų spręsti, ar norėtų prisidėti prie tokio įvykio. Kalbėdamas Tarybai pirmininkaujančios Čekijos vardu, galiu užtikrinti šį Parlamentą, kad norime paremti tokią iniciatyvą.

Tarybai pirmininkaujanti valstybė taip pat pradėjo iniciatyvą nustatyti Europos atminties ir sąžinės platformą, siekiant ugdyti visuomenės sąmoningumą apie Europos istoriją ir totalitarinio režimu padarytus nusikaltimus. Esu patenkintas, kad ši iniciatyva sukėlė didelį susidomėjimą tarp valstybių narių, iš kurių daugelis pabrėžė susitelkimo ties demokratinėmis vertybėmis ir pagarba pagrindinėms teisėms kaip Europos Sąjungą grindžiantiems pagrindiniams principams, svarbą.

Yra kelios priežastys, kodėl verta paminėti tokį įvykį ir sukurti nuolatinę informacijos perdavimo ir mokslinių tyrimų projektą, kaip Tarybai pirmininkaujančios Čekijos pasiūlytą platformą.

Pirma, esame skolingi nukentėjusiesiems nuo totalitarinių nusikaltimų, ne tik dėl to, kad atsimintume jų patirtį valdingo ir nepaaiškinamo valstybinio režimo rankose, bet taip pat, kad kartu susidorotume su praeitimi. Tik susitaikę su istorija, iš tikrųjų galime išsilaivinti iš praeities režimo pančių.

Antra, tik visiškai įvertinę tokio režimo sukeltą kančią galime visiškai suprasti dabartį. Europos Sąjunga palaiko viską, kas yra totalitarizmo priešingybė. Tiems, kas išsilaivino iš komunizmo pančių, Europos Sąjungos narystė – vienas iš svarbiausių užtikrinimų, kad niekada vėl nesugrįšime į totalitarizmą. Šiam užtikrinimui visi pritariame. Tai kažkas, ką būtina vertinti ir kas niekada lengvai neįveikiama. Kolektyvinė sąžinė ir praeities atmintis – būdas sustiprinti dabarties vertingumą.

Trečia, esame skolingi savo vaikams. Yra pamokų, kurias būtina išmokyti iš mūsų totalitarinės praeities. Galbūt svarbiausios iš jų – poreikis gerbti žmogaus teises ir pagrindines vertybes. Žmogaus teisių ir laisvių negalima mokyti atskirai. Žmogaus teisių pažeidimų sėklos randamos istorijoje, kartais tolimoje istorijoje. Istorijos žinojimas ir totalitarizmo pavojų supratimas būtini, kad nepasikartotų kai kurie baisūs praeities įvykiai. Ne tik cinizmo ir manipuliavimo turime vengti, taip turime įveikti apatiją ir nejautrumą.

Po kelių mėnesių vyks Europos rinkimai, tikiuosi, kad jie bus pažymėti gyvybingomis ir energingomis diskusijomis. Tai – demokratijos požymis. Tai yra kažkas, ką turime vertinti. Labai tikiu, kad mūsų diskusijų temoje neatsižvelgta į partijų politikos nuostatas. Reikia diskutuoti apie vertybes, svarbesnes už partijų skirtumus. Būtent taip organizuojame mūsų visuomenės užtikrinti kiekvienam balsą ir galimybę išreikšti savo nuomonę.

Atsižvelgiant į neseną savo šalies istoriją, susitelčiau ties ypač totalitarinės komunistinės tvarkos tragedija. Bet yra kelios šalys, kurioms atstovaujama šiame Parlamente šiandien ir kurios nebuvo paliestos totalitarizmo vienokia arba kitokia forma per praėjusį šimtmetį. Tačiau sistema, kurianti valstybę nepaisydama kritikos ir iššūkių, bet kokia sistema, menkinanti žmonių kūrybiškumą režimo naudai, bet kokia sistema, menkinanti asmenį, neturi jokios vietos visuomenėse, susikūrusiose Europos Sąjungos sistemoje.

Dėl to siūlau savo ir Tarybai pirmininkaujančios Čekijos palaikymą šio Parlamento pristatytoms iniciatyvoms ir tikiuosi dirbti išvien palaikant jas didesniu visuomenės sąmoningumo ugdymu ir pripažinimu.

PIRMININKAVO: RODI KRATSA-TSAGAROPOULOU

Pirmininko pavaduotoja

Ján Figel', Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, prieš metus 2008 m. balandžio mėn. pirmą kartą buvo surengtas klausymasis Europos Sąjungoje dėl totalitariniu režimu padarytų nusikaltimų. Kartu su Tarybai pirmininkaujancia Slovėnija Komisijos suorganizuotu klausymu pažymėta proceso pradžia, o Komisija apsisprendusi žingsnis po žingsnio įgyvendinti šį procesą.

Tai – sudėtingas bet būtinas procesas, nes tai ne tik svarbus klausimas, padėsiantis mums geriau suprasti Europos Sąjungos bendrą istoriją, praeitį, bet jis taip pat daro įtaką Europos integracijos – proceso, kuris nėra tik ekonominis, bet, žinoma, taip pat turi kultūrinių ir istorinių aspektų, ateičiai.

Žinoma, valstybės narės turi rasti savo kelią pirmyn priimdamos sprendimus dėl aukų lūkesčių ir skatindamos susitaikyti. Europos Sąjunga gali tik palengvinti šį procesą skatindama diskusiją ir palaikydama dalijimąsi patirtimi ir geriausia patirtimi.

Komisija kaip svarbią iniciatyvą siekiant išsaugoti totalitarinių nusikaltimų atmintį ir ugdyti visuomenės, ypač jaunesnių kartų, sąmoningumą vertina Parlamento raštišką deklaraciją dėl rugpjūčio 23 d. paskelbimo Europos stalinizmo ir nacizmo aukų atminimo diena.

2008 m. balandžio 8 d. klausymas parodė, kad valstybės narės Vakarų Europoje turi daugiau žinoti apie tragišką valstybių narių istoriją Rytuose, kuri yra taip pat mūsų bendros Europos istorijos dalis. Turime reaguoti į šį jautrumo trūkumą, jeigu norime, kad Sąjunga nepasidalytų rimtu klausimu, kuris turėtų mus vienyti.

Komisija tikisi, kad valstybių narių parlamentai, kuriems ši deklaracija yra skirta, įgyvendins šią deklaraciją tinkamiausiu būdu atsižvelgdami į savąją istoriją ir opias sritis.

Komisija dabar daug dėmesio skiria ataskaitai, kurią pateiks 2010 m. – kitais metais – Tarybos prašymu. Šia ataskaita bus suteikiama galimybė tolesnei politinei diskusijai dėl naujų ES iniciatyvų poreikio.

Kad būtų paruoštas pagrindas šiai ataskaitai, buvo pradėtas tyrimas siekiant pateikti faktišką įvairių teisinių priemonių, metodų ir valstybėse narėse naudojamų praktikų bendrą apžvalgą, kad užtikrintume totalitarinio nusikaltimų atmintį. Tyrimas bus baigtas šių metų pabaigoje.

Taip pat atkreipiame dėmesį į klausyme padarytus pastebėjimus, kuriuos paskelbė Tarybai pirmininkaujanti Slovėnija.

2008 m. birželio 3 d. Prahos deklaracija dėl Europos sąžinės ir komunizmo apima daug idėjų ir teiginių, į kuriuos taip pat bus atsižvelgta rengiant šį pranešimą. Komisija nori išsiaiškinti, kokia apimtimi ji turi prisidėti projektuose, pvz., Europos atminties ir sąžinės platformoje, kurią ką tik minėjo ministro pirmininko pavaduotojas Alexandr Vondra, skirtoje informacijos mainams ir aktyviems šioje srityje nacionaliniams organizacijų tinklams skatinti.

Bendrai Komisija nagrinės, kaip Bendrijos programomis, pvz., tokia, už kurią esu atsakingas – Europos gyventojai – galima būtų padėti stiprinti Europos visuomenės sąmoningumo ugdymą šiais klausimais.

Nekantriai laukiu diskusijos.

Jana Hybášková, PPE-DE frakcijos vardu. – (CS) Gerb. pirmininke, gerb. pirmininke, Komisijos nary, man didelė garbė kalbėti šiandien. 2005 m. priėmėme rezoliuciją dėl 60-osios Antrojo pasaulinio karo pabaigos sukakties metinių. Pasirodė, kad Europos Parlamentas ir Europos Sąjunga stokojo politinio noro įgyvendinti bendrą Europos istorijos supratimą ir vertinimą. Tuo metu, kai fašizmo ir nacizmo aukos gavo padorią kompensaciją, apie milijonus komunizmo aukų buvo užmiršta. Dėl to esu laiminga paskelbti, kad rezoliucija dėl Europos sąžinės ir totalitarizmo, dėl kurios dauguma politinių šeimų šiuose Rūmuose dirbo šią popietę, yra beveik parengta. Europa nebus suvienyta, kol Vakarai ir Rytai nesusitars sujungti tyrimų, pripažinimo, dialogo ir supratimo apie bendrą fašizmo, komunizmo ir nacizmo istoriją. Todėl, siekdami ateityje Europoje gyventi turėdami bendrą supratimą, parengėme klausimą Tarybai ir Komisijai. Klausimas pagrįstas Europos Vadovų Tarybos rezoliucija ir Tarybos pagrindų sprendimu prieš rasizmą ir ksenofobiją, tai taip pat Prahos deklaracijos procesu.

Todėl norėčiau paklausti Tarybos ir Komisijos: „kokių konkrečių žingsnių imsitės, kad įkurtumėte mokslinių institutų platformas Rytuose ir Vakaruose komunizmo, nacizmo ir fašizmo nusikaltimams tirti? Ar Komisija teiks finansavimą pagal Europos gyventojų priemonę? Kaip jūs palaikote rugpjūčio 23 d. paskelbimą „Totalitarizmo aukų“ diena? Kaip Taryba ir Komisija vertina vienodo simbolinio pripažinimo nekaltoms totalitarinio komunizmo aukoms klausimą? Kokių žingsnių Taryba ir Komisija imasi, kad sutaukytų mus su totalitarinio komunizmo kaip nusikaltimo prieš žmoniją, kuris yra sulyginamas su nacizmo ir fašizmo padariniais, palikimu? Galiausiai, ar Tarybai pirmininkaujanti Čekija perduos savo ypatingą užduotį Tarybai pirmininkausiančiai Švedijai?“

Jan Marinus Wiersma, PSE frakcijos vardu. – (NL) Gerb. pirmininke, mano frakcija neprieštarauja diskusijai, bet mums tikrai labai sunku apibendrinti šių diskusijų rezultatus rezoliucijoje. Susidaro įspūdis, kad galime numatyti rezoliucijoje, kaip turėtume vertinti Europos istoriją ir būtent totalitarinę praeitį. Kaip matoma iš ką tik įvykusių derybų, formuluotės, kurias galėjome arba negalėjome vartoti tokioje rezoliucijoje, per daug skubiai įklampino juos.

Prašome, palikti tai nuspręsti istorikams, kaip tiksliai mūsų istorija turi būti interpretuojama, žinant, kad objektyvumas neįmanomas. Aišku, politikai gali padėti užtikrinti, kad būtų pakankamai dėmesio skiriama praeičiai ir kad tai tikrai taip pat būtų taikoma Hitlerio ir Stalino padarytiems nusikaltimams. Šių nusikaltimų niekada neturime užmiršti, o aukas turime gerbti. Taip pat turime visi žinoti, kad mūsų bičiuliai europiečiai Centrinėje ir Rytų Europoje nukentėjo nuo dviejų totalitarinių sistemų ir kad tai nėra tokių žmonių, kaip aš, gimusių, kaip aš, Nyderlanduose, patirtis. Vieną kartą buvęs šių Rūmų narys Bronisław Geremek pakankamai teisingai pareiškė, kad dar nepasiekėme savo atminimų suvienijimo.

Kaip politikai esame atsakingi organizuodami tai, ką norime pažymėti specialiai, bet darykime tai bendradarbiaudami su istorikais. Visų totalitarinių sistemų aukų paminėjimo diena Europoje 20-ame amžiuje pats savaime yra geras pasiūlymas, bet dirbkime su istorikais, kad apsvarstytume, koks turi būti tinkamas formatas ir teisinga data tokiai dienai, kad kiekvienas galėtų ją palaikyti. Pats esu istorikas. Manau, kad jeigu tik šiesime dieną su Molotovo-Ribbentropo paktu, tai nebūtų teisinga visų įvykusių įvykių 20-ame amžiuje atžvilgiu.

Svarbu svarstyti tai. Kokia skiriamoji riba tarp politikų ir istorikų? Ką ir kaip norime pažymėti? Diskusijos neabejotinai vis dar tęsis. Mes, kaip frakcija, tikrai dalyvausime. Kaip pavyzdį, noriu parodyti jums šią knygą, kuri bus išleista po dviejų savaičių, pavadinimu *Praeities politika, istorijos naudojimas ir piktnaudžiavimas ja* (angl. *The politics of the past, the use and abuse of history*) ir kurioje ypač suteikėme žodį istorikams, ir tikimės, kad ji iš tikrųjų prisidės prie diskusijų kokybės šiame Parlamente ir, žinoma, kitur.

István Szent-Iványi, ALDE frakcijos vardu. – (HU) Europos Sąjunga gimė dviejų totalitarinių režimų šešėlyje. Ji buvo atsakas į Antrojo pasaulinio karo siaubą ir Holokausto žiaurumą, bet taip pat buvo svarbus jos įgaliojimas sustabdyti teritorinę stalinizmo ir komunizmo ekspansiją ir išlaikyti viltį, kad Europa gali vieną dieną demokratiškai ir taikiai susijungti.

Europos Sąjunga, kaip viena iš sėkmingiausių sumanymų žmogaus istorijoje, sugebėjo įvykdyti abu šiuos įgaliojimus. Buvo toks ilgas taikos ir klestėjimo laikotarpis, kurio niekas nebuvo niekada matęs anksčiau. Tai neatsitiktinumas, kad iš autoritarinės tvarkos kilusios Graikija, Ispanija ir Portugalija nusprendė prisijungti, ir taip pat neatsitiktinumas, kad po komunizmo žlugimo kiekviena Centrinė ir Rytų Europos šalis pasirinko Europos Sąjungą, o ne trečiąjį kelią.

Kitas sėkmės ženklas – tai, kad Balkanų valstybės taip pat siekia ES ateityje, kaip tai daro tam tikros šalys Rytų Europoje arba Pietų Kaukaze, dažnai vis dar gyvenančios despotiškame režime.

Kalbame apie totalitarizmą ne todėl, kad norime gyventi praeityje. Ne, norime žvelgti į priekį, bet galime tik išvengti praeities klaidų ir nuodėmių, jeigu susipažinsime su praeitimi, jeigu suvoksime praeitį. Susitaikyti negalima nesuvokus praeities ir nepripažinus tiesos. Tai – viena iš svarbiausių praėjusių dešimtmečių istorijos pamokų, todėl svarbu, kad atsimintume totalitarizmo siaubą.

Vis dar daug būtina padaryti. Tam tikrose valstybėse narėse – deja mano šalis Vengrija yra vienas iš jų – vis dar negalima prieiti prie despotiško komunistinio režimo slaptųjų tarnybų archyvų. Piktina tai, kad žmonės negali sužinoti savo praeities. Europos Sąjunga turi svarbią užduotį – pareikalauti iš šių šalių ištaisyti šią nepriimtina padėtį.

Antra, deja kai kuriose valstybėse narėse, įskaitant mano gimtąją šalį, užimantieji ekstremistines pozicijas vis labiau įsitvirtina. Šiandien tai – daugiausia ekstremali teisė, bent jau mūsų šalyje, bet yra kitų valstybių, kuriose ekstremali teisė skatina judėti. Svarbu, kad leistume jiems taip pat aiškiai suprasti abiejų režimų siaubą.

Tarp mūsų artimiausių kaimynių taip pat yra despotiškų režimų – vienas iš jų Baltarusijoje buvo tik ką aptartas – ir taip kalbos apie priespaudą nėra visai apribotos buvusios istorijos.

Europos sąžinė negali būti švari visiškai nenagrinęjant ir neprisimenant praeities. Kai atsimename aukas, tada iš tikrųjų vykdome savo įsipareigojimus, todėl, kad tai – mūsų bendras įsipareigojimas ir atsakomybė padaryti 21-ąjį amžių kitokį negu 20-asis amžius, kad totalitarizmo teroras galbūt niekada nesugrįžtų į Europą.

Hanna Foltyn-Kubicka, UEN frakcijos vardu. – (PL) Gerb. pirmininke, diskusijoje totalitarinio režimo nusikaltimų tema daug laiko skiriama aukoms, bet stebėtina mažai pasakoma apie tuos, kurie paaukojo savo gyvybę kovodami su nacizmu ir komunizmu.

Dar kartą norėčiau prisiminti vyrą, kuris turėtų tapti tvirto požiūrio ir pasipriešinimo totalitarams simboliu – Raitininkų kapitoną Witoldą Pileckį. Jis savanoriškai pateko į Aušvico ekstremacinę stovyklą, kad suorganizuotų pasipriešinimo judėjimą ir surinktų informaciją apie masines žmogžudystes. Jam pavyko pabėgti, tik kad po kelių metų numirtų nuo kulgos galvoje sovietų žudikų nurodymu. Todėl taip pat kreipiuosi dar kartą gegužės 25 d., jo nužudymo dieną, kad būtų paskelbta Tarptautine kovos prieš totalitarizmą didvyrių diena, todėl, kad daug nežinomų žmonių, kurie taip pat kaip Witold Pilecki prarado savo gyvybes kovoje dėl pagrindinių teisių ir laisvių, nusipelnė būti neužmiršti.

Norėčiau pridurti dar vieną pastabą. Vakar Parlamente šventėme Europos naminių ledų dieną. Kartojų: šventėme Europos naminių ledų dieną. Todėl nesuprantu, kodėl gegužės 25 d. negali būti diena, kai minime kovos prieš totalitarizmą didvyrius.

László Tókes, *Verts/ALE frakcijos vardu.* – (HU) Prieš 20 metų prasidėjo Temesvár (Timișoaros) sukilimas, lėmęs gėdingos Čiaučesku diktatūros žlugimą. Negalime prisiminti be emocijų arba subjektyvumo rumunų, vengrų, Temesvár vokiečių, skirtingų tautinių grupių žmonių, religijų ir bendruomenių entuziazmo, suvienijusio drąsiai priešintis tironijai.

Tai nėra joks šališkas partijos politinis pasirinkimas, bet svarbiausia moralinis klausimas mums nedviprasmiškai pasmerkti pilietines teises atimančią despotišką komunistinę diktatūrą. Tai nepakeliama ir nepakenčiama, kad po dvidešimt metų taip neįvyko.

Praėjusią savaitę Rumunijos, Vengrijos ir Bulgarijos kalbėtojai dalyvavo viešame klausyme, susijusiame su Prahos deklaracija, kuriame komunizmo nusikaltimus įtraukė į darbotvarkę. Paskui priimtoje rezoliucijoje sakoma: Europos bendrija turi panaikinti dvigubą standartą, kuris akivaizdus skirtingai vertinant nacizmą ir komunizmą. Abi nehumaniškos diktatūros nusipelnė būti vienodai pasmerktos.

Prašau Europos Parlamento solidarizuotis su fašistinio komunizmo aukomis ir padėti nugalėti patvarų komunizmo palikimą pagal anksčiau minėtus moralinius, istorinius ir politinius poreikius. Tik taip pasidalijusi Europa gali būti iš tikrųjų suvienyta ir tapti tuo, apie ką ministras pirmininkas Gordon Brown kalbėjo vakar 20-osios sukakties proga: „Mano draugai, šiandien nėra senos Europos, nėra naujos Europos, nėra Rytų arba Vakarų Europos, yra tik viena Europa, mūsų namai Europa“. Taigi būk tokia!

Vladimír Remek, *GUE/NGL frakcijos vardu.* – (CS) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, pastangos tvirtinti, kad komunizmas lygus nacizmui arba fašizmui, ir sukurti naujus vadinamuosius institutus arba platformas kvepia politiniu oportunizmu. Radikalijai teisei taip pat to reikia dėl būsimų rinkimų. Tai neturi nieko bendro su tikslu, nuoširdžiai nepriklausomais vertinimais. Jau yra pakankamai istorinių institutų ir centrų, nagrinėjančių šį klausimą. Žinoma, nesu aklas, pagal vadinamąjį komunizmą buvo represijos, neteisybė ir prievarta. Taip, reikia tirti ir teisingai smerkti nusikaltimus. Dar net ODS (Pilietinės demokratijos partijos) Jan Zahradil pareiškė nuomonę klausymesi: „komunizmo sutapatinimas su vokiečių nacizmu yra ir nėra teisingas. Tai turi būti daroma atsižvelgiant į santykius ir analizuojant juos“. Jeigu kažkas nenori matyti skirtumų tarp komunizmo ir nacizmo, tarp komunistų praeityje ir komunistų dabartyje, kurie kaip aš atstovauja žymiam komunistų rinkėjų skaičiui čia Parlamente po demokratinių rinkimų, tai jie galbūt tiesiog bando supainioti mane su nacistais.

Philip Claeys (NI). – (NL) Gerb. pirmininke, gerai, kad daug iniciatyvų buvo priimta skirti tinkamą paminėjimą totalitarinių sistemų aukoms. Tačiau, nėra jokios prasmės minėti nebeegzistuojančių režimų, pvz., komunizmo ir nacionalsocializmo aukų, žinoma, ignoruojant dabartinių totalitarinių grėsmių, pvz., islamizmo, aukas.

Totalitarinio Islamo pasmerkimas bet koku atveju nereiškia atskirų musulmonų, kurie laikosi demokratinės valstybės taisyklių, vertybių ir standartų pagal teisinės valstybės principą ir kuriems tikėjimas – privatus klausimas, Europoje pasmerkimo. Vis dar turėtume išdrįsti pripažinti, kad politinis Islamas, totalitarinis Islamas – ne tik Islamo valstybės arba kai kurios tokios valstybės, bet taip pat ir teroristinės organizacijos, pvz., *Al Qaeda* ir susiję judėjimai – toliau reikalauja daugelio aukų visame pasaulyje.

Todėl tinkami Europos Sąjungos veiksmai būtų priimti daug stiprių iniciatyvų atsiminti toms aukoms taip pat ir užtikrinti, kad tokių totalitarinių Islamo organizacijų ir šalių aukų skaičius būtų kiek įmanoma sumažintas, verčiau iki nulio. Galiausiai, turime išdrįsti pripažinti – ir taip pat tai yra problema Europos Sąjungoje – kad totalitarinio Islamo kritika yra ne visada teigiamai vertinama, nes čia dominuoja politinio teisingumo dvasia. Dar daugiau totalitarinis Islamas nebuvo net paminėtas Komisijos ir Tarybos pareiškimuose dabar, o tai, ką turėtume iš tikrųjų daryti, tai turėti drąsos taip pat svarstyti tą problemą ir imtis būtinų priemonių.

Tunne Kelam (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, 1948 m. prezidentas Harry S. Truman rašė: „Dabar susiduriame su lygiai tokia pačia situacija, su kuria Britanija ir Prancūzija susidūrė 1939 d., turėdamos reikalą su Hitleriu. Totalitarinė valstybė nesiskiria, ar jūs vadinate ją nacistine, fašistine, komunistine arba Franco Ispanija. Oligarchija Rusijoje – Frankenšteino diktatūra, blogesnė negu bet kuris iš kitų, įskaitant Hitlerio“.

Taigi kyla klausimas, kodėl po 61 metų vis dar turime ginčytis dėl tų pačių problemų. Manau, kad šiandien mums reikia ne tik ekonominio ir politinio Europos išsiplėtimo, bet ir Europos supratimo apie masinius nusikaltimus prieš žmoniją, įvykčius visur Europoje 20-ame amžiuje, išplėtimo. Mums reikia Europos istorinio suvokimo integracijos – išankstinio nusistatymo ir skirtingos istorijos nuomonių integracijos – tik taip galime siekti geresnės Europos ateities.

Turime svarstyti, o ne ginčytis diktatūrų klausimu. Turime pradėti nuo aukų – aukų lygybės – nes kiekviena bet kokio totalitarinio režimo auka turi būti vertinama vienodai žmogaus orumo atžvilgiu ir nusipelnė teisingumo ir minėjimo taip pat kaip visos Europos pripažinimo ir užtikrinimo „niekada daugiau“.

Todėl teigčiau, kad veidmainiška vengti diskusijų šiais klausimais ir pasiekti išvadas arba jas atidėti. Tai nėra akademinio tyrimo klausimas. Turime pakankamai masinių nusikaltimų liudijimų. Mums reikia politinės ir moralinės valios veikti toliau. Esu labai dėkingas Tarybai pirmininkaujančiai Čekijai ir Komisijos nariui Jánui Figel' už jų pareiškimus, kurie teikia vilties, kad galime pasiekti visos Europos supratimą.

Józef Pinior (PSE). – (PL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, norėčiau pradėti savo kalbą pacituodamas vieno iš didžiausių Rusijos 20-ojo amžiaus poetų Osipo Mandelstamo parašytą eilėraštį. Pacituosiu žodžius kalba, kuria buvo parašyta, t. y. rusų kalba:

(po to narys kalbėjo rusų kalba)

Tai – baisūs žodžiai. Už šį eilėraštį Osip Mandelstam buvo ištremtas. Jis mirė netolo Vladivostoko pakeliui į savo paskirties vietą. 1938 m. gruodžio mėn. jo kūnas buvo palaidotas bendrame kape. Osip Mandelstam simbolizuoja milijonus 20-ojo amžiaus totalitarinio režimo Europoje aukų.

Šiandien Europa turi prisiminti 20-ojo amžiaus viso pasaulio totalitarinio režimo aukas. Šios aukos šiandien – mūsų atminties pamatas, ilgalaikis dvasinis Europos demokratijos pagrindas. Tuo pačiu metu matome visą 20-ojo amžiaus istoriją. Atsimerame autoritarinių sistemų aukas, aukas Europos šalyse, nacionalistiniuose ir militaristiniuose režimuose, Ispanijoje, Portugalijoje ir Graikijoje.

Norėčiau atkreipti dėmesį į mūsų frakcijoje, socialistų frakcijoje Europos Parlamente surengtą seminarą ir į istorijos ir politikos problemoms skirtą knygą, kurią mūsų frakcija ketina išleisti. Norime rimtai susitaikyti su šia problema. Prieštaraujame šio atminimo manipuliavimui ir šio atminimo įžeidinėjimui, kaip tai daroma šiandien ideologiniame mūšyje, partijų kovoje Europos politinėje sistemoje. Atsimerame aukas. 20-ojo amžiaus totalitarinio režimo aukos turi būti šiandienės demokratijos Europoje pamatas.

Ģirts Valdis Kristovskis (UEN). – (LV) Ponios ir ponai, deja, Europos bendrosios vertybės vis dar neapima reikalavimo atlikti išsamų ir teisingą įvairių totalitarinių režimų Europoje nusikaltimų ir jų padarinių vertinimą. Dalis tiesos, vienpusiai aiškinimai ir istorinės tiesos neigimas silpnina europiečius. Pagrindų sprendime dėl rasizmo ir ksenofobijos nustatoma baudžiamoji atsakomybė tik už šiurkštų nacistinių nusikaltimų sumenkinimą, bet nieko nereglamentuojama dėl totalitarinio komunizmo nusikaltimų Europoje. Jau seniai laikas taikyti objektyvų metodą totalitariniams nusikaltimams vertinti Galime pasinaudoti Europos Žmogaus Teisių Teismo patirtimi. Jis grindžiamas visuotinai pripažintais tarptautinių teisių ir principų pažeidimais, žinomais visiems ir taikytiems bent jau nuo Niurnbergo teismų. Pagaliau turime teisingai atspindėti Europos naująsias totalitarinę istoriją Europos ateities ir Europos bendrųjų vertybių vardan!

Gisela Kallenbach (Verts/ALE). – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, beveik 20 metų po Geležinės uždangos panaikinimo, tai – pirmosios diskusijos šiuose Rūmuose klausimu, kuriuo būtų galima įvaryti pleištą tarp žmonių Rytuose ir Vakaruose, net ir mūsų Europos bendrijoje. Kodėl? Totalitarinio režimo vaizdas iš išorės labai skiriasi nuo vaizdo iš vidaus. Kaip 20-ojo amžiaus Europos istorija buvo vertinama ir atpasakojama labai skyrėsi, ypač atskirose valstybėse narėse. Be to, kai kuriose Centrinės ir Rytų Europos valstybėse narėse žmonės, kurie ignoravo žmogaus teises arba siuntė žmones į stovyklas arba žudė be teisinių procedūrų, yra vis dar valdžioje ir gerbiami. Tai nuodija mūsų bendrą ateitį, jeigu to tinkamai nepripažinsime. Dėl to Europa neturi išlikti pasyvi.

Teigiamai vertinu, kad dabar iškėlėme šį klausimą Europos lygmeniu. Manau, tai nesibaigs šiandienėmis diskusijomis ir kad mes ir Komisija kartu pradėsime procesą jūsų minėtiems projektams įgyvendinti. Tikiuosi,

kad sugebėsime šiuo procesu nubausti nusikaltėlius, kurie yra vis dar gyvi, ir paminėti aukas, siekdami vieni kitus labiau suprasti bendros ateities vardan.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL). – (EL) Gerb. pirmininke, Europos Sąjungos nelaimingos antikomunistinės strategijos eskalavimas – begėdiškas žmonių ižeidimas: klastojant istoriją, esant šmeižtui ir melui, fašizmas sulyginamas su komunizmu. Labiausiai veikiantis prieš ir barbariškas režimas, kurį kapitalizmas pagimdė, būtent fašizmas, sulyginamas su progresyviausia žmogaus sugalvota mintimi, būtent komunizmu ir žmogaus išnaudojimo panaikinimu.

Tai – dvidešimties milijonų sovietų, paaukusių savo gyvybes, kad užkariautų fašizmą, atminimo ižeidimas. Šis vulgarus antikomunizmas nukreiptas ne tiek į praeitį; jis daugiausia nukreiptas į dabartį ir ateitį. Jo tikslas šiandien sumažinti masinį pasipriešinimą ir perkelti kapitalistinės krizės našta darbuotojams, o jo ateities tikslas – priartinti neišvengiamą bendrąjį iššūkį nuversti kapitalistinę sistemą. Todėl juo smogiama komunistams ir naikinamos socialistinės / komunistinės perspektyvos. Juo taip pat norime priversti komunistų partijas, kurios tvirtai laikosi savo principų, atsisakyti jų ir juos sujungti.

Apgaudinėjate save. Komunistai neketina pasiduoti. Jie gynė savo ideologiją net savo gyvybe. Nepasirašysime jokios atgailaujančios deklaracijos imperialistams. Jų nuvertimas – socialinė būtinybė, tam tarnausime nuolatos. Mes nesibijome jų. Socialinė evoliucija tęsis; būtent tai kelia jums siaubą ir todėl jūs vykdate šią kampaniją.

Roberto Fiore (NI). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, manau, kad šiandien iš tikrųjų galime atpažinti tuos, kas praktikuoja totalitarizmą. Pirmoji šalis, ateinanti į galvą, yra Kinija; dabar Kinija – šalis, kurioje vykdomi priverstiniai abortai, šalis, kurioje yra „Laogai“ priverstinio darbo stovyklos, tikra koncentracijos stovykla, kurioje žmonės dirba didelėms tarptautinėms bendrovėms arba Kinijos valstybei ir kurioje dvasininkai ir politiniai oponentai yra kalinami. Dėl to Kinija – pirmoji šalis, apie kurią galvoju.

Antra – sakyčiau yra Islamo totalitarizmas, svarbiausia dėl šarijos teisės. Čia Islamas efektyviai tampa totalitarine teise, taigi kitų religijų arba moterų arba visų teisės iš tikrųjų yra malšinamos. Tuomet atgimsta tam tikras totalitarizmas net Europoje, o aš norėčiau pasinaudoti proga peržvelgti jį.

Vengrija buvo anksčiau paminėta – aš asmeniškai dalyvavau demonstracijose Vengrijoje nacionalinio sukilimo 1956 m. paminėjime ir mačiau policijos represijos aktus, nukreiptus prieš demonstrantus, aš pats buvau paieškomas ir klausiamas savo tapatybės, kai jie labai gerai žinojo, kas aš buvau.

Dėl to ten kyla tam tikras totalitarizmas, bet taip pat pasirodo kitas totalitarizmas ministro pirmininko Jose Luiso Rodríguezo Zapaterio ir taip pat kanclerės Angelos Dorotėjos Merkel ir prezidento Nicolas Sarkozy padarytuose pareiškimuose Popiežiaus pareiškimų Afrikoje ir kitų įvykių, susijusių su Katalikų bažnyčia, tema. Šie valstybių arba vyriausybių vadovai niekada atvirai nepasisakė prieš kitas religijas, bet yra ganėtinai radikalūs kai kalbama apie kišimąsi į Katalikų bažnyčią. Dėl to tvyro nepakantumo atmosfera tam tikroje šalyse, pvz., kai maldininkus užpuolė antikatalikų aktyvistai neseniai šalia Notre Dame.

József Szájer (PPE-DE). – (HU) Krikščionybė ir visuotinių žmogaus teisių doktrina dovanoja mums vieną priemonę, t. y. žmogaus orumą ir besąlygišką pagarbą žmogaus gyvenimui. Dėl to turime smerkti visas šiandien tokias populiarias pastangas, kad suskaičiuotume, kuri nehumaniška diktatūra nužudė arba pažemino daugiau žmonių.

Demokratas, europietis negali sutikti su tuo, kad net šiandien, net šiame Parlamente, yra žmonių, kuriems komunistinės diktatūros nusikaltimai yra atleistini ir pamirštami. Dvigubas standartas, atskiriantis auką nuo aukos, nusikaltimą nuo nusikaltimo, kančią nuo kančios, mirtį nuo mirties, yra nepriimtinas.

Tie, kas bando pateisinti komunistinės diktatūros nusikaltimus, teigia, kad visi tie siaubai buvo vykdomi režimu vardan kilnių tikslų, vardan lygybės ir brolijos. Ponios ir ponai, gerb. pirmininke, tai – didžiulis melas, ir jie padarė taip, kad būtų vertinami ne savo pačių naudai, bet prieš juos, nes tai buvo kilnių tikslų vedami jie apgaudinėjo žmones, kaip rašytojas István Örkény teigė Vengrijos radijuje per 1956 m. revoliuciją: „Melavome naktį ir melavome dieną, melavome su kiekvienu radiobangos perdavimu“.

Dėl to laisvės, demokratijos ir bendro Europos principo vardan prašome, reikalaujame, kad būtų bendra Europos atminimo diena ir paminklas komunizmo aukoms, kad būtų įsteigtas Europos muziejus, archyvas ir mokslinio tyrimo institutas siekiant patvirtinti dokumentais komunizmo nusikaltimus. Pašalinkime iš demokratų gretų tuos, kurie iki šios dienos pateisino komunizmo veiksmus ir leido Europai širdingai palaikyti kiekvieno nežmoniškumo pasmerkimą. Lai kiek galima daugiau mūsų palaiko Prahos deklaraciją.

Katrin Saks (PSE). – (ET) Esu įsitikinusi, kad nei vienas šioje salėje – nei tie, kas turi geresnį užsiėmimą šiuo metu – netoleruotų to, kas įvyko prieš 60 m. Baltijos valstybėse, kai beveik 100 000 žmonių, daugiausia moterys ir vaikai, buvo išvežti į Sibirą. Tai ypač apgailėtina, nes tebevykstančios rinkimų kovos aplinkybėmis kai kurie rodo pirštais į socialdemokratus, tvirtindami, kad nesuprantame šitų įvykių nusikalstamumo.

Žodžiai „socializmas“ ir „komunizmas“ gali iš tikrųjų reikšti skirtingus dalykus skirtingiems mūsų partijos nariams, bet niekas negalėjo pateisinti nusikaltimų, kurie buvo įvykdyti.

Kodėl mums svarbu kalbėti apie tai – ne tik istorikams, bet taip pat ir politikams? Nepavykus teisingai įvertinti praeities, negalime būti tikri, kad padarėme visą, ką galima, kad neleistume jai pasikartoti. Tai svarbu, nes praeities šešėliai neišnyko. Nors šiandien sudėtinga išsivaizduoti ant pjedestalo keliamą Hitlerį, Stalino paminklas stovi išdidžiai pagrindinėje jo gimtojo miesto Gorio aikštėje. Pernai Rusijoje Stalinas buvo pripažintas vienu iš 12 didžiųjų asmenų istorijoje.

Wojciech Roszkowski (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, kartais sakoma, kad nacistinis totalitarizmas kilo iš dešiniųjų, o komunistinis totalitarizmas iš kairiųjų. Tai nėra labai tikslu. Rasinė neapykanta ir klasių neapykanta yra tik dvi to paties dalyko – neapykantos – pusės, niokojančios žmogaus sąžinę ir socialinius ryšius. Girdėjome vieną tokių pareiškimą, Athanasios Pafilio pareiškimą, čia visai neseniai.

Neapykanta gimdo priespaudą, o priespauda yra respublikos, demokratijos ir teisinės valstybės principo neįgimas. Demokratinėje sistemoje yra tiek kairiųjų, tiek dešiniųjų. Nacistinis ir komunistinis totalitarizmas sunaikino demokratiją. Dėl to taip nėra, kad nacizmas kilo iš dešiniųjų, o komunizmas iš kairiųjų. Nacizmas ir komunizmas buvo visur aplink.

Kas šiandien vertina baudžiamąjį totalitarizmo, tiek nacistinio, tiek komunistinio totalitarizmo pobūdį yra opozicijoje pagal įstatymą ir demokratiją valdomai šalies tradicijai. Beje, būdinga, kad tuo metu, kai Europos dešinieji nevertina nacistinių nusikaltimų šiandien, Europos kairieji nevertina komunistinių nusikaltimų. Tai pernelyg aišku iš socialistų ir komunistų požiūrio į rezoliucijos šiandien diskutuojamą klausimą projektą. Šiuose Rūmuose mes nebalsuojame dėl istorijos tiesos, balsuojame dėl tiesos apie save ir dėl savo moralinių sprendimų.

(Plojimai)

Christopher Beazley (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, kodėl demokratai ir tie, kas paskyrė savo karjeras kovai prieš demokratiją, šalių pavergimą, persekiojimą tų, kurie išdrįso kalbėti prieš juos ir yra atsakingi už nusikaltimus, susilaiko, kai įvardijami diktatoriai?

Šį vakarą, nekalbame apie totalitarizmą, nekalbame eufemistiškai: kalbame apie Hitlerio fašistinę, kriminalinę diktatūrą ir Josepho Stalino komunistinę kriminalinę diktatūrą. Kai man buvau 16 metų, gyvenau Frankfurte prie Maino, kuris yra dvi valandos kelio su tanku nuo Prahos.

Ministras Alexander Dubček, kurį pagerbėme šiuose Rūmuose, labai sunkiai bandė liberalizuoti sistemą. Jis kalbėjo apie žmogiškąją komunizmo pusę. Nežmoniškoji komunizmo pusė buvo Leonid Brežnev ir jo pirmtakai bei įpėdiniai.

Tikiu, Komisijos nary kad, jeigu laikomės savo įsitikinimų, turime gerbti komunizmo ir fašizmo aukas. Neturime atskirti šių dvynių nusikaltėlių – tokie jie buvo. Vienintelis skirtumas yra, kad Hitleris pralaimėjo, o Stalinas laimėjo karą.

Šiandien šio Parlamento pirmininkas pagerbė ištremtųjų iš trijų Baltijos valstybių – Estijos, Latvijos ir Lietuvos atminimą. Tačiau, Ministre, jūsų šalis nukentėjo: Jan Palach prarado savo gyvybę. Jis bandė desperatiškai pademonstruoti ribas, kurias jis pasiektų, kad parodytų, jog režimas, kuriame jis gyveno, buvo nepriimtinas. Būdama 16 metų prisiminu, kai klausėme Prahos radijo, kai tankai užėmė jūsų sostinę aikštėje „Wenceslas“. „Neužmirškite mūsų“ teigė jūsų drąsūs tautiečiai. Šį vakarą, Komisijos nary, neužmirškite tų, kurie kentėjo. Turime turėti drąsos įvardyti tuos, kurie buvo atsakingi, bet turime žiūrėti į ateitį, kad užtikrintume, jog daugiau niekada šis žemynas vėl nekenktėtų nuo hitlerizmo arba stalinizmo.

(Plojimai)

Luis Yañez-Barnuevo García (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, nepamirškime – pritariu – ir nedarykime per daug subtilių skirtingumų: politiniu požiūriu visos totalitarizmo formos nusipelnė pasmerkimo, o komunizmas ir fašizmas padarė nepataisomą žalą šiam žemynui.

Šiandien esame vieningas 27 tautų ir 500 milijonų žmonių, kurių laisvės, demokratijos ir žmogaus teisių vertybės yra bendros, žemynas ir turime vienodai smerkti totalitarinį komunizmą, sunaikinusį Centrinę ir Rytų Europą, ir nacistinį fašizmą, prieš daugelį metų sunaikinusį daug Europos, įskaitant mano, šalių.

Gyvenau 32 metus Franco diktatūroje ir to neužmiršiu, kaip, pvz., neužmiršo praeities kai kurie kalbėtojai iš Graikijos arba Portugalijos.

Niekada neužmiršau, net kai buvau jaunas, mačiau, kaip kentėjo žmonės esant komunizmo diktatūrai. Niekada nebuvo komunistas ir visada smerkdavau komunizmą. Tai nebuvo man kliūtis būti anti-Franco kovotoju ir smerkti Franco sistemą.

Kova tokia pati. Turime kovoti už tuos pačius principus, tas pačias vertybes ir išsaugoti ilgalaikį visų šių totalitarizmo formų aukų atminimą.

Inese Vaidere (UEN). – (LV) Ponios ir ponai, prieš 60 metų 43 000 nekaltų žmonių, įskaitant vaikus ir senus žmones, buvo ištremti iš Latvijos be teismo. Jeigu taip atsitiktų dabar Prancūzijoje, tai siektų 1,3 mln. žmonių. Todėl svarbu, kad šiandien sugebame kalbėti apie totalitarinio komunizmo nusikaltimus. Nebūtų teisinga priskirti šiuos nusikaltimus istorikų sričiai, kaip buvo pasiūlyta čia, kol liudininkai ir nusikaltimų aukos dar yra gyvi. Neturime nuvertinti šių nusikaltimų reikšmės ir neturime jų neigti. Europos Parlamentas savo rašytinėje deklaracijoje aiškiai išdėstė, kad rugpjūčio 23 d. turi būti pripažinta kaip stalinizmo ir nacizmo aukų atminimo diena ir niekas čia neturi to taip pat neigti. Taryba turi įgyvendinti šį Europos Parlamento sprendimą nedelsiant, kad tokie nusikaltimai niekada nepasikartotų ateityje.

Rihards Pīks (PPE-DE). – (LV) Komisijos nary, ponios ir ponai, dauguma studijavusiųjų istoriją Europoje, tikiuosi, žino, kad Antrasis pasaulinis karas prasidėjo 1939 m. rugsėjo 1 d., kai Hitleris užgrobė Lenkiją. Daug mažiau žmonių žino, kad Hitleris taip padarė, nes 1939 m. rugpjūčio 23 d. jis ir Stalinas pasirašė sutartį: nepuolimo sutartį. Net dar mažiau žmonių žino, kad dvejus metus pagal Stalino režimą Hitleris ir Hitlerio kariuomenė buvo aprūpinami kuru ir pramoninėmis medžiagomis, kad Hitleris galėtų užkariauti Vakarų Europą. Dar mažiau žmonių žino, kad visi 1930 m. puolamieji ginklai, tankai ir parašiutininkai buvo parengti Stalinui. Tuo metu, kai Hitleris turėjo 400 pasiruošusių parašiutininkų, Stalinas paruošė 1 milijoną parašiutininkų, pasirengusių užkariauti. Be to, ši užsienio politika buvo palaikoma Tarybų Sąjungos komunistinės bolševikų partijos sprendimais. Įvairiose uždaroje Komunistų partijos posėdžiuose, buvo priimanamos rezoliucijos, kad Vakarų Europos šalys turi būti kvailinamos, kad Tarybų Sąjunga tada galėtų jas išlaisvinti. Dar daugiau: dėl vidaus politikos 1937 m. gruodžio 5 d. latvius, kurie liko gyventi Tarybų Rusijoje, pradėjo suimnėti ir visus juos naikinti. Per dvejus metus 70 000 latvių, gyvenančių Tarybų Sąjungoje, buvo nužudyti tik todėl, kad jie buvo latviai. Taigi, kaip turėtume vertinti šį režimą, kai užsienio politika buvo agresyvi ir kai vidaus politika buvo nukreipta prieš pačios šalies gyventojų naikinimą? Tai buvo totalitarinis, kriminalinis režimas, toks pat kaip nacizmas. Dėkoju jums.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). – (HU) Sunku rašyti bendrą Europos istoriją, nes po Antrojo pasaulinio karo, Vakarų ir Rytų Europa išgyveno skirtingas istorijas. Centrinė ir Rytų Europa ir Baltijos valstybės buvo vienodos tiek nacių ir sovietų diktatūrų aukos, bet vis dėlto negalime lyginti nacizmo su stalinizmu.

Niekas negali ginčyti, kad milijonai tapo stalinizmo diktatūros aukomis, visos tautos buvo išdraskytos, o to niekas negali atleisti arba laikyti tai reliatyviu. Šoa, nacistinės Vokietijos suorganizuota pramonė žydų tautai naikinti tik kilmės pagrindu, buvo neprilygstamas žiaurumas žmogaus istorijoje.

Vakarų Europoje dažnai nesuprantama, kad mums išlaisvinimas iš nacizmo reiškė tuo pačiu metu naują okupaciją, sovietų priespaudos pradžią. Todėl, gegužės 9 d. senosios ir naujosios valstybės narės, ypač Baltijos valstybės, praradusios nepriklausomos valstybės statusą, kurių inteligentija buvo išnaikinta, supranta skirtingai.

Būtų gerai pripažinti praeitį be politikos, be dabartinio politinio šališkumo, ir suformuluoti bendrą istorinį pasakojimą. Vengrijos poeto Attila József žodžiais: „gana didelė kova yra pripažinti praeitį“.

Roberts Zīle (UEN). – (LV) Gerb. pirmininke, keli mano kolegos nariai jau minėjo, kad šiandien prisimename trėmimą prieš 60 metų vykdomą sovietų režimo, kai buvo vežami žmonės į Sibirą. Tačiau, taip pat žinome, kaip sunku tiksliai pasmerkti komunistinį režimą, kuris yra lygus kitam totalitariniam režimui. Tai yra todėl, kad kalbame ne tik apie praeitį, bet taip pat ir apie ateitį. Šią savaitę tapo žinoma, kad Latvijoje Europos rinkimų kandidatų į Harmonijos Centro asociaciją, kurios naujai išrinktieji atstovai turi prisijungti prie socialistų frakcijos čia Europos Parlamente, sąrašo lyderis yra Alfrēds Rubiks, buvęs Tarybų Sąjungos komunistų partijos Latvijos filialo vadovas, kuris buvo teisiamas Latvijoje už režimo nusikaltimus. Tai komunistinės ideologijos šalininkas, priešinęs Latvijos nepriklausomybės atkūrimui iki paskutinės minutės;

dabar jį renka šalis, kurią jis pats neigė. Tai taip pat teikia atsakymą, kodėl ateityje ir toliau bus sudėtinga Europos Parlamentui vienodai pasmerkti nusikaltimus ir kodėl geri ir blogi totalitariniai režimai visada egzistuos. Dėkoju jums.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE). – (RO) Komunizmas – apgaulės filosofija. Teorijoje kalbama apie gerovę, lygybę ir pagarbą žmogaus teisėms, tuo metu, kai praktiškai, tai reiškė melą, diskriminaciją, neapykantą ir net nusikaltimus.

Komunizmas turi būti pasmerktas visomis mūsų žinioje esanomis priemonėmis. Tai buvo padaryta Rumunijoje 2006 m. šalies prezidento žodžiais prezidentinės komisijos, įkurtos šiuo tikslu, parengtame pranešime.

Komunizmas neigia viską, kas reiškia laisvę ir daro žmones priklausomus nuo sistemos. Kas niekada negyveno pagal komunizmą, negali suprasti, kiek asmens gyvenimą ir mąstymą gali veikti totalitarinė sistema.

Jei galėčiau atsukti atgal laikrodį, padaryčiau, kad tie, kurie gyveno visą savo gyvenimą kapitalizmo sistemoje, bet ilgis komunizmo, pagyventų 1980 m. Rumunijoje.

Rumunijoje komunistinis režimas buvo įvestas padedant Rusijos kariams, šimtų tūkstančių gyvybių, prarastų priverčiamojo darbo stovyklose ir kalėjimuose sąskaita. Jų vienintelis nusikaltimas buvo neįtraukti į totalitarinę sistemą politikų, inteligentų, valstiečių, skirtingų religijų atstovų ir, apskritai, piliečių, kurie buvo pavyzdiniai dingusios bendruomenės nariai.

Tuo metu, kai didžiausios problemos, kurias sukėlė bankrutavusi ekonominė sistema, gali būti išspręstos atitinkamomis priemonėmis, žmonėms reikia laiko užmiršti, atleisti ir prisitaikyti prie naujo gyvenimo būdo, net jeigu tai nepalyginamai geriau.

Demokratija teikia minties, žodžio ir judėjimo laisvę. Ji taip pat turi teikti saugumą rytojui. Nėra jokio skirtumo tarp skurdo, kuri sukėlė materialių prekių stoka, ir skurdo, kurį sukėlė išteklių prekėms įsigyti stoka. Diena, kai sėkmingai atsikratysime skurdo, komunizmo šmėklos dings.

Kolegos nariai, Rumunija ir kitos šalys Rytų Europoje atsidūrė šioje sistemoje dėl pasaulio lyderių, kurių tik vienas buvo komunistas, priimtų sprendimų. Likusieji atstovavo demokratinėms sistemoms.

Neužmirškite šios istorinės tiesos, vertindami arba sprenddami dabartinę situaciją arba buvusių komunistinių, tiek Europos Sąjungos narių arba ne, valstybių ateitį.

Ljudmila Novak (PPE-DE). – (SL) Apgailestaudama pažymiu, kad nei viena iš buvusių komunistinių šalių išsamiai neištyrė ir nenustatė komunizmo nusikaltimų po Antrojo pasaulinio karo.

Kadangi šitas režimas tęsėsi valdžioje daug dešimtmečių po karo, jie sugebėjo sunaikinti didžiąją dalį įrodymų. Todėl nusikaltėliai net nebuvo įvardinti, nekalbant apie nuteisimą. Istorija parašė nugalėtojai.

Europos Sąjunga turi reikalauti iš visų šalių, kuriose buvo komunistinis režimas, sudaryti sąlygas savo istorikams atlikti mokslinius tyrimus ir įtraukti visą tiesą apie pokarinę erą mokykliniuose vadovėliuose. Jie turi taip pat parašyti apie Vakarų sąjungininkių pajėgų, kurios grąžino arba išdavė ištremtuosius į komunistų rankas, kaltumą.

Europos Sąjunga turi taip pat reikalauti iš visų valstybių narių svarstyti apie gatvių ir aikščių, kurios pavadintos prieštarinių didvyrių, pvz., Tito Jugoslavijoje, kuris, remiantis savo tuometiniu vaidmeniu, buvo atsakingas už daugelį pokarinių nužudymų, vardu pavadinimo pakeitimą.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, kai aš girdžiu šiuose Rūmuose, kad komunistai nėra pasirengę „atiduoti savo galvas“, nepaisant dešimčių milijonų Baltosios jūros ir Baltijos jūros kanalo statybos aukų, milijonų žmonių, ištremtų į Sibirą iš daugelio tautų (įskaitant rusus, bet vien lenkai skaičiuojami milijonais) ir ištisų tautų, pvz. Krymo totorių, baudimas iki mirties, aš esu pritrenkta ir įžeista.

Raitininkų kapitonas Witold Pilecki, kuris kaip savanoris pateko į Aušvicą, o vėliau jį komunistai taip pat įkalino, pasakė savo žmonai: „Aušvicas buvo tik žaidimas“. Mano šalį palietė abi totalitarinės sistemos, o žaizdos vis dar gyja šiandien. Nei viena tokia sistema neturi teisės egzistuoti. Turime pagerbti tuos, kurie kovojo prieš totalitarizmą, ir turime gerbti aukų atminimą.

Bogusław Sonik (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, Europos bendrija turi labai stengtis, kad išlaikytų didvyrių atminimą ir neleistų sumenkinti totalitarinių nusikaltimų. Pasipriešinusiųjų, nužudytųjų, pvz.,

Raitininkų kapitono Witoldo Pileckio, likimai turi būti visada mūsų mintyse, ypač todėl, kad mintis apie Europos integraciją iškilo tarp žmonių, kurie priešinosi nacizmui ir komunizmui. Be to, būtent ši mintis užkirto kelią būsimiems konfliktams ir totalitarinio režimo atsiradimui po karo pabaigos.

Tarptautinės kovos su totalitarizmu didvyrių dienos būtų žingsnis bendro 20-ojo amžiaus Europos istorijos supratimo link ir bendros kovos prieš abipusę žalą ir istorinių faktų ignoravimo dalis. Jeigu europiečiai prisimintų totalitarinio režimo – nacistų ir komunistų – nusikaltimus, tai gali priversti mus tikėtis, kad mūsų žemynas niekada nebus vėl tokių tragiškų įvykių scena.

György Schöpfung (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, yra kitas šios diskusijos aspektas. Ne tik suvienyta Europa turi nedelsiant pasižiūrėti į praeities visumą, bet tai būtina padaryti ypač Europos kairiesiems.

Be nuodugnaus savo praeities persvarstymo kai kurie buvusių komunistinių valstybių kairieji privalo – verčia save – susitaikyti su neteisinga praeitimi, praeitimi, kurioje visi skausmingi įvykiai išbraukti. Tai toliau verčia kairiuosius saugoti šią neteisingą praeitį, o taip jos demokratinis patikimumas yra griauamas. Matydami kaip Vakarų kairieji kaip teisėtus partnerius visiškai priima šiuos nepasikeitusius postkomunistinius kairiuosius, jie taip pat yra įsipareigoję ginti nepateisinamą praeitį. Todėl, jų pačių įsipareigojimas demokratijai yra silpnėsnis.

Csaba Sógor (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, Europa turi audringą istoriją dėl totalitarizmo ir pagrindinių laisvių apribojimo. Kai kuriose Europos dalyse 20-ąjį amžių pažymėjo tokie totalitariniai režimai.

Šiandien mūsų moralinis įsipareigojimas – užtikrinti, kad kiekvienas Europos Sąjungos pilietis turėtų tas pačias teises. Labai svarbu, kad ES taip pat palaikytų mažumų teises, tuo labiau, kad daug šalių visame pasaulyje negerbia pačių pagrindinių teisių šia prasme.

Tuo pačiu metu norėčiau pabrėžti, kad, tuo metu, kai ES atvirai pasisako prieš diskriminaciją ir žmogaus teisių pažeidimų atvejus, pvz., Tibete, mums visiems aišku, kad net Europos Sąjungoje yra etninių ir lingvistinių mažumų, kurias labai dažnai norima kultūriškai ir lingvistiškai asimiliuoti. Ši kai kurių ES valstybių praktika turi būti rimtai persvarstyta.

Vengrai Rumunijoje, žmonės, kuriems aš atstovauju, priskiriami šiam atvejui.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, Józsefo Szájerio pasiūlymas paskelbti dieną, pažymintį totalitarizmo aukų istoriją, yra visiškai teisingas. Manau, kad tai teisinga, nors nacistinis siaubas pakankamai žinomas ir net kai kurie vokiečiai bandė jį priimti, paradoksaliai mažai žinoma apie stalinizmą. Paradoksas tai, kad net sibiriečiai iš Stalino gimtosios šalies, manė, kad jis buvo geras žmogus ir kad Rusijos nelaimių priežastis slypi kitur.

Negalime išgirsti milijonų, praradusių savo gyvybes Sibire, ir niekada nežinosime, kaip jie nukentėjo, bet žinau vieną iš aukų, kuri vis dar gyva. Šis asmuo vis dar jaučia tik eidamas gatvę, kad jis jau nebėra gyvas. Tai – tremties į Sibirą simptomas. Tie, kas išgyveno, žino, kokia buvo kančia. Yra rusų posakis (*tada narys ištare kai kuriuos žodžius rusų kalba*) – kas reiškia: „jeigu jūs ten nebuvote, jūs būsite, o jeigu jūs buvote ten, jūs neužmiršite to“. Manau, kad turime atvirai kalbėti apie abi šių totalitarizmų formas.

Vytautas Landsbergis (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, turime daryti viską, ką galime, kad sustabdytume Europos moralinį smukimą. Oportunizmas yra akivaizdžiausias, kai per praėjusį amžių padaryti šiurkštūs nusikaltimai prieš žmoniją yra ignoruojami. Deja, toks aplaidumas komunistinio totalitarizmo nusikaltimų atžvilgiu nuramina visus neonacistus Vokietijoje, Rusijoje arba kitur: bet kuris iš jų galėtų klausti, jeigu sovietams atleidžiama, tai kodėl mūsų protėviams neturi būti taip pat atleista?

Tokio blogo reiškinių šaknys glūdi Niurnberge, kai nacistai buvo tiesiog išteisinti dėl sąmokslų su Stalinu inicijavimo Antrajame pasauliniame kare. Didžiausią nusikaltimą ignoravo dėl teisingo teismo principo. Kodėl? Nes Stalino – Hitlerio atitikmuo – šešėlis tvyrojo tribunole dvejus svarbius metus. Net tuo laiku Vakarai moraliai pasidavė sovietams. Bet nėra jokios priežasties riboti savo mintis ir bijoti amžinai.

Alexandr Vondra, einantis Taybos Pirmininko pareigas. – (CS) Ponios ir ponai, šiandien baigsiu savo kalbą čia čekų kalba. Bandysiu apibendrinti ir tuo pačiu metu atsakyti kai kuriuos iš klausimų, kurie buvo iškelti čia. Manau, kad yra trys klausimai. Pirma, norėčiau padėkoti kiekvienam dalyvavusiajam praėjusios savaitės klausyme ir šiose plenarinėse diskusijose. Jeigu buvo pirmoji tokio pobūdžio diskusija per ilgą laiką, tada tai gali būti tik geru dalyku, ir manau, kad pirmoji išvada yra tai, kad turime vesti diskusijas ir jas tęsti toliau. Tai – Atminties ir sąžinės platformos tikslas. Kodėl svarbu turėti tokią platformą Europos lygmeniu? Tai svarbi priemonė nuo užmaršties. Jeigu užmiršime praeitį, žinoma, sudarysime galimybę jai sugrįžti ateityje per

galines duris. Tai yra taip pat galimybė kovoti su praėjusių nusikaltimų vertinimu. Hitleris ir Stalinas yra vienodi. Žinoma, buvo šalių, kuriose nacizmas sudarė sąlygas arba padėjo vėliau sukurti komunizmą ir su juo susijusius nusikaltimus. Tačiau, bet koks vertinimas – o aš nenoriu politizuoti – bet kos vertinimas yra nepaprastai pavojingas.

Antra, kaip Europos švietimo dalį turime išsaugoti istorinį suvokimą. Manau, turime padidinti finansines priemones, kad užtikrintume Europos totalitarinės praeities suvokimui vietą švietimo srityje. Tai buvo vienas iš klausymo, kuris buvo surengtas praėjusią savaitę, rezultatų. Tam reikia išteklių, ir aš norėčiau padėkoti Komisijai ir Komisijos nariui Jánui Figel' ypač dėl to, kad Komisija nori bendradarbiauti šiuo klausimu.

Ir pabaigai, kyla klausimas, prie ko diskusijos turi privesti. Pirmininkavimas trunka tik šešis mėnesius. Esame pusiaukeleje ir, žinoma, neapsimetu, kad netrukus šiam Parlamentui išsiskirsčius, galime pasiekti neįmanomą, bet tikrai manau, kad mintis sukurti tam tikras visos Europos institucijas, ar muziejus, mokslinių tyrimų institutus arba fondus, yra tai, ko mums reikia. Praėjusią savaitę klausimą kartu pristatė kelių panašių institucijų, kurios veikia šalies lygmeniu, atstovai, ir, mano nuomone, būtina turėti tokias institucijas Europos lygmeniu. Tačiau, ši užduotis daugiau priklauso institucijoms, atsakingoms už tęstinumą, o ne kas šešis mėnesius besikeičiančiai Tarybai pirmininkaujančiai valstybei. Jeigu mūsų užduotis buvo prisidėti prie tam tikrų diskusijų inicijavimo, tada norėčiau padėkoti jums dar kartą už tai, kad reagavote į šias diskusijas, o aš metu iššūkį tiems, kurie bus atsakingi už tęstinumą ateityje, tęsti diskusijas ir galbūt vieną dieną tai iš tikrųjų lems tokių institucijų įsteigimą.

Ján Figel', Komisijos narys. – (SK) Aš jau paaiškinau Komisijos misijos esmę savo įžangoje ir galiu tik patvirtinti dar kartą, kad esame pasiruošę ir norime, o šie veiksmai taip pat yra veiksnys. Jeigu Europos Komisija nori padėti šiame procese, tai jau minėjau ir kitus etapus, kurie apimtų įvairių valstybių narių metodų ir mechanizmus šioje srityje tyrimų baigimą ir laukiamos ataskaitos pristatymą kitais metais. Tačiau, taip pat turiu ką pridėti, kas nesudarytų diskusijos esmės. Kai kurie kalbėtojai pabrėžė, kad tai yra 20-ųjų komunizmo žlugimo, Berlyno sienos ir Geležinės uždangos nuvertimo Europoje metų sukaktis ir kad daug laiko praėjo. Mano nuomone, niekada ne per vėlu ir būtų šio Parlamento, šio neseniai išsiplėtusio Parlamento aplaidumas nepadaryti pareiškimo apie totalitarinio komunizmo nusikaltimus ir nepradėti diskusijos, nes dauguma žmonių atsinešė čia šią patirtį, o iš tikrųjų dauguma dalyvavusiųjų diskusijose buvo iš naujųjų valstybių narių.

Aš taip pat didžiąją dalį savo gyvenimo gyvenau totalitarinėje sistemoje Čekoslovakijoje, o tai yra iš asmeninės ir bendros visų patirties, kad turime įamžinti Europos atminimą, Europos draugiją, ir tuo pačiu metu remti procesus, kurie užkirstų kelią totalitarizmui ir sumenkinimui sugrįžti ir jo nusikaltimams arba tiesai neigti. Šių nusikaltimų neigimas iš tikrųjų lygus ne tik tiesos bet taip pat ir etikos ir moralės vertinimui, keliant tolesnes tolesnes problemas ir idėją, kad pašalinti žmones yra pašalinti problemą. Mintis, kad problemos gali būti pašalintos, pašalinant žmones, yra vienas iš stalinizmo principų.

Vertinu ES išsiplėtimą platesne prasme ir būtent todėl sugebu nustatyti skirtingas totalitarizmo formas, kurios buvo paminėtos, skirtingos formas skirtingose šalyse. Turime atsakomybę nustatyti jas, atsiminti jas ir žengti atitinkamus žingsnius restitucijos, atkūrimo, teisingumo nustatymo, tiesos prioriteto išlaikymo, pagarbos žmogaus orumui ir tam, kas reiškia laisvę ir demokratiją, atžvilgiu.

Taip pat norėčiau pasakyti, kad dažnai jaučiamės, tarytum grasinimai kyla iš toli ir iš išorės, ir kad šiandienio pasaulio skiriama linija neturi nieko bendro su religija arba civilizacija, arba kultūra, bet, viena vertus, greičiau su pagarba gyvenimui ir žmonėms (apibrėžta žmogaus teisių pagrindu) ir, kita vertus, bet kokios rūšies fanatizmu. Yra daug įvairių fanatizmo rūšių. Esame su jomis susipažinę net šiandiniame pasaulyje, o būtent todėl švietimas, minėtas Alexandro Vondros, yra toks svarbus, kad jaunimas ir ne tokie jauni sugebėtų atskirti žmogaus pagarbą nuo daugelio skirtingų formų ekstremizmo, populizmo, nacionalizmo arba fanatizmo.

Norėčiau baigti, pabrėždamas, kad Europos Komisija nuoširdžiai palaiko šį procesą ir ieškos būdų padėti. Šios diskusijos – tik vienas žingsnis, bet kiti klausimai seks iš paskos. Turime padaryti daug daugiau valstybių narių lygmeniu. Taip pat norėčiau baigti, sakydamas, kad šiandienis ES išsiplėtimas galimas pasiaukojant ir kad tai neįvyko automatiškai. Nei suvienyta Europa, nei demokratija, nei laisvė, nei teisinė valstybė neatsirado automatiškai, bet dėl didžiulių pastangų ir dažno kraujo praliejimo. Turime tai atsiminti.

Galiausiai norėčiau baigti tuo, ką pasakė – manau – Tunne Kelam apie Sąjungos išsiplėtimą, įskaitant ne tik geografiją, rinkas ir šalių skaičius, bet taip pat ir supratimo išplėtimą, atminties išplėtimą ir pagarbos bei atsakomybės išplėtimą. Jeigu tai galime apimti procese, kurį dabar švenčiame, po penkerių metų išplėtimo

būsime pasiruošę tolesniems procesams ir ateičiai. Jeigu nepajėgsime apimti, tada kelias bus daug sudėtingesnis. Labai jums dėkoju ir nuoširdžiai linkiu išplėsti ne tik atmintį, bet ir atsakomybę.

Pirmininkė. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks per kitą mėnesinę sesiją.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Slavi Binev (NI), raštu. – (BG) Teisingumas – viena iš pagrindinių Europos vertybių.

Palaikau savo kolegas narius iš UEN ir jų pateiktą rezoliuciją RC-B6-0165/2009, pabrėždamas, kad ES pagrįsta teisinės valstybės principu, kuris yra viena iš pagrindinių demokratijos ypatybių. Remiantis būtent šiuo principu turi vykti parlamento rinkimai. Tačiau, balso teisių pirkimo Bulgarijoje problema tiksliai rodo priešingą atvejį.

Po to, kai ankstesni vietos rinkimai sistemingai kompromituojami akivaizdžiais GERB (Piliečių Bulgarijos europietiškam vystymuisi), DPS (Teisių ir laisvių judėjimo) ir BSP (Bulgarijos socialistų partijos) balsų pirkimais, paprasti piliečiai jautėsi, kaip neturintys teisės balsuoti. Dėl to jie nelabai rodo norą vėl balsuoti.

Nepaisant galiojančio baudžiamojo kodekso ir daugumos teisės aktų pažeidimų požymių, nė vienas Komisijos ataskaitoje paminėtas asmuo dar nebuvo nubaustas už šiuos nusikaltimus, nes atitinkamos teisėsaugos institucijos aiškiai nenori sustabdyti balsavimo teisių pirkimo. Bulgarijoje teisminės institucijos vis dar rodo apsisprendimo trūkumą, o žinomi nusikaltėliai vėl ruošia išankstines rinkimų kampanijas, kai tuo metu tie, kurie pardavė savo balsus, dabar ieško naujų geriausią pasiūlymą siūlančių pirkėjų.

Noriu pabrėžti, kad tol, kol šie teisės aktų pažeidimai bus toleruojami Bulgarijoje ir valstybė toliau nesiims jokių veiksmų šiuo klausimu, iš sąžiningų rinkėjų iš tikrųjų yra atimama jų pagrindinė žmogaus teisė – teisė rinktis! Tai nepriimtina Europos piliečiams. Raginu Parlamentą neišsitaistyti patogiai ir nieko nedaryti.

Filip Kaczmarek (PPE-DE), raštu. – (PL) Ponios ir ponai, totalitarizmo Europoje problema kyla dėl to, kad tam tikrų valstybių narių patirtis šioje srityje yra labai skirtinga. Daug europiečių tiesiog nežino, koks buvo gyvenimas totalitarinėje sistemoje, o tas, kas nesupranta totalitarizmo, yra natūraliai linkę ignoruoti tokiomis sistemomis remiantis padarytus nusikaltimus, ir vertina juos kaip įvykius, kurie įvyko istorijoje. Tačiau, komunizmas ir fašizmas ne tik aktyviai kovojo su dauguma Europos vertybių, bet buvo pasirengę pažeisti visus etikos principus liguistų ir išsigimusių idėjų vardan – taip šios sistemos iš tikrųjų pažeidė tuos principus, atnešdamos skausmą, kančias ir mirtį milijonams žmonių.

Kuo daugiau europiečių žinos apie tikrą totalitarizmo veidą, geriau bus Europos Sąjungos ateičiai. Tai nėra milijonų žmonių kančios minėjimo klausimas. Būtent tai yra apie dramatiškų padarinių, kurie kilo ir vis dar kyla iš totalitarinės patirties daugelyje šalių Europoje, suvokimą. Solidarumas, laisvė, empatija, pakantumas, dialogas – visos šios vertybės atrodo šiek tiek skirtingos, jeigu vertinsime jas patirties su totalitarizmu perspektyvoje. Atsiminkime tai. Tarptautinės kovos su totalitarizmu didvyrių dienos paskelbimas neabejotinai padėtų kelti sąmoningumą apie skausmingą praeitį lygi. Tai savo ruožtu prisidėtų prie išankstinio nusistatymo mažinimo, stereotipų ribojimo ir vilties didėjimo, kad niekada daugiau Europoje nepatirsime totalitarizmo.

(Posėdis baigtas 20.15 val ir pradėtas 21.00 val.)

PIRMININKAVO: Edward McMILLAN-SCOTT

Pirmininko pavaduotojas

11. Saugumo ir pagrindinių laisvių internete stiprinimas (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas - Pranešimas su pasiūlymu dėl Europos Parlamento rekomendacijos Tarybai dėl saugumo ir pagrindinių laisvių internete stiprinimo [<http://www.europarl.europa.eu/oeil/FindByProcnum.do?lang=en&procnum=INI/2008/2160>] – Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas. Pranešėjas: Stavros Lambrinidis (<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A6-2009-0103&language=LT>).

Stavros Lambrinidis, *pranešėjas*. – (EL) Gerb. pirmininke, gyvename tokiam amžiuje, kuriame visi – pvz., vyriausybės, privačios bendrovės ir netgi nusikaltėliai – siekia didžiausios įmanomos galimybės susipažinti su mūsų elektroniniais duomenimis ir asmeniniu gyvenimu.

Internete galima surasti ypač daug informacijos apie mūsų asmeninį gyvenimą, nors prieš keletą metų tai buvo neįsivaizduojama. Be to, internetas palengvina galimybę naudotis pagrindinėmis laisvėmis, pvz., žodžio laisve, politinės veiklos laisve ir mokymosi bei asociacijų laisve.

Ne visi supranta, kad atsiduria pavojuje, nes šios laisvės gali būti pažeistos dėl naudojimosi internetu, slapta stebint vyriausybėmis, privačioms bendrovėms ar net nusikaltėliams, kuriems rūpi, ką veikiamė ar ko ieškome internete. Todėl ne visai aišku, kaip surasti pusiausvyrą šioje srityje, kaip reguliuoti interneto veiklą, kad ji teiktų naudos, kartu apribojant išylančius pavojus.

Mano pranešime stengiamasis atsakyti į šiuos klausimus. Be to:

- pirma, jame raginama parengti Europos iniciatyvą, siekiant sukurti „Interneto teisių aktą“;
- antra, jame numatomas būtinumas veiksmingai, tačiau proporcingai, kovoti su senomis ir naujomis elektroninių nusikaltimų formomis, pvz., tapatybės vagyste, ir saugoti intelektinės nuosavybės teises, tačiau pabrėžiama, kad teisės aktas neturi sukurti nuolatinio visų piliečių, įtariamų ir neįtariamų asmenų, stebėjimo sistemos, nes tai, be abejonės, būtų akivaizdus kišimasis į jų privatumą;
- trečia, pranešime raginama vyriausybės užtikrinti piliečių teisę turėti prieigą prie interneto neturtingiausiems piliečiams, gyvenantiems atokiausiuose regionuose;
- ketvirta, pranešime pabrėžiama, kad elektroninis neraštingumas bus nauja XXI a. neraštingumo rūšis, kaip nemokėjimas skaityti ar rašyti – XX a., todėl prieigos prie interneto teisė – pagrindinė teisė, tapati visų piliečių galimybei mokytis;
- penkta, raginama sukurti priemones, kurios ribotų reikalavimą vartotojams duoti sutikimą – tai pagrindinė problema, kurią netrukus aptarsiu.

Sutikimo klausimas – ypač sudėtingas, ir jeigu jo neišspręsimė, jis ir toliau neduos mums ramybės. Norėčiau pateikti pavyzdį: prieš kelis dešimtmečius niekas nežinojo, kokius laikraščius skaitydavau – tik šeima, ir, ko gero, keletas draugų. Todėl – ypač diktatūros sąlygomis – slaptosios tarnybos stengėsi tą sužinoti, siekdamos mane sukompromituoti. Todėl jos galėjo daryti išvadas: Stavros Lambrinidis skaito tokį ir tokį laikraštį, vadinasi, jis – komunistas arba proamerikietis. Šiais laikais, kai skaitau laikraštį, palieku tam tikrą pėdsaką. Tai reiškia, kad privačios bendrovės gali kaupti panašias „bylas“, sukurti mano profilį, kuriame būtų informacija apie mano įsitikinimus, valgymo įpročius ir netgi sveikatos būklę. Ar naršymas po šiuos tinklalapius reiškia pripažinimą, kad mano visuomenė grįžta 40 metų atgal?

Mums būtinai reikia priimti praktiškus teisės aktus, kurie sukurtų pusiausvyrą tarp kovos su nusikaltimais ir teisių apsaugos elektroniniame amžiuje. Regis, turėtų būti sunku pasiekti šią pusiausvyrą, tačiau taip nėra. Ją pasiekti įmanoma. Turime nustoti traktuoti elektroninę erdvę kaip kažką atskirą, nutolusią nuo kasdienio žmogaus gyvenimo. Tai – mūsų gyvenimas. Tai reiškia, kad teisės ar apribojimai, taikomi policijai ir privačioms bendrovėms internete turi būti taikomi ir išoriniame gyvenime, kitaip iškyla rizika panaikinti laisves siekiant saugumo ir, galų gale, prarasti ir laisves, ir tikrąjį saugumą.

Baigdamas savo kalbą norėčiau šiltai padėkoti šešėliniams visų frakcijų pranešėjams, kuriuos matau šioje salėje, už didelį palaikymą. Dėkoju visiems Europos Parlamento nariams Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitete už vieningą pagalbą, kurios sulaukė šis pranešimas. Nekantriai laukiu šio pranešimo patvirtinimo plenarinėje sesijoje.

Ján Figel', *Komisijos narys*. – Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti Parlamento nariams ir ypač Stavrosui Lambrinidisui už šį svarbų pranešimą, kuris labai tinkamu laiku prisideda prie saugumo ir pagrindinių laisvių internete stiprinimo.

Kadangi internetas įgyja vis didesnę reikšmę šiuolaikinėje visuomenėje ir ekonomikoje, darydamas įtaką daugeliui žmogaus gyvenimo sričių, milžiniškas technologinių permainų tempas kelia ir didelių iššūkių, kuriuos reikia tinkamai spręsti, jeigu siekiame visiškai išnaudoti interneto teikiamas galimybes ir plėtoti informacinę visuomenę.

Ypač pritariame S. Lambrinidiso susirūpinimui asmeninių duomenų apsauga – klausimui, kuris nepaprastai svarbus interneto vartotojams. Užtikrinu, kad Komisija ir toliau įsipareigoja stiprinti piliečių pagrindines

teisės ir laisvės, ypač užtikrindama aukštą privatumo ir asmeninių duomenų apsaugos lygį tiek naudojantis internetu, tiek ir kitomis aplinkybėmis.

Tvirtai tikiu, kad pakankamos privatumo apsaugos siekimas neprieštarauja būtinumui užtikrinti didesnę saugumą. Iš tiesų šių dviejų tikslų galima ir turi būti siekiama vienu metu.

Interneto stabilumas ir saugumas buvo mūsų prioritetai Pasaulio viršūnių susitikime informacinės visuomenės klausimais 2005 m., ir toliau laikomės šių tikslų. Šie klausimai bus trumpai pristatyti naujoje strategijoje dėl ypatingos svarbos informacinių infrastruktūrų apsaugos, siekiant pagerinti Europos pasiruošimą didelio masto elektroninėms atakoms ir pažeidimams. Ši strategija apima veiksmų planą, kuris numato principų stiprinimo gaires ir rekomendacijas dėl interneto stabilumo ir atsparumo.

Strategijoje bus plėtojamas strateginis bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis, ypač remiantis dialogu su informacine visuomene, kaip priemonė kurti visuotinę sutarimą šioje srityje. Taip pat Komisija įsitikinusi, kad būtina užtikrinti pagarbą pagrindinėms laisvėms, pvz., saviraiškos ir informacijos laisvei internete.

Ir vėl šie du tikslai nėra abipusiai nesuderinami. Jūsų pranešime toliau plėtojama galimybė dirbti visuotinių standartų, duomenų apsaugos ir žodžio laisvės srityse. Komisija dalyvauja kasmet vykstančiose tarptautinėse Europos duomenų apsaugos komisijos narių konferencijose ir tęsia darbą dėl galimų būsimų tarptautinių standartų, kurie bus taikomi privatumo ir asmeninių duomenų apsaugai, nustatymo.

Žodžio laisvės klausimu Komisija toliau stiprins šią pagrindinę laisvę tarptautiniuose forumuose. Šiuo metu nevertėtų svarstyti naujų teisės aktų šioje srityje, mėginant daryti pažangą. Jau turime daug teisiškai privalomų tarptautinių priemonių. Manau, kad šiuo metu būtų naudinga efektyviai svarstyti tinkamus būdus, kaip sustiprinti esamus teisės aktus. Taigi, svarbu jų įgyvendinimas. Šie svarstymai turėtų įtraukti globalinius komercinius veikėjus ir padėti jiems geriau apibrėžti jų vaidmenį ir įsipareigojimus stiprinant ir skatinant pagrindinę saviraiškos ir informacijos laisvę globalinėje interneto aplinkoje.

Kalbą baigsiu bendra pastaba. Manau, kad turime spręsti rimtus iššūkius, kuriuos atskleidžia šis pranešimas, ir užtikrinti, kad naudojimasis konkrečiomis teisėmis ir laisvėmis internete nebūtų nepagrįstai ribojamas.

Pvz., pagrindinis Komisijos saugios informacinės visuomenės strategijos elementas nuo 2006 m. – holistinis požiūris, užtikrinantis suderinamumą tarp suinteresuotų šalių ir pripažįstantis, kad kiekviena iš jų turi konkretų vaidmenį ir įsipareigojimus, kurių privalo laikytis. Visi esame įsipareigoję užtikrinti, kad mūsų veiksmai internete nepagrįstai neribotų – priešingai, jeigu įmanoma, skatintų – kitų asmenų saugumą šioje aplinkoje.

Todėl Komisija sveikina pranešėją ir pritaria jo pranešimui vadovaudamasi bendradarbiavimo dvasia.

Manolis Mavrommatis, *Kultūros ir švietimo komiteto nuomonės sudarytojas*. – (EL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau padėkoti pranešėjui Stavrosui Lambrinidisui už parengtą svarbų pranešimą ir už pastangas siekti asmeninių duomenų apsaugos – principo, kuriam daugelis iš mūsų, įskaitant ir mane, jaučia pagarbą.

Kaip Kultūros ir švietimo komiteto nuomonės sudarytojas manau, kad internetas – išskirtinė platforma, skirta kultūrai ir žinioms skleisti; tai pabrėžiu norėdamas pasveikinti visus gerbiamus kolegas Kultūros ir švietimo komitete ir padėkoti tiems, kurie balsavo už mano nuomonę.

Visame pasaulyje žmonės turi prieigos prie skaitmeninių muziejų archyvų, elektroninių knygų, muzikinės bei garso ir vaizdo medžiagos galimybę. Tačiau, deja, plačioje elektroninėje erdvėje kultūrinė medžiaga nėra pakankamai apsaugota. Autorių teisių pažeidimai – jau ne išimtis, o taisyklė, ir dėl neteisėto intelektualinės nuosavybės platinimo nukenčia autoriai – poetai, dainų kūrėjai, kompozitoriai, prodiuseriai ir visi kiti asmenys, dalyvaujantys kūrybinėje veikloje.

Autorių teisių pažeidimai plinta dėl trijų priežasčių: technologinių priemonių ir pigių kopijavimo išlaidų, nepalankių ekonominių sąlygų ir interneto skvarbos.

4 pakeitime atgaivinama Kultūros ir švietimo komiteto rekomendacija siekiant teisingos pusiausvyros tarp visų suinteresuotų šalių teisių ir laisvų bei pagrindinių žmogaus teisių, remiantis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija, kurios turi būti ginamos ir saugomos, atsižvelgiant į platų interneto naudojimą.

Todėl pritariame šiam pakeitimui, kuris pakartoja, kad pagrindinės teisės yra lygiavertės ir turi būti vienodai saugomos.

Nicolae Vlad Popa, PPE-DE frakcijos vardu. – (RO) Šis pranešimas – tai visų šioje salėje esančių narių bendradarbiavimo rezultatas. Todėl norėčiau padėkoti savo kolegoms nariams, ypač S. Lambrinidisui, U. Gacekai, A. Alvarui, I. Segelströmui ir M. Mavrommatisui, su kuriais turėjau garbės dirbti kaip šešėlinis pranešėjas.

Manau, kad pranešime aptariamos pagrindinės rūpimos temos, susijusios su saugumo ir pagrindinių laisvių internete stiprinimu, atsižvelgiant į teisių, kurias reglamentuoja konkretūs galiojantys reglamentai, apsaugą, įskaitant skaitmeninius jų aspektus, bei pripažįstant ir vystant naujus principus, taikomus interneto kontrolei.

Pranešime puikiai išlaikoma pusiausvyra tarp saviraiškos ir privatumo laisvių apsaugos ir būtinumo tęsti kovą prieš elektroninius nusikaltimus, taip pat pabrėžiama pagrindinė per griežtos interneto veiklos kontrolės problema, nes ši kontrolė gali išsivystyti į naują cenzūros formą.

Pranešime taip pat sprendžiami klausimai, susiję su interneto mokomuoju poveikiu, elektroniniu mokymusi, skaitmeninės tapatybės apibrėžimu ir vartotojų teisėmis į internetu siunčiamų pranešimų turinį, taip pat asmeninio pobūdžio duomenų apsaugą, leidžiant vartotojams ištrinti internetu išsiųstų pranešimų turinį.

Tai – labai svarbios temos dabartinėmis sąlygomis, kai socialiniuose tinkluose gausėja jaunų žmonių, ir ne vien tik jų. Todėl raginau kolegas balsuoti už šį pranešimą su tvirtu įsitikinimu.

Inger Segelström, PSE frakcijos vardu. – (SV) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti S. Lambrinidisui ir visiems kitiems Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto nariams, kurie parengė šį konstruktyvų ir gerai apgalvotą pranešimą. Dėkoju už palaikymą, kurio sulaukiau, kai pateikiau pakeitimus. Tai palaikymas ir pagalba, skirti naudotojų ir vartotojų teisių stiprinimui.

Labai svarbus punktas apie technologijų taikymą, pvz., interneto srauto stebėseną. Pagirtina, kad šiuo metu Europos Parlamentas pabrėžia, jog privatumas ir piliečių teisės – tai prioritetas.

Pranešime aiškiai sakoma, kad interneto srautą galima stebėti tik esant įtarimui apie nusikaltimą ir per teisinį procesą pagal teismo nutartį. Tai bus svarbus pagrindas stebėti, ar nepažeidžiamos piliečių teisės. Pranešime numatoma taikyti būtinas priemones negaištant laiko.

Mane nustebino pakeitimai, pateikti Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcijos ir Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijos narių. Jų pasiūlymuose susilpninamos piliečių teisės ir piliečių privatumas. Šios frakcijos neįstengė kritiškai įvertinti tai, ką gali atnešti techninė pažanga, jeigu neatkreipsime į tai dėmesio.

Be abejonės, reikia kovoti su nusikaltimais internete ir nusikaltimais, į kuriuos įtraukiami vaikai ir jaunuoliai. Tačiau pagrindiniai klausimai, kuriuos reikia spręsti – tai, pvz., Švedijoje susiklosčiusi padėtis, kai konservatorių vyriausybė priėmė vadinamąjį „Didžiojo Brolio“ įstatymą, kuris suteikė Nacionalinei gynybos radijo agentūrai (FRA) teisę stebėti piliečių, kurie net nėra nusikaltėliai ir nepadarė jokių nusikaltimų, elektroninį susirašinėjimą, nors ne valdžia, o piliečiai turėtų stebėti valdžios veiksmus. Pranešime stipriai kritikuojama Švedijos konservatorių vyriausybė, kuri ignoravo kritiką ir priėmė šį įstatymą Švedijoje. Dabar Švedijos valstybės valdžios institucijos turi teisę stebėti interneto srautą, net nesant įtarimų dėl padaryto nusikaltimo ar pavojaus asmenų ar visuomenės saugumui.

Tikiuosi, kad po rytoj vyksiančio balsavimo Švedijos vyriausybė dar kartą apsvaistys įstatymą ir priims sprendimą jį pakeisti. Kitaip ji veiks prieš Europos Parlamentą ir išrinktus 27 ES šalių atstovus.

Alexander Alvaro, ALDE frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau pasveikinti S. Lambrinidisą su puikiai atliktu darbu. Jis įtraukė į šio pranešimo rengimą visus šešėlinius pranešėjus ir labai stengėsi, kad pasiektų kompromisą.

Šis pranešimas, kuriame sprendžiami svarbūs su informacine visuomene susiję klausimai – svarbus žingsnis į interneto, užtikrinančio tiek ES piliečių saugumą, tiek jų pagrindines laisves, kūrimą. Laisvės ir saugumo ribos nesibaigia su virtualaus pasaulio ribomis. Šiame pranešime jis aptarė kovą su elektroniniais nusikaltimais, vaikų pornografija, tapatybės vagystėmis ir sukčiavimu pasinaudojant tapatybe, taip pat autorių teisių pažeidimus. Jis stengėsi įtraukti į šią kovą Europolą ir aiškiai pasakė, kad dabartiniai fizinio pasaulio įstatymai turi būti taikomi ir virtualiajam pasauliui.

Pranešėjui taip pat pavyko pasiekti pusiausvyrą tarp piliečių teisių apsaugos, žodžio laisvės, duomenų apsaugos ir teisės visiškai panaikinti duomenis internete. Internetas niekada ir nieko nepamiršta. Kai kurie iš mūsų galime pasidžiaugti, kad internetas neegzistavo, kai buvome 13, 14, 15 ar 16 metų, kai darėme

jaunystės klaidas ir nuodėmes, kurių visai nenorėtume pamatyti *YouTube* vaizdo įrašuose ar *Facebook* socialiniame tinkle.

Pranešėjas pabrėžė būtinumą turėti prieigą prie informacijos ir, dar svarbiau, prieigą prie interneto bei gerbti intelektualines nuosavybės teises. Puikiai žinau, kad daugeliui narių šis pranešimas pakankamai neužtikrina intelektualinės nuosavybės ir autorių teisių apsaugos. Taigi šiuos klausimus galime pabrėžti ir spręsti įgyvendindami Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl intelektualinės nuosavybės teisių gynimo.

Pranešime aiškiai sakoma, kad interneto cenzūra arba prieigos prie tinklo užblokavimas, kuriuos numato ar jau taiko kai kurios valstybės narės Europoje – priemonės, nereikalingos mūsų apsišvietusiai visuomenei. Taip pat aiškiai pabrėžiama, kad Europos Sąjunga neseka totalitarinių valstybių pavyzdžiu ir neatima iš savo piliečių teisės į informaciją ar neteikia jiems informacijos tik susipažinimo tikslais.

Džiaugiuosi, kad turime suderintą pranešimą, kuriame atsižvelgiama į informacinės visuomenės poreikius. Taip pat džiaugčiausi, jeigu mano frakcija ir kitos frakcijos rytoj pritartų šiam pranešimui, kad galėtume vystyti interneto erdvę visuomenės interesais.

Roberta Angelilli, *UEN frakcijos vardu*. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, kiti nariai jau minėjo, tačiau norėčiau pakartoti, kad internetas neturi būti laikomas nusikalstama veikla ar jam taikoma cenzūra, nes jis suteikia bendravimo ir socialinių galimybių, informacijos ir žinių, tačiau turime parengti ir visuotinę strategiją kovai su elektroniniais nusikaltimais.

Ypač turime saugoti vaikus, šviesti ir informuoti tėvus ir mokytojus apie naujus potencialius internete slypinčius pavojus. Tai – tikslai, kurių Europa privalo siekti veiksmingai, ir norėčiau pasveikinti pranešėją su puikiai atliktu darbu šioje srityje.

Tačiau, nepaisant nuobaudų ir pakankamai aukšto apsaugos lygio, kurį suteikia valstybių narių teisės aktai vaikų tvirkinimo ir seksualinio išnaudojimo bei vaikų pornografijos internete atžvilgiu, vaikų apsaugos standartų reikalavimai turi būti keliami, atsižvelgiant į nuolatinį naujų technologijų, ypač interneto, vystymąsi ir naujus vaikų viliojimo būdus, kuriuos internete naudoja pedofilai.

Todėl nusprendžiau pateikti pranešimo pakeitimą, kuriame raginama valstybės nars atnaujinti teisės aktus, kuriais siekiama apsaugoti vaikus, naudojančius internetą, ypač tam, kad vaikų viliojimas būtų įtrauktas į nusikaltimų sąrašą, kaip apibrėžta 2007 m. spalio 25 d. Europos Vadovų Tarybos konvencijoje dėl vaikų apsaugos nuo seksualinio išnaudojimo ir seksualinės prievartos.

Eva-Britt Svensson, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (SV) Gerb. pirmininke, labai dėkoju S. Lambrinidisui už tai, kad jam pavyko aptarti saugumą internete, kartu saugant ir gerbiant neįkainojamas pagrindines teises. Manau, kad pagrindinių teisių apsauga, be šio pranešimo, sulauks pritarimo priimant sprendimą dėl Telekomo paketo. Tarp šio pranešimo ir Telekomo paketo egzistuoja aiškus tarpusavio ryšys. Tikiuosi, kad iki tol pasieksime sutarimą, jog svarbu apginti piliečių laisves.

Kaip jau aptarė kai kurie nariai, internetas suteikė daug didesnių galimybių naudotis žodžio laisve. Piliečiai, kurie paprastai negali dalyvauti plačių žiniasklaidos diskusijų forumuose, gali pareikšti nuomonę ir padėti spręsti probleminius klausimus. Tai – nauja arena, kurioje galime apsiukeisti nuomonėmis ir kuri labai reikalinga politinei mobilizacijai. Ji suteikia didesnių galimybių piliečiams stebėti sprendimų priėmėjus. Svarbu tai, kad piliečiai patys galėtų stebėti įstatymų leidėjus ir kitus valdžios turėtojus. Internetas suteikia daugiau žinių ir informacijos. Be to, svarbiausia, kad galime apsiukeisti nuomonėmis ir palaikyti kontaktą su skirtingų kultūrų žmonėmis ir skirtingomis pasaulio šalimis.

Svarstant šį klausimą svarbu užtikrinti, kad turėtume tikrą žodžio laisvę ir garantijas, apsaugančias nuo cenzūros, nuomonės ir informacijos kontrolės, taip pat nuomonės formavimo. Pagrindinės žmogaus teisės, žodžio ir privatumo laisvė – tai svarbūs demokratijos elementai, kuriuos reikia visada saugoti ir gerbti. Todėl internetas – svarbus aspektas šiuolaikinėje demokratinėje visuomenėje, ir juo turėtų išlikti ateityje.

Todėl norėčiau paraginti balsuoti prieš 5 pakeitimą, kuriuo siekiama išbraukti tekstą „užtikrinti, kad prieštarų politinių įsitikinimų reiškimas internete nebūtų laikomas nusikalstama veikla“. Jeigu šis pakeitimas būtų priimtas, tai reikštų demokratijos nuosmukį. Kas gi sprendžia, kas laikoma prieštarais politiniais įsitikinimais? Skirtingų politinių požiūrių išreiškimas - tai demokratinė teisė.

Interneto vartotojų teisė panaikinti tinklalapiuose esančią asmeninę informaciją taip pat svarbi. Be abejonės, turime kovoti su nusikaltimais internete kaip ir su visa nusikalstama veikla, tačiau tai reikia daryti teisiniu būdu, vadovaujantis baudžiamąja teise, kaip ir baudžiant už kitų rūšių nusikaltimus.

Nusikaltimai internetu prieš vaikus ypač sunkūs. Šioje srityje turime vadovautis Europos Vadovų Tarybos konvencija dėl vaikų apsaugos nuo seksualinio išnaudojimo ir seksualinės prievartos. Žalinga įtaka daroma ir kitoms visuomenės grupėms. Ypač moterims, kurios tampa seksualinės vergovės ir prekybos aukomis. Šiais laikais sekso pramonė naudoja internetą ir seksualinį smurtą, nuo kurio kenčia daugelis moterų ir vaikų. Šiomis aplinkybėmis norėčiau priminti savo kolegoms nariams apie tai, kad jie gali prisidėti pritardami rašytinei deklaracijai, kuria siekiama sustabdyti šį smurtą – Rašytinei deklaracijai Nr. 94.

Ir, galiausiai, norėčiau priminti apie pavojų, kurį kelia vadinamasis karas su terorizmu. Jis neretai priversdavo vyriausybes priimti nepagrįstus žodžio laisvės ir privatumo apribojimus. Šie apribojimai sukėlė riziką piliečių saugumui. Įvairių šalių saugumo tarnybos naudojosi asmeniniais duomenimis, kuriuos gaudavo stebėdamos internetu sklindančią informaciją. Tai sukėlė pavojų žmonių gyvenimui, nes kai kurie asmenys buvo priversti bėgti iš gimtosios šalies dėl politinio persekiojimo. Primygtinai raginu jus rytoj pritarti šiam pranešimui.

Hélène Goudin, IND/DEM frakcijos vardu. – (SV) Gerb. pirmininke, kasdien žaviuosi fantastiška priemone – internetu, tačiau, kad ir kokias priemones pasitelktų Europos Sąjunga, globalinis kompiuterių tinklas nepriklauso vien Europai. Ar galime patikėti, kad Briuselyje ar Strasbūre priimtas teisės aktas galėtų pakeisti tai, kas neįtikėtina ir nutolę nuo realybės? Galima būtų pagrįstai teigti, kad ES – tai netinkamai pasirinktas forumas, kuriame siekiama išspręsti problemą, iškeltą šiame pranešime. Norėčiau pateikti porą pavyzdžių. Pranešime lyginama teisė į internetą su teise lankyti mokyklą. Tai šiek tiek keista, nes žinome, jog teisė ar galimybė lankyti mokyklą nėra absoliučiai užtikrinta daugelyje ES šalių.

Žmogaus teisių internete apsauga ir stiprinimas bei pusiausvyra tarp privatumo ir saugumo, kurią turime pasiekti, labai svarbūs, tačiau tai nėra klausimai, kuriuos reikėtų spręsti ES lygmeniu. Tai – tarptautinė problema, kurią pirmiausia reikia spręsti tarptautiniu lygmeniu.

Kitas mano širdžiai artimas klausimas – tai keitimasis rinkmenomis. Šioje srityje esame priversti taikyti bendras baudžiamąsias priemones siekiant apsaugoti intelektinės nuosavybės teises. Tvirtai tikiu, kad būtent valstybės narės turi nuspręsti, kas laikoma nusikaltimu ir kokių gali kilti padarinių. Europos Sąjungai visiškai nepriimtina stebėti muzikos ir filmų pramonę, ypač atsižvelgiant į tai, kad viską kartu stengiamės paversti nusikalstama.

Ir, galiausiai, norėčiau pasakyti, kad bet kokios pastangos leisti teisės aktus šiose srityje bus sudėtingos, nes technologijos vystosi sparčiau už politiką.

Urszula Gacek (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti pranešėjui už tai, kad atsižvelgė į mano pasiūlymą, raginantį programinės įrangos gamintojus imtis papildomų priemonių ir blokuoti prieigą prie pornografinių ir žiaurumą propaguojančių tinklaviečių.

Tai kelia ypač didelį susirūpinimą tėvams. Gyvenimo realybė tokia, kad mūsų vaikai internete yra raštingesni už mus. Tėvai gali ir nežinoti, kad gali aktyvuoti filtrus interneto naršyklėse, nes tam reikia minimalių žinių apie naršyklių programinę įrangą, taip pat sąmoningo sprendimo aktyvuoti tokią sistemą.

Jeigu filtras yra iš anksto įdiegtas ir nustatytas pozicijoje „įjungta“ kaip gamyklinis parametras, tikėtina, kad vaikai – įskaitant jauniausius, kurie vis dažniau naudoja internetą tėvų neprižiūrimi – bus apsaugoti nuo atsitiktinio patekimo į tinklavietes, kurios turi jiems žalingą poveikį. Kreipiuosi į gamintojus, kad jie atsižvelgtų į mano pasiūlymą. Jie turėtų tai suprasti ne kaip nepagrįstą reikalavimą ar apribojimą, o veikiau kaip marketingo galimybę. Jeigu galėčiau pasirinkti iš dviejų kompiuterių, ir ant vieno iš jų būtų uždėta etiketė „vaikams palankus“, užtikrinanti, kad jame iš anksto įdiegti filtrai, pasirinkčiau pastarąjį gaminį. Visi tėvai, nusprendžiantys pasirinkti tokius gaminius, užtikrintų, kad jie taptų standartu kompiuterių pramonėje. Nuoširdžiai tikiuosi, kad tą galime pasiekti bendradarbiaujant šios pramonės atstovams.

Alin Lucian Antochi (PSE). – (RO) Internetas pasiekė naują fazę ir laikomas ne tik gyvybiškai reikalinga priemone versle, bet ir globaliniu forumu, kuris skirtas įvairioms nuomonėms pareikšti.

Tačiau ši pažanga išvystė dvilypį požiūrį. Viena vertus, internetas toliau siūlo fantastiškas galimybes, veikdamas kaip katalizatorius švietimo, kultūriniam, ekonominiam ir socialiniam vystymuisi, tačiau, kita vertus, jis tampa platforma, kurioje galima skatinti žiaurų elgesį, darantį įtaką asmens laisvei ir saugumui.

Be to, dėl globalinės prigimties internetas ėmė kelti pavojų privatumui, nes piliečių veiklą internete dažnai stebi vyriausybė, policija, bendrovės ir net nusikaltėliai ir teroristai, kartais įvykdydami tapatybės vagystę.

Susidarius tokiai padėčiai, turi būti nustatyta teisinė riba, skirianti piliečių saugumą ir pagrindinių laisvių internete apsaugą bei neribotą jų veiklos stebėjimą, kurį vykdo įvairios valdžios institucijos, kad teisės aktai

taptų veiksmingi ir nepriimtų per griežtų priemonių kovai su nusikaltimais. Todėl būtina apibrėžti globalinius standartus duomenų apsaugai, saugumui ir žodžio laisvei per nuolatinį bendradarbiavimą tarp interneto operatorių ir vartotojų.

Taip pat svarbu, ir šiuo atžvilgiu visiškai pritariu pranešėjui, analizuoti ir nustatyti sutikimo, kurio prašoma iš vartotojų, ribas, nesvarbu, ar tokios sutikimo prašytų vyriausybė, ar privačios bendrovės, siekiant gauti jų asmeninius duomenis už tam tikras interneto paslaugas ar privilegijas.

Ir, galiausiai, gerb. pirmininke, ne mažiau svarbu pasakyti, kad valstybės narės turi pasistengti ir suderinti teisės aktus, reglamentuojančius pagrindinių teisių internete apsaugą, nes tai padėtų sukurti bendrą strategiją kovai su elektroniniais nusikaltimais ar terorizmu.

Norėčiau pasveikinti S. Lambrinidisą ir visą komandą, prisidėjusią prie šio pranešimo rengimo.

Sophia in 't Veld (ALDE). – (NL) Gerb. pirmininke, norėčiau prisidėti prie sveikinimų, jau pasakytų pranešėjui, kuris paruošė nuostatų pranešimą. Norėčiau trumpai aptarti keletą aspektų.

Visų pirma reiktų pasakyti, kad pastaraisiais metais sparčiai išaugo asmeninių duomenų, kuriuos saugo bendrovės ir vyriausybės, kiekis. Vyriausybės naudoja bendrovių duomenų bazėmis, tačiau iki šiol skirtingas apsaugos lygis taikomas pirmajam ir trečiajam ramsčiams – ir man tai kelia didžiulį nerimą.

Antra - ir man malonu, kad šiuo klausimu buvo priimti pakeitimai - be abejo, ir nusikaltėliai naudoja internetą savo naudai įvairiausiais tikslais. Sparčiai plinta tapatybės vagystės, todėl turime prašyti, kad Europos Komisija sukurtų kontakto tašką šios rūšies vagystėms – ne vien keistis informacija, bet ir aukų naudai.

Trečia, be abejo, būtina nustatyti visuotinius standartus. Šioje srityje darbas jau vyksta, tačiau tokie standartai turi būti nustatyti atvirame demokratiname procese, o ne Europos Komisijos pareigūnams derantis su Jungtinių Valstijų pareigūnais.

Ir, galiausiai, kadangi Europos Komisija dažnai gražiai kalba apie piliečių teises ir laisves, pastebėjau, kad vadovaujant Komisijos nariui Frankui Frattini ir padedant Tarybai pastaraisiais metais imtasi daugybės priemonių, leidžiančių šnipinėti piliečius ištisą parą ir riboti jų laisves. Atėjo metas įvertinti, kas vyksta ir kokių padarinių galime sulaukti. Todėl savo kalbą norėčiau baigti šiuo pasiūlymu Komisijai: primygtinai ją raginu paskirti atskirą Komisijos narį, atsakingą už piliečių teisių ir laisvių klausimus, artimiausioje kadencijoje.

Pirmininkas. – Sophia'i in 't Veld suteikiau šiek tiek papildomo laiko, nes ji turi 400 pasekėjų *Twitter* socialiniame tinkle. Tiksliau - keturis šimtus ir penkiasdešimt. Aš turiu tik devynis.

Jean-Paul Gauzès (PPE-DE). – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, šią kalbą sakysiu kolegų, Europos Parlamento nario Jacques Toubono, vardu.

Visų pirma norėčiau padėkoti N. V. Popai, kuris atliko puikų darbą, stengdamasis pasiekti visiems priimtina kompromisą, nepaisant kraštutinių pozicijų, kurias šiuo klausimu išreiškė kai kurie Socialistų frakcijos Europos Parlamente ir Žaliųjų frakcijos / Europos laisvojo aljanso nariai.

Pranešime iškeliamas svarbus klausimas, kaip surasti pusiausvyrą tarp saugumo ir pagrindinių laisvių internete. Iš tiesų, kadangi daugeliui ši nauja technologija yra lygiavertė pažangai ir galimybėms, ji kelia ir tam tikrą riziką. Pvz., šioje naujoje aplinkoje būtina užtikrinti saviraiškos ir informacijos laisvę, kartu stebint, kad būtų gerbiamos kitos pagrindinės laisvės, pvz., asmens privataus gyvenimo, asmeninių duomenų ir intelektinės nuosavybės apsauga.

Pranešėjas S. Lambrinidisas, atlikęs iš tiesų puikų darbą, atsižvelgė į naujas interneto nusikaltimų rūšis ir jų keliamą pavojų, ypač vaikams. Deja, pranešimas išlieka dviprasmiškas ir kelia pavojų kitais klausimais.

R. Hieronimio, M. Mavrommatiso ir J. Toubono pateiktų pakeitimų tikslas – paaiškinti, kad negali būti pritariama atakoms prieš pagrindines laisves, siekiant užtikrinti saviraiškos ir informacijos laisvę.

Valstybės narės ir interneto operatoriai turi palikti galimybę manevruoti, siekiant surasti geriausius sprendimus, kad kai kurių asmenų teisės visiškai neužkirstų kelio kitiems asmenims naudotis jų teisėmis. Teisės aktai turi galioti interneto erdvėje taip, kaip jie galioja visur kitur. Internetas negali būti virtuali erdvė, kurioje veiksmas, esantis nusikalstamu realiame pasaulyje, būtų leistinas ir net saugomas vien dėl šios technologijos pobūdžio ir naudojimosi ja būdo. Į pavojų statoma teisinė valstybė demokratinėse visuomenėse.

Manuel Medina Ortega (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, norėčiau pasveikinti savo kolegą, EP narį S. Lambrinidį, su pranešimu, kurį jis parengė, ir pakankamai suderintu žodiniu paaiškinimu apie tai, ko jis siekė šiame pranešime.

Atsinešiau dokumentą, kuris vadinasi „Sutartis dėl Konstitucijos Europai“ (*Treaty establishing a Constitution for Europe*). Šiai sutarčiai pritarė 90 proc. Ispanijos rinkėjų ir daugumos valstybių narių parlamentai, kuriems priklauso mes, EP nariai.

Ji neišgaliojo, nes iškilo tam tikrų politinio pobūdžio sunkumų, tačiau šis tekstas - pagrindinis, nes apima - ir asmeniškai laikau jį mandatu, kurį man suteikė rinkėjai - Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją. Manau, kad ši chartija sujungia principus, kuriuos išdėstė S. Lambrinidis savo pranešime.

Pirma, internetas – tai laisvės, šiuolaikiškumo ir lygių galimybių erdvė, kurioje žmonės bendrauja vieni su kitais ir teikia informaciją vieni kitiems, keisdamiesi idėjomis ir dalydamiesi žiniomis. Šią teisę numato Sutarties dėl Konstitucijos Europai II-71 straipsnis.

Antra, internetas turėtų saugoti laisvę ir informacinės visuomenės vystymąsi su pagarba intelektinei nuosavybei ir vartotojų privatumo apsaugai suderinamu būdu. Teisė į intelektinę nuosavybę ir vartotojų teisė į privatumą numatyta Europos Konstitucijos projekto II-77 straipsnyje.

Trečia, turime siekti tinkamos pusiausvyros tarp teisių apsaugos, interneto svetainėse siūlomo turinio vystymo ir teisėtos skaitmeninės rinkos skatinimo internete bei plėtros, kuri atsiveria naujiems internete besikuriantiems bendrovių modeliams. Taip pat turime spręsti asmeninių duomenų apsaugos, kurią numato Konstitucijos projekto II-68 straipsnis, problemą.

Todėl manau, kad S. Lambrinidiso pranešime aptariai šie rūpimi klausimai. Be abejo, detalios neaptiriamos sąlygos, reikalavimai, padariniai ir sankcijos už netinkamą naudojimąsi internetu, tačiau tai turėtų būti numatoma teisės akte, ir tokie klausimai – ne šių diskusijų tema.

Claire Gibault (ALDE). – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, kaip menininkę mane liūdina ir sukrečia tai, kad S. Lambrinidiso pranešime trūksta susidomėjimo kultūros sektoriumi.

Norėčiau pabrėžti, kad kiekvienu atveju turėtume saugoti ir ginti asmens teises pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją ir garantuoti visų suinteresuotų šalių teises ir laisves. Informacinė visuomenė įgyja vis didesnę reikšmę ekonominiame sektoriuje, taip pat tampa pagrindiniu naujovių ir kūrybiškumo šaltiniu - šiuolaikinės ekonomikos pamatu.

Tai reiškia, kad, be kitų dalykų, turi būti garantuota galimybė visiems asmenims susipažinti su skirtingomis kultūromis ir turėti teisę į savišvietą gerbiant Bendrijos teisę ir kad kūrybinio autorių ir atlikėjų darbo vertė turi būti tinkamai pripažinta, nepamirštant ir skaitmeninės ekonomikos. Tačiau toks pripažinimas turi reikšti atlyginimą už naudojimąsi jų kūrybinių indėliu, kad jie galėtų visiškai laisvai atsiduoti savo profesijai ir iš jos pragyventi.

Šiomis aplinkybėmis intelektinės nuosavybės teisės neturi būti laikomos kliūtimi, o paskata kūrybinei veiklai, ypač vystant naujas internetines paslaugas.

Kita vertus, manau, kad net internete rasistiniai, neapykantos kupini ar revizionizmo propaguojantys pokalbiai turi būti stebimi. Saviraiškos laisve reikia naudotis atsakingai. Turime pasiekti teisingą pusiausvyrą tarp prieigos prie interneto laisvės, pagarbos privatumui ir intelektinės nuosavybės apsaugos. Todėl raginu jus, ponios ir ponai, pritarti mano pateiktiems 2–6 pakeitimams.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). – (EL) Gerb. pirmininke, mums jau beveik tapo įprasta peržiūrėti ir analizuoti pranešimą internete kiekvienoje plenarinėje sesijoje. Tai naudinga ir leidžia valstybėms narėms ir Europos Sąjungai galų gale veiksmingai spręsti aktualius klausimus, susijusius su interneto naudojimu. Sveikinu gerbiamą kolegą S. Lambrinidį, kad jis sutiko įtraukti narių pakeitimus į savo labai išsamų pranešimą, pridėdamas kelis naujus šio klausimo aspektus diskusijose.

Praeitą kartą Parlamentas aptarė klausimus, susijusius su vaizdo žaidimais internete ir nepilnamečiams išskylančiais pavojais, bei Europos Sąjungos saugaus interneto nepilnamečiams finansavimo mechanizmą. Šiandienės diskusijos vis labiau mane įtikina, kad galutinėje analizėje viskas atsimuša į teisinio reguliavimo metodo klausimą.

Todėl manau, kad vienintelis dalykas, kurio vertėtų reikalauti – tai daugialypių problemų, išskylančių naudojantis internetu, tyrimas teisiniu lygmeniu. Taigi pranešimas bus naudingas kaip katalogas, kurį turi

išsamiai išanalizuoti teisės ekspertai, kurie atliks tiriamąjį darbą, suteiksiantį įvairioms pranešime minimoms suinteresuotoms šalims priemones parengti teisės akto projektą, kuriame bus demokratiškai ginami teisinės valstybės principai naudojimosi internetu srityje. Be abejo, negalime kalbėti apie demokratiją, jeigu ne kiekvienas pilietis turi teisę naudotis internetu, neatsižvelgiant į jo finansinę padėtį. Šiuo metu tokia galimybė nėra užtikrinta, tačiau tikimės, kad vieną dieną ją turės visi piliečiai.

Katrin Saks (PSE). – (ET) Ponios ir ponai, ar galite įsivaizduoti gyvenimą be interneto? Aš neįsivaizduoju. Esu iš Estijos – pasaulio lyderės pagal interneto prieinamumą. Tikriausiai taip yra todėl, kad turime daugiau patirties apie interneto keliamus pavojus, kurią sukaupėme, pvz., per kibernetinį karą, kuris kilo mūsų šalyje prieš du metus, ar tarptautinius tyrimus, kurie rodo, kad mūsų vaikai patenka į internetinio persekiojimo spąstus labiau nei vaikai daugelyje kitų šalių.

Pastaraisiais metais parengtuose keliuose pranešimuose Europos Parlamentas siekė atsakyti į klausimą: kas yra internetas? Šiandien tikslesnis klausimas būtų toks: ar interneto pasaulis – atskira erdvė, t. y. virtualus pasaulis, kuris nėra realaus gyvenimo dalis, ar tai – viešos srities dalis? Tai aptariama ir S. Lambrinidiso pranešime, kuriame jis teigia, kad pagrindinė ES užduotis – surasti tinkamą pusiausvyrą tarp privatumo ir saugumo.

Aptariant interneto laisvės ribojamą, iš karto iškyla saviraiškos laisvės problema. Saviraiškos laisvė – tai teisė skleisti idėjas, nuomonę, įsitikinimus ir kitą informaciją, tačiau ji apima ir atsakomybę. Norėčiau padėkoti pranešėjui ir tikiuosi, kad visi turėsime jėgų surasti atsakymą į šiuos klausimus: kas yra internetas; ar jo veiklą galima reguliuoti, ir jeigu taip, kaip tai padaryti? Kadangi internetas – vienas aiškiausių globalizacijos ženklų, mūsų požiūris į šį klausimą taip pat turi turėti tarptautinį pobūdį.

Filiz Hakaeva Hyusmenova (ALDE). – (BG) Ponios ir ponai, šio pranešimo turinys visiškai atitinka jo pavadinimą. Jame aptariamos teisės, numatytos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje ir Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijoje, ir juo siekiama apsaugoti vaikus nuo nusikaltimų. Sveikinu pranešėją.

Internetas – tai pasaulis, kuriame tam tikri veiksmai nėra aiškiai apibrėžti kaip teisių ir laisvių pažeidimai arba nusikaltimai prieš šias teises ir laisves. Saviraiškos ir informacijos suradimo bei socialinių ryšių galimybes neretai pakeičia visiškai priešingi dalykai. Internetas tampa derlinga dirva, kurioje veši galimybės apeiti taisykles ir išvengti saviraiškos laisvės ribojimų.

Galimybės išsaugoti anonimiškumą ir kontrolės nebuvimo sąlygomis galima sulaukti tokių padarinių, kai išvengiama atsakomybės pasirenkant ir naudojant tam tikrus lingvistinius terminus. Šie terminai dažnai nepasaugoti nuo žargono, cinizmo ir net vulgarumo. Jie išsivysto į nepasitikėjimo ir neapykantos kupiną kalbą, prasisakverbia į kasdienę kalbos vartoseną, tampa imituojamais modeliais, kurie suformuoja tam tikrą požiūrį.

Tokia kalba neprisideda prie vaikų socialinės, dvasinės ir moralinės gerovės kūrimo ir nepuoselėja kultūros ir vertybių. Todėl dėmesį sutelkiau į būtinybę atlikti atskirą internete vartojamos kalbos ir jos įtakos vaiko vystymuisi analizę.

Csaba Sógor (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, esu iš tų, kurie norėtų užtikrinti interneto laisvės tęstinumą. Interneto kūrėjai didžiai tikėjo įgimtu žmonijos gerumu, ir esu linkęs dalytis šiuo tikėjimu. Deja, interneto klausimu turiu pasakyti, kad bet kokioje visuomenėje labai dažnai nutinka, kad turime susidurti su liūdnu faktu, jog reikalingos taisyklės siekiant užtikrinti, kad būtų saugomi ir ginami tie, kurie negali patys apsiginti. Asmens saugumas – pagrindinė teisė, kaip ir teisė į laisvą žodį ir saviraišką.

Reikia sustabdyti tokius pasibjaurėjimą keliančius nusikaltimus kaip vaikų pornografiją ir pedofiliją, taip pat sukčiavimą internete. Negalime toleruoti jokių nusikaltėlių, ir kadangi diskutuojame šia labai svarbia tema, norėčiau atkreipti dėmesį į rečiau aptariamą faktą: internete gausu tinklaviečių, kuriose kurstoma neapykanta, žiaurumas ir netolerancija įvairioms mažumoms, įskaitant etnines mažumas. Tai naudojimosi internetu aspektas, kuriam turime skirti dėmesį. Turime užtikrinti, kad būtų ginamos ir mažumos. Nepriimtina, kad daugelis ekstremistinių grupuočių pasitelkia internetą neapykantai ir ksenofobijai kurstyti.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, norėčiau atkreipti dėmesį į keletą problemų, susijusių su internetu.

Pirma, norėčiau aptarti asmeninių duomenų ir konfidencialumo apsaugą per elektroninį balsavimą, kuris suteikia žmonėms su negalia galimybę pasinaudoti piliečių teisėmis. Antra, norėčiau paminėti intelektinės nuosavybės problemą saugant meninę medžiagą, kurią lengva išplatinti internetu. Kitas klausimas susijęs su vaikų apsauga nuo žalingo interneto turinio, pvz., brutalumo ir pornografijos scenų, tinkamų filtrų

priemonėmis ir šviečiant tėvus. Ketvirtas klausimas - tai vaikų apsaugos nuo pedofilų ir pagrobėjų problema ir galimybė sekti nusikaltėlius naudojant pėdsakus, kuriuos jie palieka internete, pvz., pedofilų adresus ar nusikaltimų, padarytų naudojantis mobiliaisiais telefonais, įrašus, vėliau platinamus internete. Jeigu jaunuolio iš Vokietijos skelbimai internete apie būsimą nusikaltimą nebūtų buvę ignoruojami, jo aukos dar būtų gyvos - vaikai ir mokytojai, kuriuos jis nušovė. Kitas klausimas, kuris iš esmės yra svarbiausias - tai pagarba žodžio laisvei, ir šioje srityje įstatymas turi būti gerbiamas taip pat, kaip ir kitose srityse. Kai kurioms iš šių problemų spręsti reikia naujų techninių sprendimų. Sveikinu pranešėją.

Ján Figel', Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti visiems nariams už išsipareigojimą ir įdomias kalbas. Norėčiau tik pridurti kelias pastabas apie tai, ką sakiau pradžioje. Visi dalijamės susirūpinimu intelektualinės nuosavybės teisių apsauga ir suderintu metodu, kuris reikalingas šiems klausimams reguliuoti. Tai svarbu visai informacinės visuomenės evoliucijai ar vystymuisi. Šios nuosavybės teisių įgyvendinimas turi būti proporcingas pagrindinėms teisėms ir laisvėms, kurios išvardytos pranešime, įskaitant privatumo teisę, asmeninių duomenų apsaugą ir teisę dalyvauti informacinėje visuomenėje.

Dauguma iš jūsų kalbėjote apie vaikų – nepilnamečių – apsaugą. Tų visuomenės narių, kurie tikriausiai dažniausiai susiduria su šiais iššūkiais, nes kasdien sėdi prie kompiuterių. Taigi ne tik patarčiau, bet ir labai paraginčiau kolegas, valstybes nares ir institucijas bendradarbiauti įgyvendinant Saugesnio interneto programą 2009–2013. Jai skirta pakankamai daug lėšų. Veiksmų jau imtasi ne vien dėl netinkamo ar neteisėto interneto turinio, bet ir dėl žalingo elgesio ar veiksmų, pvz., vaikų viliojimo ar priekabiavimo, apie kurį jau kalbėta.

Yra dar daug klausimų, tačiau norėčiau propaguoti svarbių politikos krypčių, apimančių išsipareigojimus šalies ar tarptautinių lygmeniu, įgyvendinimą. Turime direktyvą dėl privatumo ir elektroninių komunikacijų, daug konkrečių veiksmų ar veiksmų planų, Europos programą dėl ypatingos svarbos infrastruktūrų. Todėl ir sakiau, kad mums nereikia priimti naujų teisės aktų, o tinkamai ir laiku įgyvendinti jau esamus, ir tada, be abejo, tobulinti ar kurti naujas priemones. Kai kas teisingai užsiminė apie Telekomo paketą. Vakar vykusios trišalės derybos suteikia daug vilties pasiekti galutinį susitarimą.

Baigdamas kalbą norėčiau pasakyti, kad šiais metais paskelbti Europos kūrybiškumo ir naujovių metai, kurių šūkis yra toks: išlaisvinkite savo vaizduotę, kurkite ir keiskite! Taigi, tikriausiai negalime įsivaizduoti pasaulio be interneto, tačiau svarbu išlaisvinti vaizduotę, kurti ir keisti, kad jis taptų saugesnis ir artimesnis žmonijai bei asmens atsakomybei.

Stavros Lambrinidis, pranešėjas. – Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti Komisijai. Siekdamas palengvinti vertėjų gyvenimą - kadangi skaitau tekstą - padarysiu išimtį ir kalbėsiu anglų kalba.

Gerbiu tuos, kurie susirūpinę intelektualinės nuosavybės apsauga. Tačiau man susidarė įspūdis, kad jie pasirinko netinkamą pranešimą. Mano pranešime aptariamas ne vienas klausimas; tai pranešimas, kuriame kalbama apskritai apie pagrindinių teisių ir saugumo internete apsaugą, todėl jis ir sulaukė vienbalsio pritarimo.

Kita vertus, iš kai kurių kalbų galima pamanyti, kad ta apimtimi, kuria pranešime iš tiesų sprendžiamas intelektualinės nuosavybės teisių klausimas, reiškia, kad jis ignoruojamas. Norėčiau perskaityti punktą, kuris patvirtina, jog stengėmės parengti suderintą pranešimą. 1(k) dalyje raginame Tarybą „toliau siekti priimti direktyvą dėl baudžiamųjų priemonių, skirtų intelektualinės nuosavybės teisėms įgyvendinti, įvertinus, atsižvelgiant į šiuolaikinių naujovių mokslinio tyrimo rezultatus, jos būtinybę ir proporcingumą.“ Būtent taip kalbama pranešime.

Tačiau pakeitimai nėra suderinti. Pakeitimai, kurie panaikina tai, ko reikalauja pranešimas – uždrausti sistemingą vartotojų stebėjimą, ar tai būtų įtariamas, kaltas ar nekaltas asmuo, siekiant apsaugoti saugumo teisę – nėra suderinti. Jie reikalauja visiškai atsisakyti pagrindinių teisių, kad galėtume apsaugoti kažką kita.

Antra, pakeitimai, kurie panaikina ar sumenkina labai tikslų ir konkretų reikalavimą pranešime – kad prieštaringos politinės kalbos nebūtų paverstos nusikaltimu – tai pakeitimai, kuriems prieštarauju, ir džiaugiuosi, kad daugelis kitų šioje salėje esančių narių jiems nepitaria.

Politinės kalbos, ir ypač prieštaringos, turi būti ginamos. Jeigu visi šioje salėje pritartų vieni kitiems, mums nereikėtų teisės aktų, užtikrinančių žodžio laisvę. Būtent tada, kai nesutinkame vieni su kitais – ir ypač siekiant apsaugoti kalbą, kuri gali kelti pyktį tokiems, kaip aš, ar kitiems - sukuriame tokius teisės aktus. Toks reikalavimas pranešime neapima „nusikalstamų“ kalbų. Jame kalbama konkrečiai apie „prieštaringas politines“ kalbas. Todėl primygtinai raginu visus pritarti šiam konkrečiam punktui ir visam pranešimui.

Esu nepaprastai dėkingas visiems – net tiems, kurie man nepitaria – šiandien dalyvavusiems šiose diskusijose. Suprantu, kad tai nelengva. Dėkoju už palaikymą pastaraisiais mėnesiais rengiant šį pranešimą. Nekantriai laikiu, kai galėsiu dirbti su jūsų pranešimais ir parodyti tokį patį supratimą ir pritarimą.

Pirmininkas. – Dėkoju kolegoms. Dėkoju, gerb. M. Mavrommatisai, už jūsų nuomonę, ir ypač dėkoju pranešėjui S. Lambrinidisui už sėkmę, kurios jis sulaukė, parengęs svarbų ir įdomų pranešimą.

Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks 2009 m. kovo 26 d., ketvirtadienį.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Neena Gill (PSE), raštu. – Sveikinu pranešėją su parengtu pranešimu. Manau, kad internetas labai pagerino europiečių gyvenimą. Jis suteikė daugiau galimybių įgyti žinių, padėjo geriau suvokti aplinkinį pasaulį ir sustiprino socialinius ryšius su kitais žmonėmis.

Tačiau rinkėjai man skundžiasi, kad jie susirūpinę dėl interneto keliamo pavojaus. Turime nuostabią technologiją, tačiau laisvę, kurią ši technologija mums suteikia, leidžia nusikaltėliams laisvai ją piktnaudžiauti. Šiuo pranešimu, kuriame sutelkiamas dėmesys į pagrindines teises, galime daug pasiekti saugesnio interneto labui. Paskutinėje sesijoje aptarėme būtinumą spręsti vaikų pornografijos klausimą. Pasiūlymai, dėl kurių šiandien balsavimo ir kuriuose stengiamasi pasiekti subalansuotą laisvę ir saugumą, taps tolesne gyvybiškai svarbia priemone kovoje su šia grėsme.

Pranešime taip pat jaučiamas susirūpinimas elektroniniu raštingumu. Visuomenė negali žengti į priekį, jeigu skatindami naujas laisves vieniems asmenims, apribosime kitų asmenų, kurie mažiau susipažinę su internetu, teises. Su džiaugsmu sutikome dideles permainas, kurias mums siūlo internetas. Kad galėtume žengti dar toliau, turime sutelkti dėmesį į neigiamų šios revoliucijos padarinių pašalinimą.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), raštu. – (RO) Puikiai suprantame, kad internetą vis sunkiau kontroliuoti, tačiau pagrindinės teisės į privatumą internete gynimas ir užtikrinimas, kad internetas taptų saugesniu, turi būti valstybių narių vyriausybės prioritetais.

Naudojimasis internetu siūlo nepaprastai daug galimybių, tačiau neturime pamiršti pavojų, kuriuos interneto vartotojams kelia piktnaudžiavimas šiuo užsiėmimu.

Todėl, siekiant apriboti tokį piktnaudžiavimą, mūsų pareiga – ginti duomenų apsaugos standartus, saugumą ir išraiškos laisvę Europos ir valstybių narių lygmeniu.

Kita vertus, reikia imtis neatidėliotinų priemonių, kad galėtume kovoti su elektroniniais nusikaltimais, ir šiuo klausimu norėčiau pabrėžti visuotinės strategijos parengimo svarbą.

Raginu, kad kovoje su elektroniniais nusikaltimais aktyviai bendradarbiautų policija, interneto paslaugų teikėjai ir kiti operatoriai.

Baigdama kalbą pabrėžiu, kad turi būti užtikrinta teisė į švietimą ir prieigą prie interneto, taip pat saugumas ir asmenų, kurie naudojami interneto paslaugomis, apsauga.

12. Veiksmai priėmus Europos Sąjungos šalių sporto ministrų deklaraciją, pasirašytą per ministrų susitikimą 2008 m. lapkričio mėn. Bjarice (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Žodinis klausimas (O-0049/2009), kurį uždavė Katerina Batzeli ir Doris Pack Kultūros ir švietimo komiteto vardu Komisijai dėl veiksmų priėmus Europos Sąjungos šalių sporto ministrų deklaraciją, pasirašytą per ministrų susitikimą 2008 m. lapkričio mėn. Bjarice (B6-0223/2009).

Katerina Batzeli, autorė. – (EL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, neformali sporto ministrų taryba Bjarice 2008 m. lapkričio mėn. buvo pirmasis realus Europos sporto forumas transnacionalinio bendradarbiavimo lygmeniu.

Tai pirmas esminis ir svarbus žingsnis. Sporte šalies ir regioniniu lygmenimis plačiai taikomi tam tikri principai, pvz., subsidarumo, autonomijos ir savireguliacijos. Tačiau jie negali atsakyti į pagrindinį klausimą, ar sportas paskutiniu metu vaidino socialinį vaidmenį, ar buvo grynai komercinė dimensija, kuri neišvengiamai paverčia sporto veiklą vidaus rinkos produktu.

Šlais laikais intensyvi sporto komercializacija ir tai, kad jam atsivėrė komerciniai sektoriai, pvz., reklama visuomenės informavimo priemonėse, suteikė jam ekonominių savybių. Jau keletą kartų kreiptasi į Europos Bendrijų Teisingumo Teismą, mėginant išsiaiškinti, ar sporto veikla – tai grynai socialinę naudą teikianti paslauga, ar priešingai, ši veikla apima ekonominius aspektus, kurie reiškia, kad tai – bendro ekonominio intereso paslauga.

Net jeigu specifinis socialinis sporto vaidmuo nepagrindžia bendros išimties iš Bendrijos teisės, jis ir toliau pripažįstamas bei leidžia taikyti apribojimus, jeigu tokias išimtis *per se* garantuoja socialinis sporto vaidmuo.

Komisijos nary, norėčiau užduoti kelis klausimus, kurie įeina į klausimą, kurį uždavė mūsų komitetas:

- pirma, jaučiame tą patį susirūpinimą dėl organizacijų autonomijos; reikia ginti sporto klubų ir federacijų autonomiją. Tačiau yra atvejų, kai savireguliacija neužtikrina lygiavertės elgesio visoms suinteresuotosioms šalims;

- antra, būtinai reikia, kad Komisija paruoštų reikiamas gaires dėl bendro ekonominio intereso paslaugų sporte koncepcijos ir kriterijų, kuriais remiantis taikomos vidaus rinkos laisvės ir konkurencijos taisyklės, ir

- trečia, tai problema, apie kurią neužsiminta žodiniame klausime, tačiau ji turi didelę reikšmę - tai klausimas, iškilęs šalies lygmeniu, t. y. kaip valdyti valstybinių ir privačių radijo ir televizijos stočių teises per sporto varžybų transliacijas. Įvairių naujų privačių paslaugų teikėjų, naudojančių naujas technologijas ir telekomunikacijas, iškilimas rinkoje priviliojo daugelį sporto federacijų, kurios suteikė jiems pirmenybę ir pardavė į tai teises.

Tačiau čia reikėtų pabrėžti, kad būtent dėl socialinio sporto vaidmens būtų klaidinga stiprinti sistemą, kurioje trūksta solidarumo tarp klubų ir stiprėja ekonominė konkurencija. Kolektyvinės derybos - tai klausimas, kurį sprendžia ir M. Mavrommatis savo pranešime - turi būti stiprinamos kaip tinkamiausias ir geriausias sprendimas sporto sektoriui.

Kad ir koks būtų sprendimas, Komisijos nary, turi būti gerbiama ne tik teisinė rinkos procedūra, bet ir viešasis sporto vaidmuo bei tai, kad sportas – socialinė prekė ir turi būti prieinamas kiekvienai visuomenės grupei. Sporto klubų organizacija ir jų vaidmuo - svarbūs veiksniai, kurie daro įtaką deryboms su Europos Komisija ir Kultūros ir švietimo komitetu bei Europos Parlamentu.

Ján Figel', Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, sveikinu ES sporto ministrus su pareiškimu, padarytu per jų susitikimą praeitų metų lapkričio mėn. Bjarice. Jis svarbus, nes politinėse diskusijose apie sportą daroma pažanga ir stiprinama dialogo dėl sporto struktūra, kaip rekomenduojama 2007 m. Baltojoje knygoje dėl sporto. Šios Baltosios knygos įgyvendinime daroma gera pažanga.

Gruodžio mėn. priimta Europos Vadovų Tarybos deklaracija dėl sporto – taip pat labai svarbus žingsnis į priekį. Joje reikalaujama stiprinti dialogą su Tarptautiniu olimpiniu komitetu (IOC) ir sporto judėjimu – tai vienas iš prioritetų.

Komisija sparčiai ėmėsi veiksmų po abiejų raginimų iš politikų. Tačiau dialogas dėl sporto išlieka sunkia užduotimi, atsižvelgiant į sporto šakų įvairovę ir sporto struktūrų sudėtingumą.

Sausio mėn. Lozanoje susitikau su IOC prezidentu Jacquesu Rogge ir tarptautinių sporto federacijų atstovais. Susitikimas patvirtino, kad sporto organizacijos iš tiesų tolsta nuo vadinamųjų „bendrų išimčių“ iš „*acquis communautaire*“, kuris taikomas ir sportui, ir pasiruošę nuosekliai spręsti su sportu susijusius klausimus, turinčius teisinę reikšmę. Manau, tai tinkamas būdas siekiant didesnio aiškumo dėl Europos Sąjungos teisės taikymo sportui šalia Baltojoje knygoje pateiktų rekomendacijų.

Taip pat keičiamės nuomonėmis su komandinio sporto atstovais. Mano remiama tarnyba praeitą savaitę susitiko su pagrindinėmis tarptautinėmis ir Europos komandinio sporto federacijomis, kad aptartų laisvą atletų judėjimą ir nediskriminavimo aspektus sporte. Ketinu tęsti šias diskusijas, sušaukdamas dar vieną aukšto lygio susitikimą birželio mėn.

Ir, galiausiai, didelė pažanga pasiekta sukuriant ES socialinio dialogo struktūras sporte. Ši veikla pradėta nuo futbolo ir, manau, bus tęsiama kitose sporto šakose.

Dialogo sistemos klausimu galiu pasakyti, kad negali būti vienos, formalios sistemos konsultacijoms su sporto judėjimais. Atsižvelgiant į konkrečią sporto organizaciją, dialoge turi būti kreipiamas dėmesys į skirtingą sporto lygį.

Esu įsipareigojęs konstruktyviai partnerystei su visais sporto veikėjais, gerbiant sporto autonomiją, subsidiarumo principus ir šalies bei ES teisinės sistemas. Manau, kad tai - esminis dalykas apibrėžiant būsimą ES sporto politikos sistemą, kurią – nedarant išankstinių spėlionių dėl Lisabonos sutarties – galbūt turėsime įgyvendinti jau kitais metais.

Be to, norėčiau padėkoti Europos Parlamentui ir ypač Kultūros ir švietimo komitetui už pagalbą. Ypač už tai, kad patvirtinote veiksmų kursą ir biudžetą paruošiamiesiems veiksams, kuriuos netrukus pradėsime įgyvendinti. Tai svarbi galimybė, padėsianti mums suformuluoti idėjas būsimam darbui.

Manolis Mavrommatis, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (EL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, kaip pranešėjas dėl Baltosios knygos dėl sporto turėjau proga pristatyti Europos Parlamento poziciją Europos Sąjungos šalių sporto ministrų susitikime Bjarice.

Baltojoje knygoje pabrėžiamas būtinumas gerbti sporto autonomiją ir specifiškumą. Politinės diskusijos dėl sporto Europoje dažnai suteikia didelę reikšmę vadinamajam „Europos sporto modeliui“. Diskusijose apie Baltąją knygą dėl sporto su Europos sporto suinteresuotosiomis šalimis, Komisija ir Europos Parlamentas sutiko, kad, kaip ir kaip bebūtų, sporto specifiškumą būtina saugoti. Yra du požiūriai į Europos sporto specifiškumą:

- pirma, sporto veiklos ir sporto taisyklių specifiškumas, ir
- antra, sporto struktūros specifiškumas.

Pagal antrąjį požiūrį į specifiškumą Europos Sąjunga pripažįsta sporto organizacijų ir atstovaujančių struktūrų autonomiją, pvz., organizacijų, rengiančių profesionalius čempionatus.

Tačiau siekiant geresnio ir veiksmingesnio koordinavimo, turi būti minimalus reguliavimas Europos lygmeniu. Todėl tiek Komisija, tiek Europos sporto suinteresuotosios šalys mano, kad daugelį sunkumų galima išspręsti per savireguliaciją, atsižvelgiant į pagarbą patikimo valdymo principams ir suderinamumui su Bendrijos teise.

Apskritai, Europos Sąjunga ypač atsargi jos požiūrio ir sporto klausimų reguliavimo atžvilgiu, jeigu turi būti laikomasi Europos teisės.

Emine Bozkurt, *PSE frakcijos vardu*. – (NL) Gerb. pirmininke, Parlamentas sunkiai dirbo dėl Baltosios knygos dėl sporto ir visiškai palaikė prašymą Europos Komisijai parengti aiškias gaires dėl Europos teisės aktų taikymo sportui. Ne tik Parlamentas, bet ir sporto organizacijos visoje Europoje reikalauja aiškumo. Nežmoniška tai, kad jos paliktos nežinioje, nes, atsižvelgiant į dabartinę padėtį, teismai turi kiekvieną kartą spręsti dėl Europos teisės taikymo. Europos sporto ministrai pakartojo savo prašymą Komisijai Bjarice.

Atėjo metas išgirsti iš Komisijos, ar ji jau pradėjo rengti šias gaires. Ar ji gali mums pasakyti, kada jos bus parengtos? Ar jau ruošiamasi organizuoti suinteresuotųjų šalių konferenciją, kurioje dalyvautų viso pasaulio sporto ir Europos Parlamento atstovai siekiant inicijuoti ar paspartinti šį procesą ir kiek įmanoma greičiau suteikti aiškumo Europos sporto organizacijoms?

Tai iškelia kitą aspektą, kuris dar glaudžiau susijęs su šiuo klausimu. Patirtis rodo, kad šiuo metu yra vos keli ar visai nėra gerų mechanizmų sporto dialogui užmegzti. Aiškiausias pavyzdys – diskusijos dėl Pasaulinės antidopingo agentūros (WADA) parengto Antidopingo kodekso pakeitimo. Čia beviltiškai laikomasi neveiksmingų taisyklių, ir visiškai nėra jokios galimybės užmegzti tikrą dialogą su Europos institucijomis ir pačiais sporto dalyviais ieškant sprendimų, galinčių sukurti antidopingo politiką, kuri būtų veiksminga ir gerbtų piliečių teises ir sporto dalyvių privatumą. Daug kartų kalbėjau su sporto dalyviais ir suinteresuotomis organizacijomis, kurios skundėsi, kad trūksta konsultacijų ir kad WADA ir Tarptautinis olimpinis komitetas pateikia reikalavimus, tačiau patys nėra linkę dėti pastangų. Vien WADA reakcija į vakar Europos futbolo asociacijų sąjungos (UEFA) ir Tarptautinės futbolo asociacijų federacijos (FIFA) pateiktą pasiūlymą rodo, kad apie atvirą požiūrį negali būti nė kalbos.

Dėl antidopingo politikos norėčiau paklausti, kokia apimtimi Europos Komisija įsipareigojo surengti konsultacijas dėl Europos sporto dalyvių teisių apsaugos ir kaip, jos nuomone, gali būti sukurta konsultacinė sporto sistema - tiek apskritai, tiek šiuo klausimu? Ar Komisija atsižvelgia ir į tai, kad konsultacijos turi būti abipusės?

Zdzisław Zbigniew Podkański, *UEN frakcijos vardu*. – (PL) Gerb. pirmininke, žodinis klausimas dėl tolesnių veiksmų, priėmus Europos Sąjungos šalių sporto ministrų deklaraciją, pasirašytą per ministrų susitikimą

Bjarice 2008 m. lapkričio mėn., yra pagrįstas. Dinamiškas permainas visuomenėje lydi permainos sporte. Vis didėja neišspręstų problemų šiuolaikiniame sporte skaičius, o iš darbdavių atsakymo nėra. Sporte išgyvenama tam tikra krizė. Be kitų dalykų, plečiasi prekyba dopingu ir jaunais žaidėjais.

Elgesys su sporto dalyviais, ypač jaunais žaidėjais, tarsi jie būtų prekės, atima iš jų galimybę tęsti karjerą jau suaugusiems ne sporto srityje. Ministrai teisingai reikalauja, kad jauniems atletams ir atletėms būtų leidžiama dirbti pagal dvigubą švietimo ir sporto programą ir kad būtų stengiamasi sukurti tinkamas sąlygas ir plėsti struktūras. Pasiūlyti patobulinimai, susiję su konkurencija tarp jaunų sporto dalyvių, yra geri, tačiau jie neturi sukelti daugiau pasiekusių sporto dalyvių atskyrimo.

Todėl yra daug grėsmių ir abejonių. Grėsmės yra visuotinio pobūdžio, todėl tinkamas Bendrijos koordinavimas konsultacinės sistemos forma būtų priimtinas, jeigu nebūtų privalomas. Tačiau visada išlieka klausimas dėl tam tikrų smulkių aspektų. Pereinant tiesiogiai prie antrosios žodinio klausimo dalies galima būtų pasakyti, kad visas hierarchinis, institucinis koordinavimas užima šalies vyriausybės vietą. Šiai pagundai turime atsisipirti.

Ivo Belet (PPE-DE). – (NL) Gerb. pirmininke, UEFA prezidentas Michel Platini neseniai pateikė Europos Parlamentui puikų pasiūlymą, kaip pažaboti prekybą jaunais futbolo žaidėjais. Išvengiama ryšys su K. Batzeli pateiktu klausimu. UEFA pasiūlymas aiškus: nutraukti tarptautinius jaunų žaidėjų – vaikų iki 18 m. – perkėlimus. Be abejo, tai – opus klausimas, nes daugelis jį traktuoja kaip judėjimo laisvės Europoje pažeidimą.

Kyla klausimas, koks interesas ir koks principas čia vyrauja. Visi sutiksime, kad atsakymas – tai tinkamas jaunuolių ir vaikų ugdymas tiek mokykloje, tiek sporto klubuose. Prekyba jaunuoliais, perkelinėjant juos iš vienos Europos šalies į kitą kartu su šeimos nariais ar be jų, negali užtikrinti harmoningo jų augimo ir tobulėjimo. Taigi, mano klausimas Komisijai yra toks: ar ruošiatės palaikyti ir ginti šį UEFA pasiūlymą ir ar rengiatės artimiausiu metu pradėti dialogą šia tema su suinteresuotosiomis šalimis – žaidėjais, klubais, lygomis ir federacijomis?

Mano antrasis klausimas susijęs su „šeši plus penki“ taisykle, kuria taip pat siekiama apsaugoti jaunus žaidėjus ir paskatinti klubus daugiau investuoti į jaunimo mokymą. Europos reikalų institutas Vokietijoje (INEA) – tyrimų institutas – FIFA prašymu neseniai atliko tyrimą šiuo klausimu ir patvirtino, kad „šeši plus penki“ taisyklė – iš tiesų priimtina ir suderinama su Europos teise. Komisijos nary Janai Figel'i, ką jūs apie tai manote? Be to, norėtume, kad Europos Sąjunga užmegztų dialogą su sporto valdymo institucijomis, atsižvelgiant į specifinę futbolo prigimtį, dėl kurios visi sutariame, ir, be abejonės, Lisabonos sutartį.

Christopher Heaton-Harris (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, iš tiesų labai dėkoju Komisijos nariui už atvirą pareiškimą. Tai, ko visi prašo, yra teisinis tikrumas.

Turiu apie tai porą klausimų ir vieną klausimą apie Lisabonos sutartį, jeigu ji būtų ratifikuota. Kaip geras konservatorių euroskeptikas norėčiau pasakyti, kad viliuosi, jog ji niekada nebus ratifikuota.

Ką tik mažiau, ką reikštų jos ratifikavimas sporto organizacijoms ir valdymo institucijoms? Daugelis šių valdymo institucijų mano, kad ji konkrečiai pripažins jų specifiškumą, t. y. sporto specifiškumą. Taigi, Komisijos nary, ar galėtumėte pasakyti, kaip šis pripažinimas naujoje sutartyje padės sportui? Ar tada sportui bus taikomi suvaržymai iš kitų pusių, pvz., darbo teisės ar kitas sritis reglamentuojančių įstatymų, kurių jie nori ir siekia?

Dėl teisinio tikrumo yra daug klausimų, kuriuos išsprendusi Komisija turėtų ir galėtų padėti sporto organizacijoms. Ar užjūrio bendrovės turėtų investuoti milžiniškas pinigų sumas į sporto klubus Europoje? Man tai nekelia jokių problemų. Iš esmės tai traktuojau kaip tiesiogines vidines investicijas – taigi, labai pozityvų dalyką. Tačiau sporto organizacijos ir kitos valdymo institucijos mano, kad tai – neigiamas dalykas. Taigi, kaip paaiškintumėte tokią situaciją, kai sporto organizacija atsisako minėtos praktikos ar ją uždraudžia?

Kaip sakė mano kolega Ivo Belet, UEFA šiuo metu siūlo uždrausti perkelti 18 m. nesulaukusius žaidėjus į kitas šalis. Pagal Europos teisę darbuotojas – asmuo, sulaukęs 16 m., taigi kas nutinka, jeigu 17 m. žaidėjas pareiškia, jog negalėjo persikelti į didelį klubą kitoje šalyje, atsižvelgiant į dabartinę padėtį, kurioje esame atsidūrę?

Vietiniai žaidėjai ir FIFA siūloma „šeši plus penki“ taisyklė: kaip paaiškinti šiuos du aspektus? Be to, futbolo atstovai visada buvo suinteresuoti šiais dviem dalykais, ir jie, regis, tapo jo darbotvarkės pagrindu. Tačiau visi šie klausimai iš tiesų kenkia žolės riedulio ir regbio sąjungai ir stalo teniso žaidėjams – visų rūšių sportui.

Ar žvelgiame į platesnį sporto šakų spektrą? Ar Komisija iš tiesų organizuos forumą, kuriame sporto dalyviai galės atvykti ir atvirai pasikalbėti su Komisija apie jų problemas? Ar bus nuolat atsiliepiama į kai kuriuos jų klausimus – nesvarbu, su ar be ratifikuotos Lisabonos sutarties?

Pirmininkas. – Komisijos nary, jūsų eilė sakyti kalbą - nepamirškite, kad svarstėme daugelį klausimų, tačiau iš esmės tik du iš jų įeina į žodinį klausimą.

Ján Figel', Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, tai tiesa. Užduoti klausimus – lengviau nei į juos atsakyti, ir paprastai yra daugiau klausimų nei atsakymų, tačiau manau, kad kartu galime surasti daugiau ir geresnių atsakymų į šiuos klausimus.

Kalbame ne tik apie Parlamento bendradarbiavimą su Komisija, bet ypač su pasaulio sporto asociacijomis, federacijomis, valstybėmis narėmis ir suinteresuotosiomis šalimis. Jeigu jie yra atsakingi ir atsiliepia į iškilančias problemas, vadinasi, dirba drauge ir ieško sprendimų, kurie priimtini ir suderinami su teise. Kitaip turime derinti ir keisti teisę - šalies ar Europos lygmeniu. Taigi, būtent šiuo keliu turime eiti į priekį. Nekantriai laikiu, kai galėsiu paremti šį požiūrį.

Manau, kad daug kas pasikeitė nuo 2007 m. Nenoriu kartoti ar vėl siūlyti skaityti Baltąją knygą. Yra trumpesnė jos versija, taip pat versija su priedais. Kai pirmą kartą ją skaitėme, apibendrinome visus atvejus ir su sportu susijusius sprendimus, ir tai padėjo sudaryti žemėlapi, atspindintį, kaip sportas susijęs su Europos bendrijos teise ar politika. Be abejo, pateikėme ir tolesnių gairių. Pasiūlėme fizinės veiklos gaires, kurias pristačiau Bjarice ir kurios gali padėti skatinti fizinio ugdymo apimtį, intensyvumą ir kokybę mūsų visuomenėje ir ypač mokyklose. Jas turėtų priimti Sveikatos ministrų taryba. Mes neturime sporto ministrų tarybos, tačiau iš esmės pagrindinė priežastis yra ta, kad ji susijusi su visuomenės sveikata.

Negalime turėti vieno didelio specialaus gairių rinkinio, kuris apimtų viską. Jau sakiau, kad galime spręsti specifinius konkrečius klausimus nuosekliai, o ne kiekvienu konkrečiu atveju. Be to, manau, kad galime spręsti licencijavimo klausimą: kaip sukurti skaidresnę ir tvaresnę sistemą ir sukurti licencijavimo politikos principų rinkinį. Be abejonės, UEFA ar jos partneriai turėtų prisiimti tam tikrą atsakomybę, tačiau galime jiems padėti. Esame suinteresuoti stiprinti tokius principus kaip savireguliacijavimas, skaidrumas ir tvarumas, ir galime įnešti tam tikrą indėlį tobulinant licencijavimo sistemą.

Mes paremsime Antidopingo konferenciją. Ji suteiks didelę galimybę daugiau pasisakyti šiuo klausimu, tačiau prieštarauju kitos agentūros arba Europos WADA įkūrimui. Jau sakiau viešai, kad yra nacionalinės antidopingo agentūros (NADA), Europos bendradarbiavimo tarp nacionalinių antidopingo agentūrų tinklas mūsų šalyse, nesvarbu, viešųjų ar privačiųjų. Europai reikia būti aktyvesnei ir labiau suvienytai. Iš WADA galima daug ko pasimokyti, ir reikėtų negaišti laiko. Yra ginčų. Kalbėjome su E. Bozkurta apie šį elgesio kodeksą. Šiandien per televiziją mačiau, kaip Sepp Blatter ir John Fahey, WADA pirmininkas, svarstė antidopingo naudojimo per futbolo rungtynes klausimą, priėmus elgesio kodeksą, ir čia slypi problema.

Taigi antidopingo klausimu manau, kad reikia daugiau vidinio bendradarbiavimo siekiant patikimesnės Europos. Turime Europos Vadovų Tarybą ir konvenciją šiuo klausimu. Yra pagrindo būti nuoseklesniems, nes galime įnešti indėlį į antidopingo pasaulį ar pasaulį, kuris veiksmingiau kovotų su dopingu. Sakėte, kad dialogas šioje srityje nelengvas – ne vien dėl antidopingo, bet apskritai sporto klausimais. Tiesa, kad kartais sunku vesti šį dialogą tarptautiniu ir Europos lygmeniu ar tarp skirtingų disciplinų ar segmentų, tačiau galiu užtikrinti, kad dialogo kultūra ir atvirumas bei pasirengimas įsitraukti į dialogą didėja.

Dalyvavau Europos olimpinio komiteto (EOC) biuro atidaryme Briuselyje, netoli Rond-Point Schuman kelio ir Komisijos, Tarybos ir Parlamento. Tai reiškia nuolatinį Europos olimpinio komiteto ir Tarptautinio olimpinio komiteto (IOC) buvimą Europos institucijose dialogo ir bendradarbiavimo tikslais. Tai atskleidžia jų svarbą ir abipusį pasirošimą darbui dialogo metu, siekiant surasti sprendimus.

Dėl tarptautinių perkėlimų pritariu jaunų žaidėjų apsaugai bei mokymo ir švietimo skatinimui. 2001 m. priėmėme sprendimus ir susitarimus dėl tarptautinių perkėlimų. Bendras amžiaus lygis - apie 18 m., tačiau Europoje yra specialių susitarimų dėl laikotarpio tarp 16 m. ir 18 m. amžiaus. Kol nekyla didelių ar kritinių problemų, esame linkę ne kažką keisti, o skatinti geresnį ir stipresnį mokymą bei darbą su talentingais Europos žmonėmis.

Todėl pritarėme vietinių žaidėjų taisyklei, nes ji iš esmės skatina tokio pobūdžio elgesį su žaidėjais. Be abejo, tai - ne absoliuti taisyklė, tačiau ji liečia specialius susitarimus. Teikiame pirmenybę arba skatiname specifiškumą pagal tam tikras taisykles. Jau sakėme, kad sugrįžime prie šio sprendimo per penkerius metus, kad įsitikintume, kokią realų poveikį padarė – ne vien teoriškai – ši nauja taisyklė. Tyrimas patvirtino, kad

„šeši plius penki“ taisyklė dabartinėmis aplinkybėmis yra tiesiog nesuderinama su ES teisės aktais. Mes kalbėjome su tyrėjais ir supažindinome juos su dokumentais, tačiau nieko naujo negalime pasakyti. Iš esmės negalime teigti, kad sutinkame su šiuo tyrimu.

Tačiau turiu pasakyti, kad dialogas tarp Europos Komisijos ir jos partnerių, įskaitant FIFA – ypač po nesėkmingų įvykių Bjarice ir Lozanoje – tikras ir labai konkretus. Konkrečiu „šeši plius penki“ taisyklės klausimu toliau tęsime darbą. Net FIFA teigia, kad nėra priežasties skubėti, o kur kas vertingiau surasti konkrečius ir patikimus atsakymus. Ji nenori veltis į oficialius ginčus. Sutikome skirti daugiau laiko, siekiant profesionalumo ir didesnio bendradarbiavimo. Manau, kad tai labai naudinga.

Dėl Lisabonos sutarties ir specifiškumo pripažinimo į Europos Sąjungos sutarties 149 straipsnį įtrauktos dvi specialios išlygos dėl švietimo, jaunimo ir sporto. Jame aptariamas ir kompetencijos lygis. Tai tik paremiantis veiksmas, todėl ES neturės galios nuspręsti, o tik paremti valstybės nares skatinant sportininkų ir sportininkių integralumą. Būtų naudinga įsteigti sporto tarybą, kaip švietimo ir jaunimo tarybą, kuri galėtų būti išplėstiniu formatu. Ji padėtų sukurti pirmą ES sporto politiką ir sporto programą, tačiau nereikala būtų pakeisti struktūros ar nustatyti bendrų suvaržymų. Realų specifiškumą, kuris nėra verslas, kaip įprasta manyti, turi ginti tam tikras mechanizmas ar Europos Teismas.

Mano nuomonė tik atspindi Komisijos nuomonę. Mūsų nuomonė – ne galutinė, aiškinant Europos Sąjungos teisę. Šioje srityje yra ypač daug tarpusavyje persipynusių klausimų. Norėtume stiprinti teisinį tikrumą, todėl ir pradėjome šį procesą. Parengta Baltoji knyga, o Pierre de Coubertino veiksmų planas padeda ją skaityti ir konkretizuoti, tačiau tai – procesas. Ratifikavus Sutartį, galėtume padėti dar daugiau, o be jos turėsime pasilikti tame lygyje, kurį jau pasiekėme.

Jau kalbėjau apie perkėlimus, nesulaukus 18 m. Šiuo klausimu FIFA priėmė labai gerą sprendimą ne vien dėl perkėlimų, bet ir nepilnamečių futbolo sporte apsaugos ir skatinimo; manau, kad tai – tinkamas požiūris. Taigi, kai kuriose srityse UEFA rodo gerą pavyzdį, tarkime, vietinių žaidėjų klausimu. Ir FIFA kai kuriose srityse rodo gerą pavyzdį, tarkime, nepilnamečių apsaugos klausimu. Man regis, galime padėti abiem; svarbu, kad suderinamumas būtų pasiektas ir futbolo pasaulyje.

Paskutinis, tačiau ne mažiau svarbus, klausimas – atsiprašau, kad mano atsakymas buvo toks ilgas – susijęs su sporto forumu, apie kurį užsiminė C. Heaton-Harris - šį forumą jau sukūrėme. Bjarice vyko ministrų konferencija su pagrindiniais partneriais, tačiau prieš šią konferenciją surengėme forumą, kuriame dalyvavo daugiau nei 200 suinteresuotųjų šalių iš labai skirtingų sporto šakų. Tai buvo labai pozityvus, komunikacinis ir atviras forumas, ir norime tęsti šią veiklą. Manau, kad Tarybai pirmininkaujant Švedijai ar ypač Ispanijai galėsime surengti dar vieną forumą, kuris atspindėtų padarytą pažangą ir įpareigotų žengti toliau.

Taigi tuo metu, kai pradėjau atsakinėti į klausimus, dirbau skaidriai, reguliariai ir patikimai kartu su kitais. Tik tokiu atveju Europa gali būti pagrindine sritimi, kurioje ginamas ir skatinamas sportas ir kurioje kovojame su neigiamais reiškiniais, pvz., dopingu, korupcija, žiaurumu ir rasizmu visose sporto rūšyse. Norėčiau paraginti jus pasidalyti šiuo požiūriu, nes geresnio neturime. Nenorime kažko primesti, o pasiūlyti, saugoti ir paremti. Tai - mano atsakymas.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

13. Saugus ir aplinkosaugos požiūriu tinkamas laivų perdirbimas (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Žodinis klausimas, kurį uždavė Johannes Blokland Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto vardu Komisijai dėl derybų dėl konvencijos dėl saugaus ir aplinkosaugos požiūriu tinkamo laivų perdirbimo įsigaliojimo, kurios vyks 2009 m. gegužės mėn., globojant Tarptautinei jūrų organizacijai (TJO) (O-0028/2009 – B6-0224/2009).

Johannes Blokland, autorius. – (NL) Gerb. pirmininke, prisiminkime praeitų metų gegužės mėn. plenarinę sesiją, kai Europos Parlamentas pateikė aiškią poziciją dėl žalingų aplinkai sąlygų, kuriomis išmontuojami laivai ir kurios daro gėdą žmonijai. Tačiau įvairiose Pietų Azijos pakrantėse ir toliau išmontuojami didžiuliai jūrų laivai, kurie tampa atliekomis, aplinkai žalingomis ir darančiomis gėdą žmonijai sąlygomis. Pvz., Bangladeše nė viena iš 36 išmontavimo vietų neatitinka minimalių aplinkos apsaugos ir saugumo standartų.

Vienas teigiamas dalykas - tai, kad aukštesnysis teismas prieš savaitę nurodė Bangladešo vyriausybei uždaryti šias „išmontavimo įmones“ per dvi savaites. Be to, tas pats aukštesnysis teismas uždraudė visiems laivams, turintiems pavojingų medžiagų, įplaukti į Bangladešo teritoriją. Bangladešo aplinkos ministras per tris mėnesius turi nustatyti taisykles, atitinkančios Bazelio konvenciją dėl laivų perdirbimo į atliekas.

Tai tos svarbios priemonės, kurias numatė Europos Parlamentas praeitų metų rezoliucijoje. Galima net būtų pamanyti, kad Bangladešo aukštesnysis teismas skaitė mūsų rezoliuciją. Šį sprendimą laikau svarbia pergale prieš kovą su anksčiau minėta nepriimtina praktika. Svarbiausia, kad Bangladešo vyriausybė tinkamai vykdytų teismo sprendimus. Tai taikoma ne tik Bangladešui, bet ir kitoms Azijos šalims.

Jau minėjau, kad atskirų valstybių pastangų nepakaks. Nedelsiant reikia surasti visuotinį sprendimą dėl laivų išmontavimo. Šių metų gegužės mėn. Tarptautinė jūrų organizacija (IMO) rengia visuotinę konferenciją Honkonge, kurios tikslas – sudaryti visuotinį susitarimą dėl laivų perdirbimo į atliekas. Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto rezoliucija turi užtikrinti, kad būtų nusiųsta aiški žinia Tarybai ir Komisijai dėl derybų, siekiant geriausio galimo rezultato.

Praeitų metų rezoliucijos klausimu svarbu pridurti šiuos penkis aspektus. Pirma, turi būti aišku, kad atliekoms skirti laivai, turinys pavojingų medžiagų, laikomi pavojingomis atliekomis ir jiems taikoma Bazelio konvencija. Aplinkosaugos institucijos nesuinteresuotos toliau diskutuoti dėl apibrėžimų. 1 pakeitimas, kurį pateikė Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcija, silpnina šią poziciją, todėl negaliu jam pritarti. Antra, laivų užplukdymas ant seklumos, kad būtų galima juos išmontuoti – visiškai nepriimtinas. Trečia, reikia imtis priemonių – ypač baigiantis viengubo korpuso tanklaivių galiojimo laikui – iki užsitęsusio ratifikavimo laikotarpio pabaigos. Ketvirta, sveikintinas išmontavimo įmonių sertifikavimas. Penkta, turi būti tęsiamos priemonės, apimančios privalomų fondų įsteigimą, atsižvelgiant į gamintojų atsakomybę – kaip pareiškė Europos Parlamentas praeitais metais. Tačiau Europos Komisija, regis, persvarsto šią poziciją. Todėl norėčiau išgirsti iš Komisijos nario Jano Figel'io, kad Komisija pasiruošusi įsteigti atliekų tvarkymo fondą.

Su šių metų ir praeitų metų rezoliucijomis Europos Parlamentas nubrėžia aiškų kursą, padėsiantį surasti sprendimą minėtoms problemoms. Pritariu aukšto lygio susitarimui šiuo klausimu Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitete ir Transporto ir turizmo komitete. Viliuosi, kad Taryba ir Komisija dės bendras pastangas, kad per du mėnesius sudarytų patikimą konvenciją Honkonge – konvenciją, kuri gintų aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos interesus. Norėčiau, kad Komisijos narys Jan Figel' patvirtintų, jog Europos Komisija naudos šį aiškų kursą kaip pagrindinę priemonę derybose IMO konferencijoje, ir kokių priemonių Komisija ruošiasi imtis, kad ši konvencija būtų laiku įgyvendinta.

Ján Figel', Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti Parlamentui už labai didelį susidomėjimą ir nuolatinį dalyvavimą sprendžiant laivų išmontavimo klausimus. Ypač norėčiau padėkoti J. Bloklandui.

Tai puiki pradžia imtis tolesnių veiksmų ES lygmeniu siekiant, kad Europos Sąjunga vaidintų savo vaidmenį šios tarptautinės problemos sprendime. Šie klausimai buvo iškelti laiku, atsižvelgiant į neseniai priimtą Bangladešo aukštesniojo teismo sprendimą, apie kurį ką tik užsiminėte, ir padėtį toje šalyje. Po šio sprendimo priėmimo visos laivų perdirbimo įmonės bus uždarytos per dvi savaites, nes nėra patvirtintos Aplinkos ministerijos. Pavojingų laivų importas bus uždraustas, o visi importuojami laivai turės būti iš anksto išvalyti nuo pavojingų medžiagų. Galiausiai Bangladešas pradės kurti šalies teisės aktus dėl laivų išardymo pagal Bazelio konvenciją.

Toliau norėčiau aptarti padėtį artimesnėse šalyse, atsakydamas į jūsų klausimus.

Jūsų pirmas klausimas susijęs su pakrantės metodo, kai netinkami naudoti laivai išmontuojami pakrantėje, uždraudimo.

Pritariu jūsų susirūpinimui dėl rimtos rizikos, kurią tokia praktika kelia žmogaus sveikatai ir aplinkai. Svarstėme klausimą dėl ES draudimo taikyti laivų išmontavimo pakrantėje metodą, kai buvo atliekamas mūsų strategijos poveikio vertinimas. Kilo susirūpinimas dėl tokio draudimo veiksmingumo, nes jis būtų taikomas tik laivams su ES vėliava, o tai galima lengvai apeiti, pakeičiant vėliavą.

Manoma, kad bus veiksmingiau dėti pastangas siekiant, kad techninės gairės, kuriuos šiuo metu kuriamos būsimai IMO konvencijai, iš tiesų kurtų saugų ir aplinkosaugos požiūriu tinkamą laivų perdirbimą. Pažanga kuriant šias gaires teikia daug vilčių. Bet kokių atveju labai abejotina, kad tradicinis pakrantės metodas būtų suderinamas su būsimomis gairėmis.

Dėl antro klausimo džiaugiuosi galėdamas patvirtinti, kad Komisija yra visiškai įsipareigojusi siekti veiksmingai ir greitai perkelti Konvenciją dėl laivų perdirbimo į ES teisę. Aplinkos generalinis direktoratas jau atliko kelis tyrimus ir stengiasi įvertinti pagrindinių konvencijos elementų poveikį. Manau, kad Europos Sąjungai labai svarbu parodyti vadovavimą ir aukštą prioritetą, kurį skiriame šiam klausimui. Tai paskatins trečiąsias šalis ratifikuoti konvenciją ir paspartinti šios konvencijos įsigaliojimą.

Tačiau pritariu susirūpinimui, kuris atsispindi jūsų trečiajame klausime, kad svarbu nepažeisti esamo Bendrijos *acquis*. Turime ginti dabartinius reikalavimus dėl darbuotojų teisių ir aplinkos apsaugos, perkeliant IMO konvenciją. Todėl tyrime atidžiai lyginame IMO konvencijos reikalavimus su Bendrijos *acquis*. Norėčiau pabrėžti, kad ypač stengsimės užtikrinti, kad nebūtų pažeistas 2006 m. Reglamentas dėl atliekų vežimo.

Pilar Ayuso, PPE-DE frakcijos vardu. – (ES) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, šis klausimas, kaip pastebėjo J. Blokland, iškeltas labai laiku, atsižvelgiant į diplomatinę konferenciją dėl Konvencijos dėl laivų perdirdimo, vyksiančią gegužės mėn. Todėl norėčiau pasveikinti J. Bloklandą ne vien su iškeltu klausimu, bet ir su jo parengta rezoliucija.

Partido Popular partijoje (Liaudies partijoje) pritariame kovai su bloga praktika ir metodais dėl laivų perdirdimo į atliekas, todėl palaikome J. Bloklando pasiūlymą dėl rezoliucijos; tačiau joje yra keletas punktų, kurie mums kelia nerimą.

Pirma, 3 dalyje – apie kurią užsiminė pats J. Blokland – teigiama, kad laivai turėtų būti visa apimtimi laikomi pavojingomis atliekomis ir todėl turėtų patekti į Bazelio konvencijos taikymo sritį. Pateikėme šios dalies pakeitimą, nes yra įvairių interpretacijų tiek Europos Sąjungoje, tiek už jos ribų, ir manome, kad į Bazelio konvenciją reikia atsižvelgti ir kad neturi būti prieštaravimų šiai konvencijai. Tačiau būsimas tarptautinis susitarimas dėl laivų perdirdimo į atliekas turi apibrėžti jos taikymo detales.

Pasiūlymo dėl rezoliucijos 14 dalyje taip pat raginama numatyti finansavimo priemonę, kuri būtų grindžiama privalomais jūrų transporto sektoriaus įnašais. Man regis, kad dar per anksti kalbėti apie privalomus įnašus, kol nėra priimtas sprendimas Tarptautinėje jūrų organizacijoje, kokia bus sistema, įdiegta per šią finansavimo priemonę; matyti, kad ir šiuo klausimu Europos Komisija neturi aiškaus atsakymo.

Ir, galiausiai, 15 dalyje raginama Komisiją aiškiai nustatyti, kad atsakomybė tenka valstybei, kurios jurisdikcijai priklauso atliekos. Nemanome, kad šį klausimą turi spręsti Komisija; mūsų manymu, tai turi būti numatyta tarptautiniame susitarime.

Svarbu užtikrinti nuoseklumą tarp būsimo susitarimo dėl laivų perdirdimo ir Bazelio konvencijos dėl pavojingų atliekų tarpvalstybinio pervežimo bei jų tvarkymo kontrolės, atsižvelgiant ne tik į Bazelio konvenciją, bet ir į visus galiojančius teisės aktus.

Ján Figel', Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, dėkoju už P. Ayusos ir J. Bloklando pastabas ir ypač už jų atsidavusį darbą. Kaip jau minėjau, ypač atliekų ar pavojingų atliekų klausimu, turime užtikrinti, kad konvencijos įgyvendinimas būtų visiškai suderintas su Reglamentu (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo, kuris priimtas palyginti neseniai.

Dėl finansavimo turiu pasakyti, kad šiuo metu neįsteigtas fondas ar finansavimo mechanizmas. Pradėjome tyrimą, kad pasirostume potencialioms galimybėms ar sprendimams, ir netrukus pradėsime viešas konsultacijas šiuo klausimu. Taigi kartais jūsų pastabos sveikintinos, ypač dėl išmontavimo fondo įsteigimo.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks 2009 m. kovo 26 d., ketvirtadienį.

14. Baltoji knyga dėl ieškinių atlyginti žalą, patirtą dėl EB antimonopolinių taisyklių pažeidimo (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Pranešimas dėl Baltosios knygos dėl ieškinių atlyginti žalą, patirtą dėl EB antimonopolinių taisyklių pažeidimo [2008/2154(INI)] – Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas. Pranešėjas: Klaus-Heiner Lehne (A6-0123/2009).

Klaus-Heiner Lehne, pranešėjas. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau padėkoti šešėliniams pranešėjams, ypač A. Sánchezui Presedo socialistų vardu ir S. Bowles liberalų vardu, kurie sėkmingai dirbo su manimi su šiandien pateikto kompromiso tekstu - pranešimu dėl Komisijos Baltosios knygos. Šį kartą mums pavyko pasiekti labai didelę daugumą frakcijose ir perspektyvų kompromisą, kurį galime naudoti ir kaip gaires būsimame Europos Komisijos darbe, o vėliau ir Parlamento ir Tarybos teisėkūros procese.

Šiame pranešime aiškiai pasakėme – ir teisingai – kad pažeidus konkurencijos taisykles Parlamentas laikosi požiūrio, jog pagal Europos tradiciją visų pirma konkurencijos institucijos, t. y. tiek ES valstybių narių

nacionalinės konkurencijos tarnybos, tiek Europos konkurencijos institucija, turi imtis veiksmų ir kad tai nesukuria antrosios priemonės, kaip buvo tomis pačiomis sąlygomis pateikiant oficialų ieškinį kovoje prieš kartelius. Europoje sąmoningai pasirinkome kitoki kelią nei JAV, su kuria dažnai lyginama ši situacija.

Salėje vyrauja politinis sutarimas, kad turime surasti sprendimą vadinamiesiems masiniams ieškiniams. Jeigu neteisėtas asmenų elgesys padaro žalos labai dideliui skaičiui asmenų, kurie patiria palyginti nedidelius nuostolius, tokiam procese reikalingas atskiras sprendimas, kuriam įprastinės procesinės teisės paprasčiausiai nepakanka. Be to, tokios priemonės sukūrimas – tai galimybės kreiptis į teismą ir tolesnio vidaus rinkos vystymo dalis. Dėl to visi sutariame.

Sutarimas pasiektas ir dėl to, kad nenorime, jog Europoje vadinamoji bylinėjimosi „pramonė“ vystytųsi taip, kaip Amerikoje, t. y. su 240 mlrd. JAV dolerių apyvarta, kuri neduoda jokios naudos vartotojams ir, kaip rašoma tam tikrose knygos, didelio Amerikos teisiųjų paslaugų įmonių pelno. Nė vienas iš šių aspektų nėra susijęs su teisine valstybe – to ir nesiekiamo. Sutarėme, kad Amerikos sistemos procesinės kankinimo priemonės neturi būti perkeltos į Europą. Tai ypač susiję su įrodymų rinkimu ir išlaidomis. Šis aspektas labai svarbus.

Be to, susitarėme, kad iš esmės esame tos nuomonės, jog principiniu požiūriu teisėkūra Europos lygmeniu gali būti tik sprendimas numatyti pasirinktinę (angl. *opt-in*), t. y. dalyvavimo, procedūrą, o sprendimas numatyti nepasirinktinę (angl. *opt-out*), t. y. atsisakymo, procedūrą būtų taikomas tik tuo atveju, jei valstybės narės jau būtų priėmusios panašų sprendimą ir tą leistų šalies konstitucinė teisė. Sprendimas, ar reikia numatyti pasirinktinę procedūrą, nėra leistinas pagal kiekvienos šalies konstitucinę teisę ir prieštarauja suaugusio vartotojo principui.

Nuolat skundžiamės, kad Europos Komisija visiškai pamiršo Baltojoje knygoje spręsti klausimą dėl ginčų sprendimo neteismine tvarka. Konkurencijos generalinis direktoratas ir Komisija perėjo tiesiai prie bylinėjimosi klausimo. Tačiau, kaip rodo jau daugelį metų besitęsiančios diskusijos šioje salėje dėl teisinės politikos, tai – ne visada idealus kelias į priekį, ir dažnai ginčų sprendimo neteismine tvarka procedūros padeda veiksmingiau išspręsti ginčus. Be to, analogišką klausimą sprendęs Sveikatos ir vartotojų apsaugos generalinis direktoratas padarė kur kas didesnę pažangą. Šis generalinis direktoratas skyrė daug dėmesio šioms alternatyvioms ginčų sprendimo priemonėms Žaliojoje knygoje, ir tai – viena iš konsultacijos stadijų. Esame įsitikinę, kad Europos Komisija būtinai turi persvarstyti šį klausimą.

Paskutinis labai svarbus aspektas susijęs su tuo, kad nenorime teisės fragmentacijos. Šiuo metu konkurencinės teisės veikimas silpnėja ir iššaukia toki veiksnį. Vartotojų apsauga susiduria su tokia pačia problema. Žinome, kad vieną dieną kažkas panašaus nutiks ir kapitalo rinkos teisei, aplinkos apsaugos teisei ir socialinei teisei. Manome, kad būtinai reikia apsvarstyti horizontalųjį požiūrį ir bent jau pritarti procesinėms priemonėms, kurios daugiau ar mažiau yra tos pačios visose srityse, taikant horizontalią priemonę. Tai irgi turi sprendžiamąją reikšmę.

Ján Figel', Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, Komisijos vardu sveikinu K. H. Lehnį su pranešimu, kuris priimtas Ekonomikos ir pinigų politikos komitete (ECON) kaip tvirto susitarimo tarp politinių frakcijų ženklas. Taip pat džiaugiamės, kad šiuo pranešimu labai palaikoma Baltoji knyga.

Komisija atkreipia dėmesį į tai, jog pranešime pritariama šios knygos išvadoms, kad šiuo metu patiriama daug sunkumų dėl Europos bendrijos konkurencinės teisės pažeidimų, pareiškiant ieškinius dėl kompensacijos už žalą, patirtą dėl šios teisės pažeidimų. Sutinkame, kad reikia imtis priemonių, kurios užtikrintų visišką kompensaciją nukentėjusiems nuo šių pažeidimų.

Be to, pritariame požiūriui, kad kolektyvinis žalos atlyginimas turi esminę reikšmę vartotojams ir smulkiajam verslui siekiant realios ir veiksmingos galimybės gauti kompensaciją už atskiriems asmenims padarytą žalą. Be to, Komisija visiškai pritaria ECON komiteto pranešimui, kad reikia vengti per dažno bylinėjimosi arba bylinėjimosi, kuriuo piktnaudžiaujama. Todėl kolektyvinio žalos atlyginimo mechanizmas turi numatyti atitinkamas apsaugos priemones.

Ir, galiausiai, visiškai pritariame, kad požiūris į kolektyvinį žalos atlyginimą turi būti nuoseklus, todėl reikia užtikrinti suderinamumą tarp iniciatyvų, nukreiptų į įvairias sritis, pvz., konkurencinę teisę ar vartotojų apsaugą reglamentuojančius teisės aktus. Taip pat Komisija džiaugiasi, kad pritariama, jog nuoseklus požiūris į kolektyvinį žalos atlyginimą nebūtinai reiškia, kad visose srityse turėtų būti taikoma viena horizontali priemonė. Dėl nuoseklumo reikalavimo neturi būti netinkamai uždelstas priemonių, kurios pripažintos būtinomis siekiant visiškai įgyvendinti Europos bendrijos konkurencinę teisę, vystymas.

Gabriela Crețu, *Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto nuomonės referentė*. – (RO) Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas suformulavo poziciją, paremtą tam tikrais realiais faktais: neigiami padariniai, kylantys dėl antimonopolinių teisės aktų pažeidimo, labai dažnai jaučiami ekonominiu požiūriu komercinės grandinės, darančios įtaką galutiniam vartotojams ir mažoms įmonėms, pabaigoje.

Šiuo atveju patirtos žalos atlyginimas svarbus, tačiau jį sunku pasiekti, nes žala padaryta daugeliui subjektų nedidelėmis sumomis. Todėl prašėme parengti teisėkūros ir su teisėkūra nesusijusių priemonių paketą sukuriant galimybę visiems Europos piliečiams, patekusiems į tokią padėtį, apginti savo teisę į visiška, tinkamą žalos atlyginimą.

Pritariame visoms priemonėms, kuriomis siekiama pašalinti sunkumus siekiant minėto tikslo: lengvesnei galimybei susipažinti su dokumentais, mažesnėms išlaidos už teisinį procesą ir įrodymų naštos perkėlimui.

Džiaugiamės, kad Komisija pateikė pasiūlymą sujungti atstovaujamuosius ieškinius, pateiktus kompetentingų organizacijų su kolektyviniais ieškiniais, esant aiškiai išreikštam sutikimui. Tačiau manome, kad nepasirinktiniai (atsisakymo) kolektyviniai ieškiniai turi būti aptariami ir toliau, atsižvelgiant į jų teikiamą naudą: ginčų sprendimą „visiems laikams“ ir mažesnę netikrumą.

Ioan Lucian Hămbășan, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (RO) Nors ES sutartis aiškiai draudžia kartelius ir kitus konkurencinės teisės pažeidimus, vis dar sunku žalą patyrusiems vartotojams Europos bendrijoje pasinaudoti jų teise į kompensaciją.

Pvz., Rumunijoje cemento pramonėje įsteigtam karteliui neseniai skirta kelių milijonų eurų bauda. Tačiau galiojantys teisės aktai neįpareigoja institucijų, turinčių teisę stebėti konkurencijos pažeidimus, dalyvauti kompensacijos nukentėjusiems atlyginiame.

Norėčiau pabrėžti, kad šios institucijos privalo atsižvelgti į sumokėtą ar privalomą sumokėti kompensaciją, apskaičiuodami paskirtų baudų dydį bendrovėms, kurios pripažįstamos kaltomis dėl pažeidimų, siekiant užkirsti kelią neatitikimui tarp padarytos žalos ir taikomų baudžiamųjų priemonių, ir ypač užtikrinti, kad žala būtų atlyginta tiems, kurie nukentėjo nuo tokios praktikos.

Todėl džiaugiuosi Komisijos siekimu gerinti metodus, kuriais siekiama garantuoti vartotojų, kurie nukentėjo nuo teisės pažeidimų visoje Europoje, teisių įgyvendinimą.

Parlamentas labai aiškiai pareiškė, kad Europoje neturi galioti nepasirinktinė (atsisakymo) dalyvauti sistema. Todėl nukentėjusiuosius reikia nustatyti kaip įmanoma greičiau, kai pateikiamas skundas.

Pasirinktinė sistema užtikrina, kad asmenys, nukentėję nuo konkurencinės teisės pažeidimų, iš tiesų gaus kompensaciją. Parlamentas nenori, kad kažkas kitas, ar tai būtų teisininkai, prekybos asociacijos ar Vartotojų teisių apsaugos tarnyba, turėtų naudoti iš tokių privačių ieškinių.

Taip pat manau, kad Parlamentas įveda kitą svarbų elementą, kuris neištrauktas iš Komisijos pasiūlymą. Alternatyvūs ginčų sprendimo mechanizmai daugeliu atvejų yra veiksmingesni už teisminius procesus nukentėjusiems, kurie turi teisę į kompensaciją. Norėčiau atkreipti dėmesį, kad tuo metu, kai kreipiamasi dėl kompensacijos, ginčo sprendimas turi būti pradamas visų pirma ne teisme. Tokios procedūros mažiau kainuoja už privačius ieškinius, todėl vartotojams daug greičiau kompensuojama patirta žala.

Antolín Sánchez Presedo, *PSE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, šis pranešimas vieningai patvirtintas Ekonomikos ir pinigų politikos komitete. Tai – ne vien puikus rezultatas; atsižvelgiant į sunkų, sudėtingą ir prieštaringą sprendžiamų klausimų pobūdį, tai – išimtinis rezultatas, kuris turėtų suteikti stimulą ir sutvirtinti naują privačių ieškinių ramstį, kuris gyvybiškai svarbus kuriant veiksmingą Bendrijos kompetencijos politiką. Tai – naujas žingsnis pažangesnės ir veiksmingesnės atsakomybės politikos, kurioje labiau gerbiama nukentėjusiųjų teisės ir veiksmingiau taikoma atsakomybė pažeidėjui, kryptimi.

Todėl visų pirma norėčiau pasveikinti pranešėją K. H. Lehnį, kuriam teko pagrindinė atsakomybė už tai, kad ši užduotis būtų sėkmingai atlikta. Jo idėjų kokybė, atvira dvasia, pasiruošimas užmegzti dialogą ir gebėjimas pasiekti geriausius kompromisus buvo gyvybiškai svarbūs šiam rezultatui pasiekti. Norėčiau pasveikinti nuomonių referentus, šešėlinius pranešėjus ir tuos, kurie pateikė pakeitimus ir pozityviai prisidėjo prie šio pranešimo rengimo.

Komisijos Baltoji knyga dėl ieškinių atlyginti žalą, patirtą dėl EB antimonopolinių taisyklių pažeidimo – tai atsakas į Europos Parlamento prašymą, pateiktą Rezoliucijoje dėl Žaliosios knygos, kurios turiniui ji pritaria didžia dalimi. Tai atvejis, kai, be kitų aspektų, ji remia papildomąjį viešųjų ir privačių teisinių veiksmų pobūdį

ir palaiko kolektyvinius ieškinius, tačiau vengia per gausios JAV bendrų ieškinių praktikos, taip palengvindama ieškinių dėl žalos atlyginimo pareiškimą; kai suteikia galimybę susipažinti su reikiama informacija, esančia teismų žinioje, tačiau vengiant vadinamųjų „įrodymų žvejojimo operacijų“, ir kai pripažįsta bei ragina reikšti savarankiškus ieškinius ar imtis tolesnių veiksmų ir sukurti savanorišką kompensacijų sistemą.

Pranešime pritariama Europos Parlamento bendro sprendimo procedūrai, sukuriant teisinius pagrindus ieškiniams dėl EB antimonopolinių taisyklių pažeidimo pateikti. Šią poziciją reikia suprasti ne kaip Bendrijos kompetencijos politikos paneigimą, kad būtų surastas teisinis pagrindas teisėkūrai, o kaip įprastinės procedūros reikalavimų šioje srityje tobulinimą siekiant aukštesnių vertybių, pripažįstamų Sutartyje.

Kai reglamentas - kuris yra Europos Sąjungos ir valstybių narių teisinės sistemos dalimi - turi didelį poveikį pagrindinėms teisėms, pvz., piliečių teisei į veiksmingą teisinę gynybą, demokratiniams principams ir pagarbai šalies teisinėms tradicijoms – atsižvelgiant į tai, kad tokius klausimus gali reguliuoti tik nuostatos teisiniu lygmeniu, arba, kitaip tariant, tiesioginių visuomenės atstovų veiksmai - Europos Parlamentas turi dalyvauti teisėkūros procese.

Jame taip pat aptariamas horizontaliojo, integruotojo požiūrio taikymas bendroms problemoms spręsti, kurių gali iškilti kitose srityse, pareiškiant privatinės teisės ieškinius dėl konkurencinės teisės pažeidimų, taip išvengiant fragmentinio, nenuoseklaus metodo.

Privatinės teisės ieškinius gali pareikšti viešosios įstaigos; tai gali būti individualūs ar kolektyviniai ieškiniai. Pastaruosius gali pareikšti nukentėjusieji tiesiogiai ar netiesiogiai per kompetentingas organizacijas, iš anksto paskirtas arba laikinai įgaliotas (*ad hoc*), pvz., vartotojų ar verslo asociacijas. Kai ieškinius pareiškia kompetentingos organizacijos, nukentėjusiųjų grupę reikia nustatyti pateikiant prašymą, tačiau kiekvieną asmenį galima nustatyti ir vėliau, nors geriausia juos aiškiai nustatyti kiek įmanoma greičiau, vengiant nereikalingų atidėliojimų ir laikantis galiojančių teisės aktų. Šis sprendimas labai svarbus pareiškiant nedidelius ir atskirus ieškinius.

Pranešime iškeliamas klausimas dėl galimybės susipažinti su informacija, kuri būtina teikiant ieškinius dėl žalos atlyginimo. Turi būti užtikrinta verslo paslapčių apsauga, taip pat atleidimo nuo baudų programų, kurioms reikalaujama parengti gaires, veiksmingumas.

Numatytos sąlygos, kurioms esant institucijos, kuri yra Bendrijos konkurencijos institucijų narė, priimti sprendimai tampa privalomais kitoje valstybėje narėje ir, visiškai laikantis atsakomybės principo, perkeliama įrodinėjimo našta ir daroma prielaida, kad kaltė egzistuoja, kai tik nustatomas pažeidimas.

Taip pat vertėtų pabrėžti, kad pritariama išlaidų perkėlimo kaip gynybos priemonės netiesioginėms aukoms priimtinumui ir sistemai, kuri supaprastina ir sumažina procesines išlaidas. Be to, norėčiau pabrėžti teigiamą sąveiką tarp viešųjų ir privačių ieškinių, tiek kompensacijų aukoms skatinimo, tiek penkerių metų laikotarpio nustatymo ieškiniams pareikšti atžvilgiu.

Norėčiau baigti kalbą padėkodamas Komisijai už dialogą, kurį ji palaikė per visą šią procedūrą, ir paprašydamas Komisijos nario be atidėliojimų pateikti iniciatyvas dėl tolesnių veiksmų.

Diana Wallis, ALDE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti K. H. Lehnui už parengtą pranešimą ir pareikšti, kad mano frakcija pritaris šiam pranešimui.

Taip pat norėčiau pasakyti, jog man šiek tiek keista, kad šios diskusijos vyksta taip vėlai vakare, kai rytojaus ryto diskusijose numatyta tokia pati tema. Būtų buvę protingiau jas sujungti.

Dėl pranešimo norėčiau pasakyti, kad išeities tašku mano frakcijoje bus „teisingumo ieškojimas“ – teisingumo ieškojimas smulkaus ir vidutinio verslo įmonėms ir vartotojams visoje Europos Sąjungoje, kurie susiduria su netinkamais ir antikonkurenciniais veiksmais. Prieš kelias savaites mano frakcija organizavo seminarą Parlamente Briuselyje, ir mane pribloškė lankytojai, kurie skundėsi patiriantys problemų su tokiais antikonkurenciniais veiksmais, ir ironiška, kad tai vyko cemento pramonėje. Ką jie sakė? Labai prašome jūsų imtis veiksmų: mums reikia priemonės, kuri leistų pareikšti ieškinius tokiems netinkamiems operatoriams Europos rinkoje.

Siekiame europietiško sprendimo, ir jį geriau surasti kuo greičiau, nes nesant šio sprendimo pasitvirtins mano prognozės ir išpėjimai: tam tikros valstybės narės sukurs sistemas, kuriose bus taikomas palankesnės teisinės padėties (angl. *forum shopping*) metodas kaip laisvo teismo sprendimų judėjimo rezultatas. Taigi prašome – mums kaip įmanoma greičiau reikalinga Europos sistema.

Pirmininkas. – Pranešiu, kad jūsų pastaba dėl darbotvarkės būtų perduota Pirmininkų sueigai, kuri nustato darbotvarkę – kartais ji daro klaidų.

Nils Lundgren, IND/DEM frakcijos vardu. – (SV) Gerb. pirmininke, vidaus rinka – tai didžiausias ES indėlis į laisvę ir klestėjimą Europoje. Jai taip pat reikia sukurti veiksmingus antimonopolinius teisės aktus. Čia svarstome ieškinių atlyginti žalą, patirtą dėl EB antimonopolinių taisyklių pažeidimo, klausimą.

Piliečių ir bendrovių galimybei teikti ieškinius dėl žalos atlyginimo yra tvirti pagrindai. K. H. Lehnio pranešimas atskleidžia, ir kai kuriais atvejais nesąmoningai, su tuo susijusias problemas ir riziką. Baltojoje knygoje kalbama apie Europos teisinę kultūrą, tačiau ji neegzistuoja. Mums nereikėtų kurti reglamentų, paremtų norais pagrįstu mąstymu. Pranešėjas siekia išvengti „amerikietiškos“ kompensacijų kultūros. Tai – taip pat norais pagrįstas mąstymas. Tuo tarpu tokios kultūros pasireiškimo rizika aukšta.

Pranešime nesprenžiamas atsakomybės tarp ES institucijų ir valstybių narių padalijimo klausimas. Nėra objektyvios analizės, ko reikalaujama subsidiarumo principu. Į šį principą tiesiog rimtai nežiūrima.

Taip pat yra kitų neaiškių punktų ir nuostatų, kurioms iškyla grėsmė tapti pasirenkamomis. 7 ir 11 dalys kelia nuogąstavimų. Akivaizdus išeities taškas turi būti ieškiniai atlyginti žalą, patirtą dėl EB antimonopolinių taisyklių pažeidimo. Nusikaltimas turi būti nustatytas teisme, o paskui, galimas dalykas, įgytų *res judicata* galią, net esant individualiam ieškiniui, kad teismo sprendimai, susiję su viena byla, nebūtų sprendžiami pakartotinai.

15 ir 18 dalys leidžia ieškovui pasirinkti tą teisinę sistemą, kuri jam palankesnė. Tai sukuria teisinį netikrumą ir palankesnės teisinės padėties (angl. *forum shopping*) metodo, kuri taps tikra grėsme, taikymą.

Numatoma, kad informacijos asimetriją reikia mažinti, skatinant bendroves teikti informaciją ieškovui. Tai sukels subjektyvų svarbios verslo informacijos tvarkymą, kuriuo gali būti piktnaudžiaujama.

Šiame etape yra per daug rizikos ir neaiškių punktų. Todėl šios salės nariai turėtų atmesti pranešimą ir reikalausti detalesnės klausimo analizės, prieš priimant sprendimą.

Andreas Schwab (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, pirmiausia labai dėkoju pranešėjui K. H. Lehniui už nuostabų darbą ir tinkamus labai sudėtingo klausimo sprendimus kartu su kitų frakcijų nariais.

Šios diskusijos patvirtina, kad visi sutariame, jog reikia taikyti horizontalųjį požiūrį kolektyviniams ieškiniams, todėl prašau Komisijos nepateikti atskirų generalinių direktoratų pasiūlymų kiekvienai sričiai, o geriausiu atveju sukurti kolektyvinio žalos atlyginimo mechanizmą, apimantį visas Europos vidaus rinkos sritis ir taikomą Europos piliečiams ir, be abejonės, – kaip teigė D. Wallis – Europos smulkaus ir vidutinio verslo įmonėms. Vieningai sutariame, kad reikia veiksmingai ginti interesus tų, kurie nukentėjo nuo kartelio, ir kad Europos ekonomika turi būti saugoma nuo kartelių, vadovaujantis socialinės rinkos ekonomikos principu. Ir mes nenorime, kad būtų piktnaudžiaujama įvairiomis valstybių narių taisyklėmis palankesnės teisinės padėties (angl. *forum shopping*) metodo forma.

Tačiau šio vakaro diskusijos nesuteikė labai daug informacijos, kaip veiksmingiausiai galima būtų tai pasiekti, nes manau, kad kolektyvinių ieškinių potencialas dažnai perversinamas. Todėl ir vėlgi svarbu sukurti tam tikras gaires, kuriomis remdamiesi galėtume nustatyti kolektyvinių ieškinių procedūras. Turime atsakyti į klausimą, ar tikrai reikalinga papildoma teisinė apsauga vartotojams ar aukoms masiniuose ieškiniuose, tarptautiniuose ginčuose ir ginčuose, kurie turi įtakos daugiau nei vienai valstybei narei. Europos procedūroje turime numatyti valstybėms narėms procesinius apribojimus: pasirinktinę procedūrą, nepasirinktinę procedūrą ir daug kitų apribojimų. Jeigu tai neįmanoma, kaip pati Komisija jau pripažino, tada turime tartis su valstybėmis narėmis dėl teisinių priemonių ir bendros procedūros su valstybių narių parlamentais, kad apsaugotume Europos vartotojų interesus.

Be abejo, Europoje siekiame išvengti kolektyvinių ieškinių sistemos, sukurtos pagal JAV modelį. Siekiame, kad kompensacija būtų teikiama, tačiau tik tiems, kurie iš tikrųjų patiria nuostolių. Siekiame kaip įmanoma labiau paraginti neteikti nepagrįstų ieškinių ir skatinti alternatyvias ginčų sprendimo procedūras.

Olle Schmidt (ALDE). – (SV) Gerb. pirmininke, aš taip pat norėčiau padėkoti K. H. Lehniui už konstruktyvų ir išsamų pranešimą, kuriame sprendžiami svarbūs konkurencinės teisės klausimai ir didinama vartotojų apsauga.

Europos Teisingumo Teismas suteikia asmenims ir bendrovėms teisę į žalą, patirtą dėl konkurencijos taisyklių pažeidimo, atlyginimą, tačiau nepaisant to, žalą dėl EB antimonopolinių taisyklių pažeidimo patyrę asmenys retai gauna kompensaciją. Todėl turime sukurti mechanizmus, kurie didintų pasitikėjimą ir palengvintų asmenims pasinaudoti savo teisėmis valstybėse narėse.

Žinome, kad vartotojai ir smulkaus verslo įmonės bijo pradėti procesinius veiksmus, nes nerimauja dėl ilgai tęsiamų procesų ir ypač didelių išlaidų. Permainos šioje srityje paskatintų prekybą tarp valstybių.

Jeigu siekiame Europos Sąjungoje sukurti veikiančią vidaus rinką, kad žmonės tikėtų, jog jų byla bus išnagrinėti teisiškai patikimu būdu, ir jiems bus visiškai kompensuota patirta žala, kitaip tariant - nuostoliai, turime sukurti naujus mechanizmus, kad jiems būtų lengviau pareikšti grupinius ieškinius.

Svarstant grupinių ieškinių klausimą visada iškyla JAV pavyzdys, šios šalies patirtis ir kraštutinumai. Be abejo, turime iš jos pasimokyti, tačiau neturime leisti jos įbauginami. Europa turi sukurti europietišką sistemą, o ne amerikietišką. Jeigu nieko nesiimsime, padėtis tik blogės.

Ján Figel', Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, dėkoju visiems už labai įdomius pasisakymus, ypač už įžanginę Klaus-Heinerio Lehne kalbą. Ji buvo labai įdomi, ir dabar suprantu, kodėl šiuos klausimus sprendžiate su tokio sutarimu ne tik komitete, bet ir plenarinėje sesijoje.

Nedaug ką galėčiau pridurti, gal tik teisinės bazės klausimu. Be abejo, tai priklauso nuo pasiūlytų veiksmų tikslų ir turinio, ir noriu jus užtikrinti, Komisijos nary - gal sprendžiant kitos atsakomybės srities klausimus, tačiau kalbu Komisijos vardu - kad iš esmės siekiame labai glaudaus bendradarbiavimo su Parlamentu. Matysime, kaip tai galime padaryti konkrečiu praktiniu klausimu, tačiau sieksime glaudaus bendradarbiavimo arba kaip įmanoma glaudesnio bendradarbiavimo su Parlamentu pagal galiojančią teisinę bazę.

Dėl fragmentacijos ir horizontaliojo požiūrio manau, kad Komisijos atsakymas – ir tai gerai atspindi Baltojoje knygoje - nuoseklus, aiškiai suprantamas požiūris, ir man regis, kad Europos teisinė tradicija ir teisinės kultūros šaknys skiriasi nuo dažnai minimos amerikietiškos tradicijos ir kultūros. Kita vertus, mokydami iš kitų galime kurti mūsų sistemą.

Dėl viešojo teisės aktų įgyvendinimo ir teisingumo manau, kad, be abejonės, labai svarbu nesumažinti šio įgyvendinimo apimtį, ir 81 ir 82 straipsniai – labai svarbūs ES vieningos rinkos ir politikos krypties ramsčiai. Jie įtvirtina teisingumą, o ieškiniai dėl žalos atlyginimo papildo šį teisinį įgyvendinimą.

Paskutinis, tačiau ne mažiau svarbus dalykas - tai ginčų sprendimas neteismine tvarka. Komisija pritaria tokiai ginčų sprendimo tvarkai, tačiau išankstinė sąlyga arba pagrindas tokiam metodui - sukurta ir veikianti veiksminga ginčų dėl ieškinių atlyginti žalą sprendimo sistema valstybių narių lygmeniu. Taigi manau, kad turime ne tik raginti, bet ir padėti valstybėms narėms, kad tokie klausimai ir sistemos veiktų 27 ES šalyse. Tada galėtume spręsti ir šiuos klausimus.

Tačiau iš esmės labai dėkoju už įdomias diskusijas. Linkiu sėkmės.

Klaus-Heiner Lehne, pranešėjas. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, pirmiausia norėčiau padėkoti gerbiams draugams už labai naudingas kalbas. Manau, kad dirbdami drauge pasiekėme gerų rezultatų.

Tačiau norėčiau aiškiai pasakyti Komisijai, siekdamas išvengti nesusipratimų: Parlamento požiūriu, jums nėra jokių galimybių pateikti projektą, kuris tikriausiai jau niekam nereikalingas. Tam visiškai nėra galimybių. Tikimės, kad Komisija atsižvelgs į mūsų šiandienos sprendimą ir įtrauks į siūlomą teisės aktą.

Horizontalusis požiūris – ne vien svarbus aspektas, atsižvelgiant į anksčiau išdėstytus argumentus; Komisijos narys taip pat asmeniškai sprendė teisinės bazės klausimą. Tokiam svarbiam projektui reikia pasirinkti tik tokį požiūrį, kuris visiškai garantuotų, kad Parlamentas dalyvaus kaip įstatymų leidėjas lygiomis sąlygomis. Jeigu bus pasirinktas vien tik konkurencinė teisė paremtas požiūris, šį klausimą reguliuos šiuo metu galiojanti Nicos sutartis. Tai taip pat labai svarbus politinis argumentas, turint omenyje tai, kodėl svarstome horizontaliojo požiūrio, kaip teisingo ir tinkamo požiūrio, taikymą. Manau, kad Komisija turėtų tai labai rimtai apsvarstyti.

Kitas, mano nuomone, sprendžiamąjį reikšmę turintis aspektas – tai, kad mums vis tiek reikalinga ginčų sprendimo ne teisme tvarka. Kiek anksčiau kalbėjote apie bendrą darbą su Konkurencijos generaliniu direktoratu. Tačiau jeigu palyginsime Žaliąją knygą dėl vartotojų apsaugos su Baltąja knyga dėl konkurencijos, nebūtinai susidarys įspūdis, kad toks bendrumas egzistuoja. Akivaizdžiausias pavyzdys – tai skirtingas

požiūris, arba, tiksliau sakant, požiūrio į ginčų sprendimo ne teisme mechanizmus trūkumas Baltojoje knygoje.

Yra daug kitų problemų, kurias tikimės išspręsti. Norėčiau trumpai užsiminti apie galimybę susipažinti su Europos Komisijos dokumentais. Baudžiamojo proceso bylose dėl kompensacijų leidžiama susipažinti su prokuroro turimais bylos dokumentais. Kodėl tai netaikoma Europos Komisijai? Man tai nesuvokiama.

Tokia pati problema ižvelgiama ir bausmių skyrimo klausime: tai svarbu tuo atžvilgiu, kad ateityje būtų galima reikalauti kompensacijos. Ir šioje srityje Komisija nedelsdama turėtų persvarstyti tekstą ir pateikti konkretesnių pasiūlymų už tuos, kuriuos pateikė Baltojoje knygoje. Atsižvelgdamas į Parlamento poziciją, norėčiau aiškiai pasakyti, kad būtų išvengta nesusipratimų: tikimės daugiau nei numatyta Baltojoje knygoje. Be to, tikimės, kad Konkurencijos generalinis direktoratas vadovausis mūsų pasiūlymais; kitaip šioje salėje kils pasipriešinimas.

Pirmininkas. – Norėčiau padėkoti už jūsų pasisakymus šia svarbia tema, taip pat dėkoju Komisijos nariui, personalui ir vertėjams.

Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks 2009 m. kovo 26 d., ketvirtadienį.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Katrin Saks (PSE), raštu. – (ET) Parlamento pranešime pabrėžiama atleidimo nuo baudų programų nauda nustatant kartelių susitarimus, ir džiaugiuosi galėdama pasakyti, kad šiuo metu Estijos parlamente svarstomas atleidimo nuo baudų programos projektas. Tai turėtų tapti svarbia kovos prieš kartelius dalimi, kuri svarbi geresniam bendros rinkos funkcionavimui ir vartotojų teisių apsaugai, nes vartotojų kainos dėl kartelių susitarimų gali pakilti iki 25 proc.

Tačiau manau, kad atstovaujantieji ieškiniai taip pat gali vaidinti svarbų vaidmenį siekiant veiksmingai įgyvendinti konkurencinę teisę ir gerinti vartotojų teisių apsaugą, todėl turime skirti tam dėmesį tiek Estijos, tiek Europos Sąjungos lygmenimis. Tyrimai parodė, kad atstovaujantieji ieškiniai žymiai pagerintų vartotojų pasiryžimą ginti savo teises, o šalyse, kuriose vartotojų aktyvumas žemas, nes tokie išpareigojimai sudėtingi ir reikalauja didelių išlaidų, tokios priemonės kaip atstovaujantieji ieškiniai turi esminę reikšmę.

15. Pateikti dokumentai (žr. protokolą)

16. Kito posėdžio darbotvarkė (žr. protokolą)

17. Posėdžio pabaiga

(Posėdis baigtas 23.15 val.)